

ANNE MUSTONEN (TOIM.)

Opintojen ohjausta ja tukitoimia koskeva kysely toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoille TAMKissa keväällä 2008

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

Sarja B. Raportteja 27.
TAMPERE 2008

ANNE MUSTONEN (TOIM.):

**OPINTOJEN OHJAUSTA JA TUKITOIMIA KOSKEVA
KYSELY TOISEN JA KOLMANNEN VUOSIKURSSIN
OPISKELIJOILLE TAMKISSA KEVÄÄLLÄ 2008**

**Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK)
Tutkimus ja kehitys (tk)
Tampere Polytechnic - University of Applied Sciences
Research and Development (R&D)
www.tamk.fi**

**Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja
Sarja B Raportteja 27.
Tampere 2008**

**ISBN 978-952-5264-76-0
ISSN 1456-002X**

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	4
2. TAUSTATIEDOT	6
3. OPISKELUN SUJUMINEN	8
3.1. Itsenäisen opiskelun sujuminen	8
3.2. Opinnoista suoriutuminen	10
3.3. Ajankäytön hallinta	13
3.4. Taloudellinen tilanne	16
3.5. Työn ja opiskelun yhteensovittaminen	20
3.6. Oma jaksaminen	23
3.7. Harjoittelupaikan saaminen	27
3.8. Opintojen eteneminen suunnitellusti	30
3.9. Opintoihin sitoutuminen	33
3.10. Muita huolen aiheita	36
3.11. Yhteenveto opintojen sujumiseen liittyvistä huolenaiheista	46
4. OHJAUSTARPEET	49
4.1. Oikean ohjaushenkilön löytäminen	49
4.2. Ohjauksen saaminen	51
4.3. Opintojen edistymisen seuranta	54
4.4. Henkilökohtaisen tapaamisen tärkeys	57
4.5. Opettajatuutorin pitämä ryhmätapaaminen	60
4.6. Opiskelijatuutorin pitämä ryhmätapaaminen	63
4.7. Tiedotustilaisuudet	66
4.8. Intranetin tärkeys	69
4.9. Sähköposti	72
4.10. Opinto-opas	75
4.11. TAMK taskutieto	78
4.12. Muita kommentteja ohjauksen ja neuvonnan tukipalveluista	81
4.13. Yhteenveto ohjauksen tarpeista	82
5. OHJAUSPALVELUJEN SAATAVUUS	87
5.1. Intranet	87
5.2. Opintotoimisto	90
5.3. Ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun	92
5.4. Opintojaksoille pääsyn helppous	96
5.5. Yhteenveto ohjauksen saatavuudesta	98
6. MUUTA OHJAUKSEEN LIITTYVIÄ KYSYMYKSIÄ	101
6.1. Ammatillinen kehittyminen	101
6.2. Koulutusohjelmavalintaan tyytyväisyys	105
6.3. Opintojaksotarjonnan monipuolisuus	108
6.4. Työssäkäynti opintojen aikana	111
6.5. Yhteenveto muista ohjaukseen liittyvistä kysymyksistä	114
7. MUUTA PALAUTETTA	116
8. YHTEENVETO	129

I. JOHDANTO

Tampereen ammattikorkeakoulun opintojen ohjausjärjestelmä on koulutusprosessin kiinteä osa. Ohjaussuunnitelman nimi on ”Kasvot ja kanssakulkijat”. Kasvoilla tarkoitetaan ryhmäkohtaista opettajatuutoria, joka seuraa ryhmäänsä pääsääntöisesti opiskelijan koko opintopolun ajan. Kanssakulkijat ovat opiskelijatuutoreita, jotka vertaisina auttavat ja neuvovat opiskelijaa hänen opinnoissaan. Lisäksi jokaisella koulutusohjelmalla on oma opinto-ohjaaja, joka henkilökohtaisen ohjauksen ohella huolehtii erityisesti yliaikaisten, siirtyneiden ja poissaolevien opiskelijoiden ohjauksesta ja osallistuu opinto-ohjauksen kehittämiseen opotiimin jäsenenä. Opinto-ohjauksen prosessista vastaa koordinoiva opinto-ohjaaja. Opiskelijalla on opintopolullaan useita ohjaajia – itse asiassa koko henkilökunta ohjaa. Koulutusohjelman koulutuspäällikkö vastaa koulutusohjelmastaan ja myös opiskelijoiden ohjaamisesta. Opintosihtereiltä opintotoimistosta opiskelija saa neuvoja ja ohjausta. Opintojen alkuvaiheen jälkeen opiskelijaa ohjaavat myös harjoittelun, suuntautumisen ja opinnäytetyön ohjaajat. Kun ohjaushenkilökuntaa on paljon, opiskelija ei aina tiedä, kenen puoleen pulmansa kanssa kääntyä. TAMKin opinto-ohjauksen järjestelmässä keskeistä on pyrkiä siihen, että opiskelijaa ei ”luukuteta”, ja siksi opettajatuutori on ne ”kasvot” eli se henkilö, johon opiskelija voi aina ottaa yhteyttä, ja joka ohjaa tarpeen vaatiessa eteenpäin.

Opinto-ohjauksesta kerätään vuosittain palautetta monilla tavoin. Eräs keskeisimmistä on opiskelijoiden kanssa käytävien kehityskeskustelujen eli tuutorikeskustelujen yhteenveto. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille tehdään vuosittain kysely opintojen aloitusvaiheen sujumisesta ja opintojen ohjauksesta eli ns. aloituskysely. Tässä raportoitava, *opintojen ohjausta ja tukitoimien tarvetta* kartoittava kysely eli ns. seurantakysely on suunnattu toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoille. Opintojen päätösvaiheessa saadaan opintojen ohjauksesta palautetta valtakunnallisen OPALA-kyselyn kautta.

Seurantakysely tehtiin nyt ensimmäisen kerran. Kysely toteutui hieman ”onnettomien tähtien alla”: tietojärjestelmiin liittyvistä syistä sen toteutusaikataulu venyi varsin pitkälle kevätlukukaudelle, ja tulosten käsittely epäonnistui suurelta osin opiskelijoiden identifioinnin osalta. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 568 opiskelijaa, mikä oli tavoitteeksi asetettua 800 vastaajaa melko tavalla vähäisempi määrä. Kaikkien vastaajien koulutusohjelmatiedot eivät tulleet tuloksiin mukaan. Vain 221 opiskelijan tiedot voitiin kohdistaa koulutusohjelmaan. Syynä oli tietohallinnon mukaan se, että kyselyyn saattoi vastata kirjautumatta intranetiin. Ohjelmassa oli siis virhe, koska yleensä vastaaviin kyselyihin ei pääse vastaamaan kirjautumatta intranetiin. Näistä harmittavista vastoinkäymisistä huolimatta raportti julkaistaan ja vastausaineisto käsitellään palautteena. Kaikista vastauksista on poimittu tiedot vertailun vuoksi, vaikka koulutusohjelma voi hyödyntää vain osaa niistä. Koko aineiston (568) ja koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevan aineiston (221) välillä ei vastauksissa kuitenkaan ollut kovinkaan suuria eroja. Tuloksia voidaan pitää TAMKin tasolla varsin luotettavina, mutta koulutusohjelman tasolla korkeintaan suuntaa-antavina.

Kyselyn tulokset käsitellään palautteen käsittelyprosessin mukaisesti: Raportti julkaistaan TAMKin julkaisusarjassa ja intranetissä. Koordinoiva opinto-ohjaaja laatii raportin perusteella asiakirjan olennaisista tuloksista ja kehittämiskohteista. Raportin tulokset ja parannusehdotukset käsitellään koulutuspäälliköiden kokouksessa huhti-toukokuussa ja päätetään korjaavista toimenpiteistä TAMKin tasolla. Koulutusohjelman tasolla kukin koulutuspäällikkö laatii oman koulutusohjelmansa osalta koosteen pääasiallisista tuloksista toukokuun loppuun mennessä. Palaute käsitellään ja korjaavista toimenpiteistä päätetään koulutuspäällikkökokouksessa kesäkuussa. Koulutuspäällikkö käy mahdollisuuksiensa mukaan palautteen läpi sekä opiskelijaryhmien että opettajatuutoreiden kanssa. Tämän raportin käsittelyssä on pieni laatupoikkeama edellä viitatuista syistä. Raportin julkaisu myöhästyi, koulutuspäälliköillä oli toukokuussa käytössään vain osa tuloksista ja koko raportin koulutuspäällikkökäsittely venyi kesäkuun puolelle.

Kokonaisuudessaan kyselystä nousee esille tyytyväisyys opintoihin ja ohjaukseen. Huolenaiheitakin kuitenkin on. Avoimessa palautteessa on paljon hyviä kehittämisehdotuksia. Luvussa 3 käsitellään opintojen sujuvuutta ja huolenaiheita. Ohjaustarpeita tarkastellaan luvussa 4 ja ohjauksen saatavuutta luvussa 5. Muita kysymyksiä on tarkasteltu luvussa 6. Avoin palaute ruusuineen ja risuineen on koottu lukuun 7, ja raportin yhteenveto on luvussa 8. Kehittämisehdotuksia on kirjattu kuhunkin lukuun ja raportin yhteenvetoon.

Kaikki saatu palaute käsitellään. Kaikkiin asioihin ei voida heti tarttua, mutta pyrkimyksenä on mahdollisimman hyvin toteuttaa esille tuotuja kehittämiskohteita opiskelijoiden opintojen etenemisen ja hyvinvoinnin takaamiseksi.

Kyselylomakkeen kysymykset teki ja toteuttamisesta vastasi opotiimi. Opotiimiin kuuluvat Hakamäki Suvi, Hanhimäki Merja, Hopeela Janne, Iso-Junno Eija, Janhonen Seppo, Kinnunen Riku-Matti, Laaksonen Harri, Lahdensuo Heini, Mustonen Anne, Nieminen Tuula, Sundström Eeva, Tasanen Ilkka, Vanhatalo Marja, Vesa Satu, Vesterinen Irmeli ja Uimonen Kirsi-Marja.

Graafit laati Irmeli Vesterinen.

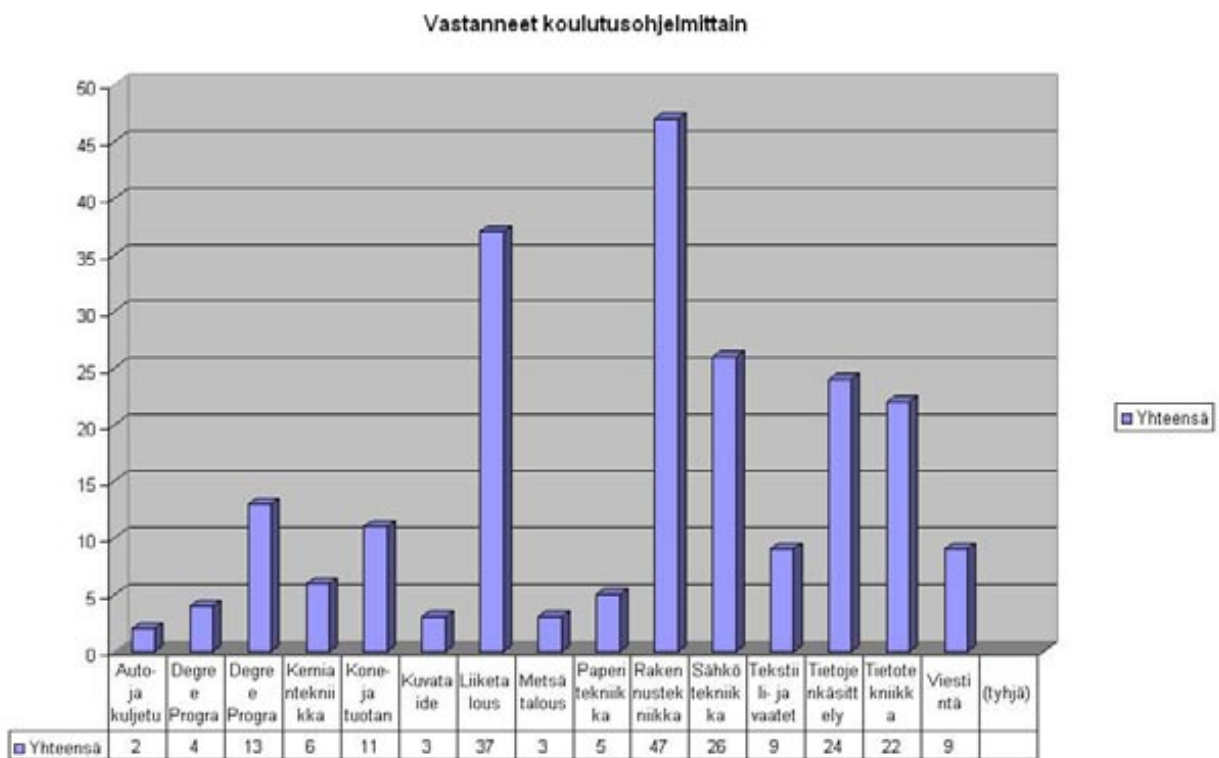
Julkaisun toimitti Anne Mustonen, koordinoiva opinto-ohjaaja

*Opinto-ohjauksella ei yksinään ratkaista yhtäkään korkeakoulun asettamista keskeisistä tavoitteista: määräjassa valmistumista, kansainvälistymistä, opintojen edistymistä, keskeyttämisen ehkäisemistä, työllistymistä jne., koska ydinasia kuitenkin on opettajuudessa. Jos opiskelijoiden ja opettajien välinen suhde oppimisessa toimii ja ilmaapiiri on hyvä, opiskelijat **voivat hyvin** ja menestyvät. Kasvot ja kanssakulkijat auttavat tämän hyvän ilmaapiirin luomisessa, mutta eivät voi tehdä sitä yksin, jokaisen opettajan osuutta tarvitaan!*

2. TAUSTATIEDOT

Kysely suunnattiin toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoille. Vastaajia oli yhteensä 568, mutta tietojärjestelmiin liittyvien ongelmien vuoksi koulutusohjelmiin pystyttiin identifioimaan vain 221 vastausta. Kaikkia kysymyksiä on tarkasteltu tällä perusjoukolla, mutta koko aineistoa koskevat tiedot on otettu mukaan vertailutietoina. Avoimista vastauksista käsiteltiin kaikki, vaikka koulutusohjelmaa ei aina tiedetä.

Kuviosta 1 nähdään vastaajien jakaantuminen koulutusohjelmittain.

Kuvio 1: Vastaajien määrät koulutusohjelmittain

Koulutusohjelmaan sidottavissa olevia vastauksia saatiin siis yhteensä 221. Innokkaimmin vastasivat rakennustekniikan (47 vastaajaa), liiketalouden (37 vastaajaa), sähkötekniikan (26 vastaajaa), tietojenkäsittelyn (24 vastaajaa) ja tietotekniikan (22 vastaajaa) opiskelijat. Suurimmista koulutusohjelmista tuli siis eniten vastauksia. Näiden koulutusohjelmien osalta vastauksia voidaan pitää suuntaa-antavina, mutta pienten koulutusohjelmien tuloksista ei voida vetää yleisiä johtopäätöksiä. Suurista koulutusohjelmista vähiten vastauksia saatiin kone- ja tuotantotekniikan opiskelijoilta (11 vastaajaa).

Seuraavassa taulukossa on vertailtu vastausprosentteja koulutusohjelman toisen ja kolmannen vuosikurssin aloituspaikkaprosentteihin. Niihin on otettu mukaan myös ai-

kuisopiskelijat, vaikka tähän kyselyyn ottivat osaa vain liiketalouden ja tietojenkäsittelyn aikuisopiskelijat. Rakennustekniikan ja kone- ja tuotantotekniikan aikuisopiskelijat eivät ottaneet osaa kyselyyn.

Taulukko 1: Vastaajat koulutusohjelmittain % ja aloituspaikat %

Koulutusohjelma	Vastausprosentti	Aloituspaikat, %
Auto- ja kuljetustekniikka	0,9	3,7
Environmental Engineering	1,8	2,8
International Business	5,9	3,7
Kemiantekniikka	2,7	2,8
Kone- ja tuotantotekniikka	5,0	13,0
Kuvataide	1,4	2,6
Liiketalous	16,7	13,5
Metsätalous	1,4	3,7
Paperitekniikka	2,3	3,3
Rakennustekniikka	21,3	10,7
Sähkötekniikka	11,8	9,1
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	4,1	3,3
Tietojenkäsittely	10,9	9,3
Tietotekniikka	10,0	10,5
Viestintä	4,1	8,1
	100	100

Suurista koulutusohjelmista selkeästi aliedustettuna on kone- ja tuotantotekniikka ja melko lailla aliedustettuna viestintä. Yliedustusta on erityisesti rakennustekniikassa ja liiketaloudessa. Pienistä koulutusohjelmista yliedustusta on International Busineksessa ja aliedustusta auto- ja kuljetustekniikassa. Toivottavasti seuraavassa kyselyssä saadaan enemmän vastauksia nyt aliedustettuina olleista koulutusohjelmista.

Vastaajista 131 eli noin 60 % oli miehiä ja 90 eli noin 40 % naisia. Jakauma ei täysin noudata TAMKIn opiskelijoiden sukupuolijakautumaa, tässä kyselyssä naisten osuus on suurempi kuin TAMKIn naisopiskelijoiden osuus.

Valtaosa vastaajista edusti nuorisoasteen koulutusta: 189 eli 85,5 % vastauksista tuli nuorisoasteen opiskelijoilta ja 32 eli 14,5 % aikuiskoulutuksessa olevilta. Aikuiskoulutuksessa olevat vastaajat edustivat vain liiketalouden ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmia, tekniikan aikuisten koulutusohjelmista ei kyselyyn ottanut osaa kukaan.

3. OPISKELUN SUJUMINEN

Tässä osassa kyselyä haluttiin tietää, miten opiskelijat olivat kokenet opiskelunsa sujuneen. Kysymys kuului:

” Arvioi seuraavia....., mikä huolestuttaa.” Vaihtoehtoja oli neljä: erittäin paljon, paljon, vähän erittäin vähän.

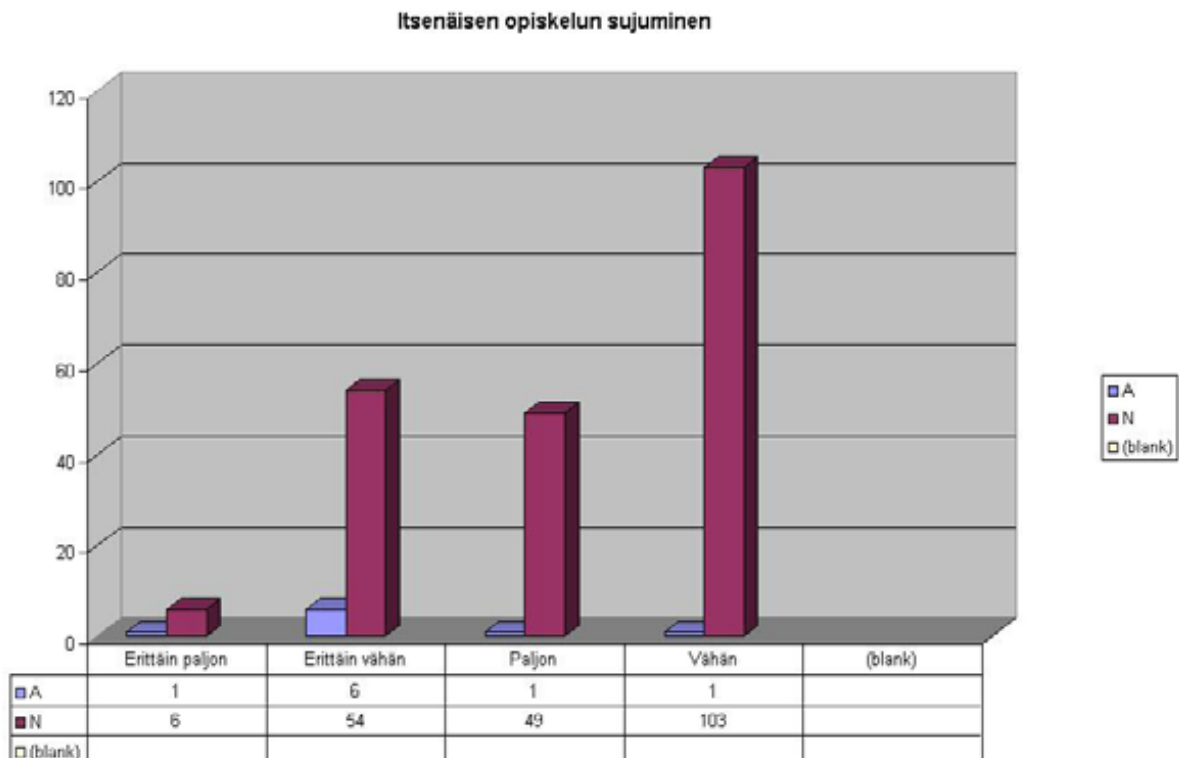
Arviot koskivat seuraavia osa-alueita:

- itsenäisen opiskelun sujuminen
- ajankäytön hallinta
- taloudellinen tilanne
- työn ja opiskelun yhteensovittaminen
- oma jaksaminen
- harjoittelupaikan löytyminen
- opintojen eteneminen suunnitellussa aikataulussa
- sitoutuminen opiskeluun.

Lisäksi opiskelijat saattoivat kirjoittaa vapaaseen kenttään, mikä muu mahdollisesti huolestuttaa opinnoissa.

3.1. Itsenäisen opiskelun sujuminen

Kuviosta 2 nähdään vastanneiden arvio itsenäisen opiskelun suiumisesta.

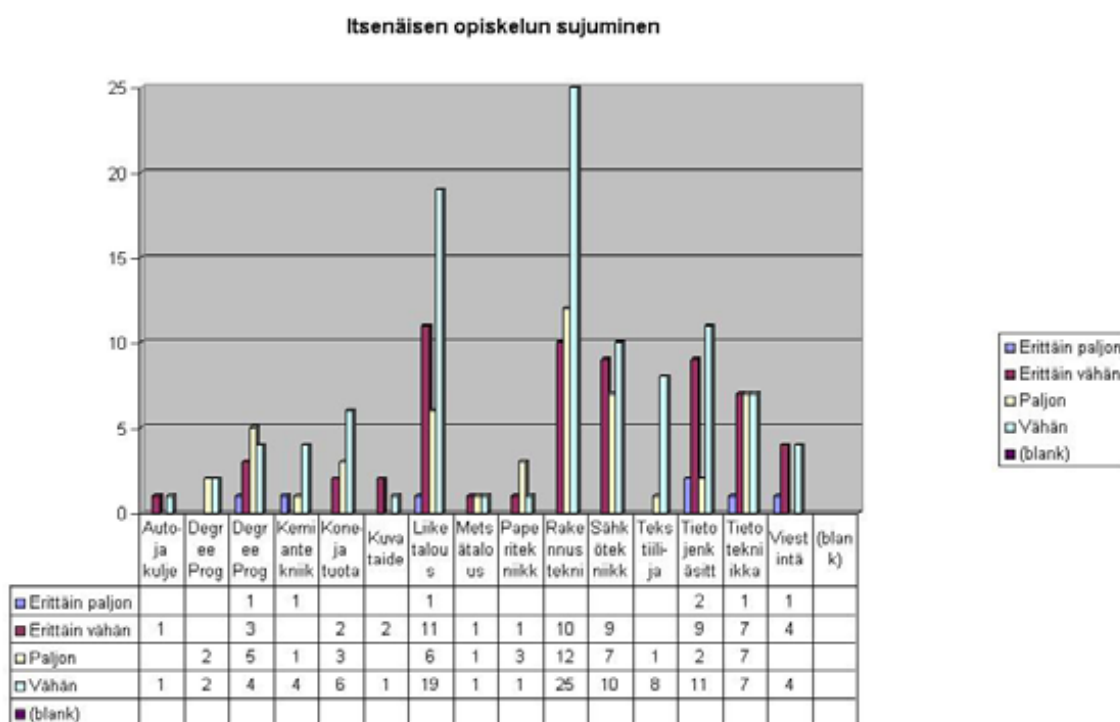
Kuvio 2: Itsenäisen opiskelun sujuminen

Kuten kuviosta käy ilmi, suurinta osaa opiskelijoista ei huolestuta itsenäisen opiskelun sujuminen. Kolme neljästä (n. 75 %, 157 opiskelijaa) oli sitä mieltä, että itsenäinen opiskelu huolestuttaa vain vähän tai erittäin vähän. Tulos kertoo, että itsenäiseen opiskeluun on jo totuttu toisena ja kolmantena opiskeluvuotena. Erityisesti aikuisopiskelijat vastasivat, että itsenäinen opiskelu huolestuttaa erittäin vähän. He ovat koulutukseen tullessaan jo tietoisia ja varautuneet siihen, että opiskeluun kuuluu paljon itsenäistä työskentelyä. Kuitenkin 50 opiskelijaa kaikista vastaajista eli noin neljännes oli huolissaan itsenäisen opiskelun sujumisesta.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), ei tulos muuttunut olennaisesti: Itsenäisen opiskelun sujumisesta erittäin huolestuneiden osuus oli koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevien osuutta 2,5 % suurempi (5,7 %) ja ”huolestuttaa vähän” osuus vastaavasti hieman pienempi, mutta erot noin 200 ja yli 550 vastaajan välillä eivät poikenneet erityisesti toisistaan.

Koulutusohjelmittain vastaukset jakaantuivat seuraavan kuvion (3) mukaisesti:

Kuvio 3: Itsenäisen opiskelun sujuminen koulutusohjelmittain

Vähiten huolestuneita itsenäisen opiskelun sujumisesta (“huolestuttaa vähän tai erittäin vähän”) olivat rakennustekniikan, liiketalouden ja tietojenkäsittelyn opiskelijat, mikä on luonnollista, koska näiden koulutusohjelmien edustajia oli vastaajista myös suurin osa.

Taulukossa 2 nähdään vielä, miten vastaukset jakaantuivat koulutusohjelmittain niiden opiskelijoiden osalta, jotka olivat arvioineet, että itsenäinen opiskelu huolestuttaa erittäin paljon tai paljon.

Taulukko 2: Itsenäisen opiskelun sujuminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon, vastaukset koulutusohjelmittain

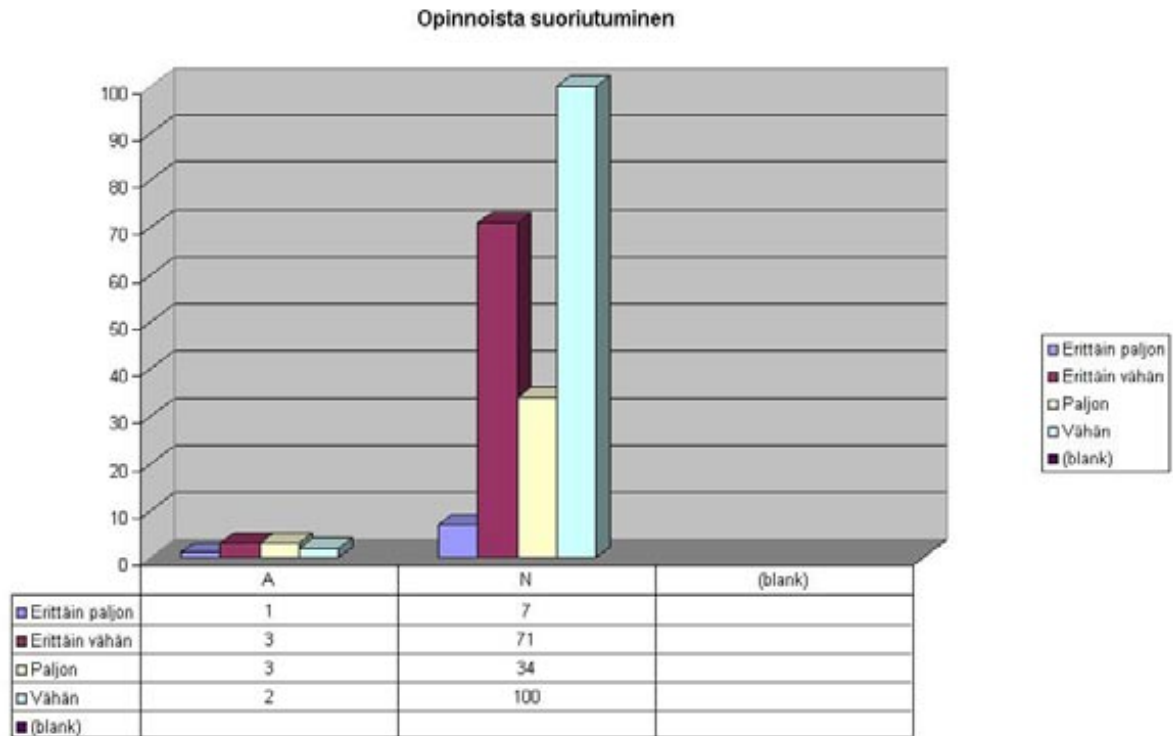
ITSENÄISEN OPISKELUN SUJUMINEN HUOLESTUTTAA KOULUTUSOHJELMITTAIN

	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka			0	0,0	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	3,5	1,8 %
International Business	1	5	6	10,5	5,9 %
Kemiantekniikka	1	1	2	3,5	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		3	3	5,3	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous	1	6	7	12,3	16,7 %
Metsätalous		1	1	1,8	1,4 %
Paperitekniikka		3	3	5,3	2,3 %
Rakennustekniikka		12	12	21,1	21,3 %
Sähkötekniikka		7	7	12,3	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		1	1	1,8	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	2	4	7,0	10,9 %
Tietotekniikka	1	7	8	14,0	10,0 %
Viestintä	1		1	1,8	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	7	50	57	100,0	100,0 %

Erittäin paljon tai paljon itsenäisen opiskelun sujumisesta huolestuneita oli yhteensä 57. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman vastaajien suhteellisen osuuden kaikista vastanneista. Vertaamalla koulutusohjelman huolestuneiden osuutta koulutusohjelman vastanneiden osuuteen, havaitaan, että vastausosuutta enemmän huolestuneita on International Business –koulutusohjelmassa, jossa heitä on kaksinkertainen määrä (vastanneiden osuus 5,9 %, huolestuneiden osuus 10,5 %). Tietotekniikassa itsenäisen opiskelun sujuvuudesta huolestuneita on 4 % enemmän kuin koulutusohjelman vastaajia. Vastaajien osuutta selkeästi vähemmän itsenäisestä opiskelusta huolestuneita on liiketalouden koulutusohjelmassa (ero yli 4 %).

3.2. Opinnoista suoriutuminen

Kun kysyttiin, huolestuttaako opinnoista suoriutuminen, vastaukset jakaantuivat kuvion 4 mukaisesti.

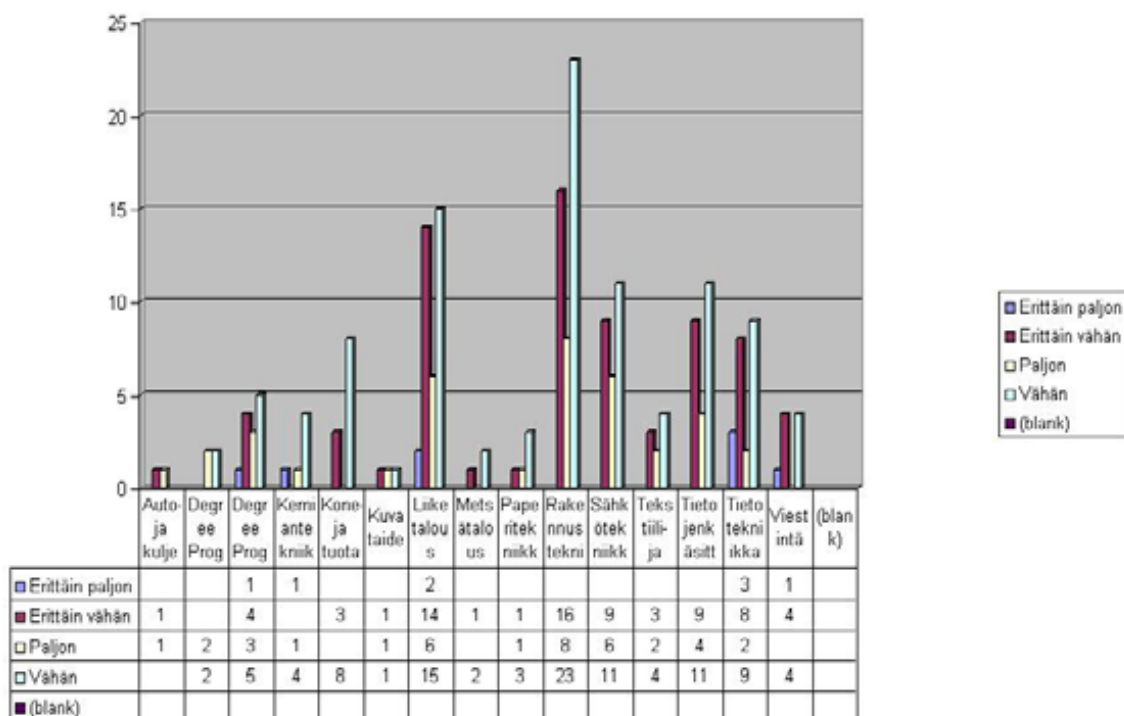
Kuvio 4: Opinnoista suoriutuminen huolestuttaa

Opinnoista suoriutuminen ei vastausten perusteella näytä huolestuttavan opiskelijoita. Lähes 80 % ilmoittaa, että opinnoista suoriutuminen huolestuttaa vain vähän tai erittäin vähän. Suurimmalla osalla opiskelijoista siis opinnot sujuvat heidän oman käsityksensä mukaan hyvin.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), ei tulos muuttunut olennaisesti: Opinnoista suoriutumisesta erittäin huolestuneiden osuus oli hieman suurempi kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevien vastaajien osuus. Erittäin vähän huolestuneiden osuus koko aineistosta oli n. 30 %, kun koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevien osalta se oli 33,5 %, joten ero erittäin vähän huolestuneiden osuudessa oli 3,5 %. Erittäin paljon tai paljon opinnoista suoriutumisesta huolestuneita oli koko aineistossa kuitenkin yhteensä 135 opiskelijaa.

Kuviossa 5 tulokset nähdään koulutusohjelmittain.

Opinnoista suoriutuminen

Kuvio 5: Huolestuminen opinnoista suoriutumisesta koulutusohjelmittain

Jälleen nähdään, että vähiten opinnoista suoriutumisesta huolestuneita ovat rakennustekniikan ja liiketalouden opiskelijat: rakennustekniikan 47 vastanneesta 39 ilmoitti olevansa vain vähän tai erittäin vähän huolissaan opinnoista suoriutumisesta ja liiketalouden 37 vastanneesta näin ilmoitti 29.

Taulukossa 3 on tarkasteltu opinnoista suoriutumisesta erittäin paljon tai paljon huolestuneiden jakaantumista koulutusohjelmittain.

Taulukko 3: Opinnoista suoriutuminen huolestuttaa erittäin paljon tai paljon

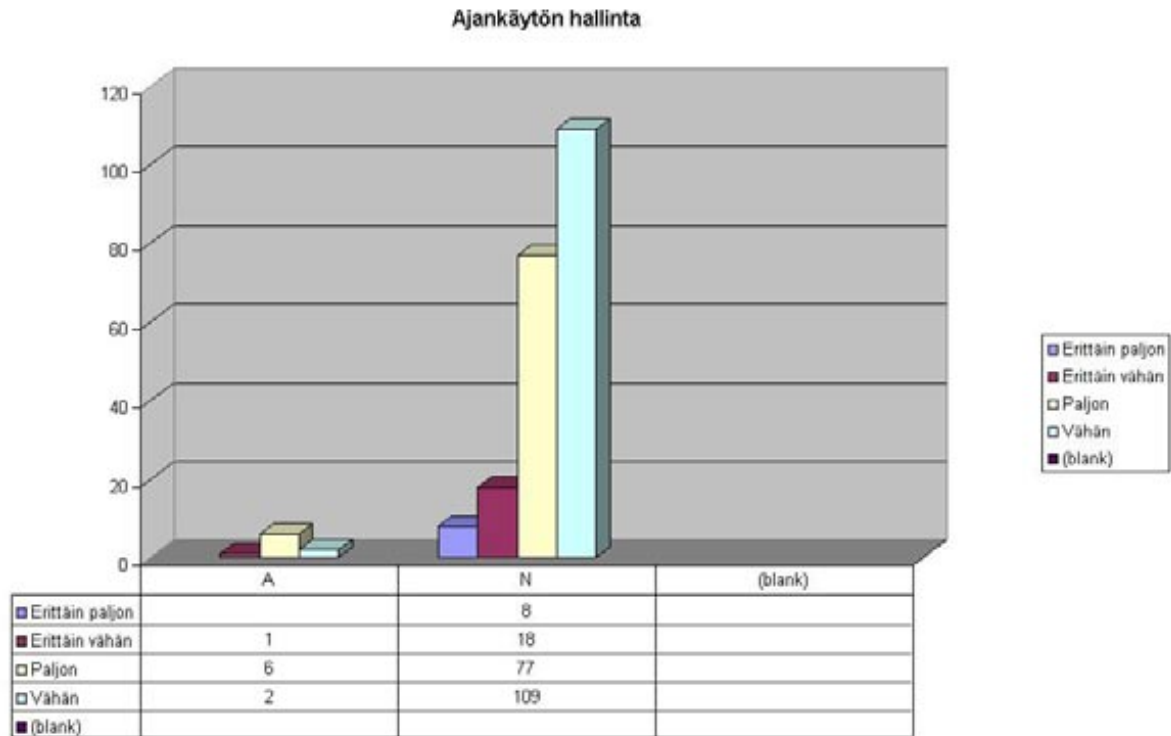
OPINNOISTA SUORIUTUMINEN HUOLESTUTTAÄ ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	2,2	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	4,4	1,8 %
International Business	1	3	4	8,9	5,9 %
Kemiantekniikka	1	1	2	4,4	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka			0	0,0	5,0 %
Kuvataide		1	1	2,2	1,4 %
Liiketalous	2	6	8	17,8	16,7 %
Metsätalous			0	0,0	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	2,2	2,3 %
Rakennustekniikka		8	8	17,8	21,3 %
Sähkötekniikka		6	6	13,3	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		2	2	4,4	4,1 %
Tietojenkäsittely		4	4	8,9	10,9 %
Tietotekniikka	3	2	5	11,1	10,0 %
Viestintä	1		1	2,2	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	8	37	45	100,0	100,0 %

Opinnoista suoriutuminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon 45 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman osuuden kaikista vastanneista. Kun sitä verrataan edelliseen eli ”erittäin paljon tai paljon” vastanneiden osuuteen, havaitaan että vastanneiden osuutta hieman enemmän opinnoista suoriutuminen huolestuttaa sähkötekniikan, tietotekniikan ja liiketalouden opiskelijoita ja vastausosuutta vähemmän rakennustekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijoita. Pienemmistä koulutusohjelmista muita enemmän huolestuneita ovat erityisesti International Business ja Environmental Engineering -koulutusohjelmien opiskelijat

3.3. Ajankäytön hallinta

Ajankäytöstään huolestuneita opiskelijoita on enemmän kuin itsenäisestä opiskelusta tai opinnoista suoriutumisesta huolestuneita, kuten kuviosta 6 nähdään.

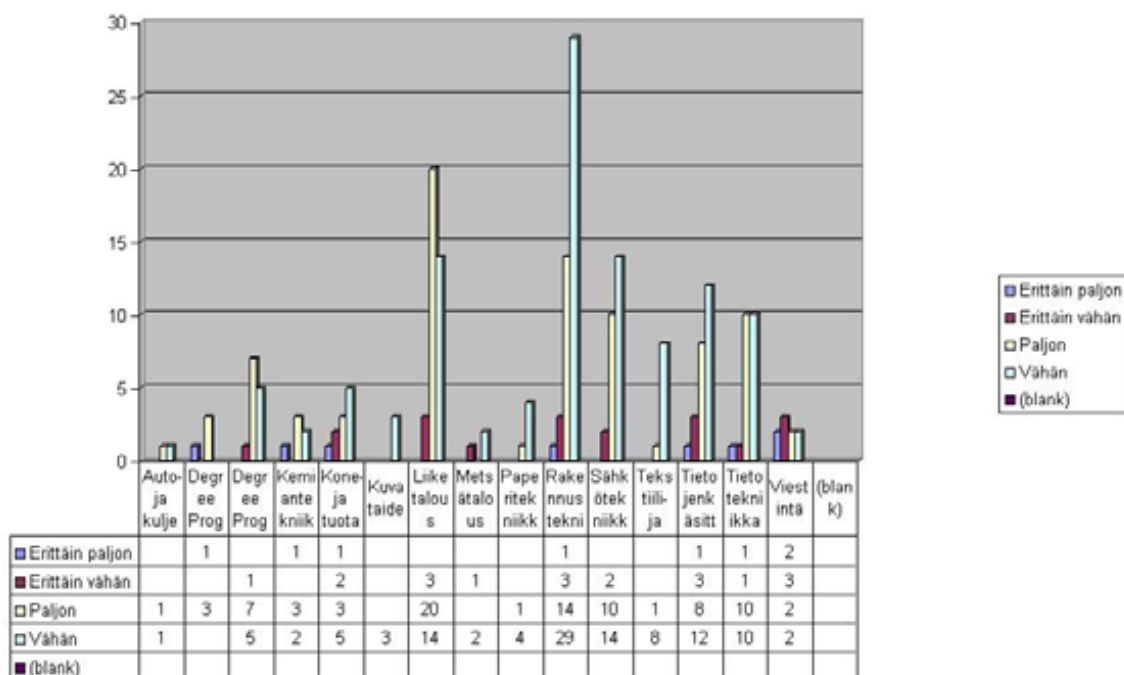
Kuvio 6: Ajankäytön hallinta huolestuttaa opintojen sujumisessa

Ajankäytöstään ei ole huolissaan lähes 60 % opiskelijoista, mutta noin 40 % opiskelijoista eli noin 90 vastaajaa ajankäyttö huolestuttaa joko paljon tai erittäin paljon.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), erittäin paljon ajankäytön hallinnastaan huolissaan olevien osuus oli 3 % suurempi (7,5 %) kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevien osuus. Ajankäytöstään paljon tai erittäin paljon huolestuneita oli yhteensä 250 opiskelijaa, mitä voidaan pitää varsin suurena määränä. Se kertoo, että nämä opiskelijat eivät mielestään pysty riittävästi jakamaan aikaansa opintojen, oman itsen (esim. harrastusten) ja sosiaalisten suhteidensa kesken. Samalla se kertoo opintojen kuormittavuuden kokemuksesta. Vähän ajankäytöstään huolestuneiden osuus oli vastaavasti yli 4 % pienempi kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevassa aineistossa. Yli 300 opiskelijaa oli sitä mieltä, ettei heillä ole ongelmia ajankäyttönsä hallinnassa.

Kuviossa 7 nähdään tulosten jakaantuminen koulutusohjelmittain.

Ajankäytön hallinta

Kuvio 7: Ajankäytön hallinta huolestuttaa, vastaukset koulutusohjelmittain

Eniten vastauksia saaduista suurista koulutusohjelmista rakennustekniikan 47 vastanneesta 32 ei ole huolissaan ajankäytöstään, liiketalouden koulutusohjelman 37 vastanneesta 26, sähkötekniikan 26 vastanneesta 14, tietojenkäsittelyn 24 vastanneesta 14 ja tietotekniikan 22 vastanneesta 11 ei ole huolissaan ajankäytöstään.

Ajankäytön hallinta opinnoissa on asia, jossa harjaantuu opintojen edetessä. Alkuvaiheessa opintoja ei ajankäyttöä ehkä osata suunnitella aivan yhtä hyvin, koska opiskelurytmiin ja korkeakouluopiskeluun yleensä kasvetaan opintojen jatkuessa. Toisaalta opintojen jatkuessa niihin tulee useimmissa koulutusohjelmissa laaja-alaisia ja paljon työtä vaativia harjoitus- ja projektitöitä sekä isohkojen raporttien tekemistä. Ajankäytön hallinnan oppiminen ja oman ajankäytön suunnittelu sekä jakaminen työviikoksi ja pidemmäksi ajaksi on taito, jota opiskelijan on syytä harjaannuttaa suunnitelmallisesti. Viimeistään opinnäytetyön tekemisessä ajan jakaminen sopivasti ja suunnitellusti on tärkeää, jotta työn tekeminen voi edistyä hyvin.

Taulukossa 4 on tarkasteltu sitä, miten ajankäyttönsä hallinnasta paljon tai erittäin paljon huolestuneiden määrät jakaantuivat koulutusohjelmittain.

Taulukko 4: Ajankäytöstään paljon tai erittäin paljon huolestuneet

AJANKÄYTÖN HALLINTA HUOLESTUTTAA ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

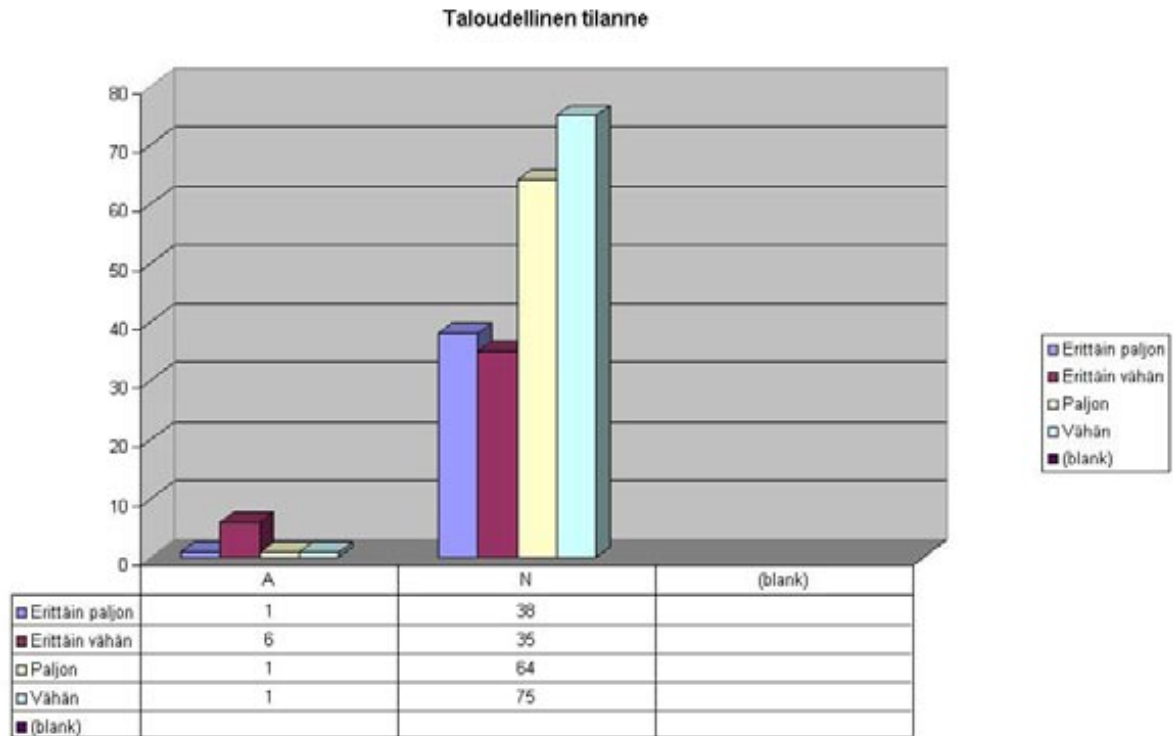
	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	1,1	0,9 %
Environmental Engineering	1	3	4	4,4	1,8 %
International Business		7	7	7,7	5,9 %
Kemiantekniikka	1	3	4	4,4	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	1	3	4	4,4	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous		20	20	22,0	16,7 %
Metsätalous			0	0,0	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	1,1	2,3 %
Rakennustekniikka	1	14	15	16,5	21,3 %
Sähkötekniikka		10	10	11,0	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		1	1	1,1	4,1 %
Tietojenkäsittely	1	8	9	9,9	10,9 %
Tietotekniikka	1	10	11	12,1	10,0 %
Viestintä	2	2	4	4,4	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	8	83	91	100,0	100,0 %

Ajankäytön hallinta huolestuttaa paljon tai erittäin paljon 91 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman osuuden kaikista vastauksista. Kun sitä verrataan edelliseen eli ”erittäin paljon tai paljon” vastanneiden osuuteen, havaitaan että vastanneiden osuutta selkeästi enemmän ajankäytöstään huolestuneita ovat liiketalouden koulutusohjelman opiskelijat (ero yli 3 %) ja myös tietotekniikan opiskelijoita ajankäyttö huolestuttaa enemmän kuin koulutusohjelman osuus on kaikista vastanneista. Lähes 5 % koulutusohjelman osuutta vähemmän huolestuneita ajankäytön hallinnastaan ovat rakennustekniikan opiskelijat, ja myös sähkötekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijat ovat hieman vähemmän huolestuneita ajankäyttönsä hallinnasta kuin niiden osuus vastanneista on. Pienemmistä koulutusohjelmista muita enemmän huolestuneita ovat erityisesti International Business ja Environmental Engineering -koulutusohjelmien sekä kemiantekniikan opiskelijat.

3.4. Taloudellinen tilanne

Kun opiskelijoilta tiedusteltiin taloudellisesta tilanteesta huolestumista, jakaantuivat siitä huolissaan ja ei-huolissaan olevien osuudet lähes tasan, mikä näkyy kuviosta 8.

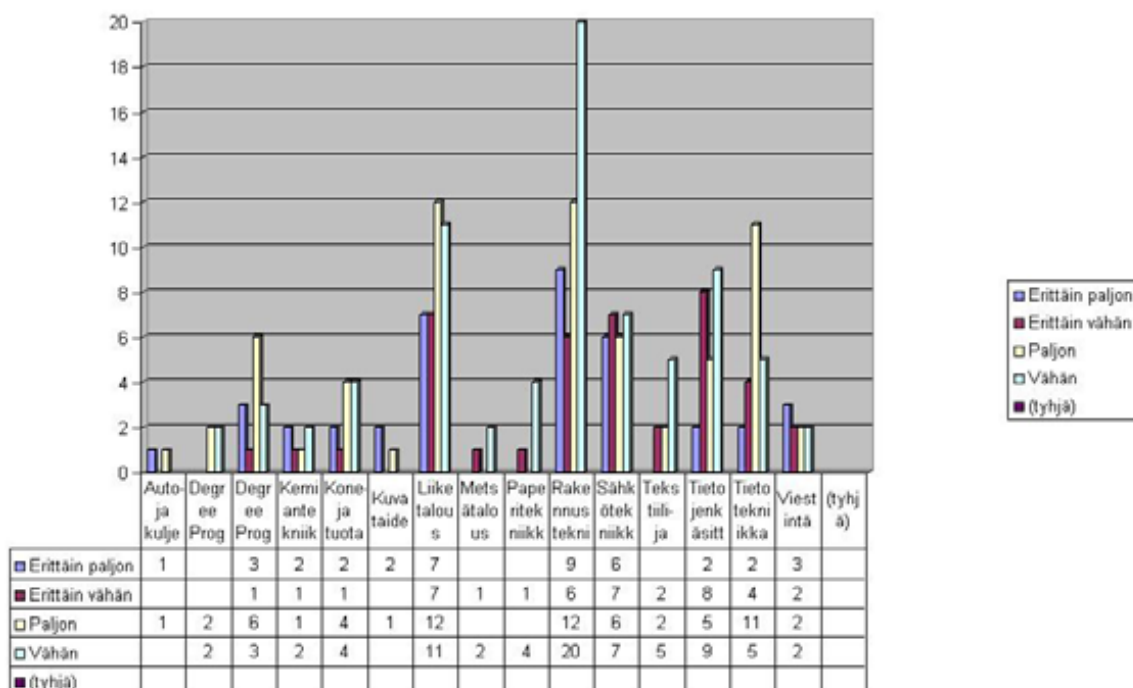
Kuvio 8: Taloudellinen tilanne huolestuttaa opintojen sujumisessa

Yli 100 opiskelijaa eli vajaa 50 % on huolissaan taloudellisesta tilanteensa vaikutuksesta opintojen sujumiseen. Runsas 100 eli yli 50 % on sitä mieltä, että taloudellinen tilanne ei vaikuta opintojen sujumiseen.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), tulokset taloudellisesta tilanteen vaikutuksesta opintojen sujumiseen olivat samat eli vajaa puolet (271 opiskelijaa) oli erittäin tai paljon huolissaan taloudellisen tilanteen vaikutuksesta opintojen sujumiseen ja runsaalla puolella (292) opiskelijoista ei ollut huolta taloustilanteestaan.

Koulutusohjelmittain tarkasteltuna luvut nähdään kuviosta 9.

Taloudellinen tilanne

Kuvio 9: Taloudellinen tilanne huolestuttaa, koulutusohjelmittain

Rakennustekniikan, tietotekniikan ja liiketalouden opiskelijoista alle puolet ei ole huolestunut taloustilanteestaan. Tietojenkäsittelyn opiskelijoista kaksi kolmasosaa ei ole huolestunut.

On luonnollista, että useita talousasiat huolestuttavat: mietitään, miten opintotuen avulla pystyy opiskelemaan Tampereella tai sen kaltaisella paikkakunnalla, jossa asuntojen vuokrat ovat melko korkeat, joskaan eivät pääkaupunkiseutuun verrattuina. Opiskelijajärjestöt ovat useissa yhteyksissä viestineet päättäjille, että opintotuki on riittämätön opintojen sujumisen turvaamiseksi. Vuonna 2008 opintotukeen tulee 15 %:n suuruinen korotus, mutta sitä pidetään edelleen riittämättömänä. Opintotuen riittämättömäksi kokeminen vaikuttaa erityisesti työssäkäyntiin. Monet opiskelijat työskentelevät opintojensa ohella satunnaisesti saadakseen asumis- ja elämiskulunsa katetuiksi. Vuonna 2008 työssäkäyminen tulee aikaisempaa houkuttelevammaksi, koska opintotuen suuruuteen vaikuttamattoman ns. vapaan tulon raja nousi vuoden 2008 alussa.¹ Opiskelija voi helpottaa opintojensa aikaista taloustilannettaan myös ottamalla opintolainaa, ja siihen saa valtiontakauksen. Opintolainan ottaminen ei ole opiskelijoille yleensä houkutteleva vaihtoehto. Lainan takaisinmaksua pelätään erityisesti tilanteessa, jossa työpaikan saaminen opiskelun jälkeen on epävarmaa. Verotusta koskevalla lainsäädännöllä on pyritty tekemään opintolainan ottaminen aikaisempaa houkuttelevammaksi vaihtoehdoksi. Tuloverolain muutoksella (Tuloverolaki 30.12.1992/1535 ja sen muutos 10.6.2005/409) toteutettiin opintolainavähennys. Opintolainavähennyksen suuruus on 2 500,- euron ylimenevältä osalta 30 % ja sen voi saada henkilö, joka on suorittanut tutkintonsa määräajassa (ammattikorkeakoulua koskevan asetuksen mukaan opiskeluaikaa korkeintaan yhtä vuotta pidemmässä ajassa). Lakimuutok-

¹ Vapaan tulon määrä on nyt 11 850,- e vuodessa, 660,- e tukikuukausien ja 1 970,- e ei-tukikuukausien aikana.

sen tarkoitus oli paitsi vähentää työssäkäyntiä opintojen aikana, myös lyhentää opintojen läpäisyaikaa. Lain muutosta koskeneen hallituksen esityksen mukaan opiskelijat eivät ole halukkaita ottamaan opintolainaa sen vuoksi, että lainaa vältetään periaatteessa, ja ollaan huolissaan tulevaisuudesta (HE 11/2005).² Ammattikorkeakouluopiskelijat käyttävät opintolainaa opintojen rahoittamiseen hieman yliopisto-opiskelijoita enemmän, vuonna 2003 tutkinnon suorittaneista 58 prosentilla ei ollut lainkaan lainaa. (HE 11/2005.) Vähennyksen vaikutuksesta ei ole tietoa, mutta opiskelijoiden kertomusten mukaan sitä tuskin kovinkaan paljon on. Todennäköisimpiä syitä on kaksi: edelleenkin opiskelijat vierastavat opintolainan avulla opintojen rahoittamista, ja toisaalta ”porkkana” eli opintolainavähennys on ajallisesti kaukana. Useat opiskelijat eivät pohdi mahdollisen opintolainavähennyksen vaikutusta useita vuosia myöhemmin maksettavaksi tulevan veron määrään.

Taloudellinen tilanne johtaa siis usein työssä käymiseen, mikä onkin opiskelijoiden keskuudessa viime vuosina lisääntynyt. Työssä käyminen voi taas tunnetusti haitata opintojen etenemistä, ja on myös eräs opintojen keskeyttämisen syy. Työssäkäyntiä on tarkasteltu tässä raportissa erikseen kohdassa 5.3. ja samalla tarkasteltu keskeyttämislukuja

Opiskelijan taloudelliseen tilanteeseen vaikuttaa olennaisesti myös se, saako opiskeluaikana kesäisin työ- tai harjoittelupaikan. Useimmilla toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoilla kesätyöpaikka on samalla harjoittelupaikka. Harjoitteluajalta maksettava palkka vaihtelee melko tavalla koulutusohjelmittain, joissakin työpaikoissa ei harjoitteluajalta makseta lainkaan palkkaa. Tällöin opiskelijat voivat saada opintotukea myös harjoitteluajalta. Perinteisesti tekniikan koulutusohjelmissä kesäharjoittelun ajalta on maksettu normaalisti palkkaa, mutta kaikissa tekniikankaan koulutusohjelmissä näin ei välttämättä ole enää.

Taloudellisesta tilanteestaan paljon tai erittäin paljon huolestuneiden määrät koulutusohjelmittain jakaantuivat taulukon 5 osoittamalla tavalla.

---

² Hallituksen esityksessä todetaan, että opintolaina on vasta neljänneksi tärkein opiskelijoiden rahanlähteistä. Sitä tärkeämmät ovat opintoraha, asumislisä ja vanhempien tuki. Tieto perustuu vuonna 2004 julkaistuu opiskelijatutkimukseen. Esityksessä viitataan myös Pankkiyhdistyksen keväällä 2004 tekemään haastattelututkimukseen, jonka mukaan 42 prosentille työssäkäyminen on tärkein opintojen rahoittamisen muoto. Vanhempien tuki ja säästöjen merkitys opintojen rahoituskeinoina ovat nousseet jonkin verran.

Taulukko 5: Taloudellinen tilanne huolestuttaa paljon tai erittäin paljon

TALOUDELLINEN TILANNE HUOLESTUTTAO ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

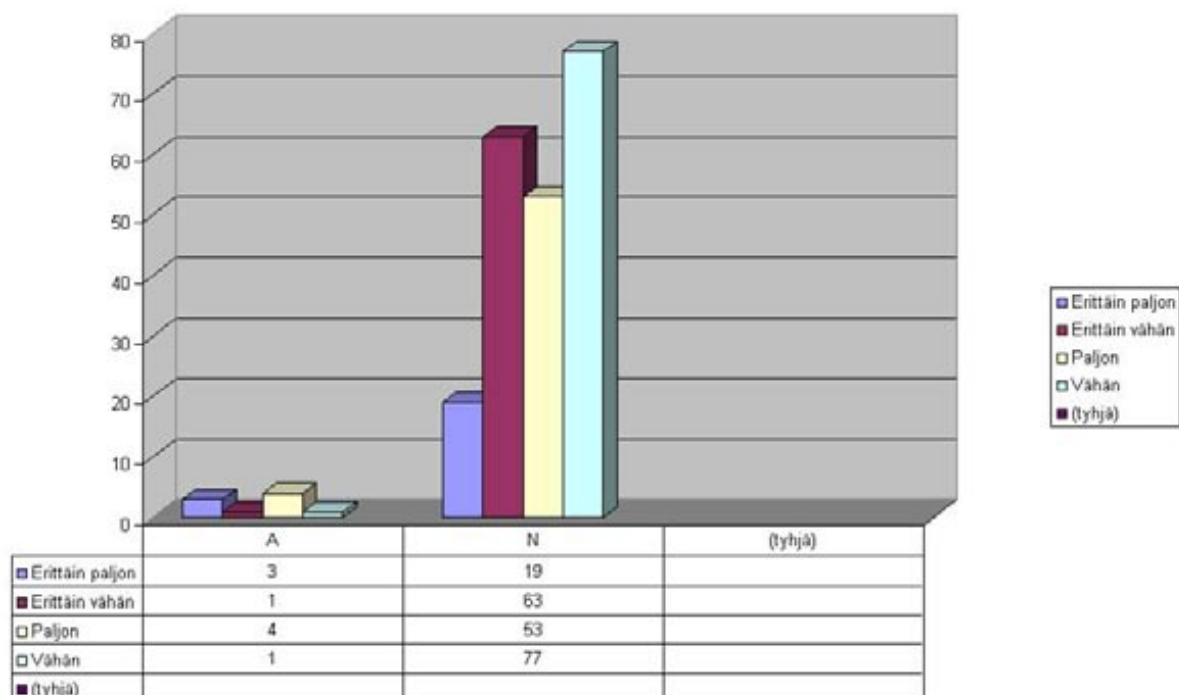
	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1	1	2	1,9	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	1,9	1,8 %
International Business	3	6	9	8,7	5,9 %
Kemiantekniikka	2	1	3	2,9	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	2	4	6	5,8	5,0 %
Kuvataide	2	1	3	2,9	1,4 %
Liiketalous	7	12	19	18,3	16,7 %
Metsätalous			0	0,0	1,4 %
Paperitekniikka			0	0,0	2,3 %
Rakennustekniikka	9	12	21	20,2	21,3 %
Sähkötekniikka	6	6	12	11,5	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		2	2	1,9	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	5	7	6,7	10,9 %
Tietotekniikka	2	11	13	12,5	10,0 %
Viestintä	3	2	5	4,8	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	39	65	104	100,0	100,0 %

Taloudellinen tilanne huolestuttaa paljon tai erittäin paljon 104 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman osuuden kaikista vastauksista. Kun sitä verrataan edelliseen eli ”erittäin paljon tai paljon” vastanneiden osuuteen, havaitaan että vastanneiden osuutta enemmän taloudellisesta tilanteestaan huolestuneita ovat tietotekniikan ja liiketalouden opiskelijat. Tietojenkäsittelyssä huolestuneita on yli 3 % vähemmän ja rakennustekniikassa hieman vähemmän kuin koulutusohjelmien osuudet ovat kaikista vastanneista. International Busineksen opiskelijat ovat myös selkeästi enemmän huolestuneita taloudestaan ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat selkeästi vähemmän. Auto- ja kuljetustekniikan molemmat vastanneet opiskelijat olivat huolissaan taloudellisesta tilanteestaan, mutta kun vastanneita on vain kaksi, ei tuloksesta voi vetää johtopäätöksiä. Metsätalouden ja paperitekniikan opiskelijoista kukaan ei ollut huolissaan taloudellisesta tilanteestaan, mutta on muistettava, että myös näiden koulutusohjelmien vastanneiden määrät olivat hyvin pienet.

3.5. Työn ja opiskelun yhteensovittaminen

Opiskelijoilta kysyttiin, huolestuttaako työn ja opiskelun yhteensovittaminen opintojen sujuvuutta. Kysymyksellä pyrittiin täsmentämään ensisijaisesti sitä, kokevatko opiskelijat, että työssä käyminen haittaa opintoja. Vastaukset kysymykseen nähdään kuviossa 10.

Työn ja opiskelun yhteensovittaminen

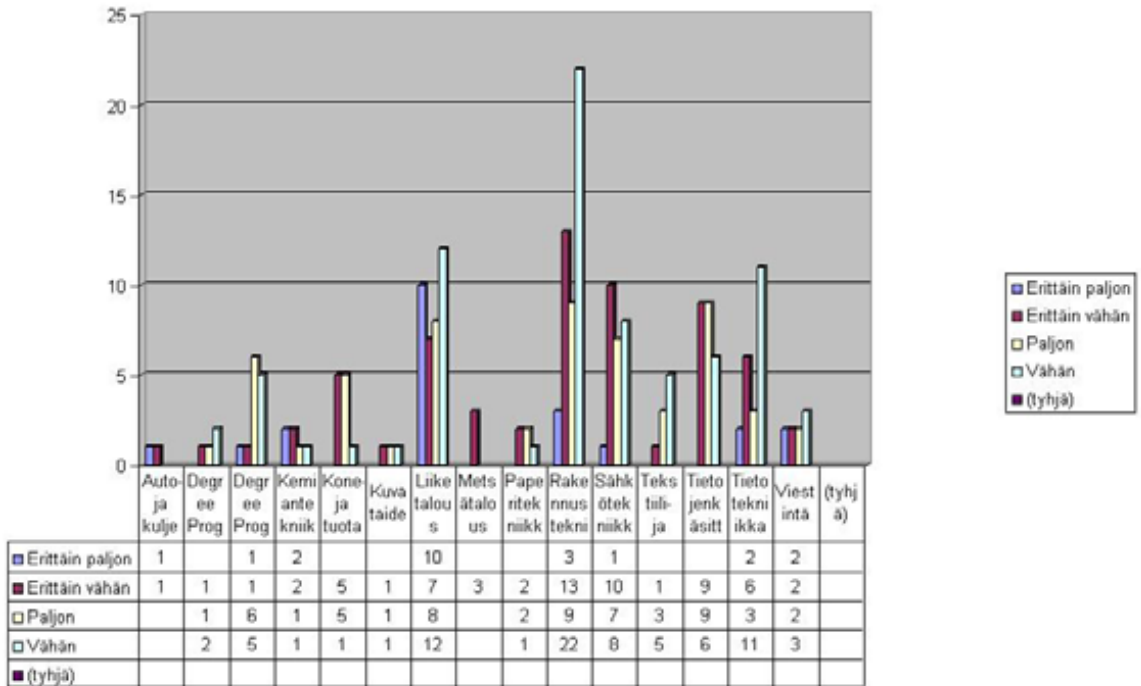
Kuvio 10: Työn ja opiskelun yhteensovittaminen huolestuttaa opiskelun sujumista

Noin 65 % opiskelijoista (140) vastasi, että työ ja opiskelu on yhteen sovitettavissa eikä haittaa opiskelua, mutta kuitenkin lähes 80 opiskelijaa eli vajaa 35 % oli sitä mieltä, että työn ja opiskelun yhteensovittaminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), tuloksissa ei ollut mairittavia eroja.

Vastaukset koulutusohjelmittain nähdään kuviossa 11.

Työn ja opiskelun yhteensovittaminen

Kuvio 11: Työn ja opiskelun yhteensovittaminen, koulutusohjelmittain

Rakennustekniikan 47 vastanneesta valtaosa ilmoitti, että työ ja opiskelu voidaan hyvin sovittaa yhteen; erittäin vähän tai vähän huolestuneita oli 35 opiskelijaa. Myöskään sähkötekniikan, tietojenkäsittelyn tai tietotekniikan opiskelijoiden mielestä työ ei haittaa opintoja, mutta liiketalouden opiskelijoissa oli puolet niitä, joita tämä asia huolestuttaa.

Kappaleessa 6.4. on tarkasteltu työssäkäyntiä opintojen aikana. Lähes puolet opiskelijoista työskentelee opintojen ohella, mutta viikoittainen työssäkäyntiaika on yleensä alle 20 tuntia.

Työn ja opiskelun huolenaiheista tarkemmat luvut koulutusohjelmittain nähdään taulukossa 6.

Taulukko 6: Työn ja opiskelun yhteensovittaminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon

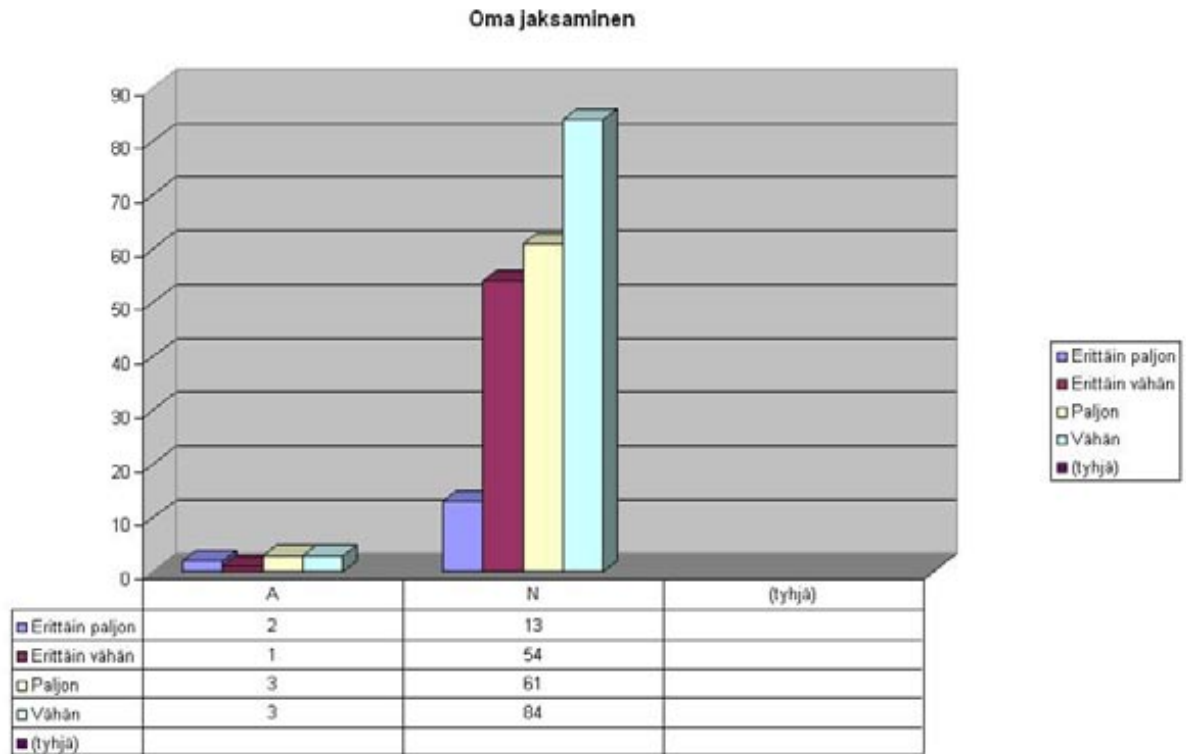
TYÖN JA OPISKELUNYHTEENSOVITTAMINEN HUOLESTUTTA ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1		1	1,3	0,9 %
Environmental Engineering		1	1	1,3	1,8 %
International Business	1	6	7	8,9	5,9 %
Kemiantekniikka	2	1	3	3,3	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		5	5	6,3	5,0 %
Kuvataide		1	1	1,3	1,4 %
Liiketalous	10	8	18	22,8	16,7 %
Metsätalous			0	0,0	1,4 %
Paperitekniikka		2	2	2,5	2,3 %
Rakennustekniikka	3	9	12	15,2	21,3 %
Sähkötekniikka	1	7	8	10,1	11,8 %
Tekstiili- ja vaateustekniikka		3	3	3,8	4,1
Tietojenkäsittely		9	9	11,4	10,9 %
Tietotekniikka	2	3	5	6,3	10,0 %
Viestintä	2	2	4	5,1	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	22	57	79	100,0	100,0 %

Työn ja opiskelun yhteensovittaminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon 79 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman osuuden kaikista vastauksista. Kun sitä verrataan edelliseen eli ”erittäin paljon tai paljon” vastanneiden osuuteen, havaitaan että vastanneiden osuutta selkeästi enemmän huolestuneita olivat liiketalouden opiskelijat, ero oli 4 %. Myös edellisessä eli taloudellista tilannetta koskevassa kappaleessa heidän osuutensa oli suurempi. Rakennustekniikan opiskelijat ovat selvästi vain vähän huolissaan työn ja opiskelun yhteensovittamisesta, paljon tai erittäin paljon huolestuneita oli yli 6 % vähemmän kuin koulutusohjelman osuus kaikista vastanneista. Myös tietotekniikassa ero on lähes 4 % eli yhteensovittamista ei koeta ongelmaksi. International Busineksen opiskelijat ovat myös selkeästi enemmän huolestuneita työn ja opiskelun yhteensovittamista, kuin sen osuus vastanneista on (ero n. 3 %).

3.6. Oma jaksaminen

Omaan jaksamiseen luotetaan melko tavalla, joskin on myös paljon opiskelijoita, jotka ovat siitä huolissaan. Luvut käyvät ilmi kuviosta 12.

Kuvio 12: Oma jaksaminen huolestuttaa opintojen sujumisessa

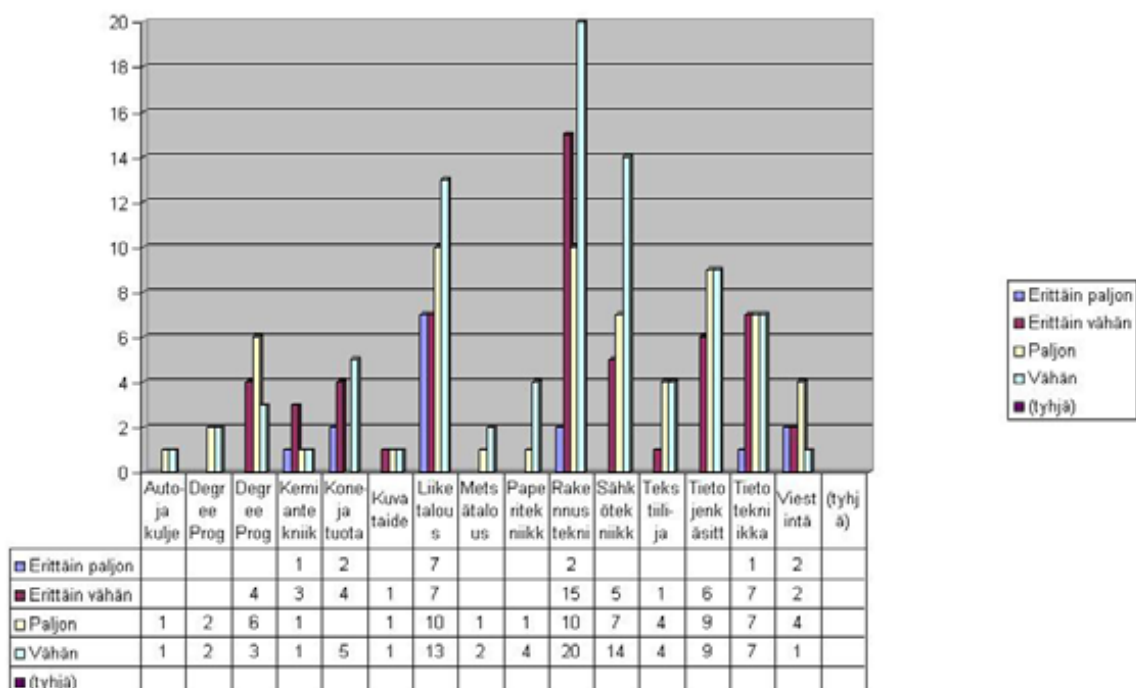
Vain vähän tai erittäin vähän omasta jaksamisesta huolestuneita on n. 65 % vastanneista eli vajaa 140 opiskelijaa..

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), omaa jaksamisestaan pelkäävien osuus oli hieman suurempi: noin 40 % (yli 220 opiskelijaa) ilmoitti, että he ovat paljon tai erittäin paljon huolissaan jaksamisestaan, ja siten ei-huolestuneita oli noin 60 %. Ero koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevan aineiston ja koko aineiston välillä oli 5 %, mikä on varsin paljon.

Koulutusohjelmittain tulokset nähdään kuviosta 13.

Oma jaksaminen

Kuvio 13: Oma jaksaminen huolestuttaa, koulutusohjelmittain

Vastanneiden määriin suhteutettuna vähiten huolestuneita ovat kemiantekniikan, kone-tekniikan ja kuvataiteen opiskelijat, joista lähes kaikki vastanneet ilmoittivat, että eivät ole lainkaan tai vain vähän huolissaan omasta jaksamisestaan. Myös rakennustekniikan, sähkötekniikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat luottivat omaan jaksamiseensa.

Omasta jaksamisestaan paljon tai erittäin paljon huolestuneita oli aineistossa kaikkiaan 79, mikä käy ilmi taulukosta 7.

Taulukko 7: Oma jaksaminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon

OMA JAKSAMINEN HUOLESTUTTAÄ ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	1,3	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	2,5	1,8 %
International Business		6	6	7,6	5,9 %
Kemiantekniikka	1	1	2	2,5	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	2		2	2,5	5,0 %
Kuvataide		1	1	1,3	1,4 %
Liiketalous	7	10	17	21,5	16,7 %
Metsätalous		1	1	1,3	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	1,3	2,3 %
Rakennustekniikka	2	10	12	15,2	21,3 %
Sähkötekniikka		7	7	8,9	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		4	4	5,1	4,1 %
Tietojenkäsittely		9	9	11,4	10,9 %
Tietotekniikka	1	7	8	10,1	10,0 %
Viestintä	2	4	6	7,6	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	15	64	79	100,0	100,0 %

Oma jaksaminen huolestuttaa 79 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman osuuden kaikista vastauksista. Kun sitä verrataan edelliseen eli ”erittäin paljon tai paljon” vastanneiden osuuteen, havaitaan että vastanneiden osuutta selkeästi enemmän huolestuneita olivat liiketalouden opiskelijat, ero oli n. 6 %. Vastaavasti rakennustekniikan opiskelijat ovat 6 %:n erolla vähemmän huolestuneita omasta jaksamisestaan. Jaksaminen huolestuttaa vastausosuutta enemmän myös International Busineksen ja viestinnän opiskelijoita.

Oma jaksaminen saattaa liittyä opintojen kuormittaviksi kokemiseen. TAMKissa tehtiin vuonna 2004 laaja opintojen kuormittavuutta koskeva kysely. Kysely liittyi olennaisesti opetussuunnitelmien muutostyöhön, mikä syntyi ns. Bolognan prosessin kautta. Prosessin tavoitteena on korkeakoulurakenteen yhtenäistäminen Euroopassa, ja uudistuksen yhteydessä Suomenkin ammattikorkeakouluissa (ja yliopistoissa) siirryttiin kaksiportaiseen tutkintorakenteeseen (Bachelor- ja Master - tasot.). Samalla opintojen mitoitustavaksi tuli ETCS (European Credit Transfer and Accumulation System). Korkeakoulukentässä tehtiin laajat opintojen ja opintojaksojen ydinanalyysit, joiden perusteena TAMKissa käytettiin myös edellä mainitun opintojen kuormittavuutta koskeneen tutkimuksen tuloksia. Tutkimustulokset ovat muutaman vuoden takaisia, mutta varmasti suunta-antavasti oikeita edelleen. Tutkimuksen perusteella erityisesti liiketalouden opiskelijat kokivat opinnot kuormittaviksi. Kuormittavuuden kokemus syntyi ensisijaisesti runsaista ryhmätöistä, raporteista ja projekteista. Muissakin koulutusohjelmissa raporttien, harjoitustöiden ja pro-

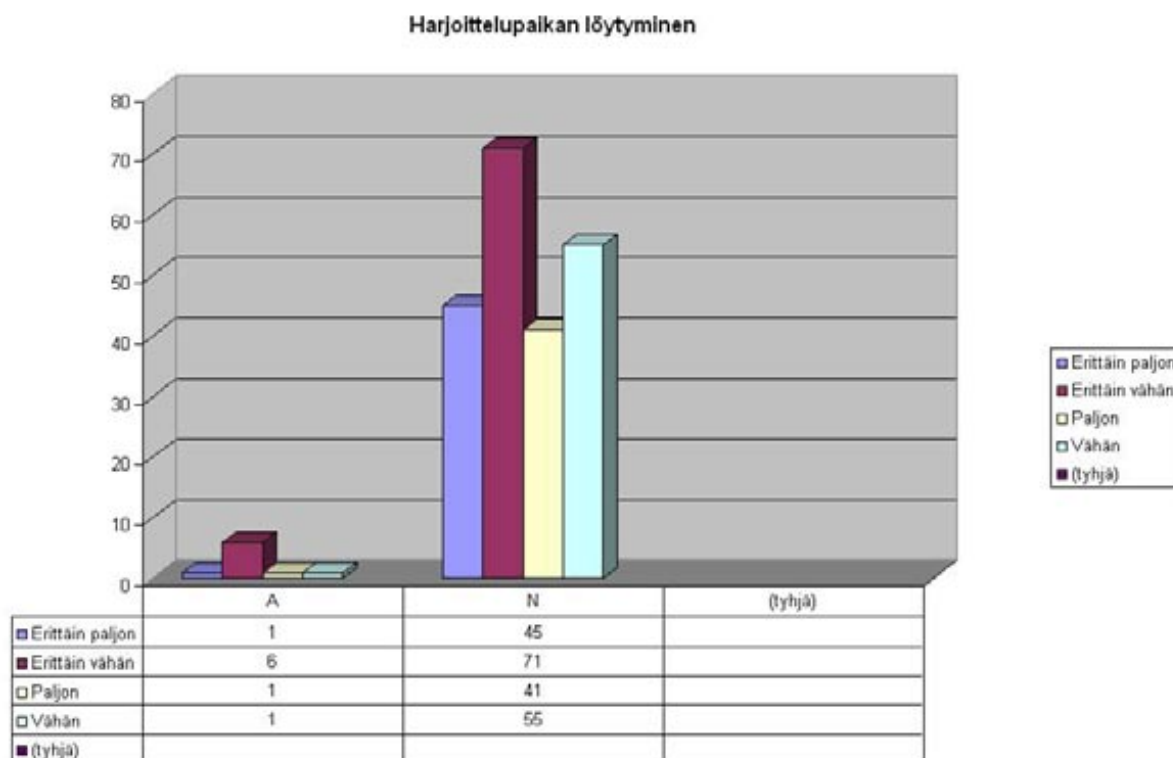
jektien tekeminen koettiin kuormittaviksi, mutta muissa koulutusohjelmissa ryhmätöiden runsauden sijasta kuormittavina pidettiin mm. kotitehtäviä ja läksyjä, raporttien kasaantumista samaan ajankohtaan, tehtävien riittämättömyyttä tai huonoa ohjeistusta, itseopiskelun määrää ja pitkiä päiviä. (Immonen, s. 15 - 17.)

3.7. Harjoittelupaikan saaminen

Kyselyssä haluttiin kartoittaa myös harjoittelua koskevaa tilannetta.

Opintoihin liittyvä harjoittelu tehdään eri koulutusohjelmissa eri tavalla. Tekniikan koulutusohjelmissa harjoittelun opintojakso on usein jaettu kolmeen osaan, joista ensimmäisen – kuukauden mittaisen – osan voi suorittaa jo ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden keväällä tai kesällä. Loput harjoittelut voi jakaa kahteen osaan tai tehdä ne yhdessä osassa. Liiketalouden ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmissa harjoittelu tehdään useimmiten yhdessä osassa. Viestinnän ja kuvataiteen koulutusohjelmissa harjoittelun voi tehdä useissa osissa. Harjoittelupaikan löytyminen liittyy olennaisesti myös kysymykseen opinnäytetyöstä: opinnäytetyö tehdään useimmiten yritykseen, jossa on oltu harjoittelussa. Toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijat saattavat siis harjoittelupaikan löytymisen huolen ohella pohtia samalla opinnäytetyöpaikan saamista.

Harjoittelupaikan saamisesta oli huolissaan paljon tai erittäin paljon 88 opiskelijaa ja vähän tai erittäin vähän 133 opiskelijaa, mikä käy ilmi kuviosta 14.

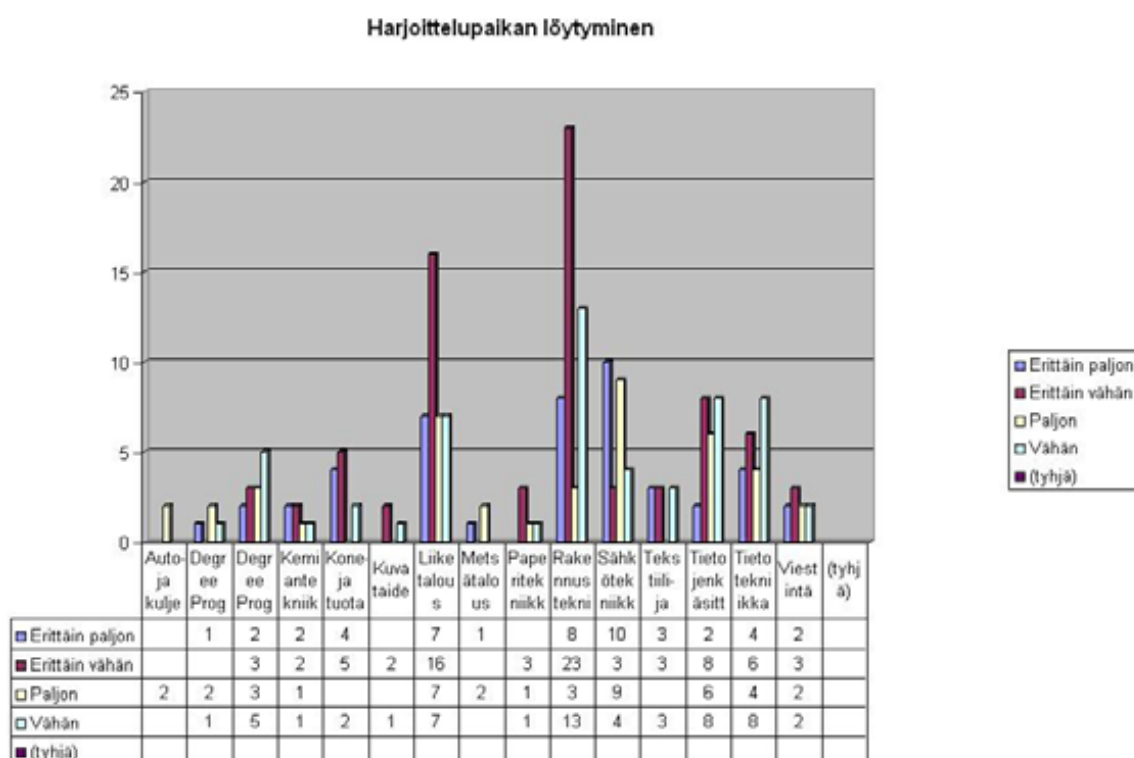
Kuvio 14: Harjoittelupaikan löytyminen huolestuttaa

Erittäin paljon tai paljon huolissaan harjoittelupaikan saamisesta oli lähes 40 % vastanneista. Lisäksi avoimessa palautteessa tätä huolta tuotiin esiin. Toisaalta erittäin vähän harjoittelupaikan löytymisestä huolestuneita oli vajaa 35 %, mikä kertonee siitä, että tällä hetkellä

työ- ja harjoittelupaikan saaminen on melko helppoa useimmissa koulutusohjelmissa.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), harjoittelupaikan löytymisestä erittäin vähän huolestuneita oli sama osuus kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevassa aineistossa eli vajaa 35 %, samoin vähän huolestuneiden osuus oli lähes sama eli n. 25 %. Sen sijaan koko aineistossa erittäin paljon paikan löytymisestä huolestuneiden osuus oli suurempi kuin koulutusohjelmiin kohdistettavassa olevassa aineistossa: yli 23 % ilmoitti olevansa erittäin huolestunut harjoittelupaikan löytämisestä, kun se kohdistusaineistossa oli vajaa 21 %.

Koulutusohjelmittain vastaukset jakaantuivat kuvion 15 osoittamalla tavalla.

Kuvio 15: Harjoittelupaikan löytäminen huolestuttaa, koulutusohjelmittain

Rakennustekniikan hyvä työtilanne vaikuttaa todennäköisesti siihen, että valtaosa opiskelijoista ei ole huolissaan paikan saamisesta. Myös liiketalouden, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan koulutusohjelmissä työtilanne vaikuttaa tämän aineiston perusteella hyvältä, eivätkä opiskelijat erityisesti kannu huolta paikan löytymisestä. Hieman hämmästyttävää sen sijaan on, että sähkötekniikan opiskelijoista suuri osa eli 19 opiskelijaa 26:sta vastanneesta on paljon tai erittäin paljon huolissaan siitä, löytyykö harjoittelupaikka. Kommentteja tästä on nähtävissä myös avoimissa vastauksissa.

Taulukosta 8 nähdään, miten paljon tai erittäin paljon huolestuneiden määrät jakaantuivat koulutusohjelmittain.

Taulukko 8: Harjoittelupaikan löytyminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon

HARJOITTELUPAIKAN SAAMINEN HUOLESTUTTAÄ ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

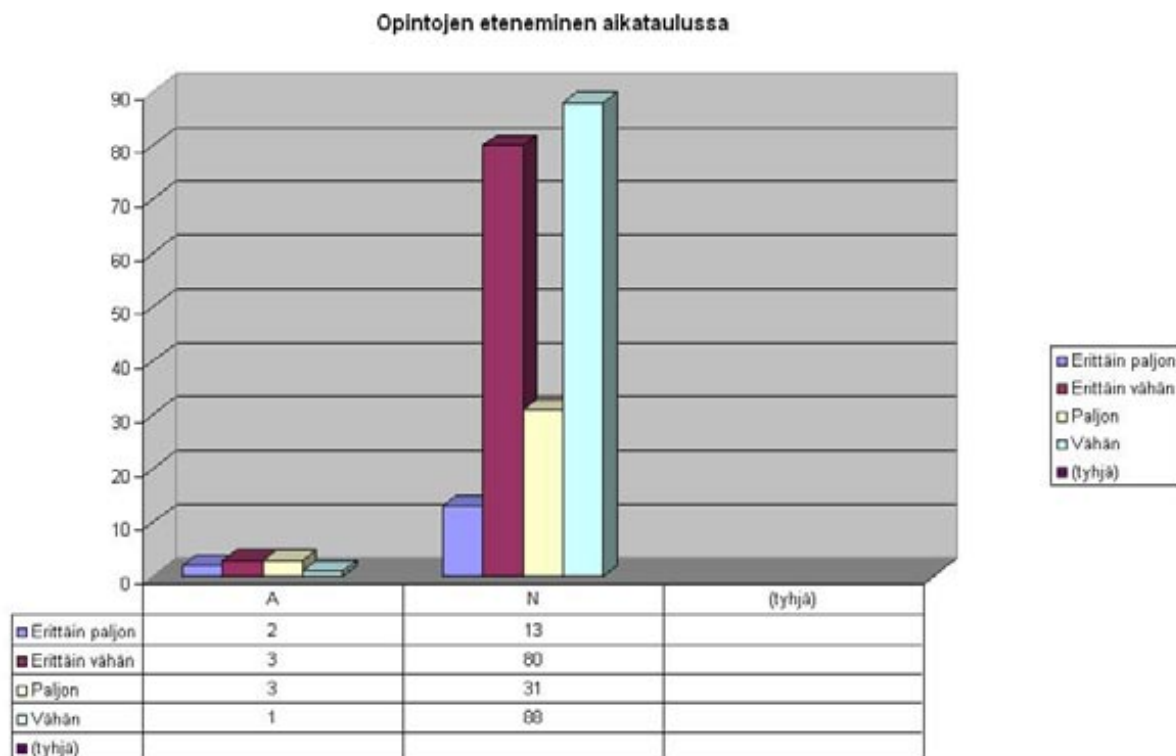
	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		2	2	2,3	0,9 %
Environmental Engineering	1	2	3	3,4	1,8 %
International Business	2	3	5	5,7	5,9 %
Kemiantekniikka	2	1	3	3,4	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	4		4	4,5	5,0 %
Kuvataide		0	0	0,0	1,4 %
Liiketalous	7	7	14	15,9	16,7 %
Metsätalous	1	2	3	3,4	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	1,1	2,3 %
Rakennustekniikka	8	3	11	12,5	21,3 %
Sähkötekniikka	10	9	19	21,6	11,8 %
Tekstiili- ja vaateustekniikka	3		3	3,4	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	6	8	9,1	10,9 %
Tietotekniikka	4	4	8	9,1	10,0 %
Viestintä	2	2	4	4,5	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	46	42	88	100,0	100,0 %

Harjoittelupaikan löytymisestä on huolissaan 88 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarakke kertoo koulutusohjelman osuuden kaikista vastauksista. Kun sitä verrataan edelliseen eli ”erittäin paljon tai paljon” vastanneiden osuuteen, nähdään selvästi sähkötekniikassa olevien opiskelijoiden huolestuminen: ero koko koulutusohjelman vastanneiden määrään on lähes 10 %. Ero näin pienessä vastausaineistossa on merkittävä. Myös Environmental Engineeringin ja kemiantekniikan opiskelijat ovat hieman heidän vastausosuuttaan enemmän huolestuneita harjoittelustaan, kun taas rakennustekniikassa huolestuneita on vain 12,5 % koulutusohjelman vastanneiden osuuden ollessa yli 21 %, joten ero on n. 9 %. Kuriositeettina mainittakoon, että sekä autotekniikan että metsätalouden kaikki vastanneet opiskelijat olivat huolissaan harjoittelupaikan löytymisestä. Autotekniikassa vastanneita oli kuitenkin vain 2 ja metsätaloudessa 3, joten lukujen ollessa näin pienet, ei tuloksella ole merkitystä.

Harjoittelun ohjaukseen on hyvä kiinnittää huomiota kaikissa koulutusohjelmissa, mutta erityisesti sähkötekniikan koulutusohjelmassa on tämän tuloksen perusteella syytä vakavasti pohtia, miksi opiskelijat kokevat harjoittelupaikan löytämisen erityisen huolestuttavaksi

3.8. Opintojen eteneminen suunnitellusti

Opintojen etenemisestä suunnitelmien mukaan ei oltu huolissaan. Vain 34 opiskelijaa ilmoitti olevansa huolestunut opintojensa etenemisestä ja erittäin huolissaan oli 15 opiskelijaa. Luvut näkyvät kuviossa 16.

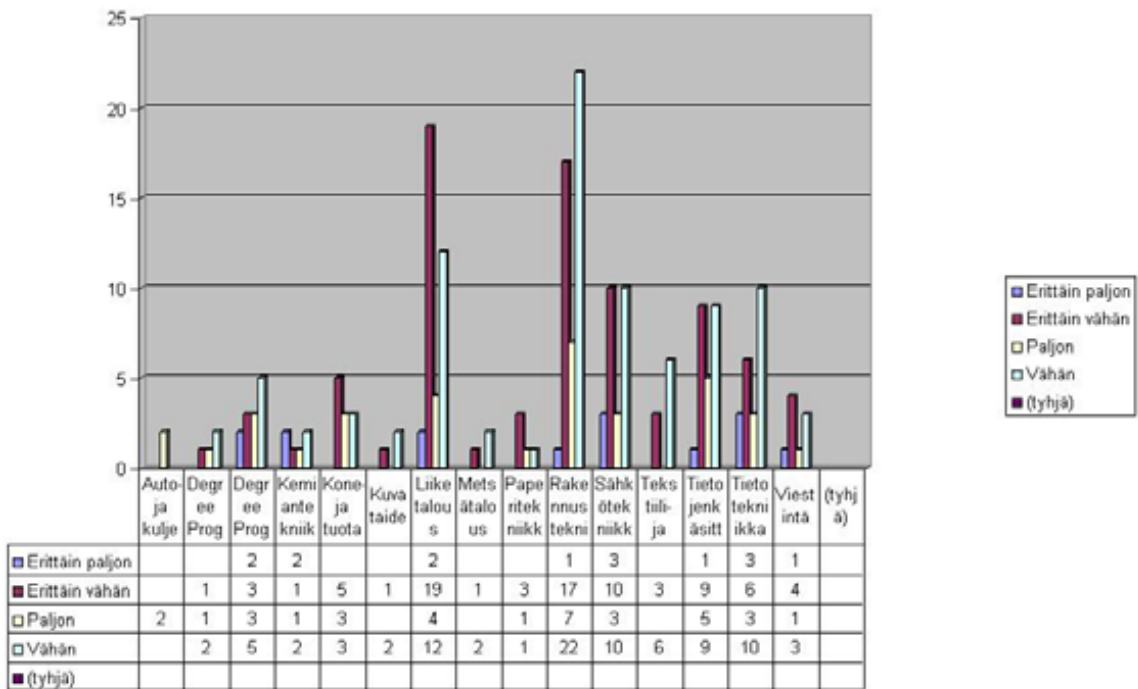
Kuvio 16: Opintojen eteneminen aikataulussa huolestuttaa

Lähes 80 % vastanneista eli yli 180 opiskelijaa ilmoitti, että opintojen eteneminen huolestuttaa vain vähän tai erittäin vähän. Erittäin huolestuneita opintojen etenemisestä oli n. 7 % opiskelijoista.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), opintojen etenemisestä erittäin huolestuneiden osuus oli sama kuin koulutusohjelmiin kohdistettavassa aineistossa. Melko tavalla huolissaan olevien osuus oli suurempi (17 % ja lähes 100 vastaajaa) ja erittäin vähän huolissaan olevien osuus pienempi kuin koulutusohjelmiin kohdistettavassa olevassa aineistossa. Jos opintojen etenemisestä huolestuneita on vastaajista lähes 140, olisi heidän varmasti syytä keskustella asioista oman opettajatuutorinsa tai opinto-ohjaajan kanssa.

Koulutusohjelmittain luvut jakaantuivat kuvion 17 osoittamalla tavalla.

Opintojen eteneminen aikataulussa

Kuvio 17: Opintojen eteneminen aikataulussa huolestuttaa, koulutusohjelmittain

Lähes kaikki liiketalouden opiskelijat ovat sitä mieltä, että opinnot etenevät suunnitellussa aikataulussa. Myös rakennustekniikan, sähkötekniikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan ja viestinnän opinnoissa opinnot etenevät opiskelijoiden mielestä aikataulussaan hyvin. Luvut ovat hyvin yhteneväiset opinnoista suoriutumista koskevan aineiston kanssa. Opinnoissa siis edetään ja niistä suoriudutaan opiskelijoiden omien käsitysten mukaan hyvin.

Aikataulullisesti opintojen etenemisestä huolestuneiden määrä oli varsin pieni. Taulukosta 9 nähdään, miten heidän määränsä jakaantuivat koulutusohjelmittain.

Taulukko 9: Opintojen eteneminen aikataulussa huolestuttaa paljon tai erittäin paljon

OPINTOJEN ETENEMINEN SUUNNITELLUSSA AIKATAULUSSA HUOLESTUTTAO ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

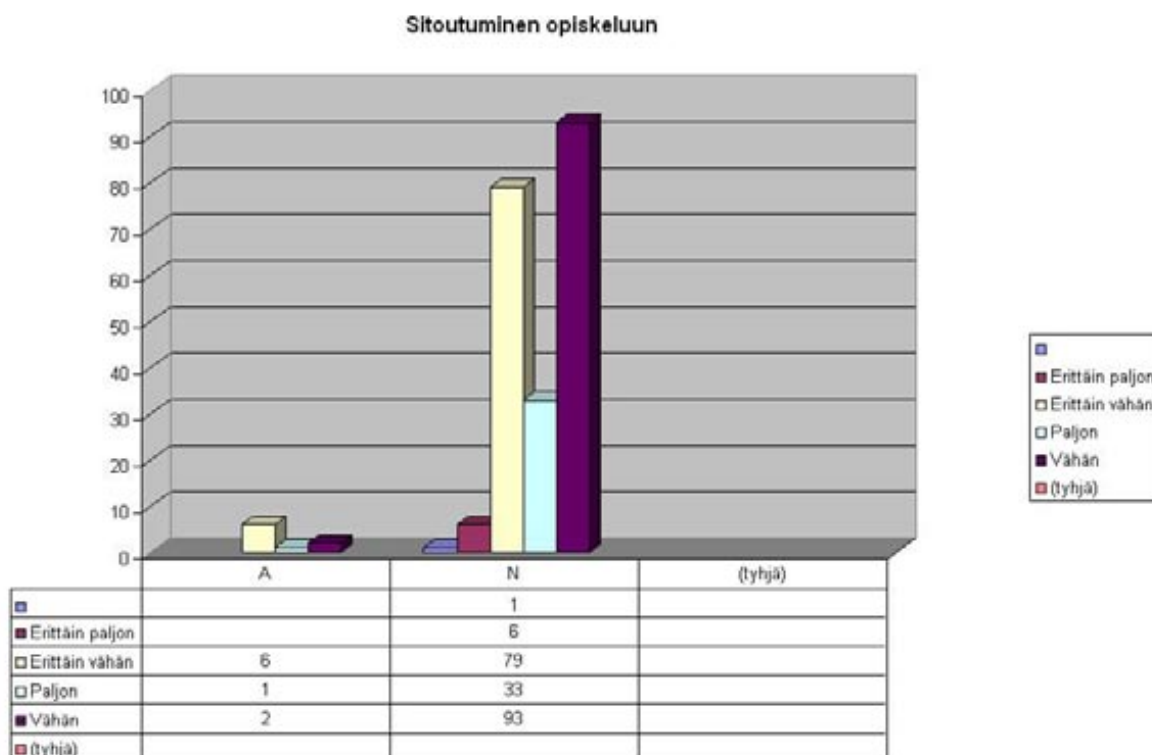
	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		2	2	4,1	0,9 %
Environmental Engineering		1	1	2,0	1,8 %
International Business	2	3	5	10,2	5,9 %
Kemiantekniikka	2	1	3	6,1	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		3	3	6,1	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous	2	4	6	12,2	16,7 %
Metsätalous			0	0,0	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	2,0	2,3 %
Rakennustekniikka	1	7	8	16,3	21,3 %
Sähkötekniikka	3	3	6	12,2	11,8 %
Tekstiili- ja vaateustekniikka			0	0,0	4,1 %
Tietojenkäsittely	1	5	6	12,2	10,9 %
Tietotekniikka	3	3	6	12,2	10,0 %
Viestintä	1	1	2	4,1	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	15	34	49	100	100,0 %

Opintojen eteneminen huolestuttaa 49 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleisessa sarakkeessa on nähtävissä koulutusohjelman vastanneiden osuudet. Selkein ero vastausten ja niiden osuuden kaikista vastauksista välillä on International Business -koulutusohjelman opiskelijoilla. Yli 10 % kaikista paljon tai erittäin paljon huolestuneista on tässä koulutusohjelmassa, vaikka sen osuus vastanneista on alle 6 % eli ero on yli 4 %. Myös kemiantekniikan ja kone- ja tuotantotekniikan opiskelijat ovat vastausosuuttaan selkeästi huolestuneempia opintojen etenemisestä aikataulussa. Suurista koulutusohjelmista sähkötekniikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat pelkäävät opintojen etenemistä suhteessa enemmän kuin niiden osuudet vastanneista ovat. Liiketalouden opiskelijat taas ovat selvästi vähemmän huolestuneita opintojensa etenemistä (ero 4,5 % -yksikköä) ja rakennustekniikan opiskelijoilla ero on vieläkin selkeämpi. Näissä koulutusohjelmissä siis opiskelijat luottavat eniten siihen, että opinnot sujuvat aikataulullisesti hyvin. Yksityiskohtana voi mainita, että auto- ja kuljetustekniikan opiskelijat ovat varsin huolestuneita opintojensa etenemisestä: molemmat vastaajat ovat tämä mieltä. Tuloksella ei kuitenkaan ole merkitystä opiskelijamäärän pienuuden vuoksi. Kuvataiteen, metsätalouden ja tekstiili- ja vaateustekniikan opiskelijat eivät olleet lainkaan huolestuneita opintojensa etenemisestä. On kuitenkin muistettava, että näissäkin koulutusohjelmissä vastanneiden määrät olivat pienet.

3.9. Opintoihin sitoutuminen

Kun opiskelijoilta kysyttiin opintoihin sitoutumisesta huolestumisesta, vastaukset osoittavat, että sitoutuminen on hyvä. Kaikista huolen aiheista tämä koettiin pienimmäksi. Opintoihinsa ei sitoudu lainkaan vain 6 opiskelijaa ja koko aineistostakin luku on vain 13. Tulokset näkyvät kuviossa 18.

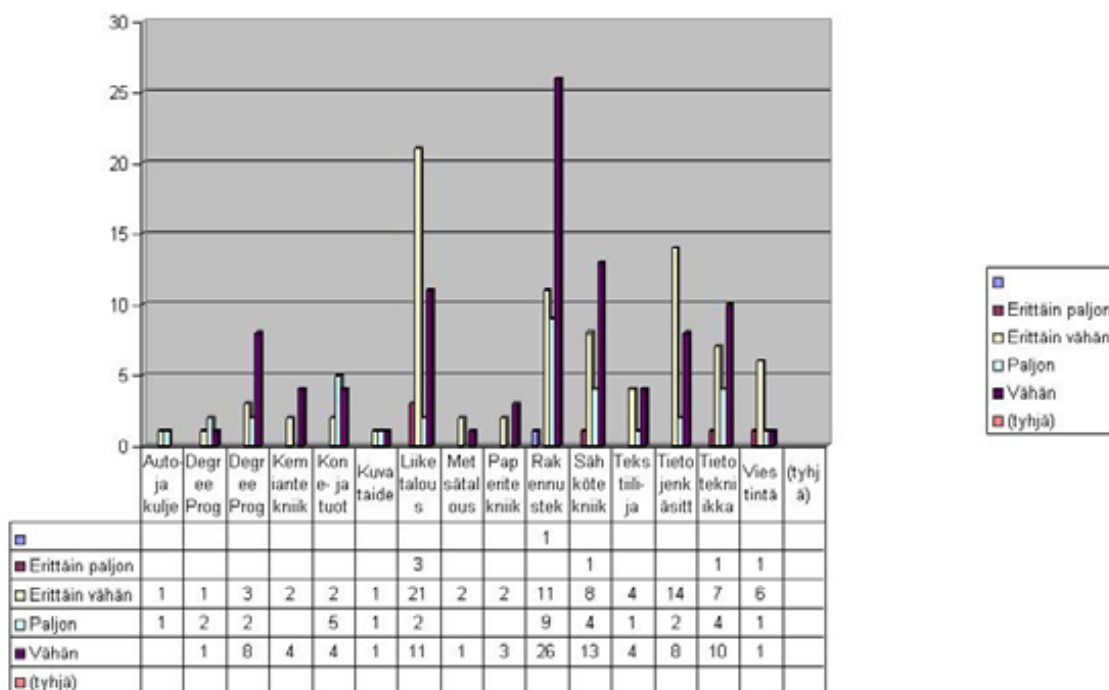
Kuvio 18: Opintoihin sitoutuminen huolestuttaa

Yli 80 % opiskelijoista eli noin 170 opiskelijaa kertoo olevansa hyvin sitoutunut opintoihinsa. Luku kertoo, että opiskelijoilla on paitsi tahtoa myös tunne siitä, että he ovat ”sinuja” opiskelunsa kanssa. Huolen aiheet opinnoissa eivät siis johdu ainakaan sitoutumisen puutteesta. On halu opiskella ja sen perusteella voi arvioida, että myös valmistua. Kappaleessa 6.2. käsitellään koulutusohjelmavalintaan tyytyväisyyttä. Yli 80 % vastasi, että koulutusohjelma on vastannut heidän odotuksiaan hyvin. Tulos on näin ollen yhteneväinen opintoihin sitoutumisen kanssa.

Kun vastaukset poimittiin koko tilastoaineistosta (568 vastaajaa), opintoihin erittäin hyvin sitoutuneiden osuus oli sama kuin koulutusohjelmiin kohdistettavassa aineistossa eli yli 80 % (456 opiskelijaa). Erittäin vähän huolissaan olevien osuus oli jopa pienempi (2,3 %) kuin koulutusohjelmiin kohdistettavassa olevassa aineistossa (2,7 %) ja määrällisesti heitä oli vain 13 koko aineistosta.

Koulutusohjelmittain luvut jakaantuivat kuvion 19 mukaisesti.

Sitoutuminen opiskeluun

Kuvio 19: Sitoutuminen opiskeluun huolestuttaa, koulutusohjelmittain

Koska niin suuri määrä opiskelijoita on sitoutunut opiskeluunsa eikä se heitä huolestuta, ovat luvut koulutusohjelmittain myös selkeästi tätä tukevat. Kaikissa koulutusohjelmissä on eniten niitä, joiden huolestuminen opintoihin sitoutumisesta on vähäinen tai erittäin vähäinen. Kemiantekniikan, metsätalouden ja paperiteknikan kaikki vastanneet ovat hyvin sitoutuneita opintoihinsa, mutta on muistettava, että näiden koulutusohjelmien vastausmäärät ovat hyvin pienet. Johtopäätösten tekeminen ei tällä aineistolla siis ole mahdollista.

Opintoihin sitoutumista oli erittäin huolissaan 6 ja huolissaan 34 opiskelijaa. Seuraavasta taulukosta 10 nähdään vielä luvut koulutusohjelmittain.

Taulukko 10: Opintoihin sitoutuminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon

SITOUTUMINEN OPISKELUUN HUOLESTUTTAÄ ERITTÄIN PALJON TAI PALJON KOULUTUSOHJELMITTAIN

	Erittäin paljon	Paljon	Erittäin paljon tai paljon	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	2,5	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	5,0	1,8 %
International Business		2	2	5,0	5,9 %
Kemiantekniikka			0	0,0	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		5	5	12,5	5,0 %
Kuvataide		1	1	2,5	1,4 %
Liiketalous	3	2	5	12,5	16,7 %
Metsätalous			0	0,0	1,4 %
Paperitekniikka			0	0,0	2,3 %
Rakennustekniikka		9	9	22,5	21,3 %
Sähkötekniikka	1	4	5	12,5	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		1	1	2,5	4,1 %
Tietojenkäsittely		2	2	5,0	10,9 %
Tietotekniikka	1	4	5	12,5	10,0 %
Viestintä	1	1	2	5,0	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	6	34	40	100,0	100,0 %

Sitoutumisesta huolissaan oli 40 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman vastanneiden osuuden kaikista vastauksista. Silmiinpistävin on ero kone- ja tuotantotekniikan opiskelijoiden vastauksissa. Paljon tai erittäin paljon huolestuneita on konetekniikassa 12,5 % kaikista huolestuneista, vaikka kyseisen koulutusohjelman osuus koko aineistosta on vain 5 %. Ero on siten 7,5 %. Vaikka vastausten kokonaismäärä on alhainen (suuri koulutusohjelma) ja tulos on vain heikosti suuntaa-antava, koulutusohjelmassa olisi hyvä pohtia, mikä tähän voi olla syynä. Opinto-ohjauksessakin asia saattaa tulla esille. Asiaan saattaa vaikuttaa se, että auto- ja kuljetustekniikan ja kone- ja tuotantotekniikan opiskelijat ovat kaksi ensimmäistä opiskeluvuottaan yhdessä ja ryhmäkoot ylioppilaspohjaisissa ryhmissä ovat valtavan suuret verrattuna kaikkiin muihin koulutusohjelmiin. Myös rakennustekniikassa, sähkötekniikassa, tietotekniikassa ja viestinnässä sitoutumisesta huolissaan olevia oli hieman enemmän kuin niiden osuus vastauksista oli. Pienistä koulutusohjelmista selvästi erottuva on myös Environmental Engineering, jossa sitoutumisesta huolissaan oli yli 3 % enemmän kuin sen osuus vastanneista on.

Opintoihin sitoutuminen saattaa ennakoida keskeyttämistä. Keskeyttämistilaston (2007) mukaan suurimmat keskeyttämisluvut ovat tietotekniikassa (114 opiskelijaa), kone- ja tuotantotekniikassa (81 opiskelijaa), liiketaloudessa (74 opiskelijaa), tietojenkäsittelyssä

(73 opiskelijaa), sähkötekniikassa (65 opiskelijaa) ja rakennustekniikassa (63 opiskelijaa).³ Voidaan tietenkin ajatella, että niissä koulutusohjelmissa, joissa erotetaan eniten, eroamiset ovat jo tapahtuneet pääasiallisesti ensimmäisen vuosikurssin aikana tai jälkeen, joten tähän kyselyyn osallistuneilla opiskelijoilla ei ole enää suuria keskeyttämisaikeita.

3.10. Muita huolen aiheita

Opintojen sujumista koskeva kyselyn osio sisälsi myös avoimen kentän, johon saattoi kirjoittaa huolestumisen aiheita. Tässä osassa raporttiin otettiin tarkasteltavaksi koko aineisto (568 vastaajaa), vaikka läheskään kaikkia vastauksia ei siis pystytty kohdistamaan johonkin tiettyyn koulutusohjelmaan kuuluviksi.

Muita huolen aiheita mainittiin varsin runsaasti. Avoimeen kenttään saatiin vastauksina lähes 180 kommenttia, jotka liittyivät varsin monentyyppisiin asioihin. Ne jaoteltiin seuraavasti:

1. Opetukseen ja opintoihin liittyvät kommentit (49 vastausta)
2. Opintojaksojärjelyyn ja opetusjärjestelyihin liittyvät kommentit (37 vastausta)
3. Opinnäytetyöhön liittyvät kommentit (31 vastausta)
4. Muihin asioihin liittyvät (luokittelemattomat) kommentit (28 vastausta)
5. Harjoitteluun liittyvät kommentit (12 vastausta)
6. Valmistumiseen ja työllistymiseen liittyvät kommentit (9 vastausta)
7. Ei huolen aiheita (13 vastausta)

Seuraavassa esitellään suorina lainauksina esimerkkejä opiskelijoiden mietteistä kustakin ryhmästä. Vaikka ne ovat yksittäisiä kommentteja, edustavat ne usein useampien opiskelijoiden mielipiteitä ja ovat palauteaineistona arvokkaita. Se, että vaivautuu pitkässä kyselyssä antamaan avointa palautetta, kertoo, että on halua tuoda esille ja vaikuttaa asioihin ja omaan oppimiseen.

Koulutuspäälliköt ovat saaneet käyttöönsä kaikki vastaukset. Mikäli opettajan nimi esiintyi vastauksessa, se poistettiin.

---

³ Jos keskeyttäneiden määrät suhteutetaan koulutusohjelman opiskelijamääriin, järjestys muuttuu: suurin on edelleen tietotekniikka, mutta seuraavina ovat tekstiili- ja vaatetustekniikka, tietojenkäsittely, paperitekniikka, auto- ja kuljetustekniikka ja International Business.

I. Opetukseen ja opintoihin liittyviä kommentteja

Liiketalouden opiskelija:

Vaikkei varsinaista suuntautumista ole, on silti vaikeaa valita sitä ainetta, mihin 3:tena vuotena opiskelijaan painottaisi.

Liiketalouden aikuisopiskelija:

Ainut joka huolestuttaa miten päästä läpi ruotsinkielessä! Taso on aika haastava! :=(Muuten menee kyllä kuin pulkka lumiseen myötämäkeen. :=)

International Business –opiskelija

One teacher is extremely demanding, we have to do at least 5 essays (each essay for 3 pages) and one big project (for 15 pages) during his class, it makes us be very stressful

International Business –opiskelija

The grading of some teachers - some do not really seem to care about the actual work and only base their grading on exams. Some also do not seem to teach, but give team work all the time, so to my mind this is not effective learning - I am a bit concerned how this affects my learning of the topic.

Tietojenkäsittelyn opiskelija

Oma jaksaminen huolestuttaa yleisesti ohjelmointi-kurssien suhteen (onneksi enää ksi jäljellä). Yritän opiskella mahdollisimman hyvin asiat. Ohjelmointikursseille on otettu todella paljon asiaa opeteltavaksi. Aika vain ei meinaa riittää ohjelmointikurssien aikana kun ensin istutaan monta tuntia teoriaa kuuntelemassa, sitten tulee joka osa-alueesta viikkotehtävät (parhaillaan 3 eri osaluetta) ja tämän lisäksi on suuri harjoitustyö. Varmasti sellaisilla, jotka osaa- vat ennestään ohjelmoida, ei ole aikapulaa. Itselläni on jokaisessa periodissa, joissa on ollut ohjelmointia, mennyt kaikki viikonloput, illat ja joskus myös yöt tehdessä ohjelmoinnin harjoituksia tai harjoitustyötä (ei siis yhtään muuta elämää kuin opiskelu). Kun kurssilla on todella kova etenemistahti, on jo puolessa välissä kurssia niin väsynyt, ettei aivot ota enää mitään uutta vastaan, eikä silloin enää opi mitään vaikka kuinka haluaisi. Onko näillä ohjelmointikursseilla tarkoitus saada oppilaat oppimaan vai opettaa heille mahdollisimman paljon asioita eikä väliä kuinka ne opitaan? (Plussana kylläkin se, että opettajat ovat järjestäneet tukiovetusta sitä pyydettyä, mutta se ei ole ratkaissut aikapulaa). Lisäksi kun kaikki lomat/ opetusettomat viikot ovat menneet koulutehtävien parissa, ei voimia saa silloinkaan kerättyä

Tietojenkäsittelyn opiskelija:

Opettajien pätevyys ja sitoutuminen tietojenkäsittelyn puolella, esim. ohjelmoinnissa, valmennuksessa sekä tietoliikenneopissa.

Konetekniikan opiskelija:

Suuntautumisen valinta. En ole löytänyt ehdotonta ykkösvaihtoehtoa

Sähkötekniikan opiskelija:

Eräiden opettajien huono lähiopetuksen taso.

Tietotekniikan opiskelija:

Varsinkin näin 'loppumetreillä' kurssien läpipääsy, koska yksikin hylätty kurssi voi pidentää opiskeluaikaa..

Rakennustekniikka:

Vieraista kielistä selviytyminen

Rakennustekniikka

En ole täysin varma mitä haluan opiskella jatkossa. (Suuntautumiset)

Rakennustekniikan opiskelija

Huolestuttaa opintojen vastaavuus työelämän tarpeisiin, koska kaikki opintojaksoilla tehdyt harjoitustyöt koskevat elementti kerrostaloja. Ja tulevat työni ovat asuinrakentamisen lisäksi myös maatalousrakentamista sekä muuta erilaista halli- ja teollisuus rakentamista.

Kemiantekniikka:

Opettajien laiskuus, osaamattomuus ja kykenemättömyys hoitaa omaa osaansa verrattuna heidän talossaoloaikaansa.

Environmental Engineering:

I am worried that after studying for four years I will realise that i have learnt nothing that i could use in real worklife. I am worried that the same low level of education that we have received will continue to exist for the future students. That they will have to suffer from teachers like [nimi] which taught me nothing even though I would have been eager to learn. And that especially his/her [sukupuolen lisäys AM] disrespect for his/her [sukupuolen lisäys AM] students can continue as usual (e.g. leaving the class when a student is giving a presentation eventhough it is his job to evaluate it). I am worried that the student program that is in english is given less emphasis than the ones in finnish. The teachers are really bad, especially with the language thus making it more difficult for us to learn anything useful. I feel that we have no way of commenting the level of education without having some consequences. If students say that a certain teacher is no good and not a good teacher, why is he/she [sukupuolen lisäys AM] taken again and again to teach? I am referring to [nimi]. I find this disturbing and I feel that I am not at the same level with the finnish students (those on finnish student programs). Also the method of getting just everybody through the school is very disgusting. People don't even attend to all the courses and do all the things they should and still they are given pass or I in Winha. Isn't that abt unfair to those who actually do something??

Ei koulutusohjelmätietoa:

Ruotsin kurssin suorittaminen hyväksytysti. Saanko kasaan tarpeeksi opintopisteitä ettei kelan vähäinenkin tuki katoaisi. Mistä ihmeestä löydän harjoittelupaikan. Miksi odotetaan että opiskelija on valmis työskentelemään projektien parissa 24 tuntia vuorokaudessa. Miksei työskentelytiloja voisi olla enempiä. Miksi projektit pitää tehdä öisin kun ei ole muuten tiloja vapaana. Mistä keksin lopputyön aiheen ja miten osaan tehdä sen. Miten jaksan suoriutua tästä kaikesta. Miksi tunnen oloni etääntyneeksi muista. Miksei projekteille antamaani valtavaa työpanosta arvosta yhtään kukaan.

Ei koulutusohjelmätietoa:

Opetuksen laatu ja vähäinen määrä (sitä, että ei ole rahaa/työvoimaa/ei viitsittä järjestää opetusta, kutsutaan itsenäiseksi työskentelyksi.)

Ei koulutusohjelmätietoa:

Joidenkin opettajien jaksaminen/suoriutuminen

Ei koulutusohjelmätietoa:

Kurssien ala-arvoinen sisältö.

Ei koulutusohjelmätietoa:

hyödyttömät kurssit ja luennoitsijat turhauttavat, opetustaso huolestuttaa vähän ja se, jos opettaja ei osaa arvioida osaamista tai haluaa itse päästä helpolla ja ei esim.tenti osaamista vaan teettää osaamisen mittausta vain ryhmätöillä ja tähän liittyen opintojaksojen arviointi huolestuttaa joskus jonkin verran. Valmistumisen jälkeinen työllistyminen kiinnostavaan kohteeseen huolestuttaa vähän

Ei koulutusohjelmätietoa

opettajien motivaatio huolettaa suuresti!! tunteja perutaan miten sattuu, opettaja ei itse osaa asiaa mitä opettaa

Ei koulutusohjelmätietoa

Opettajien mielenkiinto opettaa sitä mistä oikeasti olisi hyötyä työelämään siirryttäessä. Vähemmästäkin tuntuu että tunneilla olo on ajan hukkaamista kun opettajasta huomaa ettei meidän oppiminen kiinnosta. Me kyllä huomaamme kun tietyille opettajille riittää kunhan saa vain tarvittavan tekstin kerrottua ilman varmuutta asian perille menemistä

Ei koulutusohjelmätietoa:

Lähiopetuksen vähäinen määrä, väsyneet ja leipääntyneet opettajat, vierailevien opettajien vähäinen määrä. Uskomattoman kelvoton tiedoitus kurssiasioista (opettajien välinpitämättömyys, sitotumattomuus työhönsä) Tarvittavan ammattiosaamisen saavuttaminen opiskeluaikana

Vaikka näissä vastauksissa opettajat saavat kriittistäkin palautetta, kuvastavat ne samalla opiskelijan huolia omasta jaksamisestaan, ajankäytöstään, lähiopetuksen määrästä, kurssien läpäisystä ja omien opintojen suuntaamisesta järkevällä ja itselle sopivalla tavalla.

2. Opintojaksotarjonta ja opetusjärjestelyt

Liiketalouden opiskelija

Tällä hetkellä minulla on opiskelut hyvässä vauhdissa ja jos jaksan yhtä hyvin, valmistun etuajassa. Kolmantena vuotena minua huolestutti ammatillisten opintojen niukkuus. Olen hieman erikoinen opiskelija, koska minua ei kiinnosta taloushallinto, markkinointi tai kv-kauppa, joiden kursseja on paljon tarjolla. Näin ollen olen joutunut kasaamaan opintoni lähinnä vapaastivalittavista kursseista ja nyt minulta puuttuu pari opintopistettä ammatillisista opinnoista. Tämä taas saattaa vaikuttaa valmistumiseeni ja teettää minulle ylimääräistä työtä. Opintopisteistä valmistumiseeni ei nimittäin ole kiinni. Hain aikoinani projektijohtamiseen, joka minua kiinnosti aika paljon, mutta minua ei valittukaan kurssille. Tällöin aloin todella paljon huolestua. En oikein tiennyt miten saisin opintoni suoritettua, koska ei ole mielenkiintoista opiskella aineita, jotka eivät kiinnosta. Toivoisin, että tähän asiaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota. Valintakriteereinä projektijohtamiseen oli projektinhallinnan arvosana, pienimuotoinen haastattelu ja naamakerroin. Haastattelussa kysyttiin mielestäni turhia asioita, eikä kiinnitetty huomiota siihen miten valinta vaikuttaa esim. opintojen jatkamiseen ja ketkä oikeasti halusi suuntautua siihen.

Liiketalouden tai tietojenkäsittelyn aikuisopiskelija

Onko iltaryhmille tarjolla riittävästi vaihtoehtoisia kursseja? Päivätarjonnassa on mielenkiintoisia kursseja, mutta työssäkäyvänä niille ei pysty osallistumaan.

International Business –opiskelija

Some of the compulsory courses (e.g. HRM) are a little difficult to complete after the exchange, so it would be good to find an alternative way of completing it. Maybe in the future the course could be integrated already in the 2nd year study plan?

Tietojenkäsittelyn aikuisopiskelija

Kun ei enää järjestetä tarvittavia kursseja. Opiskelun valinnan vara on todella minimi.

Tietojenkäsittelyn opiskelija

Onko tarvittavia kursseja tarjolla, jotta valmistuisi suunitellussa aikataulussa

Sähkötekniikan opiskelija

Valinnaiset opinnot.

Sähkötekniikan opiskelija

Käytännössä tämän vuoden koko kolmas periodi mennyt päin elintä selkäsärkyjen takia. Milloin on joutunut käymään lääkärissä tai kiropraktikolla, milloin on ollut lääketokkurassa ja suurin osa opetuksesta on mennyt täysin ohi, milloin säryt ovat olleet niin kovat, ettei istumisesta ole käytännössä tullut mitään. Osittain tämä johtuu äärimmäisen tiukasta kevätlukuvuodesta, eikä heikkoa kohtaa - siis selkää - ole päässyt treenaamaan tarpeeksi usein, kun on ollut koulun kannalta 'tärkeämpää tekemistä'. Lisäksi liian tiivis lukujärjestys estää vapaavalintaisten aineiden opiskelun. Opintopisteitä kertyy toki perusopinnoilakin, mutta jos kahden opiskeluvuoden on vapaavalintaisia aineista kertyneitä pisteitä vain arviolta kolme, on jotain pielessä.

Tietotekniikan opiskelija

Ajankäyttö on ollut tämän kevään aikana aika vaikeaa. On kaiken näköisiä projekteja ja harjoitustöitä, joten aikaa ei riitä muuhun kuin kouluun.

Rakennustekniikan opiskelija

Mahdollisen tauon jälkeen opintoihin palaaminen ja opintojen sovittaminen vuotta myöhemmin aloittaneiden ryhmään.

Rakennustekniikan opiskelija

Muuttuvat lukujärjestykset esim. periodien vaihteessa vaikeuttavat valinnaisien ja rästikurssien suorittamista. Lisäksi minulla tulee välivuosi kolmannen ja neljännen vuoden väliin. Suorittaako seuraava ryhmä opintonsa samassa järjestyksessä kuin me, eli onko edes mahdollista käydä kaikkia minulta puuttuvia kursseja neljäntenä vuonna?

Kemiantekniikan opiskelija

Se, että ympäristötekniikan kursseja ei järjestetä tai niille ei pääse. Tällä hetkellä on paljon kursseja joiden kanssa on vaikeuksia. Toiset kurssit pidetään vain joka toinen vuosi, ja jos ei nyt pääse ja nelosella ei järjestetä, niin sitten jää kurssi kokonaan suorittamatta. Env:en kursseille ei aina mahdu (lähinnä laboriokursseille), joten ympäristöpuolen valinneet kemiantekniikan opiskelijat ovat välillä vaikeuksissa saada opintopisteet kasaan

Viestinnän opiskelija

Koulussa annetaan hyvin niukasti tietoa tulevista kursseista, niitä joutuu joskus oikein tiukkaamaan opettajilta että tuleeko tämä kurssi vai ei. Ensi lukuvuoden kursseistakaan ei ole vielä mitään tietoa, ja tietoa tarvitsisi, että voi suunnitella, mitä opintoja ja kuinka paljon pitää vielä tehdä ennen kuin voi aloittaa keskittymisen opinnäytetyöhön!

Viestinnän opiskelija

Teenkö oikeat kurssivalinnat? Jääkö jokin tarpeellinen ja työelämässä ehdoton kurssi käymättä? Kuinka ennakkoin ja aikataulutun opintojen työmäärät?

Taiteen opiskelija

Toivoisin, että esimerkiksi ensi vuoden kurssitarjonta olisi selvillä, ja minulla olisi selkeämpi kuva opinnoista. Välillä harmittaa, kun oma panos ja esimerkiksi läsnäolo ei oikein tunnu näkyvän arvosanoissa, se ei motivoi käymään tunneilla.

Ei koulutusohjelmätietoa

Opetusmetodien ja käytäntöjen kehityssuunta. Lisääntynyt itseopiskelu ja vähentynyt lähiopetus vaikeuttavat omaa opiskelua ja huonontavat opintomenestystäni.

Ei koulutusohjelmätietoa

Haluaisin valita enemmän kursseja kuin ehdin käydä, enkä osaa päättää mistä karsisin, sillä en tiedä minkä tyyppisen työn haluaisin tulevaisuudessa.

Ei koulutusohjelmätietoa

opintojen päällekkäisyys ja eri kurssien aikataulujen jaksottaminen.

Ei koulutusohjelmätietoa

Tällä hetkellä huolettaa se, että kuinka monta valitsemistani kursseista pystyn suorittamaan vaihto-opiskelun yhteydessä.

Ei koulutusohjelmätietoa

*Minua huolestuttaa vaihto-opiskeluni aikana mahd. läpäisemättä jäävien kurssi-
opintopisteiden saamata jäämisen vaikutus opiskeluajan venymiseen.*

Ei koulutusohjelmätietoa

Kurssien päällekkäiset aikataulut eli kaikki kurssit alkavat ja päättyvät samaan aikaan ja tenttipäivät ovat myös liian lähellä toisiaan. Tällöin keskittyminen yhteen asiaan häiriintyy. Opiskelijoilla pitäisi olla joustavammat mahdollisuudet aikatauluttaa eri kurssien alkamisajankohtia ja tenttimisiä. Lisäksi kurssiaineistoa pitäisi kehittää itseopiskeluun sopivammaksi

Opintojaksotarjonta, lukujärjestykset, ja vapaasti valittavat opinnot ovat usein asioita, joihin koululla on mahdollisuus vaikuttaa. Avoimessa palautteessa tulee esille samoja asioita. Tiedottamista ja ohjausta tulevista opinnoista ja tarjonnasta on syytä parantaa. Koulutusohjelmissa on myös syytä tarkastaa huolellisesti opintojen vuosikuorma ja sen jakaantuminen tasaisesti.

3. Opinnäytetyö

Yksittäisistä asioista selkeästi eniten (yhteensä 31) kommentteja tuli opinnäytetyöstä. Huoli siitä on melko suuri. Palautteesta ei aina käy ilmi, mikä erityinen asia opinnäytetyössä huolestuttaa: liittyykö se opinnäytetyön aiheen saamiseen, opinnäytetyöpaikan saamiseen vai itse työn tekemiseen. Useissa kommentteissa kyllä näkyy myös selvästi tarkempi huolen aihe opinnäytetyön suhteen, mutta useimmat kommentit olivat vain ”opinnäytetyö” tai ”lopputyö”.

Liiketalouden opiskelija

Opinnäytetyön tekeminen

Liiketalouden opiskelija

Opinnäytetyön aiheen rajaaminen.

Liiketalouden opiskelija

Opinnäytetyön toteuttaminen ja siitä suoriutuminen

Konetekniikan opiskelija

Opinnäytetyöpaikan löytäminen/aiheen valinta.

Sähkötekniikan opiskelija

Hyvän opinnäytetyöaiheen keksiminen.

Tekstiilitekniikan opiskelija

Opinnäytetyön saaminen

Metsätalouden opiskelija

Projektityön ja opinnäytetyön aiheen löytäminen.

Metsätalouden opiskelija

Lopputyön saaminen, harjoittelun sisältö (onko tarpeeksi monipuolista työtä, oppiiko mitään, jne.)

Ei koulutusohjelmätietoa

- Mistä kehittää lopputyön aihe
  - Opinnäytetyöaiheen löytyminen
  - Opinnäytetyön aloittaminen
  - opinnäytetyön tekeminen
  - Opinnäytetyöstä ei ole puhuttu vielä mitään. Ei ole mitään tietoa asiasta
  - Lopputyöpaikan saaminen
  - Sopivan aiheen löytäminen opinnäytetyötä varten ja ylipäänsä opinnäytetyön tekeminen.
  - Opinnäytetyön tekeminen ja onnistuminen
  - Jos jokin, niin minua huolestuttaa hieman se mistä/ mihin teen päättötyöni ja saanko opinnot valmiiksi suunniteltuun aikaan.
  - Insinööriöpaikan löytäminen, sekä itse insinööriö. Sen vaativuus yms.
- Seikat

Opinnäytetyön ohjasta tulee selkeästi parantaa. Opinnäytetyöprosessi on kiinteässä yhteydessä harjoitteluun paikan ja aiheen osalta.

4. Muita asioita (luokittelemattomia)

Liiketalouden opiskelija

Miten siirtyminen aikuispuolelle tapahtuu

Konetekniikan opiskelija

Asenteen riittäminen ja koulutehtäviin panostaminen. Raha viettelee töiden pariin.

Sähkötekniikan opiskelija

vaihteleva motivaatio

Kemiantekniikan opiskelija

Kelan takaisinperintä ja takaisinperintäkierre. Takaisinperintä aiheuttaa sen, että pitää mennä töihin, jolloin taas tienaan liikaa ja ensivuonna taas sama takaisinperintä. Johtaa siihen, että opinnot kärsii ja myöhästyy.

Viestinnän opiskelija

Se, olenko ollenkaan oikealla alalla.

Viestinnän opiskelija

Oma laiskuus tiettyjen itsenäisten asioiden suhteen, vaikea aloittaa itsenäisesti asioita ja saattaa loppuun.

Taiteen opiskelija

Motivaation puute.

Ei koulutusohjelmätietoa

- vähä laiskaksi on tullu, vaikka hommia olisi. varsinkin oon aina ollut pirun laiska lukeen joten se lukupuoli aina vähän jää. ehkäpä tässä pitäisi itse itselleen motivoimalla parannettua..?
- Koulunkäynti suhteessa vapaa-aikaan. Usein tuntuu että on niin kiinni koulussa ettei aikaa jää muulle tekemiselle. Ja jos jää, ajatukset pyörii koulussa.
- Taloudellinen tilanne opiskelujen aikana.
- opintotuen vähyys
- Henkinen jaksaminen.

5. Harjoittelua koskevia kommentteja

Sähkötekniikan opiskelija

Harjoittelun huonosti toteutettu laajuus. Sen aloittamisen vaikeus sekä se, että tietyillä vuosikursseilla 'saa' harjoittelua vain tietyn määrän kuukausia. Lisäksi muutamien opettajien välinpitämätön suhde työhönsä ja opiskelijoiden koulutuksen halun puute, yhdistettynä tahalliseen ärsyttävään asenteeseen.

Sähkötekniikan opiskelija

Tähän mennessä harjoittelupaikkoina on tarjottu palkatonta lattianlakaisua ja varaston siivoilua, mikä maalailee kieltämättä melko motivoivia tulevaisuudennäkymiä.

Tietotekniikan opiskelija

Harjoittelupaikan löytäminen vaikeaa.

Ei koulutusohjelmätietoa

- *Eniten juuri sopivien harjoittelu /kesätyöpaikkojen löytyminen ja hakeminen.*
- *Harjoittelupaikan saanti/jos lopputyö ei mahdollisesti valmistu ajallaan*
- *Harjoittelupaikka on kaikkein huolestuttavin asia.Välillä jaksaminen.*
- *Palkaton pakollinen työharjoittelu.*

6.Valmistumista ja työllistymistä koskevia kommentteja

Ei koulutusohjelmätietoa

- *Se että kiinnostaako minua ihan oikeasti valmistua insinööriksi vai pitäisikö opiskella jokin muu ammatti.*
- *Neljässä vuodessa valmistuminen.Toisin sanoen valmistumisen viivästyminen muutaman rästikurssin vuoksi*
- *Se valmistunko kunnan laskusuhdanteeseen parahiksi - no sehän ei tietenkään ole oppilaitoksen vallassa.*
- *Valmistautuminen ajallaan*
- *Löytyykö oman alan työpaikkaa valmistumiseni jälkeen. Onko opintoni tarpeeksi hyvät täyttämään työelämän vaatimukset*

Edellä esimerkkeinä esitellyt lausunnot ovat opintojen ohjauksen parissa työskenteleville erittäin tuttuja. Juuri tuonkaltaisia mietteitä useilla opiskelijoilla on. Avoimessa palautteessa tuli muutamia kommentteja koskien suoraan ohjausta. Eräs sähkötekniikan opiskelija kertoo, että huolenaiheena on ”ohjauksen puute, valinnaiset opinnot ja niiden valinta on täysin hämärän peitossa, lisätietoa ei helpolla löydä”. Uraohjauksen puutteesta kirjoittaa eräs Environmental Engineeringin opiskelija huolestuneena, ”että tutkinto on vain putki-tutkinto, ja että uraohjausta ei olla saatu missään vaiheessa kunnolla, että ketään ei oikeasti kiinnosta, tuleeko meistä mitään”. Eräs viestinnän opiskelija kertoo, että ”tuossapa noita jo tulikin, osittain huolettaa myös se, että ei saa apua ja tukea opiskeluun, ja on aika yksin näiden kaikkien asioiden kanssa”.

3.1.1. Yhteenveto opintojen sujumiseen liittyvistä huolenaiheista

Tässä osassa koottiin tietoja siitä, kuinka paljon erilaiset opiskeluun liittyvät asiat askarruttavat toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoita.

Huolestuksen aiheita saattoi ilmaista itsenäisen opiskelun, opinnoista suoriutumisen, ajankäytön hallinnan, taloudellisen tilanteen, työn ja opiskelun yhteensovittamisen, oman jakamisen, harjoittelupaikan löytymisen, opintojen etenemisen ja sitoutumisen suhteen. Lisäksi avoimessa kentässä sai kertoa omin sanoin asioista, jotka tuntuvat huolen aiheilta.

Suurta osaa opiskelijoista ei monetkaan edellä olevista asioista surettaneet, vaan opinnot jatkuvat normaalisti ilman erityisiä murheita.

Itsenäisen opiskelun sujuminen ei huolestuta suurinta osaa opiskelijoista. Kolme neljästä (n. 75 %) oli sitä mieltä, että itsenäinen opiskelu huolestuttaa vain vähän tai erittäin vähän. Tulos kertoo, että itsenäiseen opiskeluun on jo totuttu toisena ja kolmantena opiskeluvuotena. Erittäin paljon tai paljon itsenäisen opiskelun sujumisesta huolestuneita oli yhteensä 57. Selvästi muita huolestuneempia ovat International Busineksen opiskelijat ja jonkun verran muita enemmän tietotekniikan opiskelijat. Muita vähemmän itsenäisestä opiskelusta huolestuneita on liiketalouden koulutusohjelmassa.

Opinnoista suoriutuminen ei vastausten perusteella näytä myöskään huolestuttavan opiskelijoita. Lähes 80 % ilmoittaa, että opinnoista suoriutuminen huolestuttaa vain vähän tai erittäin vähän. Suurimmalla osalla opiskelijoista siis opinnot sujuvat heidän oman käsityksensä mukaan hyvin. Opinnoista suoriutuminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon vain 45 opiskelijaa. Hieman muita enemmän opinnoista suoriutuminen huolestuttaa sähkötekniikan, tietotekniikan ja liiketalouden opiskelijoita ja muita vähemmän rakennustekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijoita. Pienemmistä koulutusohjelmista niiden vastausosuutta enemmän huolestuneita ovat erityisesti International Business ja Environmental Engineering -koulutusohjelmien opiskelijat

Ajankäytön hallinta ei askarruta lähes 60 % opiskelijoista, mutta noin 40 % opiskelijoista eli noin 90 vastaajaa on huolissaan joko paljon tai erittäin paljon ajankäytöstään. Muita selkeästi enemmän ajankäytöstään huolestuneita ovat liiketalouden ja tietotekniikan koulutusohjelmien opiskelijat. Muita vähemmän ajankäyttö huolestuttaa rakennustekniikan, sähkötekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijoita. Pienemmistä koulutusohjelmista muita enemmän huolestuneita ovat erityisesti International Business ja Environmental Engineering -koulutusohjelmien sekä kemiantekniikan opiskelijat.

Taloudellinen tilanne pohdituttaa vajaata 50 % opiskelijoista. Toinen puoli opiskelijoista on sitä mieltä, että taloudellinen tilanne ei vaikuta opintojen sujumiseen. Muita enemmän taloudellisesta tilanteestaan huolestuneita ovat tietotekniikan ja liiketalouden opiskelijat ja muita vähemmän tietojenkäsittelyn ja rakennustekniikan opiskelijat. International Busineksen opiskelijat ovat myös selkeästi enemmän huolestuneita taloudestaan, tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat selkeästi vähemmän huolestuneita.

Työ ja opiskelu on yhteen sovitettavissa noin 65 %:n mielestä. Kuitenkin lähes 80 opiskelijaa eli vajaa 35 % oli sitä mieltä, että työn ja opiskelun yhteensovittaminen huolestuttaa

paljon tai erittäin paljon. Työn ja opiskelun yhteensovittaminen huolestuttaa paljon tai erittäin paljon 79 opiskelijaa. Muita selvästi enemmän työ haittaa opiskelua liiketalouden ja International Business -koulutusohjelmissa. Rakennustekniikan ja tietotekniikan opiskelijoiden mielestä työ ei haittaa opintoja.

Omaan jaksamiseenkin useimmat luottivat. Vain vähän tai erittäin vähän omasta jaksamisesta huolestuneita on n. 65 % vastanneista eli vajaa 140 opiskelijaa. Jaksaminen huolestuttaa 79 opiskelijaa ja heistä selvästi muita enemmän liiketalouden opiskelijoita. Rakennustekniikan opiskelijat ovat vähemmän huolestuneita omasta jaksamisestaan. Jaksaminen askarruttaa myös International Busineksen ja viestinnän opiskelijoita.

Opinnoissa väsyminen saattaa liittyä useisiin asioihin, mm. omiin harrastuksiin, liikunnan puuttumiseen, perhesyihin, työssä käymiseen jne., mutta varmasti myös opintojen kuormittaviksi kokemiseen. TAMKissa aiemmin (Immonen) tehdyn opintojen kuormittavuutta koskeneen tutkimuksen perusteella erityisesti liiketalouden opiskelijat kokivat opinnot kuormittaviksi runsaiden ryhmätöiden vuoksi, kun muissa koulutusohjelmissa korostuivat enemmän harjoitustöiden, raporttien, kotitehtävien, itsenäisen opiskelun määrän, riittämättömän ohjeistuksen aiheuttama kuormittavuuden tunne.

Erittäin paljon tai paljon huolissaan harjoittelupaikan saamisesta oli lähes 40 % (88) vastanneista. Lisäksi avoimessa palautteessa tätä huolta tuotiin esiin. Toisaalta erittäin vähän harjoittelupaikan löytymisestä huolestuneita oli vajaa 35 %, mikä kertonee siitä, että tällä hetkellä työ- ja harjoittelupaikan saaminen on melko helppoa useimmissa koulutusohjelmissa. Erittäin selvästi muita enemmän huolestuneita ovat sähkötekniikan opiskelijat. Myös Environmental Engineeringin ja kemiantekniikan opiskelijat ovat muita enemmän huolestuneita harjoittelustaan, kun taas rakennustekniikassa huolestuneita on vain vähän.

Opintojen etenemiseen suunnitellussa aikataulussa luottaa 80 % vastanneista eli yli 180 opiskelijaa. Erittäin huolestuneita opintojen etenemisestä oli n. 7 % opiskelijoista. Opintojen eteneminen askarrutti 49 opiskelijaa. Erittäin selvästi muita enemmän huolta kantavat International Business -koulutusohjelman opiskelijat. Myös kemiantekniikan ja kone- ja tuotantotekniikan opiskelijat ovat muita selkeästi huolestuneempia opintojen etenemisestä aikataulussa. Suurissa koulutusohjelmissa hieman muita enemmän opintojensa etenemistä pelkäävät sähkötekniikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat. Liiketalouden ja rakennustekniikan opiskelijat taas ovat selvästi vähemmän huolestuneita opintojensa etenemisestä. Näissä koulutusohjelmissa siis opiskelijat luottavat eniten siihen, että opinnot sujuvat aikataulullisesti hyvin.

Sitoutumista koskevasta kysymyksestä nähdään, että opiskelijat ovat hyvin sitoutuneita opiskeluunsa: yli 80 % opiskelijoista eli noin 170 opiskelijaa kertoo olevansa hyvin sitoutunut opintoihinsa. Luku kertoo sen, että opiskelijoilla on paitsi tahtoa myös tunne siitä, että he ovat ”sinuja” opiskelunsa kanssa. Huolen aiheet opinnoissa eivät siis johdu ainakaan sitoutumisen puutteesta. On halu opiskella ja sen perusteella voi arvioida, että myös valmistua. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille tehtävässä opintojen aloitusta ja ohjausta koskevassa kyselyssä sitoutumista selvitetään kysymyksillä keskeyttämisaikeista ja opintojen loppuun samassa koulutusohjelmassa jatkamisesta. Noin 10 % aloituskyselyssä vastanneista ilmoitti aikeistaan keskeyttää opintonsa ja 12 % ilmoitti, että oli valinnut väärän koulutusohjelman vuonna 2006. Lukumäärällisesti edellä mainittuja oli n. 60 - 85

opiskelijaa. (Aloituskysely 2007, s. 62 - 64 sekä 76). Sitoutumisen ”aste” siis nousee - kuten on odotettuakin - opintojen jatkuessa.

Opintoihin sitoutumattomiksi ilmoittautui vain 40 opiskelijaa. Silmiinpistävän voimakasta sitoutumisen puute on kone- ja tuotantotekniikan opiskelijoilla. Joskin on muistettava, että vastanneita opiskelijoita oli varsin vähän (11 opiskelijaa, 5.5 % koulutusohjelman toisen ja kolmannen vuosikurssin aloituspaikoista). Myös rakennustekniikassa, sähkötekniikassa, tietotekniikassa ja viestinnässä sitoutumisesta huolissaan olevia oli hieman muita enemmän. Pienistä koulutusohjelmista selvästi erottuva on myös Environmental Engineering.

Avoimissa vastauksissa opetus, opetusjärjestelyt, kuormitus, opintojaksotarjonta ja opettajien toiminta kirvoittivat eniten kommentteja, mutta yksittäisistä asioista selkeästi eniten huolestusta aiheuttaa opinnäytetyöhön liittyvät asiat, joskin harjoittelua ja valmistumista tai työllistymistäkin koskeneita kommentteja oli jonkin verran.

Opintoihin liittyvät huolenaiheet tärkeysjärjestyksessä ovat (mukana kaikki vastanneet):

	Huolestuttaa paljon tai erittäin paljon
• taloudellinen tilanne	48 %
• ajankäytön hallinta	44 %
• harjoittelupaikan löytyminen	40 %
• oma jaksaminen	39 %
• työn ja opiskelun yhteensovittaminen	34 %
• itsenäisen opiskelun sujuminen	28 %
• opintojen eteneminen suunnitellussa aikataulussa	24 %
• opinnoista suoriutuminen	23 %
• opintoihin sitoutuminen	18 %

On luonnollista, että opintoihin liittyy erilaisia epävarmuuksia, huolenaiheita ja pohdintoja, se on normaali opiskeluun kuuluva asia. Opintojen tulee myös olla kuormittavia, onhan kyse oppimisesta, eikä sitä voi tapahtua ilman, että opiskelija itse ponnistelee oppimistavoitteisiinsa pääsemiseksi. Kuitenkin on yhtä selvää, että on paljon asioita, joihin ohjausta ja neuvontaa sekä tiedottamista parantamalla voidaan vaikuttaa. Kysely osoittaa melko kiistattomasti, että opinnäytetyön ja harjoittelun ohjauksessa on vielä kehittämistä. Koulutusohjelmissa olisi myös syytä mahdollisimman hyvin selvittää opintojaksotarjontaa, pohtia edelleen opintojaksojen kuormittavuutta ja pyrkiä opintojen periodi- ja viikkokuormien tasaisuuteen, mitkä vaikuttavat jaksamiseen ja ajankäytön hallintaan. Opiskelijoiden taloudelliseen tilanteeseen TAMK ei voi vaikuttaa.

4. OHJAUSTARPEET

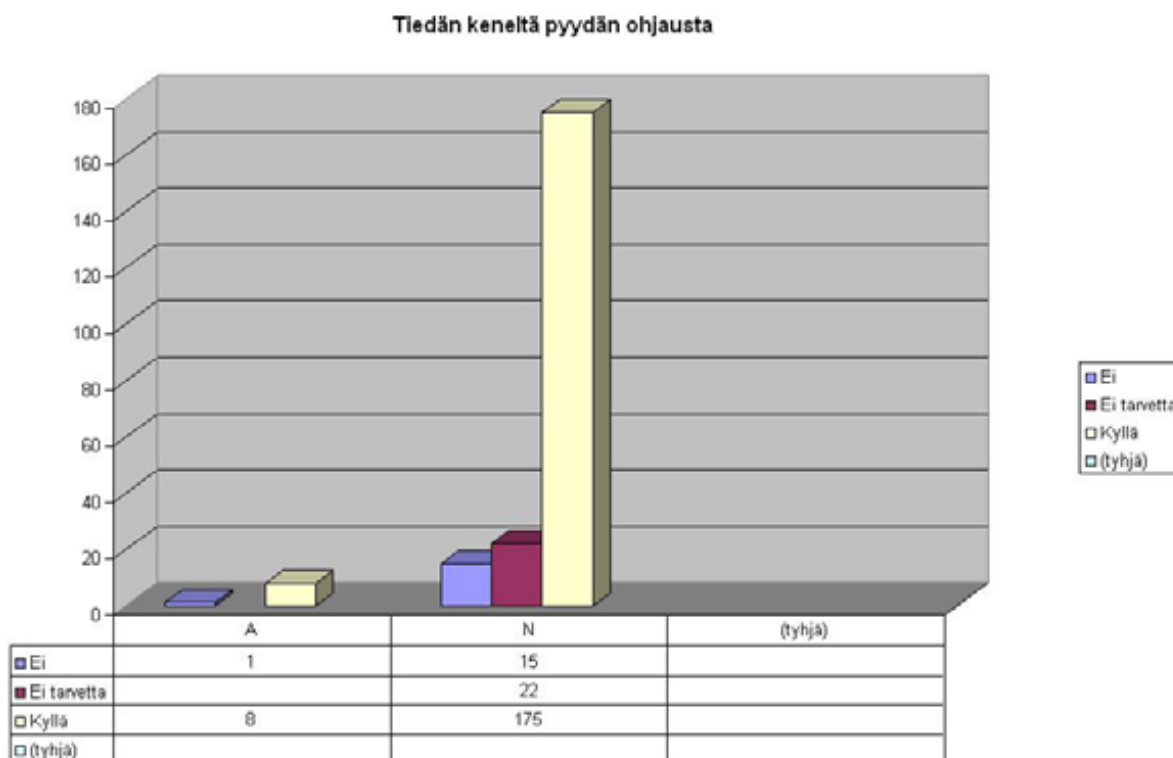
Kyselyllä haluttiin selvittää TAMK:n opinto-ohjauksen tunnettuutta ja ohjauksen tarvetta: miten ja mihin asioihin ohjausta tarvitaan. Asiaan liittyvät kysymykset olivat:

- tiedän keneltä pyydän ohjausta
- olen saanut ohjausta sitä tarvitessani
- mielestäni on tärkeää, että korkeakoulu seuraa opintojeni edistymistä
- arvioi ohjaus- ja neuvontapalvelujen tärkeyttä.

Ohjaus- ja neuvontapalvelujen tärkeydessä tiedusteltiin kantoja henkilökohtaiseen ohjaukseen, opettaja- ja opiskelijatuutorien pitämiin ryhmätapaamisiin, tiedotustilaisuuksiin, intranettiin ja sähköpostiin, opinto-oppaaseen ja TAMK:n taskutietoon. Tähän osioon sisältyi myös avoin kenttä.

4.1. Oikean ohjaushenkilön löytäminen

Kysymykseen ”tiedän keneltä pyydän ohjausta” vastausvaihtoehtoina olivat: kyllä, ei ja ei tarvetta. Valtaosa opiskelijoista tietää, keneltä tarvitessaan ohjausta hakea, kuten kuviosta 20 käy ilmi.

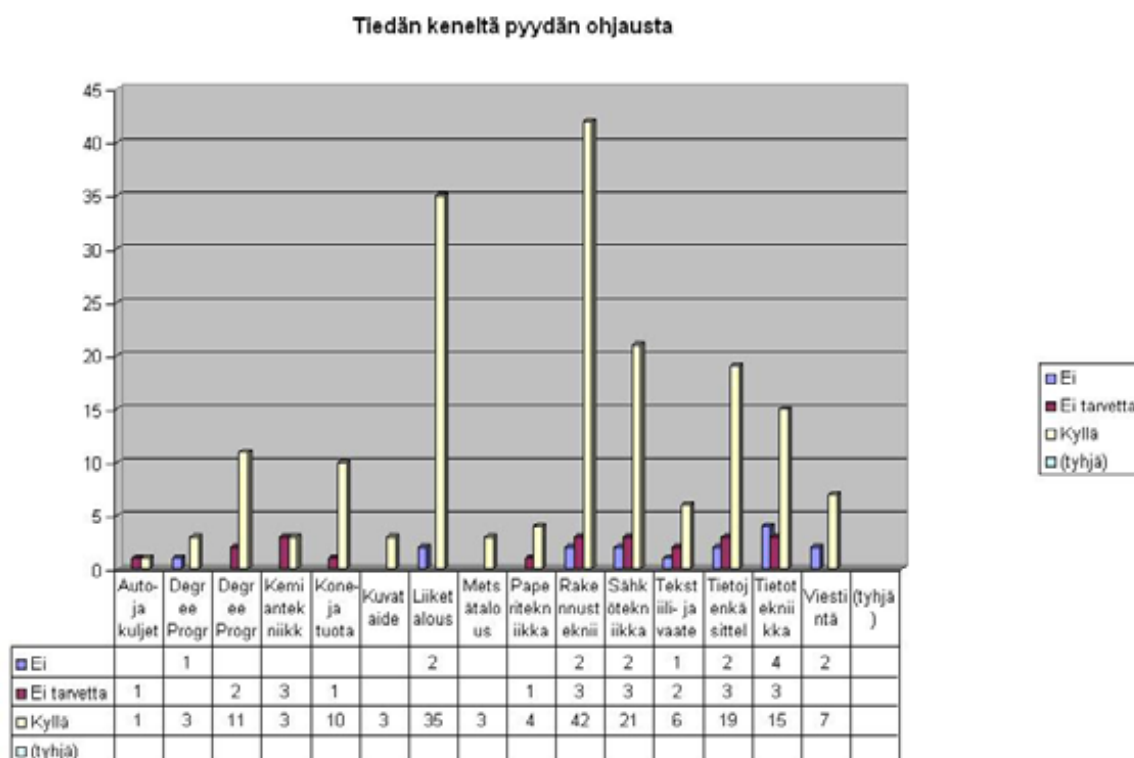

Kuvio 20: Tietoisuus ohjaushenkilöistä

Yli 80 % opiskelijoista (183) siis tietää, keneltä pyytää ohjausta, jos sitä tarvitsee. Vain noin 7 % ei tiedä, kenen puoleen kääntyä ja 10 % ei koe tarvitsevänsä ohjausta lainkaan.

Kun vastaukset poimittiin koko aineistosta (568 vastaajaa), niiden henkilöiden osuus, jotka eivät tiedä, keneltä pyytää ohjausta oli suurempi kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevien osuus: 9 % vastanneista (53 opiskelijaa). Vastaavasti ohjauksen tarpeessa olevien osuus oli pienempi. Kyllä tiedän -vastauksen osuus pysyi samana (yli 80 %).

Koulutusohjelmittain vastaukset jakaantuivat kuvion 21 osoittamalla tavalla:

Kuvio 21: Tietoisuus ohjaushenkilöistä koulutusohjelmittain

Tietoisuus ohjaushenkilöistä on koulutusohjelmittainkin tarkasteluna hyvä. Konetekniikan, International Busineksen, liiketalouden, paperitekniiikan ja viestinnän opiskelijat olivat parhaiten tietoisia ohjaushenkilöistä. Vastanneiden määriin verrattuna epävarmimpia tai ei ohjauksen tarpeessa olevia oli hieman enemmän rakennustekniikan, sähkötekniiikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan koulutusohjelmissä. Mainittakoon, että kaikki kuvataiteen ja metsätalouden opiskelijat tiesivät, keneltä pyytää ohjausta, mutta näissä koulutusohjelmissä vastanneita opiskelijoita oli vain 3 kummassakin.

Taulukkoon II on vielä koottu koulutusohjelmittain ne vastanneet, jotka eivät tiedä, keneltä pyytää ohjausta.

Taulukko 11: En tiedä keneltä pyytää ohjausta

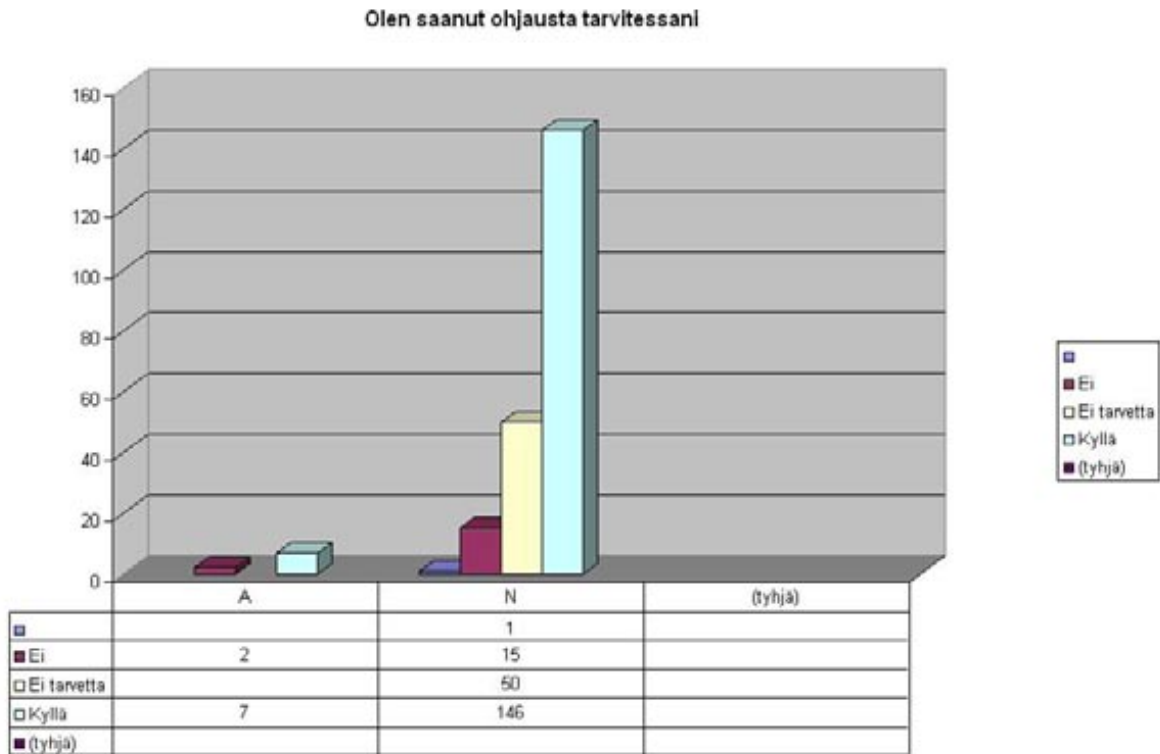
EN TIEDÄ KENELTÄ PYYTÄÄ OHJAUSTA

	En tiedä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		0,0	0,9 %
Environmental Engineering	1	6,3	1,8 %
International Business		0,0	5,9 %
Kemiantekniikka		0,0	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		0,0	5,0 %
Kuvataide		0,0	1,4 %
Liiketalous	2	12,5	16,7 %
Metsätalous		0,0	1,4 %
Paperitekniikka		0,0	2,3 %
Rakennustekniikka	2	12,5	21,3 %
Sähkötekniikka	2	12,5	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	6,3	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	12,5	10,9 %
Tietotekniikka	4	25	10,0 %
Viestintä	2	12,5	4,1 %
(blank)		0,0	
Grand Total	16	100,0	100,0 %

Taulukon oikeanpuoleisessa sarakkeessa nähdään kaikkien vastausten jakaantuminen koulutusohjelmittain. Tietotekniikan koulutusohjelmassa on selkeästi muita enemmän ohjaushenkilöistä tietämättömiä, samoin viestinnän koulutusohjelmassa, mutta kun tietämättömien osuus kaiken kaikkiaan on erittäin pieni, ei seikalla ole kovin suurta merkitystä.

4.2. Ohjauksen saaminen

Opiskelijoilta tiedusteltiin myös, ovatko he saaneet ohjausta sitä tarvitessaan. Kuviossa 21 nähdään vastaukset tähän kysymykseen.

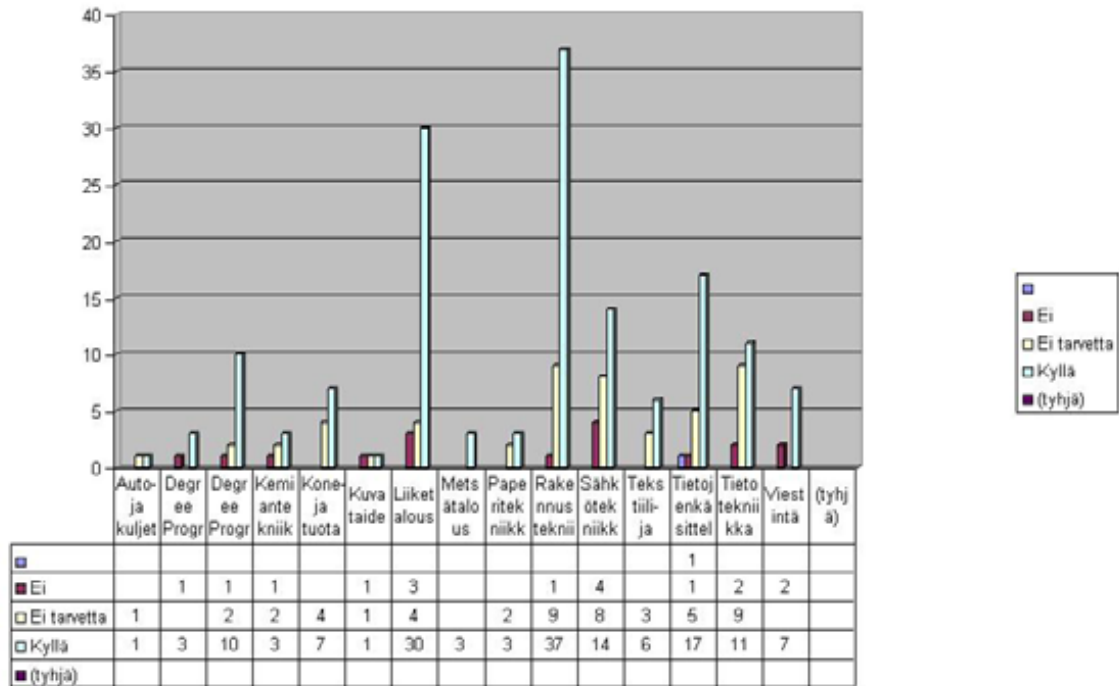
Kuvio 21: Ohjauksen saaminen

Lähes 70 % vastanneista (153 vastaajaa) kertoi saaneensa oikea-aikaisesti ohjausta. Runsas 20 % oli sitä mieltä, että ei ole tarvinnut ohjausta. Tässä osuus oli suurempi kuin edellisessä kysymyksessä, jossa 10 % ilmoitti, että ei ole tarvetta ohjaukseen. Vajaa 8 % oli sitä mieltä, että ei ollut saanut ohjausta, vaikka olisi sitä tarvinnut.

Kun tiedot poimittiin koko aineistosta (568), yli 70 % eli hieman enemmän opiskelijoista oli sitä mieltä, että oli saanut ohjausta tarpeen vaatiessa. Ohjausta olisi tarvinnut hieman enemmän eli 8,3 % vastaajista (47 opiskelijaa), kun taas ei ohjauksen tarpeessa olevien osuus oli hieman pienempi kuin koulutusohjelmaan kohdistettavissa olevassa aineistossa.

Koulutusohjelmittain ohjaustarvetta esiintyi kuvion 22 mukaisesti.

Olen saanut ohjausta tarvitessani

Kuvio 22: Olen saanut ohjausta tarvitessani koulutusohjelmittain

Kaikissa koulutusohjelmissa oli runsaasti niitä, jotka olivat tyytyväisiä saamaansa ohjaukseen, metsätalouden koulutusohjelman vastanneista kaikki olivat tätä mieltä. Vain 17 opiskelijaa ilmoitti, että ei ole saanut ohjausta, vaikka olisi sitä tarvinnut. Vastaukset jakaantuvat koulutusohjelmiin seuraavan taulukon (12) osoittamalla tavalla.

Taulukko 12: En ole saanut ohjausta sitä tarvitessani

EN OLE SAANUT OHJAUSTA OIKEA-AIKAISESTI SITÄ TARVITESSANI

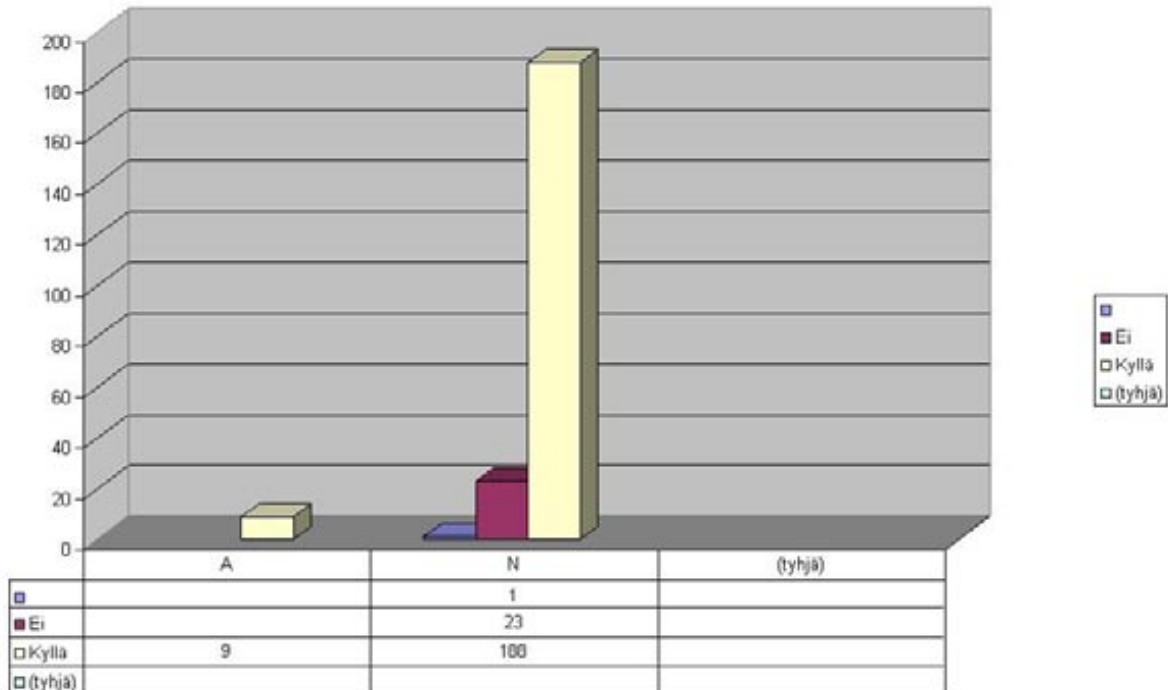
	En ole saanut	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		0,0	0,9 %
Environmental Engineering	1	5,9	1,8 %
International Business	1	5,9	5,9 %
Kemiantekniikka	1	5,9	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		0,0	5,0 %
Kuvataide	1	5,9	1,4 %
Liiketalous	3	17,6	16,7 %
Metsätalous		0,0	1,4 %
Paperitekniikka		0,0	2,3 %
Rakennustekniikka	1	5,9	21,3 %
Sähkötekniikka	4	23,5	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		0,0	4,1 %
Tietojenkäsittely	1	5,9	10,9 %
Tietotekniikka	2	11,8	10,0 %
Viestintä	2	11,8	4,1 %
(blank)		0,0	
Grand Total	17	100,0	100,0 %

Taulukon oikeanpuoleisessa sarakkeessa nähdään kaikkien vastausten jakaantuminen koulutusohjelmittain. Selkeästi muita enemmän ohjauksen tarpeessa olivat sähkötekniikan ja viestinnän opiskelijat ja hieman muita enemmän liiketalouden opiskelijat. Rakennustekniikassa lähes kaikki vastanneet ovat saaneet tarvitessaan ohjausta tai eivät ole sen tarpeessa. Kun ei ohjausta saaneiden kokonaismäärä on kuitenkin erittäin pieni eli 17 vastannutta, ei eroillakaan ole erityistä merkitystä.

4.3. Opintojen edistymisen seuranta

Opiskelijat pitävät opintojensa edistymisen seuraamista erittäin tärkeänä, kuten kuviosta 23 nähdään.

Mielestäni on tärkeää, että myös korkeakoulu seuraa opintojeni edustymistä

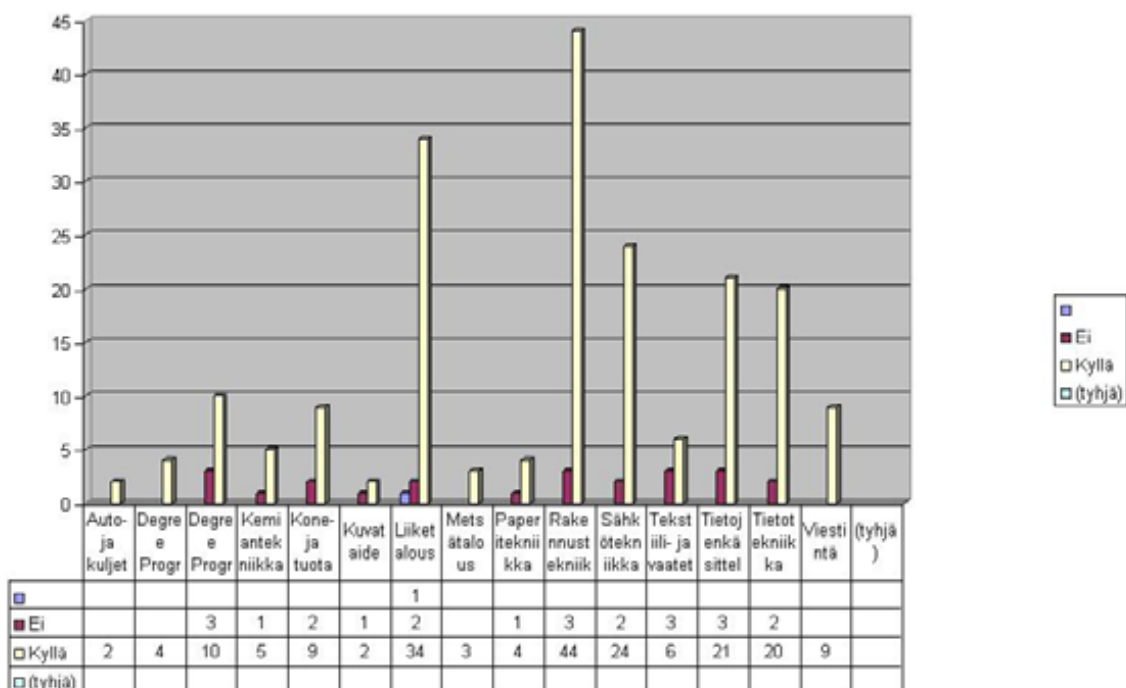

Kuvio 23: Opintojen edistymisen seurannan tärkeys

Lähes 90 % eli 197 vastaajaa oli sitä mieltä, että koulun on tärkeää seurata opintojen edistymistä. Opiskelijoiden tulee toki ensisijaisesti itsekin sitä seurata, mutta valtaosa toivoo siis myös oppilaitoksen seuraavan edistymistään. Kyseessä on todennäköisimmin ns. varmistusajattelu. Ajatellaan ehkä, että itse ei aivan välttämättä täysin voi olla varma, että kaikki suoritukset on tehty ja pidetään arvokkaana sitä, että on olemassa joku, joka siitä opiskelijalle kertoo. Tässä kysymyksessä vertailu koko aineistoon antoi täysin samanlainen jakauman: 90 % pitää tärkeänä opintojen edistymisen seurantaa ja vain 10 % ei pidä.

Vastaukset jakaantuivat koulutusohjelmittain seuraavan, kuvion 24 mukaisesti.

Mielestäni on tärkeää, että myös korkeakoulu seuraa opintojeni edistymistä

Kuvio 23: Opintojen edistymisen seurannan tärkeys koulutusohjelmittain

Kuten koko aineistosta voi nähdä, myös kaikissa koulutusohjelmissä pidetään seurannan merkitystä suurena. Tärkeys nähdään vielä tarkemmin seuraavasta taulukosta 13.

Taulukko 13: Opintojen seuraaminen on tärkeää, koulutusohjelmittain

MIELESTÄNI ON TÄRKEÄÄ, ETTÄ KORKEAKOULU SEURAA OPINTOJENI EDISTYMISTÄ

	Kyllä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	2	1,0	0,9 %
Environmental Engineering	4	2,0	1,8 %
International Business	10	5,1	5,9 %
Kemiantekniikka	5	2,5	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	9	4,6	5,0 %
Kuvataide	2	1,0	1,4 %
Liiketalous	34	17,3	16,7 %
Metsätalous	3	1,5	1,4 %
Paperitekniikka	4	2,0	2,3 %
Rakennustekniikka	44	22,3	21,3 %
Sähkötekniikka	24	12,2	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	6	3,0	4,1 %
Tietojenkäsittely	21	10,7	10,9 %
Tietotekniikka	20	10,2	10,0 %
Viestintä	9	4,6	4,1 %
(blank)		0,0	
Grand Total	197	100,0	100,0 %

Taulukon oikeanpuoleinen sarake ilmoittaa koulutusohjelmaan vastanneiden osuudet koko kyselyssä. Siihen nähden opintojen seurannan tärkeydessä koulutusohjelmittain verrattuna muihin ei ole nähtävissä erityisiä eroja. Hieman muita enemmän seurannan merkitystä korostavat rakennustekniikan, liiketalouden, sähkötekniikan, International Busineksen ja viestinnän opiskelijat, mutta erot ovat varsin pienet.

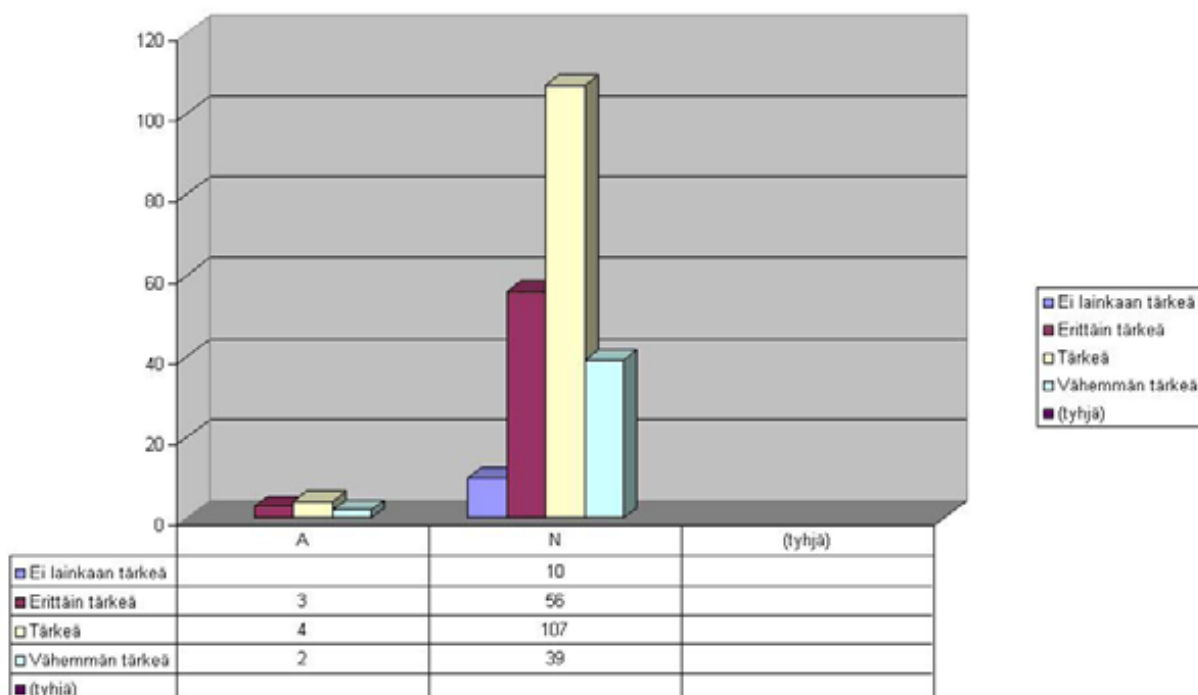
4.4. Henkilökohtaisen tapaamisen tärkeys

Opiskelijoilta tiedusteltiin, kuinka tärkeänä he pitävät henkilökohtaista tapaamista osana ohjaus- ja neuvontapalveluja. Kysymys kuului:

”Arvioi, miten tärkeitä seuraavat ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat sinulle” ja siinä tarkemmin ”henkilökohtainen tapaaminen”. Vastausvaihtoehdot olivat erittäin tärkeä, tärkeä, vähemmän tärkeä ja ei lainkaan tärkeä.

Kuviossa 25 nähdään, miten opiskelijat vastasivat tähän kysymykseen.

Ohjaus- ja neuvontapalvelut/henkilökohtainen tapaaminen

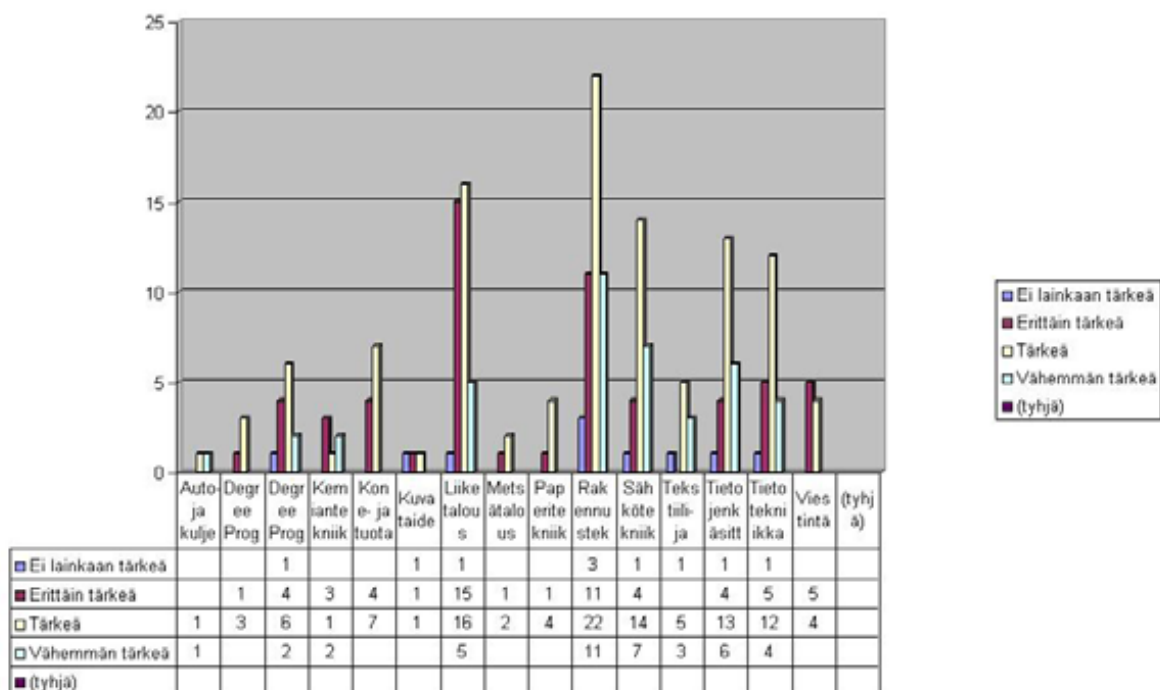
Kuvio 25: Henkilökohtaisen tapaamisen tärkeys

Lähes 80 % vastaajista (174 opiskelijaa) piti henkilökohtaista tapaamista tärkeänä tai erittäin tärkeänä osana ohjaus- ja neuvontapalveluja ja vain alle 5 % (10 opiskelijaa) piti sitä turhana. Henkilökohtaisen keskustelun mahdollisuus on siis hyvin tärkeä osa ohjausta. TAMKin kolmatta vuotta voimassa olevassa opintojen ohjausjärjestelmässä opettajatuutorin jokaisen opiskelijansa kanssa käymä kehityskeskustelu (ns. tuutorikeskustelu) on saanut paljon kiitosta opiskelijoilta. Lyhytkin (15 - 30 min. kestävä) keskusteluhetki antaa opiskelijalle mahdollisuuden kertoa opintoihinsa tai muuhun elämäänsä liittyvistä asioista, sekä hyvistä että huonoista. Kyselyn tulos osoittaa, että tätä toimintaa opiskelijat myös arvostavat. Opiskelijat voivat tietenkin myös aina kääntyä koulutusohjelmansa opinto-ohjaajan tai koulutuspäällikön puoleen henkilökohtaisen ohjauksen saamiseksi. Myös koulutusohjelman opintosihteerit ja opintotoimisto auttavat ja neuvovat opiskelijaa. Opinto-ohjauksen järjestelmässä suositellaan, että mikäli opiskelija kaipaa ”syvempää” henkilökohtaista ohjausta, häntä kehoitetaan ottamaan yhteyttä omaan opinto-ohjaajaansa (tai koordinoivaan opinto-ohjaajaan), koska opinto-ohjaajat ovat usein tehtäviinsä kouluttautuneita. Tavoitteena onkin, että tulevaisuudessa kaikki TAMKin opinto-ohjaajat ovat käyneet opinto-ohjaajaksi pätevöittävän, vajaan kahden vuoden mittaisen koulutuksen.

Kun tiedot poimittiin koko aineistosta (568), tulokset vahvistavat henkilökohtaisen ohjauksen merkityksen tärkeyttä. Lähes 80 % opiskelijoista (439 opiskelijaa) piti henkilökohtaista tapaamista merkittävänä osana ohjaus- ja neuvontapalveluja. Erittäin tärkeänä sitä piti koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevaan aineistoon verrattuna jopa 4 % enemmän eli lähes 31 % vastanneista. Ei lainkaan tärkeänä henkilökohtaista ohjasta piti vain 21 opiskelijaa eli 3,7 % koko aineistosta.

Koulutusohjelmittain henkilökohtaista ohjausta arvostettiin kuvion 26 mukaisesti.

Ohjaus- ja neuvontapalvelut/henkilökohtainen tapaaminen

Kuvio 26: Henkilökohtaisen tapaamisen tärkeys, koulutusohjelmittain

Kaikissa koulutusohjelmissa henkilökohtaista ohjausta arvostetaan. Eniten niitä, joille henkilökohtainen ohjaus on vähemmän tärkeää tai ei lainkaan tärkeää oli rakennustekniikan, sähkötekniikan ja tietojenkäsittely koulutusohjelmissä.

Erittäin tärkeänä tai tärkeänä henkilökohtaista ohjausta pitävien koonti nähdään vielä seuraavasta taulukosta 14.

Taulukko 14: Henkilökohtaista ohjausta erittäin tärkeänä tai tärkeänä pitäneet

HENKILÖKOHTAINEN TAPAAMINEN

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	0,6	0,9 %
Environmental Engineering	1	3	4	2,4	1,8 %
International Business	4	6	10	5,9	5,9 %
Kemiantekniikka	3	1	4	2,4	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	4	7	11	6,5	5,0 %
Kuvataide	1	1	2	1,2	1,4 %
Liiketalous	15	16	31	18,2	16,7 %
Metsätalous	1	2	3	1,8	1,4 %
Paperitekniikka	1	4	5	2,9	2,3 %
Rakennustekniikka	11	22	33	19,4	21,3 %
Sähkötekniikka	4	14	18	10,6	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		5	5	2,9	4,1 %
Tietojenkäsittely	4	13	17	10,0	10,9 %
Tietotekniikka	5	12	17	10,0	10,0 %
Viestintä	5	4	9	5,3	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	59	111	170	100,0	100,0 %

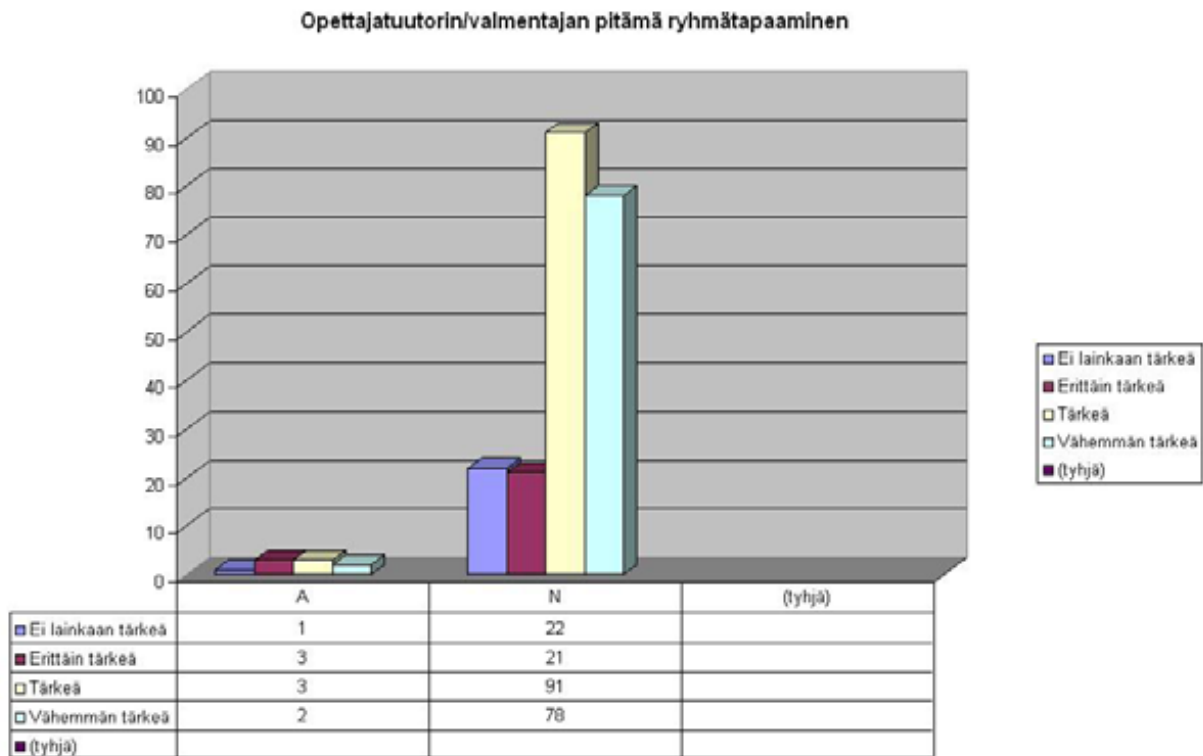
Henkilökohtaista ohjausta arvostavia opiskelijoita oli yhteensä 170. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman vastanneiden osuuden kaikista vastanneista. Muita tärkeämpänä henkilökohtaista tapaamista pitivät liiketalouden, konetekniikan ja viestinnän opiskelijat. Näyttää siltä, että liiketalouden koulutusohjelmassa käytössä olevaa ns. valmentajamallia arvostetaan. Mainittakoon, että Environmental Engineeringin, konetekniikan, metsätalouden, paperitekniikan ja viestinnän kaikki vastanneet opiskelijat pitivät henkilökohtaista tapaamista erittäin tärkeänä tai tärkeänä.

4.5. Opettajatuutorin pitämä ryhmätapaaminen

Opiskelijoilta tiedusteltiin tässä osiossa myös, kuinka tärkeänä he pitävät opettajatuutorin/valmentajan pitämiä ryhmätapaamisia ohjaus- ja neuvontapalveluissa. Kysymys kuului: ”Arvioi, miten tärkeitä seuraavat ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat sinulle” ja siinä tarkemmin ”opettajatuutorin/valmentajan pitämä ryhmätapaaminen”. Vastausvaihtoehdot olivat erittäin tärkeä, tärkeä, vähemmän tärkeä ja ei lainkaan tärkeä.

Opettajatuutorit/valmentajat pitävät ryhmilleen ryhmätapaamisia koko lukuvuoden ajan. Ryhmätapaamisissa kerrotaan kansainvälistymisestä, vapaasti valittavista ja suuntaavista opinnoista, ajankohtaisista muutoksista, opinnäytetyöstä ja uravalinnasta. Ryhmätapaamisten määrä vaihtelee hieman koulutusohjelmittain. Eniten tapaamisia on ns. valmentajamallissa, joka on käytössä liiketalouden ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmissa. Vuosiohjauksen olennaisin osa ovat kuitenkin henkilökohtaiset tapaamiset eli kehityskeskustelut (tuutorikeskustelut).

Opettajatuutorin/valmentajan ryhmätapaamisia arvostettiin kuvion 27 mukaisesti.

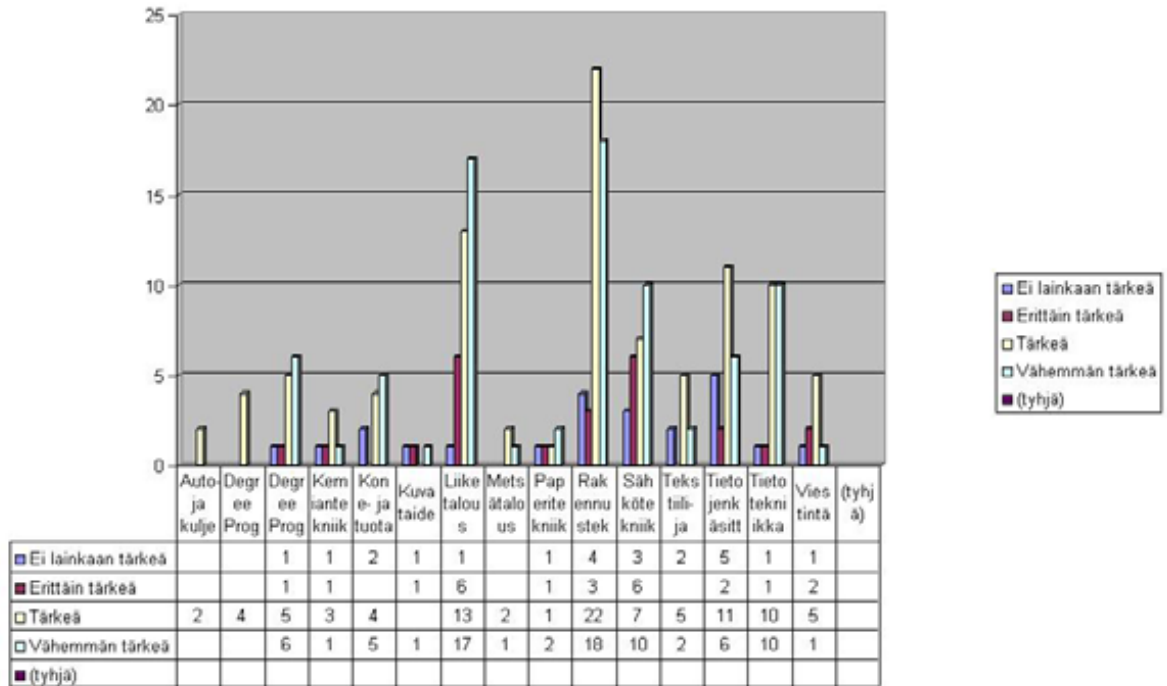
Kuvio 27: Opettajatuutorin pitämän ryhmätapaamisen tärkeys

Runsas puolet opiskelijoista (118 vastannutta) piti ryhmätapaamisia arvokkaina eli ryhmätapaamista arvostetaan selkeästi vähemmän kuin henkilökohtaista tapaamista. Vastanneista noin 10 % eli 23 opiskelijaa ei pitänyt ryhmätapaamista lainkaan tärkeänä. He ehkä saavat tarvitsemiansa tietoja riittävästi muista lähteistä.

Kun tiedot poimittiin koko aineistosta, tulokset olivat melko samansuuntaiset, mutta ei lainkaan tärkeänä tai vähemmän tärkeinä ryhmätapaamista pitävien suhteellinen osuus oli suurempi (n. 50 % eli 287 opiskelijaa) kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevassa aineistossa.

Koulutusohjelmittain tulokset jakaantuivat kuvion 28 mukaisesti.

Opettajatuutorin/valmentajan pitämä ryhmätapaaminen

Kuvio 28: Opettajatuutorin pitämän ryhmätapaamisen tärkeys koulutusohjelmittain

Kaikissa suurissa koulutusohjelmissä ryhmätapaamisten merkitystä tärkeänä pitävät vain noin puolet vastanneista, ei lainkaan tärkeänä eniten tietojenkäsittelyn opiskelijat. Kaikki Environmental Engineeringin ja autotekniikan opiskelijat pitivät tapaamisia tärkeinä, mutta kummassakin koulutusohjelmassa vastanneiden määrä on niin pieni, että tulokset eivät ole yleistettävissä.

Taulukkoon 15 on vielä koottu tiedot koulutusohjelmittain niistä henkilöistä, jotka pitävät ryhmätapaamista tärkeänä tai erittäin tärkeänä.

Taulukko 15: Ryhmätapaamista erittäin tärkeänä tai tärkeänä pitävät

OPETTAJATUUTORIN/VALMENTAJAN PITÄMÄ RYHMÄTAPAAMINEN

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		2	2	1,7	0,9 %
Environmental Engineering		4	4	3,4	1,8 %
International Business	1	5	6	5,1	5,9 %
Kemiantekniikka	1	3	4	3,4	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		4	4	3,4	5,0 %
Kuvataide	1		1	0,8	1,4 %
Liiketalous	6	13	19	16,1	16,7 %
Metsätalous		2	2	1,7	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	1,7	2,3 %
Rakennustekniikka	3	22	25	21,2	21,3 %
Sähkötekniikka	6	7	13	11,0	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		5	5	4,2	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	11	13	11,0	10,9 %
Tietotekniikka	1	10	11	9,3	10,0 %
Viestintä	2	5	7	5,9	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	24	94	118	100,0	100,0 %

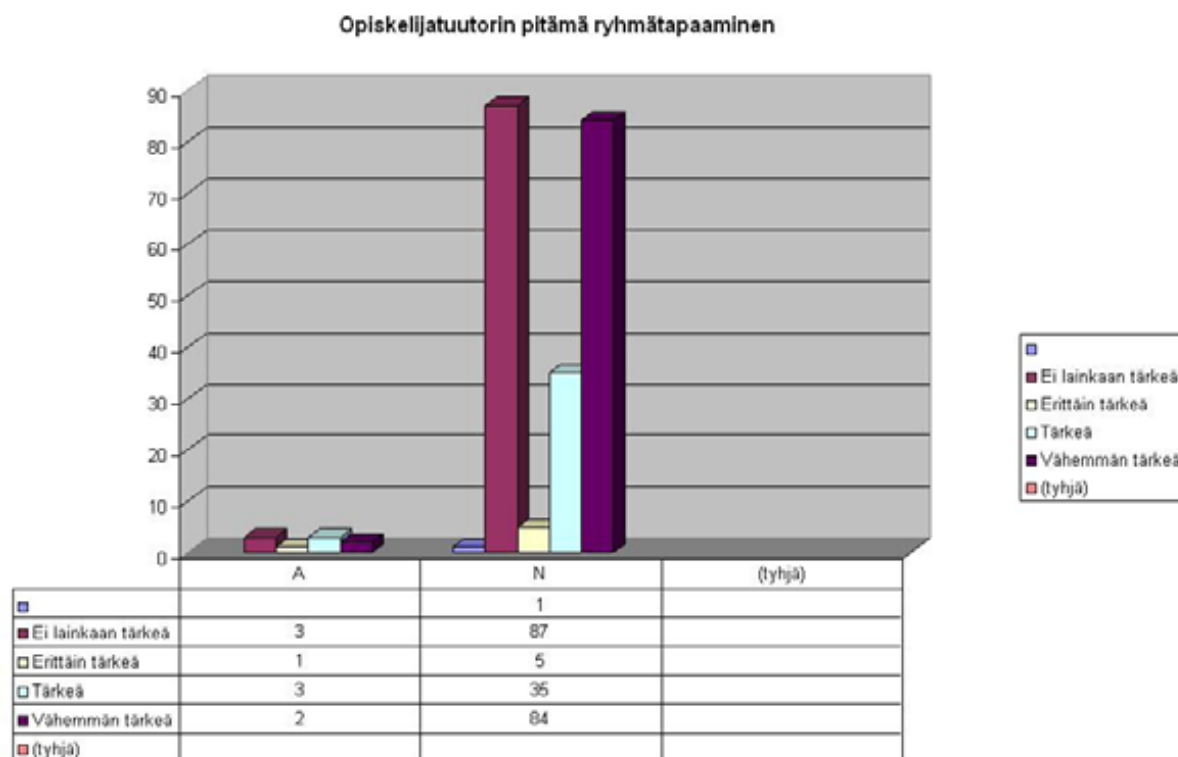
Tärkeänä tai erittäin tärkeänä ryhmätapaamisia piti yhteensä 118 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman vastanneiden osuuden kaikista vastanneista. Tietojenkäsittelyn, viestinnän ja Environmental Engineeringin opiskelijat arvostavat ryhmätapaamisia muita enemmän. Yleistä kuitenkin on, että ryhmätapaamisten merkitystä - varsinkin suurissa koulutusohjelmissä – ei pidetä kovin tärkeänä verrattuna henkilökohtaisiin tapaamisiin. TAMKin opintojen ohjauksen järjestelmän kannalta ryhmätapaamisten pitäminen on kuitenkin tärkeä osa opettajatuutorin työtä. Lisäksi on huomioitava, että ryhmätapaaminen tulee aina pitää erillään oppitunneista, so. se on oma tuntinsa tai erillinen tapaamisensa. Varsinkin ne opettajat, jotka muutenkin opettavat ryhmäänsä, saattavat joskus ajatella, että opinto-ohjaus ”hoituu” oppituntien lomassa ja niiden aikana, mutta näin ei tulisi menetellä. Opettajan rooli muuttuu ohjaustunnilla opettajasta opintojen ohjaajaksi, ja näkökulma samalla opiskelijanäkökulmaksi. Opiskelijanäkökulma on tietenkin kaikessa opetuksessa kulmakivenä, mutta opettajan roolissa opettajan ensisijainen tehtävä on tehdä opetustekoja ja mahdollistaa opiskelijan oppiminen.

4.6. Opiskelijatuutorin pitämä ryhmätapaaminen

Opiskelijoilta tiedusteltiin tässä osiossa myös, kuinka tärkeänä he pitävät opiskelijatuutorin pitämiä ryhmätapaamisia osana ohjaus- ja neuvontapalveluja. Kysymys kuului: ”Arvioi, miten tärkeitä seuraavat ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat sinulle” ja siinä tarkemmin ”opiskelijatuutorin pitämä ryhmätapaaminen”. Vastausvaihtoehdot olivat erittäin tärkeä, tärkeä, vähemmän tärkeä ja ei lainkaan tärkeä.

Opiskelijatuutorit pitävät toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoille melko harvoin ryhmätapaamisia. Callidustuutorointi on pääsemässä vasta TAMKissa käyntiin, eikä koulutettuja callidustuutoreita ollut esim. tätä kyselyä tehtäessä vielä lainkaan. Opiskelijatuutorien pitämät ryhmätapaamiset toteutuvat toistaiseksi lähinnä vain sillä tavalla, että opettajatuutori kutsuu ryhmänsä tuutoritunnille jonkun vanhemman opiskelijan kertomaan kokemuksia esim. harjoittelusta tai suuntautumisesta. Kun callidustuutorointi vahvistuu osaksi kanssakulkijuutta, tulee olemaan mielenkiintoista nähdä, miten vastaukset tähän kysymykseen muuttuvat, vai muuttuvatko ne. Toistaiseksi kysymyksellä ei ole erityisen suurta merkitystä muuta kuin suuntaa-antavana, koska ryhmätapaamiset ovat olleet melko satunnaisia.

Kuviossa 29 nähdään opiskelijoiden vastaukset tähän kysymykseen.

Kuvio 29: Opiskelijatuutorin pitämän ryhmätapaamisen merkitys

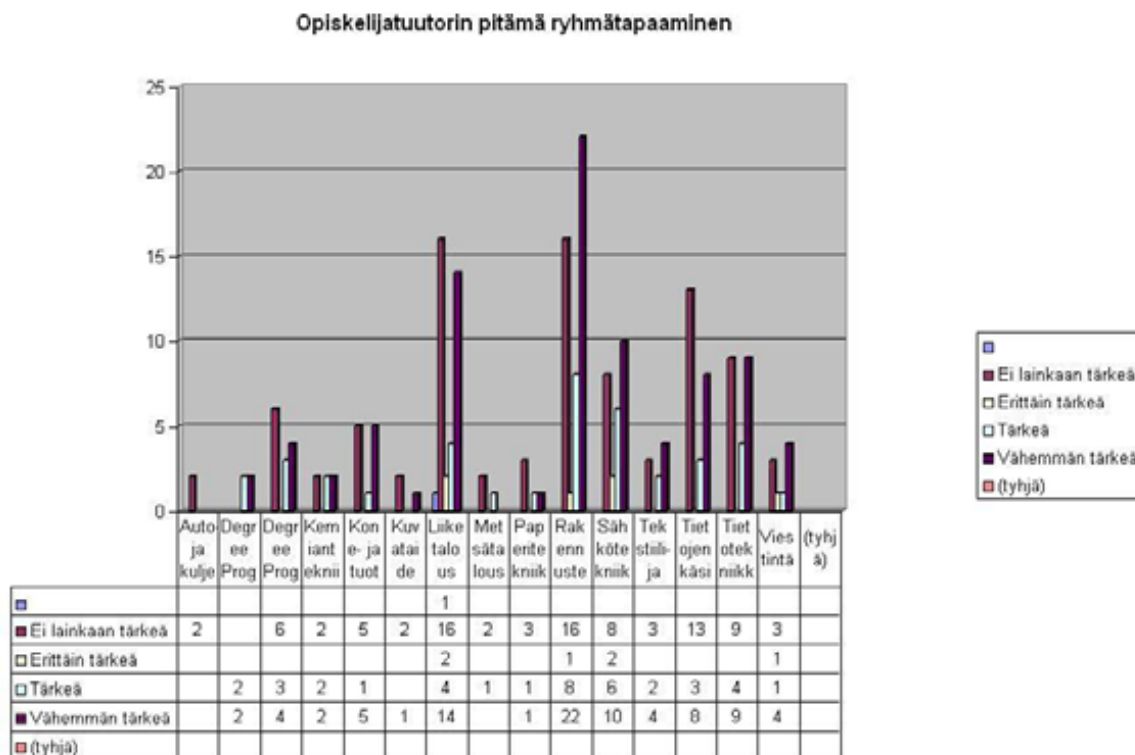
Kuten ennakoitavissa oli, opiskelijatuutoreiden pitämiä ryhmätapaamisia eivät vastanneet erityisesti arvostaneet. Noin 80 % vastanneista oli sitä mieltä, että ryhmätapaaminen ei ole lainkaan tai on vähemmän tärkeää. Kuitenkin 44 opiskelijaa eli noin 20 % piti niitä erittäin tärkeinä tai tärkeinä. Opiskelijatuutori osaa vertaisena kertoa opiskelijatovereilleen usein asioista käytännönläheisemmin ja ymmärrettävämmin kuin opettaja, ja heidän kertomansa kokemukset ovat monien mielestä arvokkaita. Opiskelijatuutorit neuvovat kertomansa mukaan opiskelijoita usein myös sähköpostitse ja tavatessaan, joten ohjausta tuleekin henkilökohtaisena jonkin verran ryhmätapaamisten sijaan.

Avoimesta kentästä käy ilmi, että toiset opiskelijat (eivät siis opiskelijatuutorit) ovat tärkeä ”ohjaajaresurssi” eli neuvoja kysytään usein opiskelijakaverilta. Se on hyvä asia, mutta on myös tärkeää saada koulutettuja opiskelijatuutoreita lisää neuvojiksi.

Kun tiedot poimittiin koko vastausaineistosta (568), tuloksissa ei ollut käytännöllisesti katsoen lainkaan eroa. Yli 550 vastanneen joukossa oli aivan hieman enemmän (17 opiskelijaa, miltei 3 %) opiskelijatuutorin ryhmätapaamista erittäin tärkeinä pitäviä, kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevassa aineistossa. Yli 450 opiskelijaa ei pitänyt ryhmätapaamista tärkeinä.

Kuviosta 30 nähdään, miten vastaukset jakaantuivat koulutusohjelmittain.

Kuvio 30: Opiskelijatuutorin pitämien ryhmätapaamisten merkitys koulutusohjelmittain

Useimmissa koulutusohjelmissä ei kaivattu erityisesti opiskelijatuutorin pitämiä ryhmätapaamisia. Erittäin selvästi tätä mieltä olivat liiketalouden, rakennustekniikan, tietojenkäsittelyn, konetekniikan ja International Busineksen opiskelijat.

Taulukossa 16 nähdään, missä koulutusohjelmissä ryhmätapaamisia arvostetaan eniten.

Taulukko 16: Ryhmätapaamisen pitäminen erittäin tärkeänä tai tärkeänä

OPISKELIJATUUTORIN PITÄMÄ RYHMÄTAPAAMINEN

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka			0	0,0	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	4,5	1,8 %
International Business		3	3	6,8	5,9 %
Kemiantekniikka		2	2	4,5	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		1	1	2,3	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous	2	4	6	13,6	16,7 %
Metsätalous		1	1	2,3	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	2,3	2,3 %
Rakennustekniikka	1	8	9	20,5	21,3 %
Sähkötekniikka	2	6	8	18,2	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		2	2	4,5	4,1 %
Tietojenkäsittely		3	3	6,8	10,9 %
Tietotekniikka		4	4	9,1	10,0 %
Viestintä	1	1	2	4,5	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	6	38	44	100,0	100,0 %

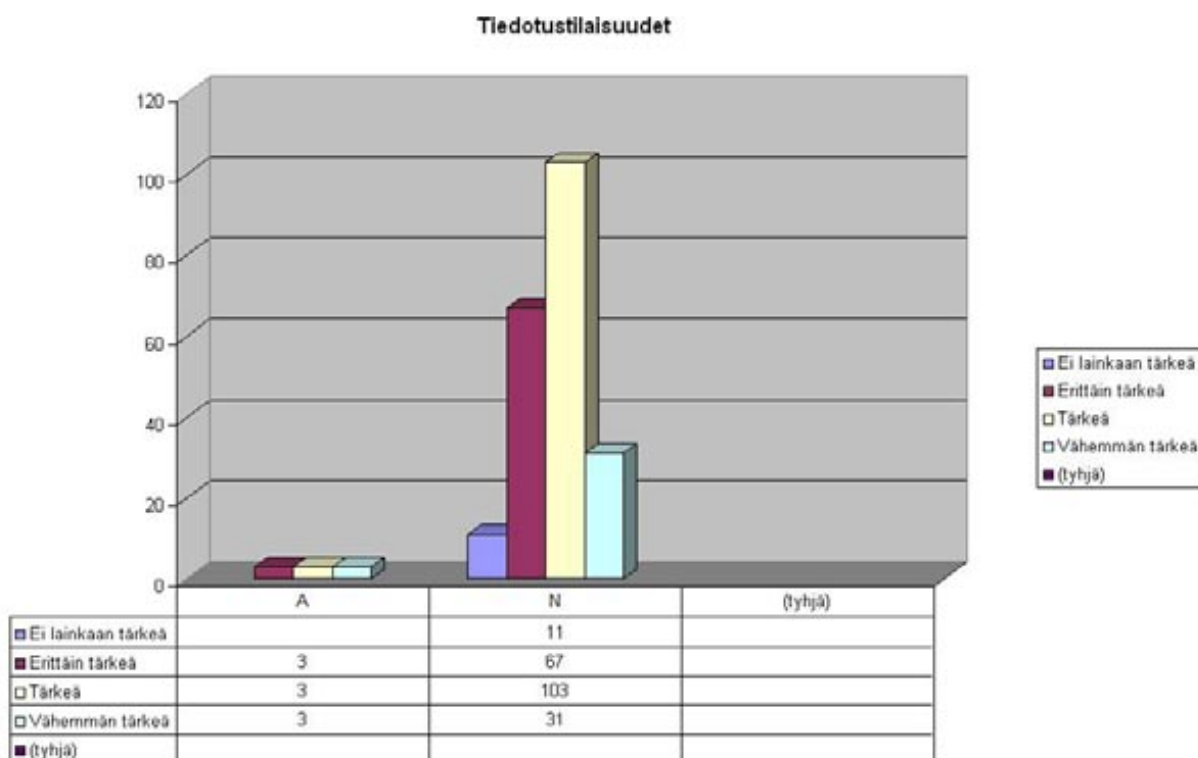
Opiskelijatuutorin pitämää ryhmätapaamista piti erittäin tärkeänä tai tärkeänä yhteensä 44 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman vastanneiden osuuden kaikista vastanneista. Erittäin selkeästi muita enemmän ryhmätapaamista arvostavat sähkötekniikan opiskelijat. Myös Environmental Engineeringin, International Businessin ja kemiantekniikan opiskelijat arvostavat vertaisohjausta ryhmätapaamisten muodossa selvästi muita enemmän.

4.7. Tiedotustilaisuudet

Opiskelijoilta tiedusteltiin tässä osiossa myös, kuinka tärkeänä he pitävät erilaisten tiedotustilaisuuksien pitämistä osana ohjaus- ja neuvontapalveluja. Kysymys kuului: ”Arvioi, miten tärkeitä seuraavat ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat sinulle” ja siinä tarkemmin ”tiedotustilaisuudet”. Vastausvaihtoehdot olivat erittäin tärkeä, tärkeä, vähemmän tärkeä ja ei lainkaan tärkeä.

Tyypillisiä tiedotustilaisuuksia ovat harjoittelusta ja suuntautumisesta pidettävät infotilaisuudet, joita yleensä järjestävät koulutuspäälliköt ja harjoittelusta sekä suuntautumisesta vastaavat opettajat. Myös opiskelijajärjestöt järjestävät omia ja yhteisiä infotilaisuuksia, niistä vakiintunein lienee harjoitteluintfo. Joissakin koulutusohjelmissa koulutuspäällikkö pitää vielä erikseen koulutusohjelman kaikille opiskelijoille syksyisin infotilaisuuden, jonka sisältönä ovat ajankohtaiset aiheet. Koulutusohjelman syksyinen infotilaisuus on erittäin suositeltava kaikissa koulutusohjelmissa, koska siinä koulutuspäällikkö voi samalla kerralla tiedottaa kaikille opiskelijoilleen kulloinkin ajankohtaisista tai muuten merkittävistä asioista.

Tiedotustilaisuuksia arvostetaan, kuten kuviosta 31 käy ilmi.

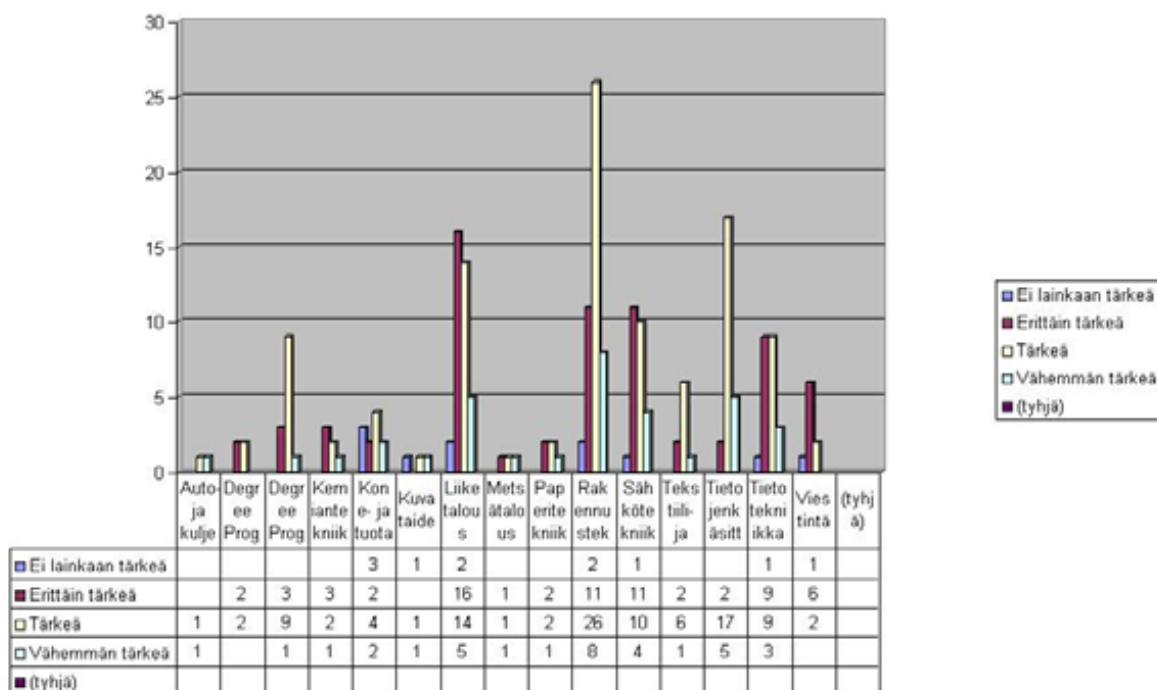
Kuvio 31: Tiedotustilaisuuksien tärkeys

Lähes 80 % vastanneista eli 176 opiskelijaa pitää erilaisia tiedotustilaisuuksia hyvinä ohjaus- ja neuvontapalveluina, vain 11 opiskelijaa (5 %) ilmoitti, että ei arvosta niitä lainkaan.

Kun tiedot poimittiin koko aineistosta (568), tulokset muuttuivat hieman. Vähemmän tärkeänä tiedotustilaisuuksia pitävien osuus oli 3 % suurempi ja erittäin tärkeänä pitävien osuus 2 % pienempi. Ei lainkaan tärkeänä pitävien osuus oli 4 % eli 1 % pienempi kuin vastaajien, jotka pystyttiin kohdistamaan koulutusohjelmaan.

Tiedotustilaisuuksien arvostaminen jakaantui koulutusohjelmittain kuvion 32 mukaisesti.

Tiedotustilaisuudet

Kuvio 32: Tiedotustilaisuuksien tärkeys koulutusohjelmittain

Tiedotustilaisuuksia arvostetaan erityisesti liiketalouden, rakennustekniikan, sähkötekniikan ja viestinnän koulutusohjelmissä. Pienistä koulutusohjelmista International Businessin, tekstiili- ja vaateustekniikan ja Environmental Engineeringin opiskelijat arvostavat myös tiedotustilaisuuksien avulla tapahtuvaa neuvontaa. Konetekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijat eivät pitäneet tiedotustilaisuuksia niin merkittävinä.

Tärkeinä pitävien määrät nähdään vielä tarkemmin taulukosta 17.

Taulukko 17: Tiedotustilaisuuksia erittäin tärkeinä tai tärkeinä pitävät

TIEDOTUSTILAISUUDET

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	0,6	0,9 %
Environmental Engineering	2	2	4	2,3	1,8 %
International Business	3	9	12	6,8	5,9 %
Kemiantekniikka	3	2	5	2,8	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	2	4	6	3,4	5,0 %
Kuvataide		1	1	0,6	1,4 %
Liiketalous	16	14	30	17,0	16,7 %
Metsätalous	1	1	2	1,1	1,4 %
Paperitekniikka	2	2	4	2,3	2,3 %
Rakennustekniikka	11	26	37	21,0	21,3 %
Sähkötekniikka	11	10	21	11,9	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	2	6	8	4,5	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	17	19	10,8	10,9 %
Tietotekniikka	9	9	18	10,2	10,0 %
Viestintä	6	2	8	4,5	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	70	106	176	100,0	100,0 %

Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tiedotustilaisuuksia piti siis suurin osa opiskelijoista eli 176. Taulukon oikeanpuoleisesta sarakkeesta nähdään koulutusohjelman vastanneiden osuus kaikista vastanneista. Tulokset jakaantuvat lähes samalla tavalla kuin koulutusohjelman vastanneiden osuudet jakaantuvat koulutusohjelmittain. Sekä Environmental Engineeringin että International Busineksen opiskelijat pitävät tiedotustilaisuuksia muita enemmän tärkeänä. Tämä voi selittyä sillä, että vieraskielisissä koulutusohjelmissä ei ole suomenkielisten tavoin yhtä hyviä mahdollisuuksia saada tietoa esim. intranetin kautta, vaikka intranetin ohjeiden käännöksiin on pyritty kiinnittämään kasvavaa huomiota. Mainittakoon, että Environmental Engineeringin kaikki vastanneet ja International Busineksen, kemiantekniikan, metsätalouden, paperitekniikan, tekstiili- ja vaatetustekniikan ja viestinnän koulutusohjelmien yhtä lukuun ottamatta kaikki vastanneet arvostivat tiedotustilaisuuksia joko erittäin paljon tai paljon.

Koulutusohjelman kannattaa suosia erilaisten tiedotustilaisuuksien pitämistä.

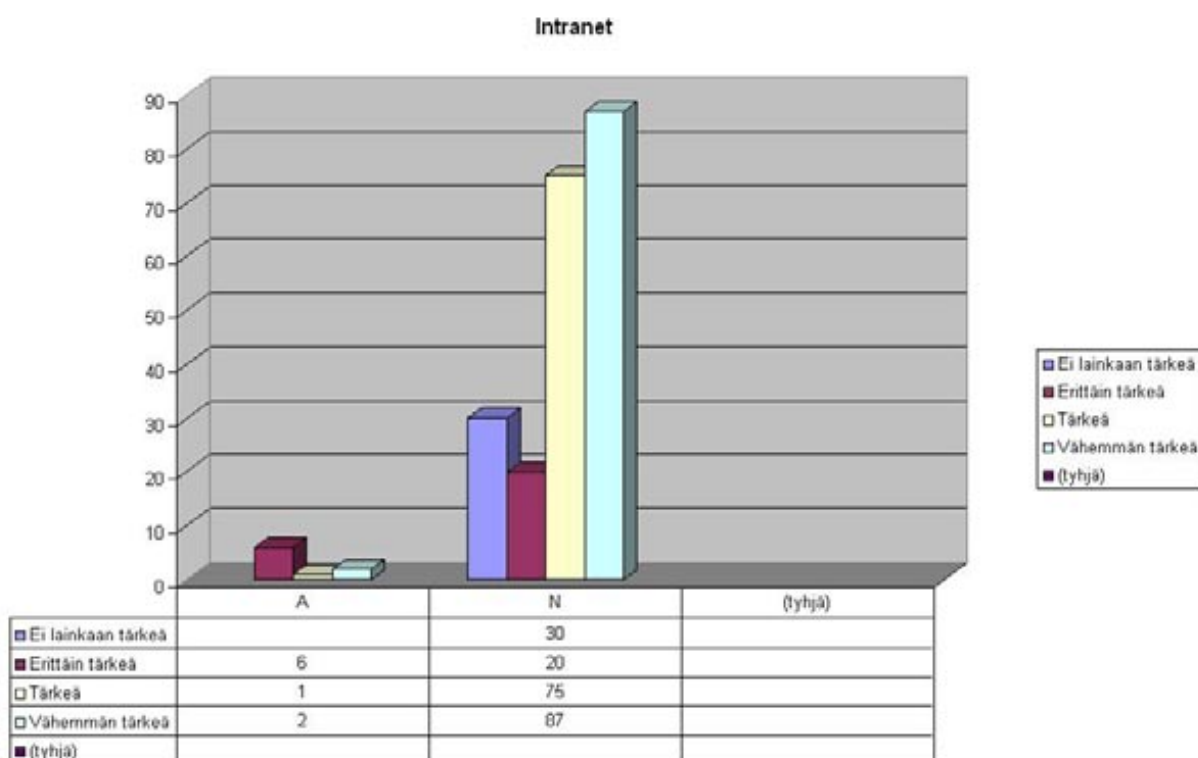
4.8. Intranetin tärkeys

Opiskelijoilta tiedusteltiin tässä osiossa myös, kuinka tärkeänä he pitävät intranetiä osana ohjaus- ja neuvontapalveluja. Kysymys kuului:

”Arvioi, miten tärkeitä seuraavat ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat sinulle” ja siinä tarkemmin ”intranet”. Vastausvaihtoehdot olivat erittäin tärkeä, tärkeä, vähemmän tärkeä ja ei lainkaan tärkeä.

TAMKin intranet uudistettiin syksyllä 2007 ja sen käytössä oli varsinkin alkuvaiheessa epävarmuuksia. TAMKin opotiimi tuotti yhteistyössä opiskelijakunta Tamkon ja opintoasiain palveluiden kanssa suuren määrän intranet-aineistoa kesällä 2007. Opintojen ohjausta ja aloitusta koskevassa ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille suunnatussa kyselyssä intranetin tiedotus oli parantunut edelliseen vuoteen verrattuna. (Aloituskysely 2007.) Toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijat olivat jo kuitenkin tottuneet käyttämään vanhaa intranetiä ja heille uuden intran käytön opettelu saattoi tuottaa enemmän haasteita kuin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille. Opiskelijakunta Tamko toteutti tietohallinnon kanssa noin puolen tunnin mittaiset opastustilaisuudet ”vanhoille” opiskelijoille syksyllä 2007.

Intranetin tärkeyttä osana ohjaus- ja neuvontapalveluja kuvataan kaikkien vastanneiden osalta kuviossa 33.

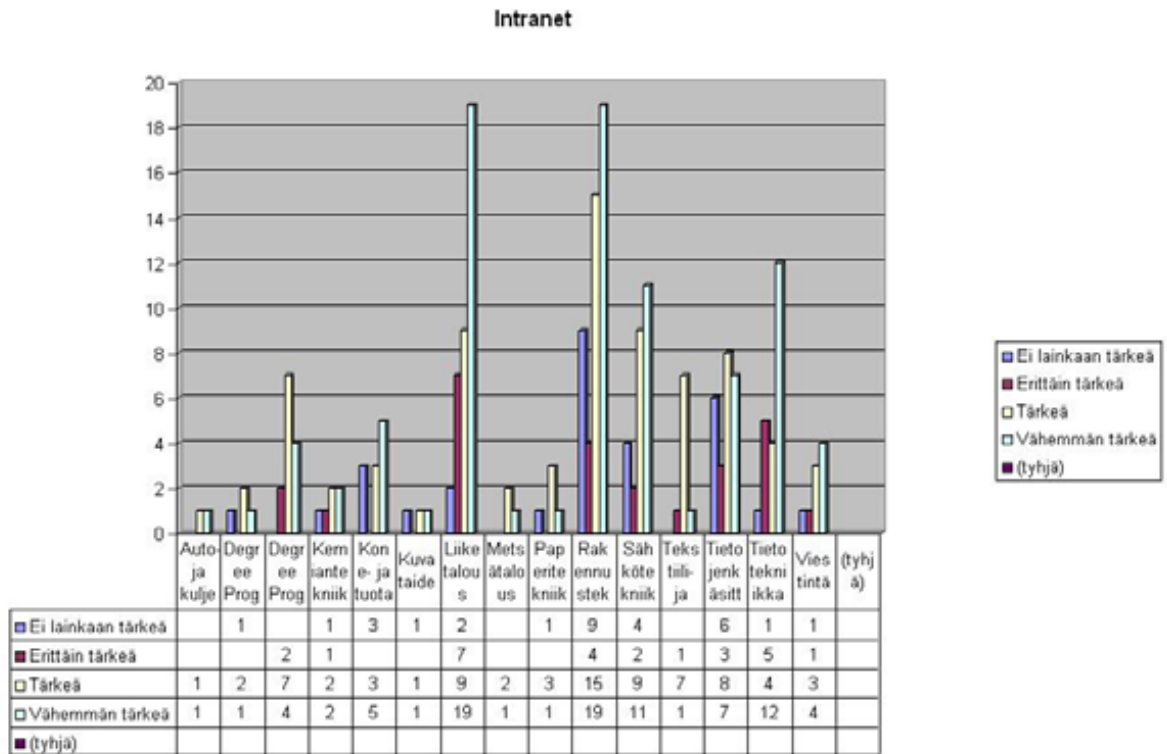

Kuvio 33: Intranetin tärkeys osana ohjaus- ja neuvontapalveluja

Vajaa 50 % (82 opiskelijaa) piti intranetiä erittäin tärkeänä tai tärkeänä tietolähteenä, mikä saattaa kuvastaa edellä kerrottua käyttöön tottumattomuutta. Selvästi yli puolet opiskelijoista ei siis arvosta lainkaan tai vain vähän intranetiä ohjauksen ja neuvonnan välineenä ja yli 10 % (30 opiskelijaa) oli sitä mieltä, että intranet ei ole ohjauksessa lainkaan tärkeä.

Kun tiedot poimittiin koko vastausaineistosta (568), samat tulokset vieläpä korostuivat. Lähes 60 % vastaajista ei arvostanut intranetiä ja 15 % ei pitänyt sitä lainkaan tärkeänä. Avoimen kentän vastauksista nousee esille myös, että intranet ei useiden mielestä toiminut moitteetta (mikä näkyi tämänkin kyselyn tekemisessä esiintyneinä ongelmina), sitä pidettiin sekavana ja vaikeana käyttää eikä haluttua tietoa ollut helppo löytää.

Koulutusohjelmittain tulokset nähdään kuviossa 34.

Kuvio 34: Intranetin tärkeys ohjaus- ja neuvontapalveluissa koulutusohjelmittain

Huomiota kiinnittää erityisesti liiketalouden ja rakennustekniikan opiskelijoiden vähemmän tärkeänä pitävien määrät. Liiketalouden opiskelijoista 21 ja rakennustekniikan opiskelijoista 28 ei arvosta intranetiä tietolähteenä. Useissa muissakin koulutusohjelmissä merkitystä ei pidetä kovin suurena, mikä tukee edellisissä osioissa esille tulleen henkilökohtaisen ohjauksen arvostusta.

Erittäin tärkeänä tai tärkeänä intranetiä pitävien osuudet nähdään taulukosta 18.

Taulukko 18: Intranetin merkitys on erittäin tärkeä tai tärkeä

INTRANET

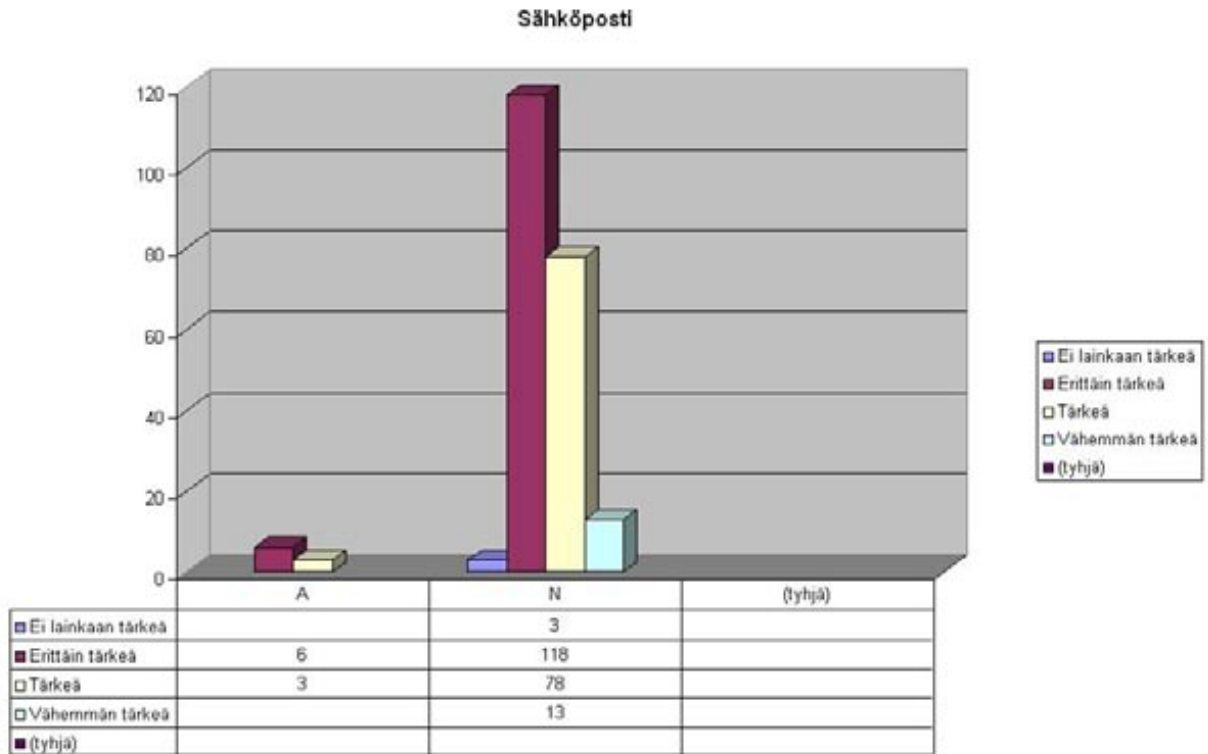
	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	1,0	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	2,0	1,8 %
International Business	2	7	9	8,8	5,9 %
Kemiantekniikka	1	2	3	2,9	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		3	3	2,9	5,0 %
Kuvataide		1	1	1,0	1,4 %
Liiketalous	7	9	16	15,7	16,7 %
Metsätalous		2	2	2,0	1,4 %
Paperitekniikka		3	3	2,9	2,3 %
Rakennustekniikka	4	15	19	18,6	21,3 %
Sähkötekniikka	2	9	11	10,8	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	7	8	7,8	4,1 %
Tietojenkäsittely	3	8	11	10,8	10,9 %
Tietotekniikka	5	4	9	8,8	10,0 %
Viestintä	1	3	4	3,9	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	26	76	102	100,0	100,0 %

Erittäin tärkeänä tai tärkeänä intranetiä piti siis 102 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman vastanneiden osuuden kaikista vastanneista. Pienistä koulutusohjelmista Environmental Engineeringin opiskelijat arvostavat muita hieman enemmän intranetiä, International Busineksen ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat selvästi enemmän kuin muut. Hieman paradoksaalista on, että vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijat arvostavat intranetiä, vaikka heidän sieltä saamansa palvelut ovat puutteellisia. Kaikissa suurissa koulutusohjelmissa intranetin tärkeyttä pidettiin muita pienempänä.

4.9. Sähköposti

Kun opiskelijoilta tiedusteltiin, kuinka tärkeänä he pitävät sähköpostia osana ohjaus- ja neuvontapalveluja, tulokset paljastivat sen suuren merkityksen. Kuviosta 35 nähdään, että valtaosa opiskelijoista pitää sähköpostia erittäin tärkeänä tai tärkeänä tiedottamisen välineenä.

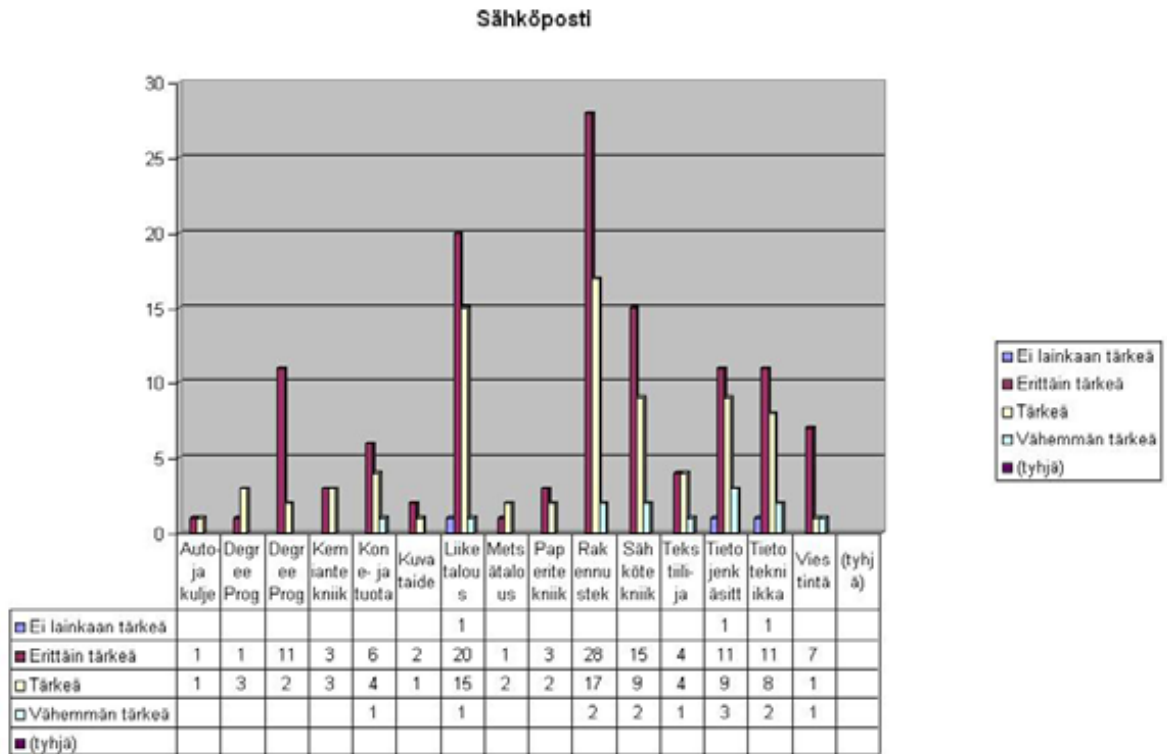

Kuvio 35: Sähköpostin merkitys osana ohjaus- ja neuvontapalveluja

Peräti 94 % opiskelijoista (205) pitää sähköpostia erittäin tärkeänä tai tärkeänä tiedon- saantivälineenä, aikuisopiskelijoista kaikki. Erittäin tärkeänä sähköpostia piti selvästi yli puolet vastanneista. Noin 6 % kertoo, että sähköposti on vähemmän tärkeä ja ei lainkaan tärkeänä sitä pitää vain runsas prosentti. Tulos tukee henkilökohtaisen ohjauksen arvos- tuksen merkitystä. Toisaalta useat opiskelijat valittavat, että sähköpostia tulee aivan liikaa, eikä sitä jaksakaan lukea. Onko asianlaita niin, että omaa opiskelua tai itseä suoraan koskevat sähköpostit ovat arvostettuja ja sähköpostilla myös otetaan runsaasti yhteyttä ohjaushen- kilöihin ja opettajiin, mutta ns. yleinen sähköpostitiedotus koetaan kaukaisemmaksi?

Koko aineistosta poimitut tiedot ovat lähes samanlaiset, vähemmän tärkeänä pitäneiden osuus on hieman suurempi, mutta erot ovat vain prosentin kymmenyksen luokkaa.

Koulutusohjelmittain tulokset jakaantuivat alla olevan kuvion 36 mukaisesti.

Kuvio 36: Sähköpostin merkitys ohjauksessa ja neuvonnassa, koulutusohjelmittain

Kaikissa koulutusohjelmissa luonnollisesti lähes kaikki arvostavat sähköpostia tiedottamisen välineenä. International Busineksen koulutusohjelma erottuu muista vielä siinä, että ko. koulutusohjelmassa valtaosa vastanneista (11) piti sähköpostia erittäin tärkeänä ohjaus- ja neuvontapalveluissa. Mainittakoon, että kaikki auto- ja kuljetustekniikan, Environmental Engineeringin, kemianteekniikan, kuvataiteen, metsätalouden ja paperiteekniikan vastanneet korostavat sähköpostin merkitystä.

Taulukossa 19 nähdään vielä nämä erittäin tärkeänä tai tärkeänä pitäneiden luvut koulutusohjelmittain.

Taulukko 19: Sähköpostia erittäin tärkeänä tai tärkeänä pitävät

SÄHKÖPOSTI

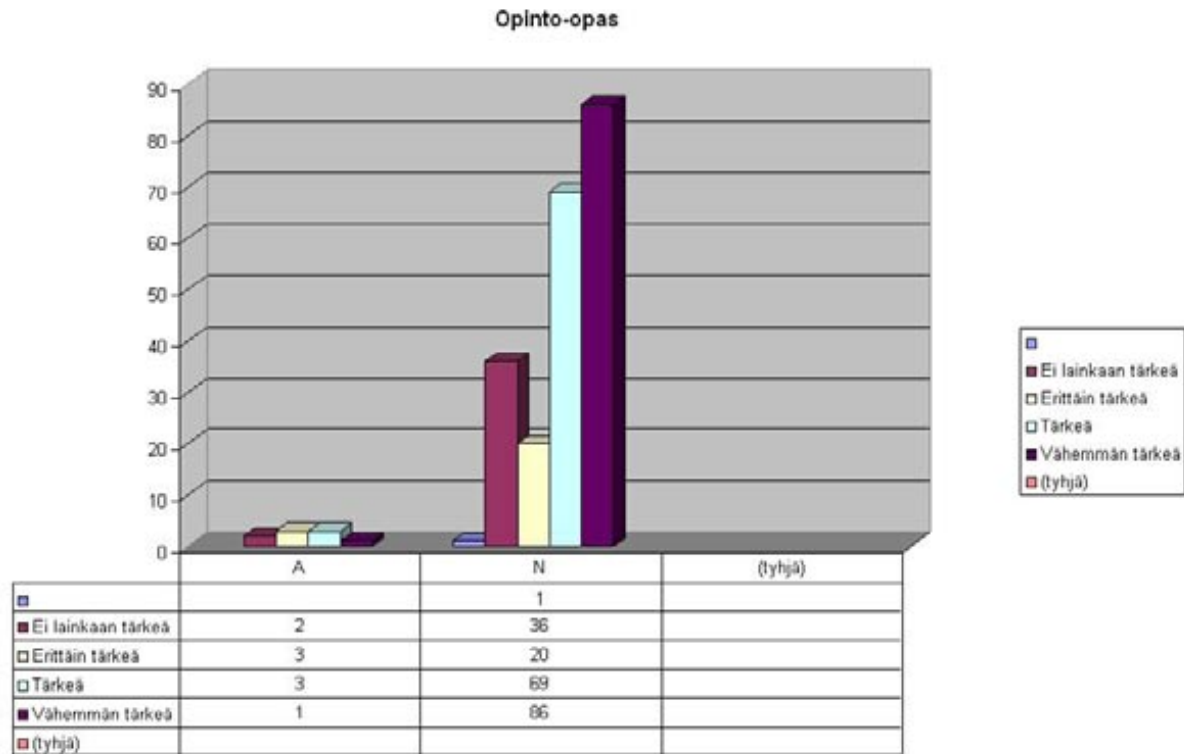
	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1	1	2	1,0	0,9 %
Environmental Engineering	1	3	4	2,0	1,8 %
International Business	11	2	13	6,3	5,9 %
Kemiantekniikka	3	3	6	2,9	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	6	4	10	4,9	5,0 %
Kuvataide	2	1	3	1,5	1,4 %
Liiketalous	20	15	35	17,1	16,7 %
Metsätalous	1	2	3	1,5	1,4 %
Paperitekniikka	3	2	5	2,4	2,3 %
Rakennustekniikka	28	17	45	22,0	21,3 %
Sähkötekniikka	15	9	24	11,7	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	4	4	8	3,9	4,1 %
Tietojenkäsittely	11	9	20	9,8	10,9 %
Tietotekniikka	11	8	19	9,8	10,0 %
Viestintä	7	1	8	3,9	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	124	81	205	100,0	100,0 %

Sähköpostia arvostavia on siis 205 opiskelijaa, vain 16 opiskelijaa ei pidä sitä lainkaan tärkeänä tai pitää vähemmän tärkeänä. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo kaikkien vastanneiden osuuden koulutusohjelmittain. Kaikille sähköposti on merkittävä, mutta hiukkasen muita enemmän sitä arvostavat liiketalouden, rakennustekniikan, International Busineksen, Environmental Engineeringin ja kemiantekniikan opiskelijat.

Sähköposti on opiskelijalle ”helppo” väline. On yksinkertaista kysyä jotakin opintoja koskevaa asiaa suoraan ohjaushenkilöiltä tai opettajilta sähköpostilla. Myös ohjaushenkilöiden ja opettajien kannalta sähköposti on kätevä tapa välittää tietoa esim. aikatauluista, muutoksista, muistutuksista ja sen kaltaisista asioista. Ohjaushenkilöille ja opettajille sähköpostitulva voi koitua myös ongelmalliseksi, kun postia tulee runsaasti ja se vaatii seikkaperäistä pohtimista ja vastaamista. Väärin tulkitsemisen vaara sähköpostissa on aina suuri. Niinpä opiskelua koskevien hankalampien asioiden käsittelyssä ei tulisi käyttää sähköpostia, vaan kutsua opiskelija henkilökohtaiseen keskusteluun.

4.10. Opinto-opas

Kun opiskelijoilta tiedusteltiin opinto-oppaan merkitystä ohjaus- ja neuvontapalveluissa, tulokset osoittautuivat kuvion 37 mukaiseksi.

Kuvio 37: Opinto-oppaan tärkeys ohjaus- ja neuvontapalveluissa

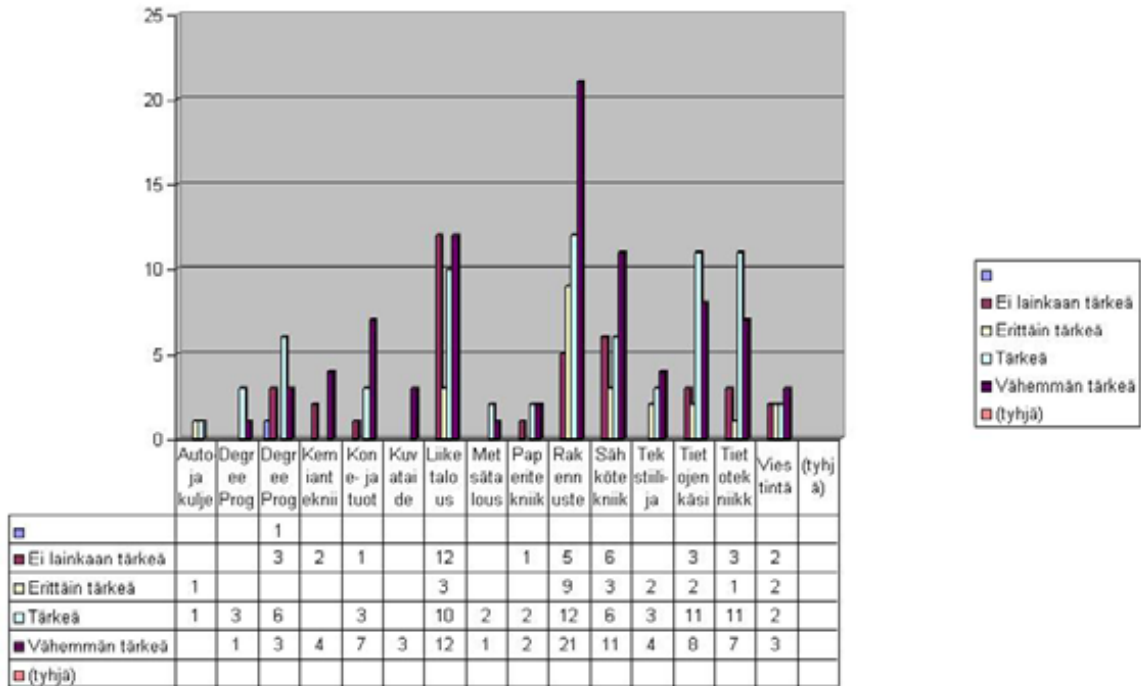
Opinto-opasta pitää erittäin tärkeänä tai tärkeänä vain runsas 40 % (95) opiskelijoista ja loput ovat sitä mieltä, että se ei ole lainkaan tärkeä tai on vähemmän tärkeä. Ei lainkaan tärkeänä opinto-opasta pitää lähes 20 %.

Kun tiedot poimittiin koko aineistosta, tulos vahvistui edellisestä hieman: 60 % eli yli 240 opiskelijan mielestä opinto-oppaalla ei ole lainkaan tai on vain vähän merkitystä ohjauksessa, tärkeänä sitä piti alle 40 %.

TAMKin opinto-opas on nykyisin vain sähköinen. Vuonna 2006 julkaistiin vielä painettu opinto-opas, joten tähän kyselyyn vastanneilla on käytössään painettu opinto-opas. Opinto-opasta ei näköjään kuitenkaan käytetä esim. opintojen suunnitteluun tai siitä ei haeta yleisiä opintoihin liittyviä tietoja. Syynä alhaiseen käyttöön voi olla myös se, että opettaja-tuutorit käsittelevät opinto-opasta kyllä ensimmäisellä vuosikurssilla ohjauksen tunneilla, mutta sen jälkeen opinto-opasta ei ohjatusti käytetä. Todennäköistä on, että opiskelijat käyttävät opintojensa suunnittelussa ja tiedonhankinnassa yleisestikin enemmän valmiita HOPS-taulukoita ja TAMKin intranetiä.

Koulutusohjelmittain tulokset jakaantuivat kuvion 38 mukaisesti.

Opinto-opas

Kuvio 38: Opinto-oppaan merkitys ohjaus- ja neuvontapalveluissa koulutusohjelmittain

Tulokset jakaantuivat myös koulutusohjelmittain varsin tasaisesti, suurissa koulutusohjelmissä oli varsin runsaasti niitä, jotka pitivät opinto-opasta ei-tärkeänä tiedonlähteenä. Kemiantekniikan ja kuvataiteen opiskelijoista kukaan ei maininnut opinto-opasta tärkeäksi ja toisaalta molemmat auto- ja kuljetustekniikan opiskelijat pitivät opinto-opasta tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Näiden koulutusohjelmien vastanneiden määrät ovat kuitenkin niin pieniä, että tuloksella ei ole merkitystä.

Taulukossa 20 nähdään vielä, miten tärkeänä tai erittäin tärkeänä pitävien osuudet jakaantuivat koulutusohjelmittain.

Taulukko 20: Opinto-opasta ohjauksellisesti erittäin tärkeänä tai tärkeänä pitävät

OPINTO-OPAS

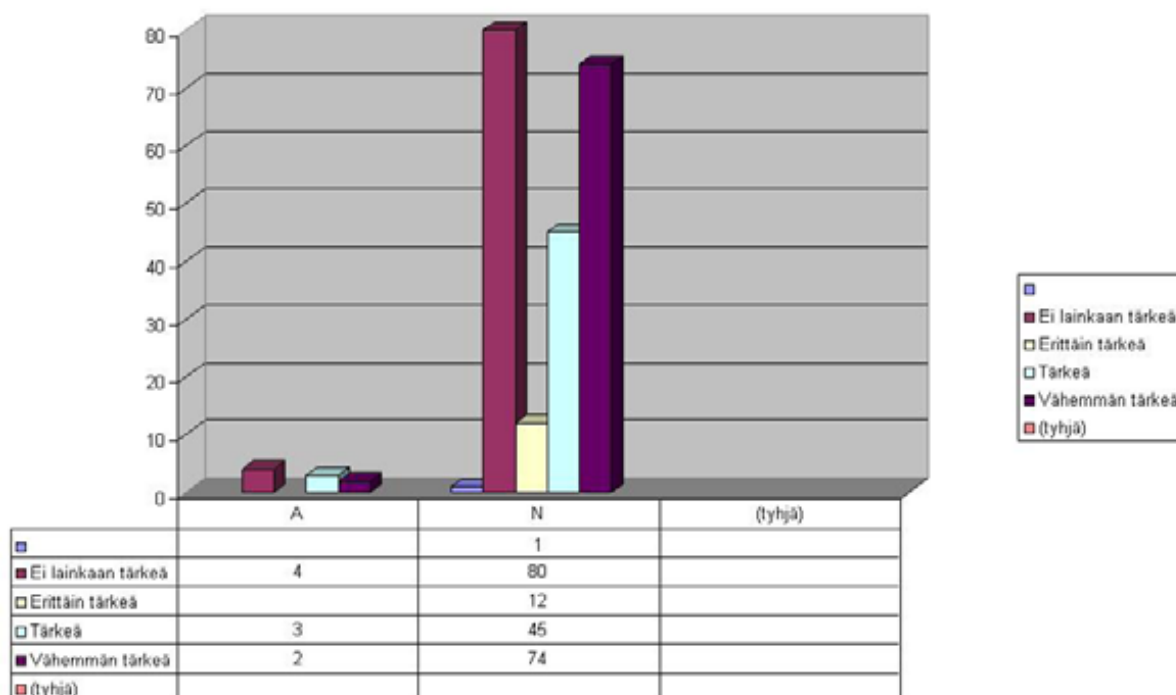
	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1	1	2	2,1	0,9 %
Environmental Engineering		3	3	3,2	1,8 %
International Business		6	6	6,3	5,9 %
Kemiantekniikka			0	0,0	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		3	3	3,2	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous	3	10	13	13,7	16,7 %
Metsätalous		2	2	2,1	1,4 %
Paperitekniikka		2	2	2,1	2,3 %
Rakennustekniikka	9	12	21	22,1	21,3 %
Sähkötekniikka	3	6	9	9,5	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	2	3	5	5,3	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	11	13	13,7	10,9 %
Tietotekniikka	1	11	12	12,6	10,0 %
Viestintä	2	2	4	4,2	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	23	72	95	100,0	100,0 %

Erittäin tärkeänä tai tärkeänä opinto-opasta pitäneiden kokonaismäärä on siis 95. Taulukon oikeanpuoleisessa sarakkeessa nähdään kaikkien vastaajien osuudet koulutusohjelmittain. Hieman muita tärkeämpänä opinto-opasta pitivät suurista koulutusohjelmista rakennustekniikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat; heistä selkeimmin tietojenkäsittelyn opiskelijat. Pienemmistä koulutusohjelmista muita enemmän opinto-opaalla näyttäisi olevan merkitystä International Busineksen, Environmental Engineeringin ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijoille.

4.11. TAMK taskutieto

Opiskelijakunta Tamko tuottaa vuosittain opiskelijoille varsin informatiivisen tietopaketin eli TAMK-taskutiedon. Se on lukuvuosikirja ja kalenteri, jossa on runsaasti opiskelijaa koskevaa tietoa, erityisesti sosiaalisista eduista, opiskelijaterveydenhuollosta ja muista opiskelijan tukipalveluista. Ohjauksen ja neuvonnan kannalta TAMKin taskutietoa ei kuitenkaan pidetä kovin merkittävänä, kuten kuviosta 39 nähdään.

TAMK taskutieto - lukuvuosikirja ja kalenteri

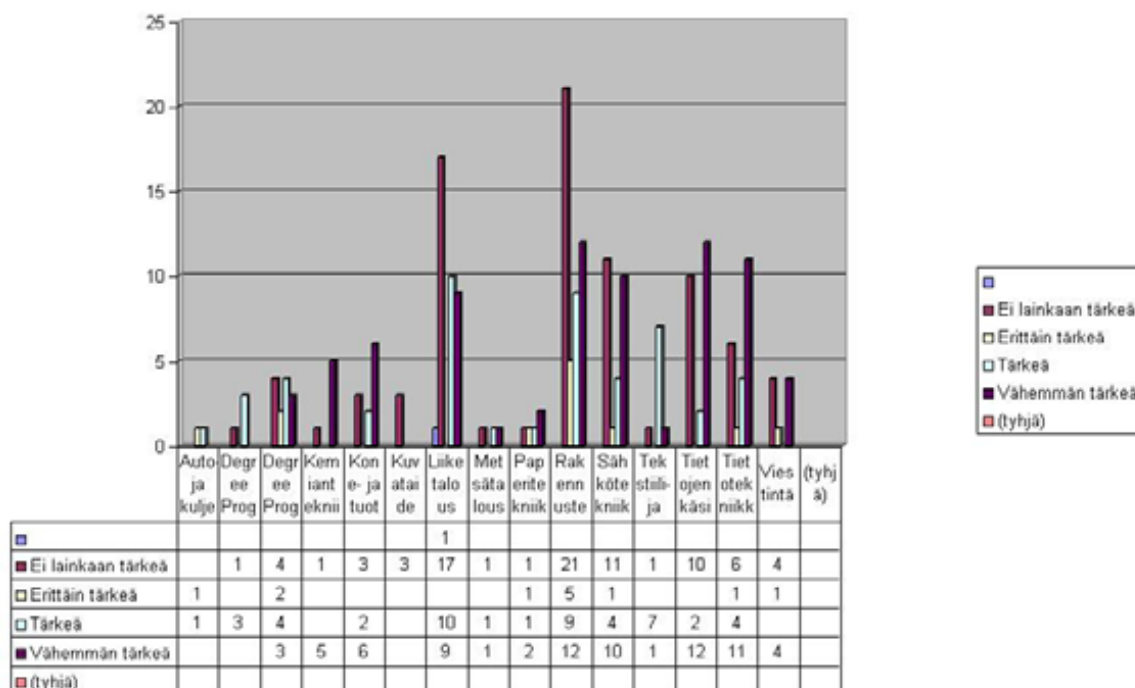
Kuvio 39: TAMK-taskutiedon merkitys ohjaus- ja neuvontapalveluissa

Yli 70 % (160 opiskelijaa) ei pidä taskutietoa lainkaan tärkeänä tai tärkeänä, noin 5 %:lle se on erittäin tärkeä. Koko aineistossa tulokset vahvistuivat: yli 75 % eli lähes 440 opiskelijaa ei arvostanut taskutietoa ohjaus- ja neuvontavälineenä. Runsaalle 20 %:lle sillä on tärkeä tai erittäin tärkeä merkitys. Erittäin tärkeänä pitäneiden määrä oli sama kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevien vastausten aineistossa.

TAMK-taskutieto on painettu julkaisu, mutta kalenteria lukuun ottamatta tiedot ovat löydettävissä myös TAMKin intranetistä tai Tamkon kotisivuilta. Kuten opinto-oppaan osalta, myös taskutiedon osalta on todennäköistä, että opiskelijat käyttävät mieluummin intranet- tai sähköpostipalveluja. Useat opiskelijat kyllä käyttävät TAMK-taskutietoa kalenterina, mutta eivät nähtävästi lue sitä muuten aktiivisesti. (Kuten eivät ihmiset kalentereitaan muutoinkaan.)

Koulutusohjelmittain vastaukset jakaantuivat kuvion 40 mukaan.

TAMK taskutieto - lukuvuosikirja ja kalenteri

Kuvio 40: TAMK-taskutiedon merkitys ohjaus- ja neuvontapalveluissa koulutusohjelmittain

Varsin selvästi ei-merkittävänä taskutietoa pitävät rakennustekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijat. Viestinnän opiskelijoista yhtä lukuun ottamatta kukaan ei pitänyt taskutietoa merkittävänä. Kaikki kemiantekniikan ja kuvataiteen opiskelijat ilmoittivat, että eivät pidä joko lainkaan tai vain vähän tärkeänä taskutietoa. Mainittakoon, että molemmat auto- ja kuljetustekniikan opiskelijat arvostavat taskutietoa. Vastanneiden määrä tässä koulutusohjelmassa on kuitenkin niin vähäinen, että tiedolla ei ole merkitystä.

Tärkeänä tai erittäin tärkeänä TAMK-taskutietoa pitää yhteensä 60 opiskelijaa, mikä näkyy seuraavasta eli taulukosta 21.

Taulukko 21: TAMK-taskutietoa erittäin tärkeänä tai tärkeänä pitävät

TAMK TASKUTIETO - LUKUVUOSIKIRJA JA KALENTERI

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1	1	2	3,3	0,9 %
Environmental Engineering		3	3	5,0	1,8 %
International Business	2	4	6	10,0	5,9 %
Kemiantekniikka			0	0,0	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		2	2	3,3	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous		10	10	16,7	16,7 %
Metsätalous		1	1	1,7	1,4 %
Paperitekniikka	1	1	2	3,3	2,3 %
Rakennustekniikka	5	9	14	23,3	21,3 %
Sähkötekniikka	1	4	5	8,3	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		7	7	11,7	4,1 %
Tietojenkäsittely		2	2	3,3	10,9 %
Tietotekniikka	1	4	5	8,3	10,0 %
Viestintä	1		1	1,7	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	12	48	60	100,0	100,0 %

Taulukosta voi havaita, että suurista koulutusohjelmista muita enemmän taskutietoa arvostavat rakennustekniikan opiskelijat ja pienistä koulutusohjelmista huomattavasti muita enemmän International Busineksen ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat. Myös Environmental Engineeringin, auto- ja kuljetustekniikan ja paperitekniikan opiskelijat pitävät taskutietoa merkittävänä tiedonlähteenä. Silmiinpistävän alhainen kiinnostus taskutietoon on tietojenkäsittelyn opiskelijoilla, joista vain kaksi pitää sitä tärkeänä.

4.12. Muita kommentteja ohjauksen ja neuvonnan tukipalveluista

Ohjaus- ja neuvontapalveluja koskevassa osiossa opiskelijat saattoivat antaa myös avointa palautetta. Vastauksia tuli kokonaisuudessaan 21, ja mukana ovat kaikki vastanneet eli koko vastausaineisto, vaikka niitä ei aina pystyttykään kohdistamaan koulutusohjelmaan.

Ehdottomasti suurin muu neuvontakanava opiskelijoille on toiset opiskelijat (12 kommenttia). Seuraavanlaiset suorat lainaukset kuvaavat toisten opiskelijoiden merkitystä:

Rakennustekniikan opiskelija

vertaistuki (muut samassa tilanteessa olevat opiskelijat)

Viestinnän opiskelija

Asioita kannattaa kysyä vanhemmilta opiskelijoilta eikä opettajilta

Liiketalouden opiskelija

opiskelijatovereilta saa hyvin neuvoja

Kommentit kuvaavat sitä tunnettua asiaa, että opintojen ohjauksessa yleensäkin muilla opiskelijoilla on merkittävä rooli. Aikaisemmin, mm. opintojen aloitusta ja ohjausta koskeissa kyselyissä saadaan samanlaista viestiä. Siksi nyt käyntiin saatu callidustuutorikoulutus on erittäin tärkeää, koska sen avulla voidaan osittain varmistaa, että toisilta opiskelijoilta saatu tieto on mahdollisimman paikkansa pitävää.

Muita kommentteja saatiin seuraavista asioista

- *Mikä on opiskelijatuutori? Mikä on tamk taskutieto??* (liiketalouden aikuisopiskelija)
- *Teachers need to reply to emails. I have waited over a month for responses!* (IB:n opiskelija)
- *Ohjelmointituutori, joka osaa opettaakin niin että aikuinenkin ymmärtää!!!* (tietojenkäsittelyn aikuisopiskelija)
- *uudet kotisivut on huonot !* (ei koulutusohjelmatietoa)
- *Kanavalla ei väliä, mutta keskitetty, johdonmukainen tiedottaminen olis mukavaa* (ei koulutusohjelmatietoa)
- *'Tollo'* (sähkötekniikan opiskelija) (*Tamkon viikkotiedote, lisäys AM*)
- *Ammatti-ihmisen pitämä luento* (ei koulutusohjelmatietoa)
- *Puhelimitse.* (ei koulutusohjelmatietoa)
- *moodle, 2* (*henk.koht. en pidä moodlesta, hankala*) (viestinnän opiskelija) (*numero 2 viittaa vastauksen numeroon "vähemmän tärkeä", lisäys AM*)
- *Tuutoreiden ja opettajien heidän itse aloitteinen huolehtiminen ja avustaminen* (ei koulutusohjelmatietoa)

4.13. Yhteenveto ohjauksen tarpeista

Tässä osassa koottiin palautetta opintojen ohjauksen tunnettuudesta ja erilaisten ohjauspalvelujen tärkeydestä opiskelijoille. Ensin kysyttiin:

1. Tiedän keneltä pyydän ohjausta
2. Sain opinto-ohjausta sitä tarvitessani
3. Mielestäni on tärkeää, että myös korkeakoulu seuraa opintojeni edistymistä.

Tämän jälkeen opiskelijoita pyydettiin arvioimaan, miten tärkeinä he pitivät lueteltuja ohjaus- ja neuvontapalveluja:

- henkilökohtainen ohjaus
- opettajatuutorin/valmentajan pitämä ryhmätapaaminen

- opiskelijatuutorin pitämä ryhmätapaaminen
- tiedotustilaisuudet
- intranet
- sähköposti
- opinto-opas
- TAMK-taskutieto - lukuvuosikirja ja kalenteri.

Vastausvaihtoehtoja oli neljä: erittäin tärkeä, tärkeä, vähemmän tärkeä ja ei lainkaan tärkeä.

Lisäksi opiskelijat saattoivat kirjoittaa avoimeen kenttään mainintoja muista ohjaustarpeista.

Valtaosa opiskelijoista tunnistaa opintojen ohjauksen prosessin ja kokee saaneensa ohjausta. Erittäin merkittävänä opiskelijat pitivät sitä, että heidän opintojensa edistymistä seurataan myös korkeakoulun toimesta. Ohjaustarpeita koskevista tuloksista selviää henkilökohtaisen ohjauksen merkityksen suuruus.

Ohjaushenkilöstö on opiskelijoilla hyvin tiedossa, yli 80 % opiskelijoista tietää, keneltä pyytää tarvitessaan ohjausta. Tulos on positiivinen ja kertoo siitä, että TAMKin uudistettu opinto-ohjausjärjestelmä on tullut useimmille tutuksi. Noin 10 % opiskelijoista kokee, että ei tarvitse ohjausta lainkaan. Tietoisuus ohjaushenkilöistä on koulutusohjelmittainkin tarkasteltuna hyvä. Paras tunnettuus heistä on konetekniikan, Internationa Busineksen, liiketalouden, paperitekniikan ja viestinnän koulutusohjelmissä. Kaikki metsätalouden ja kuvataiteen opiskelijat tiesivät keneltä pyytää ohjausta tarvittaessa.

Oikea-aikaisesti ohjausta ilmoitti saaneensa lähes 70 % vastanneista ja runsas 20 % oli sitä mieltä, että ei ole tarvinnut ohjausta. Kaikista vastanneista löytyi vajaa 50 opiskelijaa, jotka ilmoittivat, että eivät ole saaneet ohjausta, vaikka olisivat sitä tarvinneet. Kaikissa koulutusohjelmissä ollaan tasaisesti tyytyväisiä saatuun ohjaukseen. Sähkötekniikassa ja viestinnässä ohjausta pitäisi edelleen kehittää.

Opintojen edistymisen seurannasta opiskelijat olivat erittäin yksimielisiä: lähes 90 % oli sitä mieltä, että korkeakoulun on tärkeää seurata sitä. Kaikissa koulutusohjelmissä sitä pidetään erittäin tärkeänä, mutta hieman muita enemmän seurannan merkitystä korostavat rakennustekniikan, liiketalouden, sähkötekniikan, International Busineksen ja viestinnän opiskelijat.

Opiskelijoiden tulee toki ensisijaisesti itse seurata edistymistään, mutta valtaosa toivoo siis myös oppilaitoksen sitä seuraavan. Kyseessä on todennäköisimmin ns. varmistusajattelu. Ajatellaan ehkä, että itse ei voi olla täysin varma, onko kaikki suoritukset tehty. Siksi pidetään arvokkaana, että on olemassa joku, joka siitä opiskelijalle kertoo.

Henkilökohtaista ohjausta arvostetaan: lähes 80 % vastaajista piti sitä tärkeänä tai erittäin tärkeänä osana ohjausta. (Kaikista vastanneista yli 30 % piti sitä erittäin tärkeänä.) Muita tärkeämpänä henkilökohtaista ohjausta pitivät liiketalouden, konetekniikan ja viestinnän opiskelijat. Vaikuttaa siltä, että liiketalouden koulutusohjelmassa käytössä olevaa ns. valmentajamallia arvostetaan.

TAMK:n kolmatta vuotta voimassa olevassa opintojen ohjausjärjestelmässä opettajatuutorin jokaisen opiskelijansa kanssa käymä kehityskeskustelu (ns. tuutorikeskustelu) on saanut paljon kiitosta opiskelijoilta. Lyhytkin (15 - 30 min. kestävä) keskusteluhetki antaa opiskelijalle mahdollisuuden kertoa opintoihinsa tai muuhun elämäänsä liittyvistä asioista, sekä hyvistä että huonoista. Kyselyn tulos osoittaa, että tätä toimintaa opiskelijat pitävät hyvänä. Opiskelijat voivat tietenkin myös aina kääntyä koulutusohjelmansa opinto-ohjaajan tai koulutuspäällikön puoleen henkilökohtaisen ohjauksen saamiseksi. Myös koulutusohjelman opintosihteerit ja opintotoimisto auttavat ja neuvovat opiskelijaa. Opinto-ohjauksen järjestelmässä suositellaan, että mikäli opiskelija kaipaa ”syvempää” henkilökohtaista ohjausta, häntä kehoitetaan ottamaan yhteyttä omaan opinto-ohjaajaansa (tai koordinoivaan opinto-ohjaajaan), koska opinto-ohjaajat ovat usein tehtäviinsä kouluttautuneita.

Ryhmätapaamisten merkitystä ei pidetä yhtä suurena kuin henkilökohtaista ohjausta. Opettajatuutorin tai valmentajan pitämää ryhmätapaamista arvosti runsas 50 % vastanneista ja opiskelijatuutorin pitämää ryhmätapaamista vain 20 %. Opiskelijatuutoreiden osalta tulos oli hyvin ennakoitavissa. Koulutettuja callidustuutoreita ei TAMKissa ole aikaisemmin ollut. Ensimmäinen callidustuutorikoulutus toteutettiin vasta keväällä 2008, joten nämä henkilöt eivät kyselyn ajankohtana vielä olleet käytettävissä ryhmätapaamisiin. Tulevaisuuden opinto-ohjauksen tavoitteisiin kuuluu, että opiskelijatuutorit, ”kanssakulkijat” voisivat olla useamman vuoden saman ryhmän mukana, so. ensimmäisen vuoden vertaistuutoreina olleista ainakin puolet jatkaisi callidustuutoreina ryhmän kanssa pari seuraavaa vuotta.

Tietojenkäsittelyn, viestinnän ja Environmental Engineeringin opiskelijat arvostavat opettajatuutorin pitämiä ryhmätapaamisia muita enemmän. Opiskelijatuutorin pitämiä ryhmätapaamisia arvostivat muita selkeästi enemmän sähkötekniikan opiskelijat ja muita enemmän Environmental Engineeringin, International Busineksen ja kemiantekniikan opiskelijat. Yleistä kuitenkin on, että ryhmätapaamisten merkitystä ei - varsinkaan suurissa koulutusohjelmissa - pidetä kovin tärkeänä verrattuna henkilökohtaisiin tapaamisiin. TAMK:n opintojen ohjauksen järjestelmän kannalta kuitenkin ryhmätapaamisten pitäminen on tärkeä osa opettajatuutorin työtä. Lisäksi on huomioitava, että ryhmätapaaminen tulee aina pitää erillään oppitunneista, so. se on oma tuntinsa tai erillinen tapaamisensa. Varsinkin ne opettajat, jotka muutenkin opettavat ryhmäänsä, saattavat joskus ajatella, että opinto-ohjaus ”hoituu” oppituntien lomassa ja niiden aikana, mutta näin ei tulisi menetellä. Opettajan rooli muuttuu ohjaustunnilla opettajasta opintojen ohjaajaksi, ja näkökulma samalla opiskelijanäkökulmaksi. Opiskelijanäkökulma on tietenkin kaikessa opetuksessa kulmakivenä, mutta opettajan roolissa opettajan ensisijainen tehtävä on tehdä opetustekoja ja mahdollistaa opiskelijan oppiminen. Opiskelijatuutoritoiminnassa opiskelijakunta Tamkon olisi hyvä selkeästi huomioida myös englanninkielisten koulutusohjelmien opiskelijatuutoritarpeet ja opiskelijoita koskevien tiedotteiden ja asiakirjojen kaksikielisyys.

Avoimen kentän vastauksista käy ilmi, että toiset opiskelijat (eivät siis opiskelijatuutorit) ovat tärkeä ”ohjaajaresurssi” eli neuvoja kysytään usein opiskelijakaverilta. Se on hyvä asia, mutta on myös tärkeää saada koulutettuja opiskelijatuutoreita lisää neuvojiksi.

Tiedotustilaisuuksia arvostetaan myös, lähes 80 % vastaajista arvosti niitä. Environmental Engineeringin ja International Busineksen opiskelijat arvostavat tiedotustilaisuuksia hie- man muita enemmän. Tiedotustilaisuuksia järjestetään yleensä erilaisina ”infotilaisuuksi- na”. Tunnetuimpia ovat harjoittelua, suuntautumista ja opinnäytetyötä koskevat tilaisuudet.

Muutamissa koulutusohjelmissa koulutuspäällikkö pitää heti lukuvuoden alussa oman koulutusohjelmansa opiskelijoille (ei ensimmäisen vuosikurssin, koska heillä on ollut orientoivat päivät) ajankohtaisinfon kulloinkin tärkeiden uusien asioiden opiskelijoiden tietoon saattamiseksi. Joissakin koulutusohjelmissa pidetään myös keväisin ns. opiskelijafoorumeita, joissa kuka tahansa koulutusohjelman opiskelija voi tuoda asioitaan esiin tai antaa palautetta mistä tahansa koulutusohjelmaan liittyvästä asiasta. Opinto-ohjauksen kannalta sekä syksyn infotilaisuuksien että opiskelijafoorumeiden käyttöön ottaminen kaikissa koulutusohjelmissa olisi erittäin suositeltavaa.

Intranetiä merkittävänä tietolähteenä piti vain vajaa 50 % vastanneista. Koko aineistossa luku oli vielä suurempi eli lähes 60 %. Tuloksissa huomiota herättää liiketalouden ja rakennustekniikan opiskelijoiden vähemmän tärkeänä pitäneiden suuret määrät. Pienistä koulutusohjelmista Environmental Engineeringin opiskelijat arvostavat muita hieman enemmän intranetiä, International Busineksen ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat selvästi enemmän kuin muut. Hieman paradoksaalista on, että vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijat arvostavat intranetiä, vaikka heidän sieltä saamansa palvelut ovat puutteellisia. Kaikissa suurissa koulutusohjelmissa intranetin tärkeyttä pidettiin muita pienempänä. Syynä alhaiseen tyytyväisyyteen saattoi olla uusittuun intranettiin tottumattomuus, tietoja ei vielä osata ehkä etsiä. Avoimen kentän vastauksista nousee esille myös, että intranet ei useiden mielestä toiminut moitteetta (mikä näkyi tämänkin kyselyn tekemisessä esiintyneinä ongelmina), sitä pidettiin sekavana ja vaikeana käyttää eikä haluttua tietoa ollut helppo löytää. Intranet on TAMK:n virallinen tiedottamisen kanava, joten sen käytön helpouteen ja tietojen löydettävyyteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Varsin tärkeää olisi, että hakutoiminnot johtaisivat helposti oikeaan asiakirjaan ja että opiskelijoita koskevat asiakirjat olisivat selkeästi löydettävissä. Asiakirjahakemistopuussa opiskelijoita koskevien asioiden tulisi olla välittömästi koulutusohjelman kanavan jälkeen.

Sähköposti saa ohjauksen ja neuvonnan välineenä murskaavan suuren suosion: peräti 94 % opiskelijoista pitää sitä erittäin tärkeänä tai tärkeänä tiedonsaantivälineenä, aikuisopiskelijoista kaikki. Tulos tukee henkilökohtaisen ohjauksen arvostuksen merkitystä. Omaa opiskelua tai itseä suoraan koskevaa sähköpostia on helppo lähettää, ja sähköpostilla myös otetaan runsaasti yhteyttä ohjaushenkilöihin ja opettajiin. Ohjaushenkilöiden tulisi pyrkiä sähköpostitulvasta huolimatta aina vastaamaan opiskelijan yhteydenottoon melko pikaisesti. Usein pelkkä opastus tiedon saantilähteelle riittää, mutta joissakin tapauksissa on syytä sopia opiskelijan kanssa henkilökohtainen tapaamisaika.

Opinto-opasta taas ei paljoakaan arvosteta ohjauksessa. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä sitä piti vain runsas 40 % opiskelijoista. Ei lainkaan tärkeänä opinto-opasta pitää lähes 20 % kaikista vastanneista. Suurista koulutusohjelmista opinto-opasta arvostivat muita enemmän tietojenkäsittelyn, rakennustekniikan ja tietotekniikan opiskelijat. Pienistä koulutusohjelmista opinto-opalla on muita enemmän merkitystä Environmental Engineeringin, International Busineksen ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijoille.

TAMK:n opinto-opas julkaistaan nykyisin vain sähköisenä. Vuonna 2006 julkaistiin vielä painettu opinto-opas, joten tähän kyselyyn vastanneilla on käytössään painettu opinto-opas. Opinto-opasta ei näköjään kuitenkaan käytetä esim. opintojen suunnitteluun tai siitä ei haeta yleisiä opintoihin liittyviä tietoja. Syynä alhaiseen käyttöön voi olla myös, että opettajatutorit käsittelevät opinto-opasta ensimmäisellä vuosikurssilla ohjauksen tunneilla,

mutta sen jälkeen opinto-opasta ei ohjatusti käytetä. Todennäköistä on, että opiskelijat käyttävät opintojensa suunnittelussa ja tiedonhankinnassa yleisestikin enemmän valmiita HOPS-taulukkoita ja TAMKin intranetiä tai sähköpostia.

Myöskään TAMK-taskutietoa eivät opiskelijat arvosta paljoakaan ohjauksessa ja neuvonnassa. Yli 70 % ei pidä taskutietoa lainkaan tärkeänä tai tärkeänä, noin 5 %:lle se on erittäin tärkeä. Koko aineistossa tulokset vahvistuivat: yli 75 % eli lähes 440 opiskelijaa ei arvostanut taskutietoa ohjaus- ja neuvontavälineenä. Muita enemmän taskutietoa arvostavat rakennustekniikan, International Busineksen, Environmental Engineeringin sekä tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat.

TAMK-taskutieto on painettu julkaisu, mutta kalenteria lukuun ottamatta tiedot ovat löydettävissä myös TAMKin intranetistä tai Tamkon kotisivuilta. Kuten opinto-oppaan osalta, myös taskutiedon osalta on todennäköistä, että opiskelijat käyttävät mieluummin intranet- tai sähköpostipalveluja. Useat opiskelijat käyttävät TAMK-taskutietoa kalenterina, mutta eivät nähtävästi lue sitä muuten aktiivisesti. (Kuten eivät ihmiset kalentereitaan muutoinkaan.)

Ohjaus- ja neuvontapalvelut vielä koottuna tärkeysjärjestyksessä (koko vastausaineisto):

Tärkeää tai erittäin tärkeää ohjauksessa

• sähköposti	94 %
• tiedotustilaisuudet	80 %
• henkilökohtainen tapaaminen	78 %
• opettajatuutorin pitämä ryhmätapaaminen	53 %
• intranet	46 %
• opinto-opas	43 %
• TAMK-taskutieto	27 %
• opiskelijatuutorin pitämä ryhmätapaaminen	20 %

On selvää, että tämän palautteen perusteella kehittämiskohteeksi nousee intranet, onhan se TAMKin virallinen tiedotuskanava, joten sen käytön helppoutteen tulee kiinnittää huomiota. Opiskelijoiden tulisi löytää heitä koskevat tiedot mahdollisimman yksinkertaisesti. Varsin tärkeää olisi, että hakutoiminnot johtaisivat heti oikeaan asiakirjaan ja että opiskelijoita koskevat asiakirjat olisivat selkeästi löydettävissä. Asiakirjahakemistopuussa opiskelijoita koskevien asioiden tulisi olla välittömästi koulutusohjelman kanavan jälkeen. Toinen kehittämiskohde on, että kaikki koulutusohjelmat alkavat pitää heti alkusyksystä koulutusohjelman infotilaisuuksia, joissa kerrotaan kulloinkin ajankohtaisista ja tärkeistä asioista.

5. OHJAUSPALVELUJEN SAATAVUUS

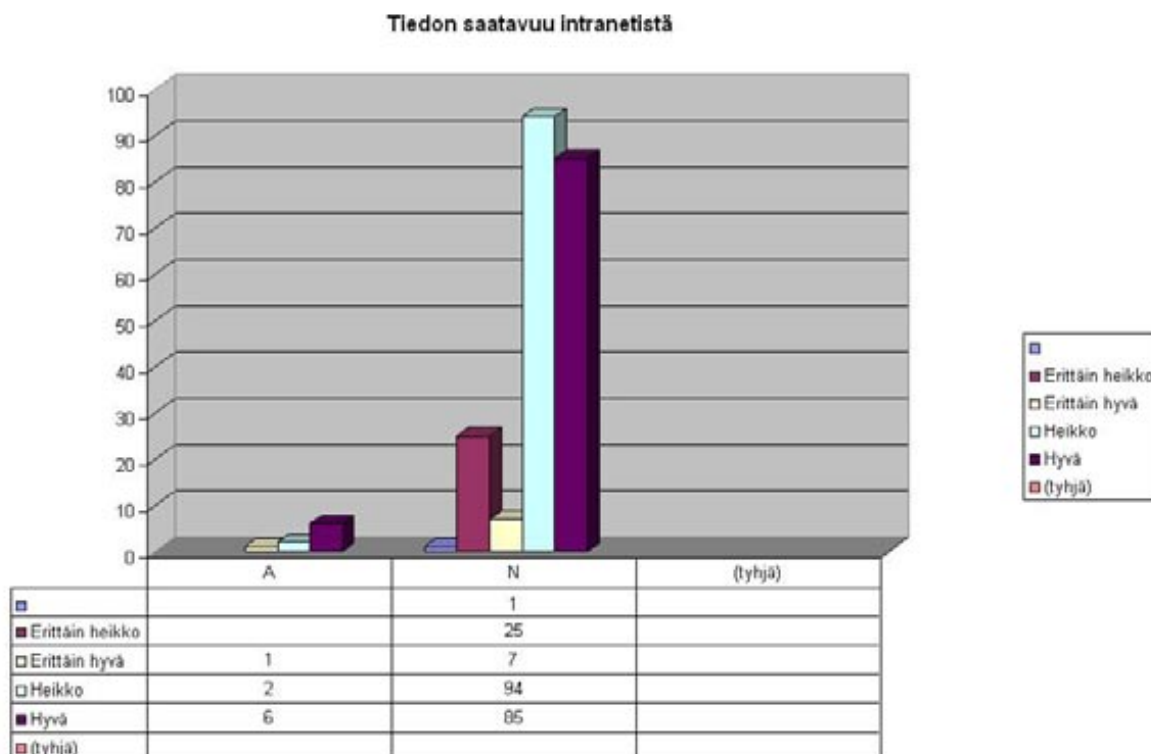
5.1. Intranet

Opiskelijoilta pyydettiin palautetta paitsi ohjaus- ja neuvontapalvelujen tärkeydestä heille, myös siitä, miten he kokivat palveluita saatavan. Kysymys kuului:

”Arvioi seuraavien palveluiden saatavuutta”. Vastausvaihtoehdot olivat erittäin hyvä, hyvä, heikko ja erittäin heikko. Tarkentavat kysymykset olivat:

1. Tiedon saatavuus intranetistä
2. Opintotoimiston palvelujen saatavuus
3. Ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun
4. Opintojaksoille pääsyn helppous.

Luvussa 3.8. kävi ilmi, että vain vajaa puolet opiskelijoista piti intranetiä erittäin tärkeänä tai tärkeänä ohjaus- ja neuvontapalveluna. Intranetistä tietojen saatavuutta koskevan vastaukset jakaantuivat kuvion 41 mukaisesti.

Kuvio 41: Tiedon saatavuus intranetistä

Yli puolet (55 %) vastanneista pitää tietojen saamista intranetistä heikkona tai erittäin heikkona ja hyvänä tai erittäin hyvänä sitä näin ollen pitää 45 % opiskelijoista. Yli puolet piti intranetiä tärkeänä ohjauksen kannalta, mutta tietojen saamista siis ei pidetä hyvänä.

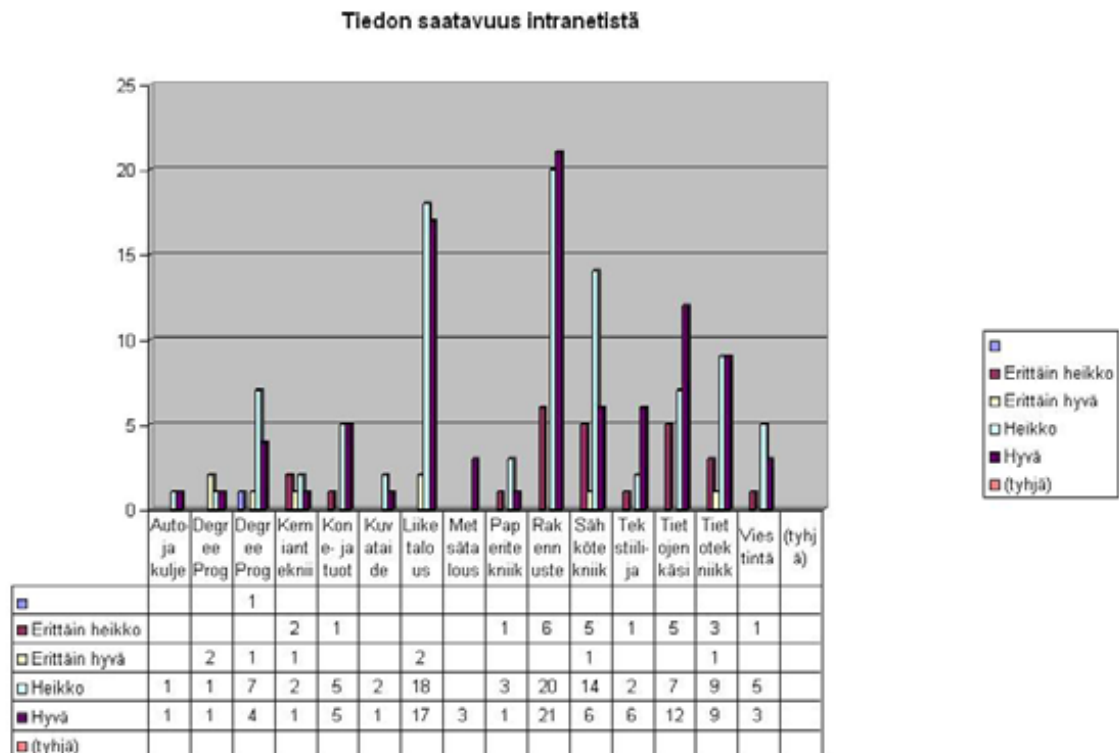
Kun tiedot poimittiin koko aineistosta (558), tulokset eivät poikenneet koulutusohjelmiin kohdistettavasta aineistosta kovinkaan paljon. Tässäkin aineistossa heikkona tai erittäin heikkona tietojen saamista piti sama 55 %, mutta erittäin hyvänä pitävien osuus oli hieman koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevaa aineistoa pienempi osuus (2,9 %, kun kohdistettavissa olevassa aineistossa luku on 3,6 %).

TAMK:n intranet uusittiin syksyllä 2007. Syynä siihen, että tietoja ei tunnuta saatavan tai löytyvän intranetistä saattaa siis olla sen uutuus, käyttöön ei ole vielä totuttu. On kuitenkin todennäköistä, että opiskelijaa koskevan aineiston sijoittaminen asiakirjojen kanavavalinnassa vasta 10. tilalle saattaa heikentää ohjaustietojen saatavuutta. Opiskelijoita suoraan koskevan tietomateriaalin pitäisi sijaita selkeästi opiskelijan löydettävissä olevassa paikassa, heti koulutusohjelmatietojen jälkeen. Sinänsä tärkeiden muiden ydinprosessien, taloushallinnon, kiinteistö-, johdon- ja tietopalvelujen jne. tiedot ovat opiskeluun suoraan liittyvien kysymysten kannalta kuitenkin opiskelijalle vähemmän merkityksellisiä. Sekä Tamko että opotiiimi antoivat asiasta palautetta laadusta vastaaville toimintajärjestelmän henkilöille, mutta ainakaan toistaiseksi järjestys asiakirjakanavalla opiskelijoiden näkymässä ei ole muuttunut.

Intranetin hakuominaisuuksia tulisi kehittää. Haun pitäisi viedä suoraan hakusanan kanavaan tai asiakirjaan. Intraan olisi myös hyvä saada opintojaksotarjonnan hakutoiminto.

Muille kuin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille annettiin intranet-opastusta noin puolen tunnin mittaisina tietoiskuina syksyllä 2007. On oletettavaa, että intranetin merkitys ja palvelujen saatavuus koetaan esim. ensi vuoden tutkimuksessa paremmaksi, koska sen käyttöön on jo silloin totuttu paremmin.

Koulutusohjelmittain vastaukset jakaantuivat kuvion 42 mukaisesti.

Kuvio 42: Tietojen saatavuus intranetistä koulutusohjelmittain

Erittäin heikosti tai heikosti tietoja intranetistä kokivat saavansa rakennustekniikan, sähkötekniikan, liiketalouden, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat. Pienistä koulutusohjelmista International Busineksen opiskelijat eivät myöskään mielestään löytäneet helposti tietoa. Mainittakoon, että yhtä lukuun ottamatta kaikki paperitekniikan opiskelijat olivat sitä mieltä, että tietoja intranetistä saa heikosti tai erittäin heikosti. Koulutusohjelman vastanneiden määrä on kuitenkin niin pieni, että tuloksella on korkeintaan heikosti suuntaa-antava merkitys.

Hyvin tai erittäin hyvin tietoja on koulutusohjelmittain löydetty taulukon 22 mukaisesti.

Taulukko 22: Tiedon saatavuutta hyvänä tai erittäin hyvänä pitäneet

TIEDON SAATAVUUS INTRANETISTA

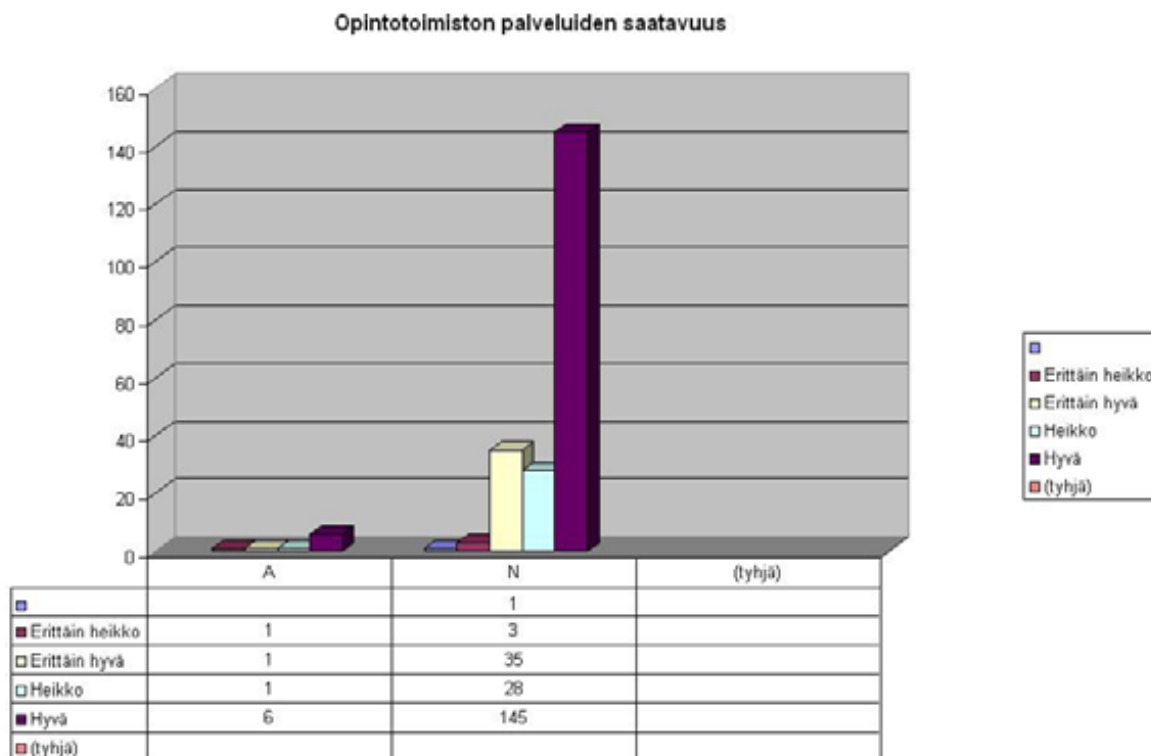
	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		1	1	1,0	0,9 %
Environmental Engineering	2	1	3	3,0	1,8 %
International Business	1	4	5	5,1	5,9 %
Kemiantekniikka	1	1	2	2,0	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		5	5	5,1	5,0 %
Kuvataide		1	1	1,0	1,4 %
Liiketalous	2	17	19	19,2	16,7 %
Metsätalous		3	3	3,0	1,4 %
Paperitekniikka		1	1	1,0	2,3 %
Rakennustekniikka		21	21	21,2	21,3 %
Sähkötekniikka	1	6	7	7,1	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		6	6	6,1	4,1 %
Tietojenkäsittely		12	12	12,1	10,9 %
Tietotekniikka	1	9	10	10,1	10,0 %
Viestintä		3	3	3,0	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	8	91	99	100,0	100,0 %

Tietojen saatavuutta hyvänä piti siis yhteensä 99 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleisessa sarakkeessa on nähtävissä koulutusohjelman vastanneiden osuus kaikista vastanneista. Muita hieman helpommin tietoja olivat oppineet hakemaan tai kokivat saavansa suurista koulutusohjelmista liiketalouden ja tietojenkäsittelyn opiskelijat. Näillä koulutusohjelmilla on tunnetusti pisimmät perinteet intranetistä ohjauksen välineenä, joten he ovat varmaan oppineet etsimään tietoa myös uudesta intrasta muita helpommin. Myös Environmental Engineeringin ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat pitivät muita enemmän helppokona tietojen saamista intrasta. Kuriositeettina voi mainita, että kaikki metsätalouden opiskelijat pitivät tietojen saamista helppona. Koulutusohjelman vastanneiden määrä on kuitenkin niin pieni, että tuloksesta ei voi tehdä yleisiä johtopäätöksiä.

5.2. Opintotoimisto

Erittäin kiinnostuneita oltiin siitä palautteesta, miten toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijat ovat kokeneet ohjauspalvelujen saatavuuden. Näin siitä syystä, että opintojen aloitusta ja ohjausta koskevassa kyselyssä (ns. aloituskysely) saadaan toistuvasti – tehostustoimenpiteistä huolimatta – palautetta siitä, että opintotoimiston palvelujen esittelyyn ei olla täysin tyytyväisiä. Vain 60 % aloituskyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että opintotoimiston palvelut on esitelty hyvin tai erittäin hyvin. (Aloituskysely 2007, s. 39.) Opintotoimistoon tutustuminen tapahtuu opintojen alkuvaiheessa orientoivien päivien kierroksen yhteydessä ja sen jälkeen opettajatuutoreiden tehtävänä on vielä ohjaustuntienensa aikana myöhemmin syksyllä selvittää opintotoimiston toimintaa tarkemmin. Opintoasiain palveluista osa on keskitetty opintotoimistoon ja osan hoitavat koulutusohjelmien opintosihteerit. Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat ovat useimmiten asioineet oman koulutusohjelman opintosihteerin kanssa, esim. Winha-opiskelijahallintojärjestelmään tai HOPSiinsa liittyvissä kysymyksissä, joten oletettavaa on, että opintoasiain palvelut ovat jo melko tuttuja toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoille.

Vastaukset nähdään kuviossa 43.

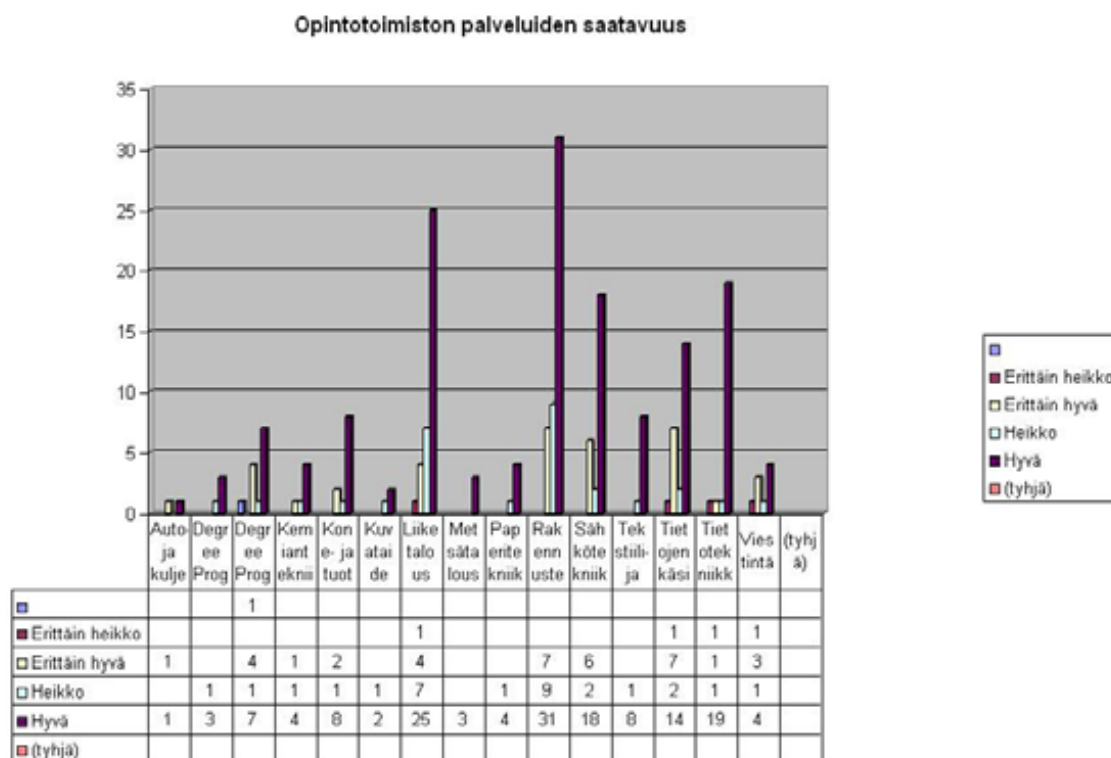
Kuvio 43: Opintotoimiston palvelujen saatavuus

On mukava todeta, että oletamus palveluihin tutustumisen parantumisesta näyttää vastausten perusteella todelta. Lähes 85 % (lähes 190) opiskelijaa pitää opintotoimiston palvelujen saatavuutta joko hyvänä tai erittäin hyvänä ja vain 33 opiskelijaa (alle 15 %) pitää sitä heikkona tai erittäin heikkona.

Koko aineistossa luvut eivät ole aivan näin hyvät, mutta erot eivät ole suuria. Kaikista vastanneista heikkona palvelujen saatavuutta pitää melko selkeästi suurempi osuus opis-

kelijoista. Koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevassa aineistossa hyvänä palvelujen saatavuutta piti 13 % ja koko aineistossa prosenttiluku oli 17, joten ero on 4 %. Hyvänä pitävien ja erittäin heikkona pitävien osuus pysyi samana, mutta erittäin hyvänä pitäviä oli koko aineistossa em. 4 % vähemmän.

Koulutusohjelmittain vastausten jakaantuminen nähdään kuviossa 44.

Kuvio 44: Opintotoimiston palvelujen saatavuus koulutusohjelmittain

Koska opintotoimiston palvelujen saatavuuteen oltiin hyvin laajasti tyytyväisiä, sitä ollaan kaikissa koulutusohjelmissä. Vain liiketalouden ja rakennustekniikan opiskelijoiden keskuudessa on useita henkilöitä, jotka eivät pidä palvelujen saatavuutta hyvänä. On syytä muistaa, että näissä kahdessa koulutusohjelmassa myös vastanneita oli eniten. Silti mainituissa koulutusohjelmissä voi pohtia syitä siihen, miksi monet opiskelijat kokevat palvelun saatavuuden heikkona tai erittäin heikkona.

Hyvänä tai erittäin hyvänä palvelun saatavuutta pitävien osuudet nähdään vielä taulukossa 23.

Taulukko 23: Opintotoimiston palvelujen saatavuutta hyvänä tai erittäin hyvänä pitäneet

OPINTOTOIMISTON PALVELUIDEN SAATAVUUS

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1	1	2	1,1	0,9 %
Environmental Engineering		3	3	1,6	1,8 %
International Business	4	7	11	5,9	5,9 %
Kemiantekniikka	1	4	5	2,7	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	2	8	10	5,3	5,0 %
Kuvataide		2	2	1,1	1,4 %
Liiketalous	4	25	29	15,5	16,7 %
Metsätalous		3	3	1,6	1,4 %
Paperitekniikka		4	4	2,1	2,3 %
Rakennustekniikka	7	31	38	20,3	21,3 %
Sähkötekniikka	6	18	24	12,8	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		8	8	4,3	4,1 %
Tietojenkäsittely	7	14	21	11,2	10,9 %
Tietotekniikka	1	19	20	10,7	10,0 %
Viestintä	3	4	7	3,7	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	36	151	187	100,0	100,0 %

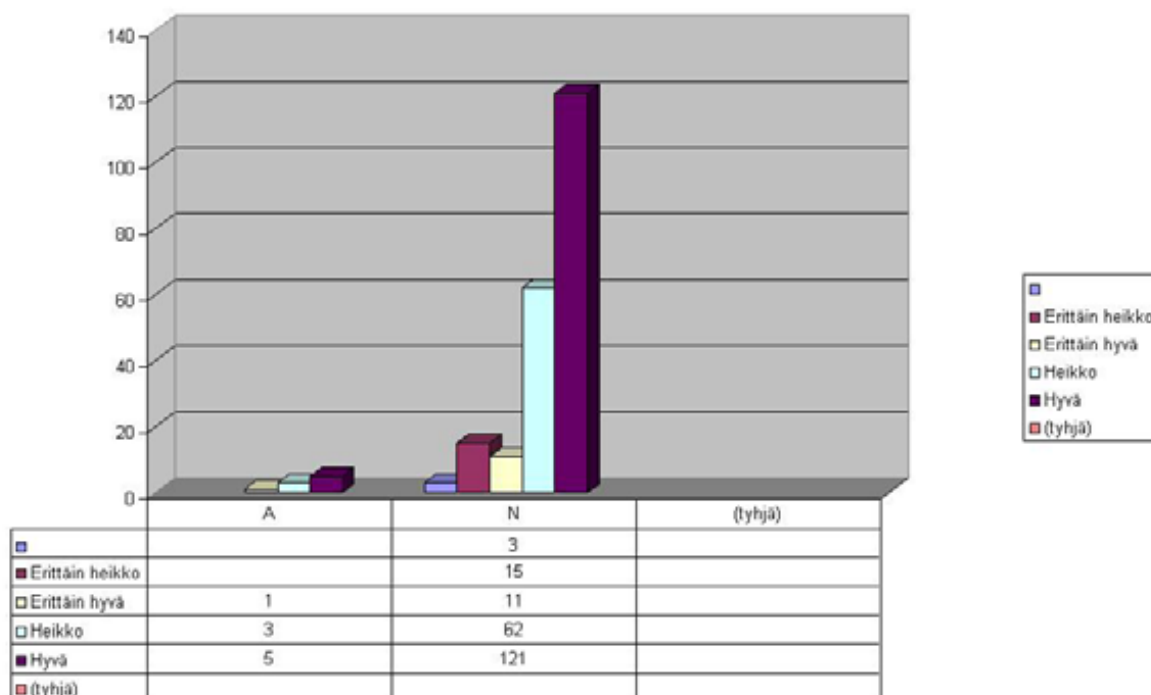
Hienoisesti muita enemmän tyytyväisiä olivat sähkötekniikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat. Pienistä koulutusohjelmista muita tyytyväisempiä olivat tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat, lähes kaikki International Busineksen ja kemiantekniikan opiskelijat ja molemmat auto- ja kuljetustekniikan opiskelijat.

5.3. Ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun

Ohjauksen saamista opintojen suunnittelemiseksi pidettiin hyvin tärkeänä kysymyksenä, eritoten kun ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille suunnatussa opintojen ohjausta ja aloitusta koskevassa kyselyssä (ns. aloituskysely) opintojen suunnittelu nousi hieman yllättäenkin ohjauksen tarpeista suurimmaksi. Aiemmissa kyselyissä korostuivat käytännön asioihin ja opintojaksoille ilmoittautumiseen tarvittava ohjaus. Vuonna 2006 käytännön asioihin ohjausta tarvitsi 36 % opiskelijoista, vuonna 2007 10 % ja opintojaksoille ilmoittautumiseen 20 % vuonna 2006, mutta vain 12 % vuonna 2007. Opintojen suunnitteluun ohjausta ilmoitti tarvitsevansa vain 13 % opiskelijoista, mutta vuonna 2007 peräti 47 % eli lähes puolet! Yleensä ohjausta saaneensa ilmoitti lähes 70 %, mutta 36 % opiskelijoista olisi toivonut enemmän ohjausta. (Aloituskysely 2007, s. 70 - 74.)

Opintojen suunnitteluun saatua ohjausta tarkastellaan kuviossa 45.

Ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun

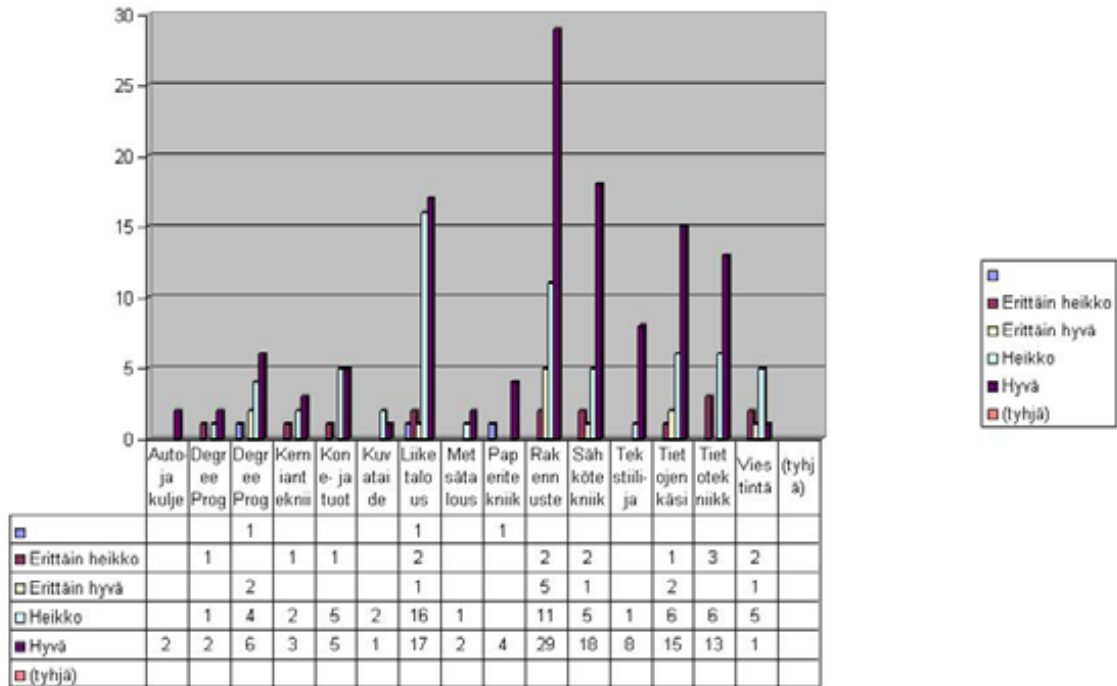
Kuvio 45: Opintojen suunnitteluun saatu ohjaus

Erittäin hyvänä tai hyvänä ohjauksen saamista opintojen suunnitteluun piti runsas 60 % opiskelijoista (77 opiskelijaa), mutta riittämättömänä sitä pitävien osuus oli siis vajaat 40 %.

Koko aineistossa (553) syntyi eroja. Vain vajaat 60 % vastaajista piti ohjausta hyvänä tai erittäin hyvänä (58 %), mutta heikkona tai erittäin heikkona peräti 230 opiskelijaa eli runsaat 40 %. Ero koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevaan aineistoon verrattuna oli 4 % kummassakin. Lähes 50 opiskelijaa ilmoitti, että ohjaus opintojen suunnittelemiseksi on erittäin heikkoa. Tulosta voidaan pitää merkittävänä ja opintojen suunnittelun ohjaukseen onkin vastaisuudessa syytä panostaa erityisesti.

Koulutusohjelmissä vastauksen jakaantuivat kuvion 46 osoittamalla tavalla.

Ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun

Kuvio 46. Ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun koulutusohjelmittain

Tyytyväisyys ohjauksen saamiseen jakaantuu melko tasaisesti koulutusohjelmittain. Ohjauksista heikkona pitäneitä on yhteensä 80, ja nekin jakaantuvat melko tasaisesti koulutusohjelmittain. Suurista koulutusohjelmista silmiin pistää viestinnän koulutusohjelma, jossa lähes kaikki opiskelijat (pl. kaksi) ovat sitä mieltä, että opintojen suunnittelun ohjaus on hoidettu huonosti. On kuitenkin muistettava, että koulutusohjelman vastanneiden määrä on vain 9, joten aineistosta ei voi tehdä kuin heikosti suuntaa-antavia päätelmiä. Kemiantekniikan koulutusohjelmasta puolet pitää ohjausta heikkona, kuvataiteesta kaksi kolmesta, mutta näissäkin siis vastanneiden määrät ovat erittäin pieniä. Paperiteknikan kaikki vastanneet pitävät ohjausta opintojen suunnitteluun hyvänä, mutta vastanneiden määrä on jälleen hyvin pieni.

Taulukkoon 24 on koottu hyvänä tai erittäin hyvänä palveluita pitäneiden määrät.

Taulukko 24: Ohjausta opintojen suunnitteluun hyvänä tai erittäin hyvänä pitäneet

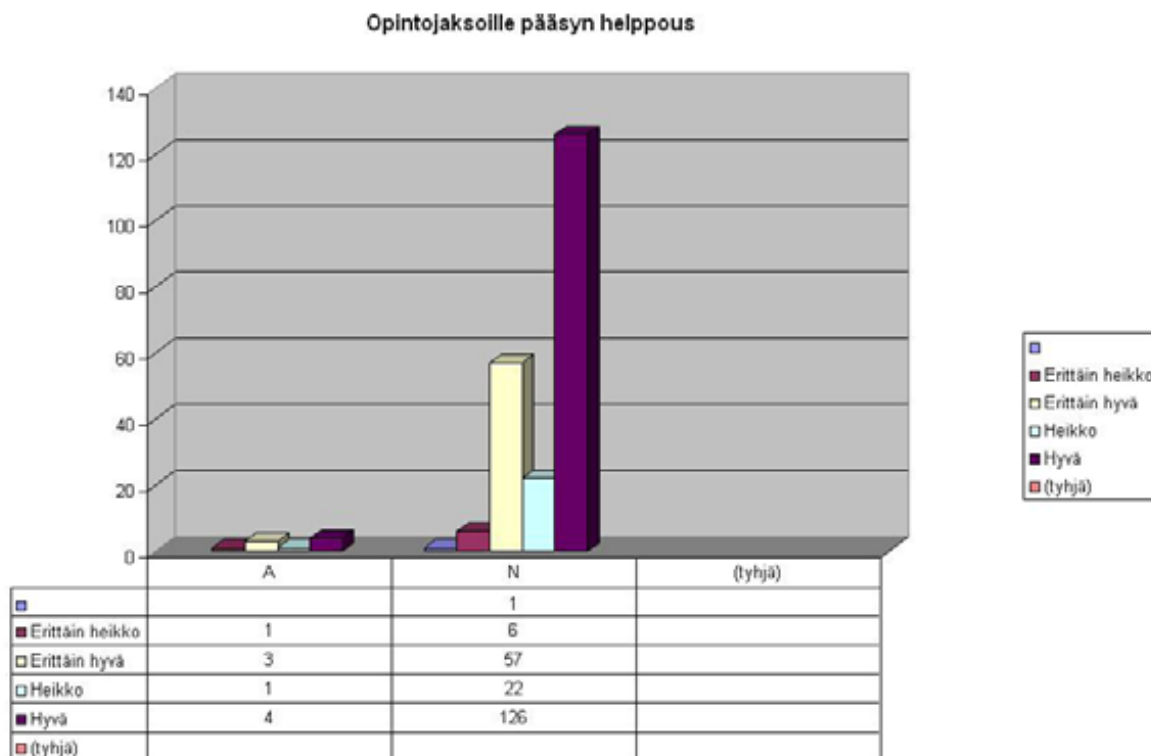
OHJAUKSEN SAAMINEN OPINTOJEN SUUNNITTELUUN

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä tai tärkeä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka		2	2	1,4	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	1,4	1,8 %
International Business	2	6	8	5,8	5,9 %
Kemiantekniikka	3	3	6	2,7	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		5	5	3,6	5,0 %
Kuvataide		1	1	0,7	1,4 %
Liiketalous	1	17	18	13,0	16,7 %
Metsätalous		2	2	1,4	1,4 %
Paperitekniikka		4	4	2,9	2,3 %
Rakennustekniikka	5	29	34	24,6	21,3 %
Sähkötekniikka	1	18	19	13,8	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		8	8	5,8	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	15	17	12,3	10,9 %
Tietotekniikka		13	13	9,4	10,0 %
Viestintä	1	1	2	1,4	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	12	126	138	100,0	100,0 %

Ohjauksen saamista opintojen suunnitteluun piti hyvänä tai erittäin hyvänä 138 opiskelijaa. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman vastanneiden osuuden kaikista vastanneista. Muita tyytyväisempiä ohjauksen ovat suurista koulutusohjelmista erityisesti rakennustekniikan, sähkötekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijat. Pienistä paperitekniikan ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat olivat myös muita enemmän tyytyväisiä. Vähemmän muita ohjausta opintojen suunnitteluun kokivat saaneensa kone- ja tuotantotekniikan, liiketalouden, tietotekniikan ja varsinkin viestinnän koulutusohjelmien opiskelijat, joista varsinkin viimeksi mainitussa ero on silmiinpistävän selkeä.

5.4. Opintojaksoille pääsyn helppous

Koulutusohjelmat suunnitellaan niin, että sen opiskelijoiden olisi mahdollisimman vaivastonta päästä opintojaksoille. Valtaosa opiskelijoista onkin sitä mieltä, että opintojaksoille pääsy on helppoa, kuten käy ilmi kuviosta 47.

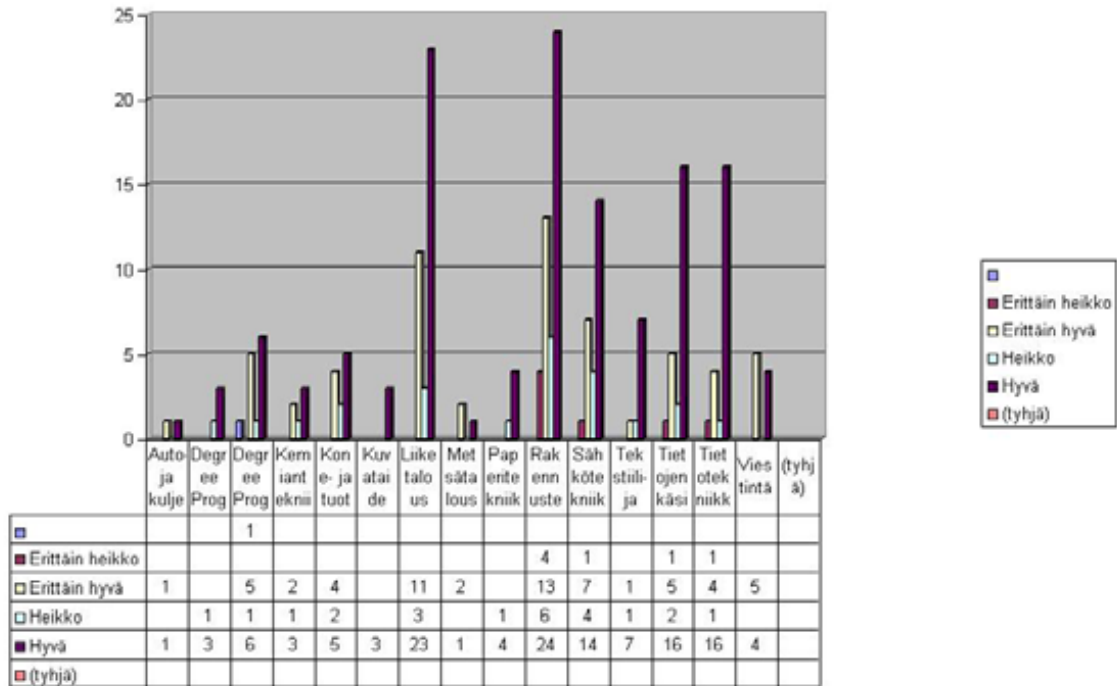
Kuvio 48: Opintojaksoille pääsyn helppous

Yli 85 % on sitä mieltä, että opintojaksoille on helppo päästä, erittäin vaikeana sitä piti vain 7 opiskelijaa, eli noin 3 % vastanneista. Koko aineistoa koskenut tietojen poiminta tukee tulosta täysin, erittäin vaikeana pääsyä pitäneiden osuus on jopa hieman pienempi (2,5 %) kuin koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevassa aineistossa.

Koulutusohjelmittain tulokset jakaantuivat kuvion 48 mukaisesti.

Opintojaksoille pääsyn helppous

Kuvio 48: Opintojaksoille pääsyn helppous koulutusohjelmittain

Erittäin heikkona opintojaksoille pääsyä pitivät vain muutamat rakennustekniikan opiskelijat, sähkötekniikan, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijoista kustakin yksi. Tekniikan koulutusohjelmissä kaikille vuosikurssin opiskelijoille taataan opintojaksolle pääsy, toisin sanoen ryhmäkoko ei yleensä rajoiteta tiettyyn opiskelijamäärään. Sen tähden erittäin vaikeana opintojaksoille pääsyä pitäneet ovat todennäköisimmin poissaolleita tai siirtyneitä opiskelijoita, jotka kokevat opintojaksojen sijoittamisen ohjelmaansa usein varsin hankalaksi.

Tyytyväisyys opintojaksoille pääsystä nähdään vielä taulukossa 25.

Taulukko 25: Opintojaksoille pääsyä helppona tai erittäin helppona pitäneet

OPINTOJAKSOILLE PÄÄSYN HELPPOUS

	Erittäin hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä tai hyvä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1	1	2	1,1	0,9 %
Environmental Engineering		3	3	1,6	1,8 %
International Business	5	6	5,8	5,8	5,9 %
Kemiantekniikka	2	3	5	2,6	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	4	5	9	4,7	5,0 %
Kuvataide		3	3	1,6	1,4 %
Liiketalous	11	23	34	17,9	16,7 %
Metsätalous	2	1	3	1,6	1,4 %
Paperitekniikka		4	4	2,1	2,3 %
Rakennustekniikka	13	24	37	19,5	21,3 %
Sähkötekniikka	7	14	21	11,1	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	7	8	4,2	4,1 %
Tietojenkäsittely	5	16	21	11,1	10,9 %
Tietotekniikka	4	16	20	10,5	10,0 %
Viestintä	5	4	9	4,7	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	60	130	190	100,0	100,0 %

Muita tyytyväisempiä olivat liiketalouden (lähes kaikki vastaajat tyytyväisiä), tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat. Auto- ja kuljetustekniikan, kuvataiteen, metsätalouden ja viestinnän koulutusohjelman kaikki opiskelijat vastasivat opintojaksoille pääsyn olevan joko erittäin hyvä tai hyvä.

5.5. Yhteenveto ohjauksen saatavuudesta

Ohjauksen saatavuutta koskevassa palautteessa haluttiin kerätä tietoa intranetistä, opintotoimiston palveluista, ohjauksen saamisesta opintojen suunnitteluun ja opintojaksoille pääsyn helppoudesta.

Intranetistä tietojen saamista heikkona tai erittäin heikkona pitää yli puolet (55 %) vastanneista, hyvänä tai erittäin hyvänä sitä näin ollen pitää 45 % opiskelijoista. Yli puolet piti intranetiä tärkeänä ohjauksen kannalta, mutta tietojen saamista siis ei pidetä hyvänä. Erittäin heikosti tai heikosti tietoja intranetistä kokivat saavansa rakennustekniikan, sähkötekniikan, liiketalouden, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat. Pienistä koulutusohjelmista International Busineksen opiskelijat eivät myöskään mielestään löytäneet helposti tietoa.

TAMKin intranet uusittiin syksyllä 2007. Syynä siihen, että tietoja ei tunnuta saatavan tai löytyvän intranetistä saattaa siis olla sen uutuus, käyttöön ei ole vielä totuttu. On kuitenkin todennäköistä, että opiskelijaa koskevan aineiston sijoittaminen asiakirjojen kanavavalinnassa vasta 10. tilalle saattaa heikentää ohjaustietojen saatavuutta. Opiskelijoita

suoraan koskevan tietomateriaalin pitäisi sijaita selkeästi opiskelijan löydettävissä olevassa paikassa, heti koulutusohjelmätietojen jälkeen. Sinänsä tärkeiden muiden ydinprosessien, taloushallinnon, kiinteistö-, johdon- ja tietopalvelujen jne. tiedot ovat opiskeluun suoraan liittyvien kysymysten kannalta kuitenkin opiskelijalle vähemmän merkityksellisiä. Sekä Tamko että opotiiimi antoivat asiasta palautetta laadusta vastaaville toimintajärjestelmän henkilöille, mutta ainakaan toistaiseksi järjestys asiakirjakanavalla opiskelijoiden näkymässä ei ole muuttunut.

Intranettiin toivotaan myös toimivia hakuominaisuuksia oikean asiakirjan löytämiseksi sekä koko opintojaksotarjonnan hakumahdollisuutta. Edelleen varsinkin tekniikan koulutusohjelmien vuositarjonta tulisi saada intraan näkyville.

Muille kuin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille annettiin intranet-opastusta noin puolen tunnin mittaisina tietoiskuina syksyllä 2007. On oletettavaa, että intranetin merkitys ja palvelujen saatavuus koetaan esim. ensi vuoden tutkimuksessa paremmaksi, koska sen käyttöön on jo silloin totuttu paremmin.

Opintotoimiston palveluista saatava palaute kiinnosti erityisesti, koska ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoilta saadussa palautteessa opintotoimistoon tutustumista pidettiin melko heikkona. On mukava todeta, että oletamus palveluihin tutustumisen parantumisesta näyttää vastausten perusteella todelta. Lähes 85 % opiskelijaa pitää opintotoimiston palvelujen saatavuutta joko hyvänä tai erittäin hyvänä ja vain alle 15 % pitää sitä heikkona tai erittäin heikkona. Koko aineistossa luvut eivät ole aivan näin hyvät, mutta erot eivät ole suuret. Kaikkien vastanneiden aineistossa heikkona palvelujen saatavuutta pitää melko selkeästi suurempi osuus opiskelijoista. Koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevassa aineistossa huonona palvelujen saatavuutta piti 13 % ja koko aineistossa prosenttiluku oli 17, joten ero on 4 %. Koska opintotoimiston palvelujen saatavuuteen oltiin hyvin laajasti tyytyväisiä, sitä ollaan kaikissa koulutusohjelmissä. Vain liiketalouden ja rakennustekniikan opiskelijoiden keskuudessa on useita henkilöitä, jotka eivät pidä palvelujen saatavuutta hyvänä. On syytä muistaa, että näissä kahdessa koulutusohjelmassa myös vastanneita oli eniten. Silti mainituissa koulutusohjelmissä voi pohtia syitä siihen, miksi monet opiskelijat kokevat palvelun saatavuuden heikkona tai erittäin heikkona.

Opintojen suunnitteluun saatavan ohjauksen merkitys on ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille tärkein ohjauspalvelu. Oli tarpeen saada tietoa siitä, onko näin asianlaita myös toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoiden keskuudessa. Hyvänä tai erittäin hyvänä ohjauksen saamista opintojen suunnitteluun piti vain runsas 60 % opiskelijoista. Koko aineistosta tarkasteltuna luku oli alle 60 %. Tyytyväisyys ohjauksen saamiseen jakaantuu melko tasaisesti koulutusohjelmittain. Muita tyytyväisempiä ohjauksen ovat suurista koulutusohjelmista erityisesti rakennustekniikan, sähkötekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijat. Pienistä paperitekniikan ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat olivat myös muita enemmän tyytyväisiä. Lähes 50 opiskelijaa ilmoitti, että ohjaus opintojen suunnittelemiseksi on erittäin heikkoa. Tulosta voidaan pitää merkittävänä ja opintojen suunnittelun ohjaukseen onkin vastaisuudessa syytä erityisesti panostaa. Vähemmän ohjausta opintojen suunnitteluun kokivat saaneensa kone- ja tuotantotekniikan, liiketalouden, tietotekniikan ja varsinkin viestinnän koulutusohjelmien opiskelijat. On kuitenkin muistettava, että viestinnän koulutusohjelman vastanneiden määrä on vain 9, joten aineistosta ei voi tehdä kuin heikosti suuntaa-antavia päätelmiä.

Avoimissa vastauksissa käy ilmi, että erityisesti vapaasti valittavien opintojen ohjauksessa on selkeästi parantamisen varaa. Kaikissa muissa paitsi tradenomiopinnoissa opiskelijat voivat valita toisesta suuntautumisesta tai muista korkeakouluista opintoja 30 opintopisteen verran ja vahvistaa ne omaan HOPSiinsa. Tradenomiopinnoissa opintopistemäärä on 60. Tietoisuus valintamahdollisuuksista ei välttämättä kuitenkaan ole yleistä, vaikka ohje on ollut tutkintosäännössä vuodesta 2005 lähtien. Kysymys ei anna osviittaa siihen, haluaisivatko opiskelijat valita opintojaan monipuolisemmin, mutta päätellen ohjauksen saamiseen suuresta tyytymättömien määrästä, voi ajatella näin olevan.

Opintojaksoille pääsy on vaivatonta. Yli 85 % on sitä mieltä, että opintojaksoille on helppo päästä, erittäin vaikeana sitä piti vain 7 opiskelijaa, eli noin 3 % vastanneista. Muita tyytyväisempiä olivat liiketalouden (lähes kaikki vastaajat tyytyväisiä), tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelijat. Auto- ja kuljetustekniikan, kuvataiteen, metsätalouden ja viestinnän koulutusohjelman kaikki opiskelijat vastasivat opintojaksoille pääsyn olevan joko erittäin hyvä tai hyvä.

Koontina ohjauspalveluiden saatavuudesta luvut vielä seuraavassa prosentteina tärkeysjärjestyksessä niin, että luvuissa on mukana koko vastausaineisto.

	Ohjauksen saatavuus hyvää tai erittäin hyvää
• opintojaksoille pääsyn helppous	91 %
• opintotoimiston palvelujen saatavuus	81 %
• ohjauksen saaminen opintojen suunnitteluun	58 %
• tietojen saatavuus intranetistä	45 %

Palaute kertoo, että kehittämiskohteena ovat opintojen suunnittelun ohjaus ja intranet.

6. MUITA OHJAUKSEEN LIITTYVIÄ KYSYMYKSIÄ

Opiskelijoilta haluttiin tietoja myös ammatillisen osaamisen kehittymisestä, koulutusohjelman kohdistuneista odotuksista, opintojaksotarjonnan monipuolisuudesta ja työssä käymisestä opintojen aikana. Ammatillista osaamista koskeva kysymys kuului: ”Ammatillinen osaamiseni on kehittynyt opintojen aikana”. Koulutusohjelman vastaavuutta odotuksiin koskeva kysymys kuului: ”Valitsemani koulutusohjelma on vastannut odotuksiani”. Opintojaksotarjontaa koskeva kysymys kuului: ”Opintojaksotarjonta on ollut monipuolista”. Kaikissa vastausvaihtoehdot olivat erittäin hyvin, hyvin, huonosti tai erittäin huonosti.

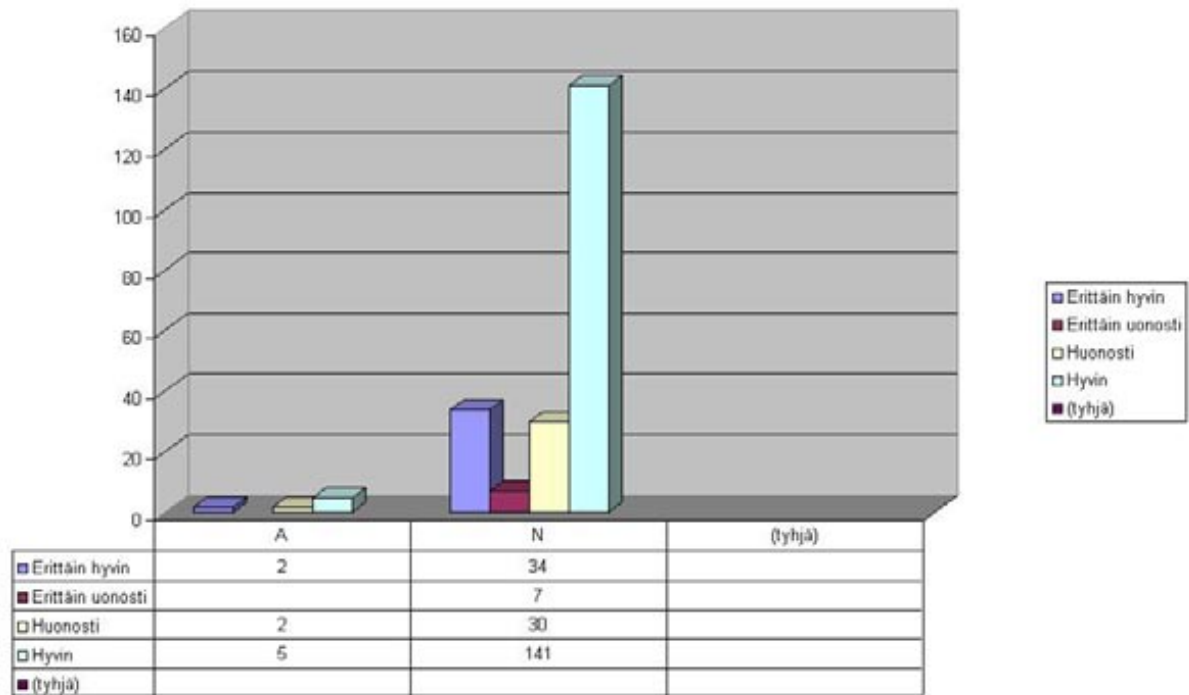
Viikoittaista työssäkäyntiaikaa koskevassa kysymyksessä vaihtoehtoina olivat:

- en työskentele opintojen aikana
- työskentelen viikoittain alle 10 tuntia
- työskentelen viikoittain 11 - 20 tuntia
- työskentelen viikoittain 21 - 30 tuntia
- työskentelen viikoittain yli 30 tuntia.

6.1. Ammatillinen kehittyminen

Ammatillisen osaamisen kehittymistä on tapahtunut varsin paljon, kuten kuviosta 49 nähdään.

Ammatillisen osaamisen kehitys opintojen aikana

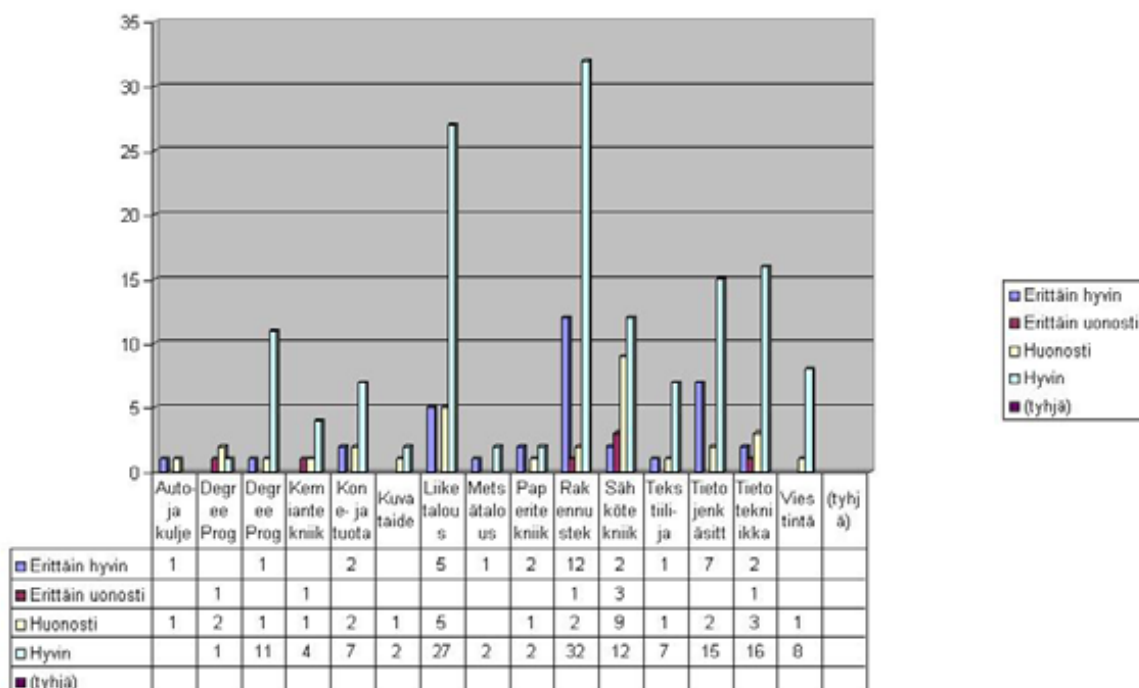
Kuvio 49: Ammatillisen osaamisen kehittyminen opintojen aikana

Yli 80 % vastanneista (182 opiskelijaa) koki ammatillisen osaamisensa kehittyneen hyvin tai erittäin hyvin opintojen aikana. Aikuisopiskelijoista lähes kaikki olivat tätä mieltä.

Kun tiedot poimittiin koko vastausaineistosta (560), ammatillisen osaamisen kehittyminen oli hieman pienempää: hyvin tai erittäin hyvin se oli kehittynyt n. 80 %:n mielestä. Koko aineistossa 101 opiskelijaa ilmoitti, että ammatillinen kehittyminen oli huonoa tai erittäin huonoa.

Koulutusohjelmia koskevat tiedot nähdään kuviosta 50.

Ammatillisen osaamisen kehittyminen opintojen aikana

Kuvio 50: Ammatillisen osaamisen kehittyminen koulutusohjelmittain

Erittäin selvästi ammatillinen osaaminen on kehittynyt rakennustekniikan opiskelijoilla. 44 opiskelijaa 47:stä vastanneesta on sitä mieltä, että osaaminen on kehittynyt hyvin tai erittäin hyvin. Myös liiketalouden opiskelijat ovat varsin tyytyväisiä osaamisensa kehittymiseen: 32 opiskelijaa 37:stä pitää kehittymistä onnistuneena. Samoin konetekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijoista kahta lukuun ottamatta ja viestinnän koulutusohjelmasta yhtä lukuun ottamatta kaikki ilmoittavat, että osaaminen on kehittynyt suotuisasti. Pienistä koulutusohjelmista yhtä lukuun ottamatta kaikki International Busineksen, paperitekniikan ja tekstiili- ja vaatetustekniikan opiskelijat ovat tyytyväisiä osaamisensa kehittymiseen. Mainittakoon, että kaikki metsätalouden opiskelijat ovat osaamisensa kasvuun tyytyväisiä. On kuitenkin muistettava, että vastaajia koulutusohjelmassa on vain kolme. Selkeimmin tyytymättömiä osaamisensa kasvuun ovat sähkötekniikan opiskelijat.

Taulukosta 26 nähdään vielä hyvin tai erittäin hyvin -vastaukset koulutusohjelmissa.

Taulukko 26: Ammatillinen osaaminen on kehittynyt hyvin tai erittäin hyvin

AMMATILLINEN OSAAMISENI ON KEHITTYNYT OPINTOJEN AIKANA

	Erittäin hyvin	Hyvin	Erittäin hyvin tai hyvin	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1		1	0,5	0,9 %
Environmental Engineering		1	1	0,5	1,8 %
International Business	1	11	12	6,6	5,9 %
Kemiantekniikka		4	4	2,2	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	2	7	9	4,9	5,0 %
Kuvataide		2	2	1,1	1,4 %
Liiketalous	5	27	32	16,7	16,7 %
Metsätalous	1	2	3	1,6	1,4 %
Paperitekniikka	2	2	4	2,2	2,3 %
Rakennustekniikka	12	32	44	24,2	21,3 %
Sähkötekniikka	2	12	14	7,7	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	1	7	8	4,4	4,1 %
Tietojenkäsittely	7	15	22	12,1	10,9 %
Tietotekniikka	2	16	18	9,9	10,0 %
Viestintä		8	8	4,4	4,1 %
(blank)				0,0	
Grand Total	36	146	182	100,0	100,0 %

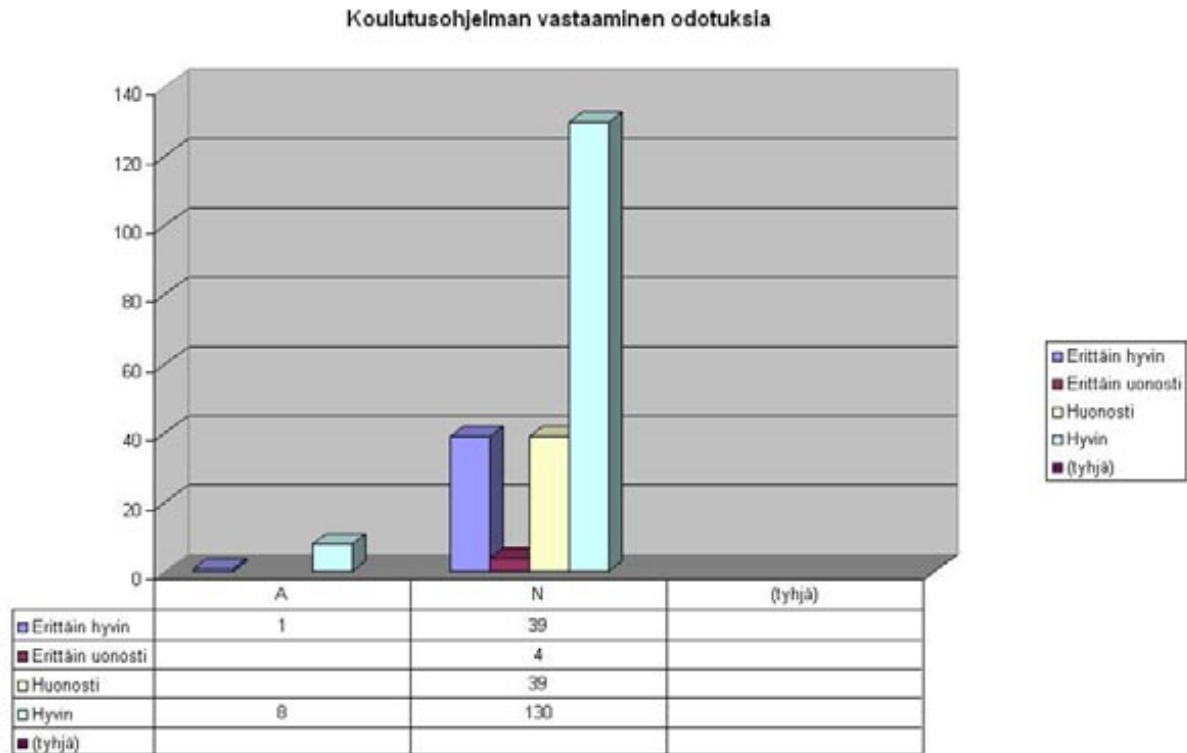
Ammatillinen osaaminen on kehittynyt hyvin tai erittäin hyvin 182 vastaajan mielestä. Taulukon oikeanpuoleinen sarake kertoo koulutusohjelman kaikkien vastanneiden osuuden. Muita selvästi tyytyväisempiä ovat rakennustekniikan opiskelijat ja lievästi tyytyväisempiä tietojenkäsittelyn, liiketalouden ja International Busineksen opiskelijat. Muita selvästi vähemmän kehittyneitä katsoivat olevansa sähkötekniikan opiskelijat.

Tradenomiopiskelijoilla on tämän kyselyn ajankohtana edessään enää vajaa kaksi tai yksi vuotta opintoja, joten ammatillisia opintoja on valtaosalla jo runsaasti. Rakennustekniikan koulutusohjelman sisältöä voidaan tämän palautteen perusteella pitää hyvänä. Sähkötekniikassa on syytä muistaa, että koulutusohjelmassa on teoreettisia opintoja varsin paljon useaan muuhun koulutusohjelmaan verrattuna. Opiskelijat mainitsevatkin usein, että sähkötekniikan koulutusohjelma on TAMKIn vaikein koulutusohjelma.

6.2. Koulutusohjelmavalintaan tyytyväisyys

Useimmat opiskelijat pitävät koulutusohjelmavalintaansa onnistuneena, kuten kuviosta 51 nähdään.

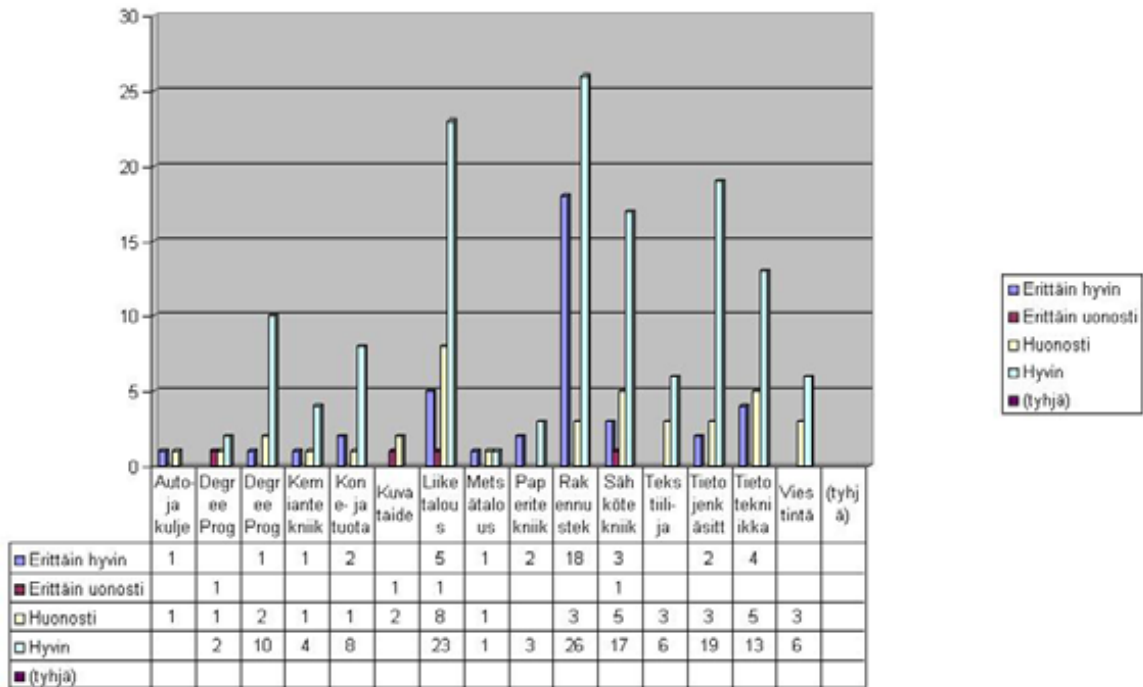
Kuvio 51: Koulutusohjelman vastaaminen odotuksiin

Koulutusohjelma on vastannut odotuksia hyvin tai erittäin hyvin yli 80 %:n (lähes 180) mielestä. Kuitenkin lähes 20 % opiskelijoista on pettynyt koulutusohjelmavalintaansa, mikä voi vaikuttaa keskeyttämiseen. Koko vastausaineistossa (559) tulos on koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevaan aineistoa hieman heikompi: alle 80 % on tyytyväisiä ja yli 20 % tyytymättömiä, ero n. 2 %. Koulutusohjelma on vastannut odotuksia huonosti tai erittäin huonosti 122 opiskelijan mielestä. Luku on varsin suuri.

Opintojen ohjausta ja aloitusta koskevassa ns. aloituskyselyssä vuonna 2007 vajaa 30 % ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoista ilmoitti olevansa epävarma siitä, haluaako jatkaa samassa koulutusohjelmassa loppuun saakka. Vuonna 2006 väärän koulutusohjelman ilmoitti valinneensa 12 % vastaajista, joita kokonaisuudessaan oli 727. Opiskelijamäärälukuna prosenttiluku merkitsee vajaata 90 opiskelijaa. (Aloituskysely 2007, s. 76.) Todennäköisesti osa vuonna 2006 vastanneista on tässä kyselyssä mukana ja edelleen tyytymätön koulutusohjelmavalintaansa.

Koulutusohjelmien opiskelijamäärät nähdään kuviosta 52.

Koulutusohjelman vastaaminen odotuksia

Kuvio 52: Koulutusohjelman odotuksia vastaaminen koulutusohjelmittain

Koulutusohjelma on vastannut odotuksia oikein hyvin rakennustekniikan opiskelijoiden mielestä: 44 opiskelijaa on tyytyväisiä koulutusohjelmavalintaansa. Kone- ja tuotantotekniikan ja International Busineksen lähes kaikkien opiskelijoiden mielestä koulutusohjelmavalinta on vastannut odotuksia ja paperitekniikan opiskelijoista kaikki ovat tätä mieltä. Huonosti odotuksia vastanneina ohjelmia pitäneitä on eniten liiketalouden, sähkötekniikan ja tietotekniikan opiskelijoissa. Kuvataiteen kenenkään opiskelijan mielestä koulutusohjelma ei vastannut heidän odotuksiaan, mutta on muistettava, että vastanneiden lukumäärä tässä koulutusohjelmassa on vain kolme.

Tyytyväisten määrät on koottu myös taulukkoon 27.

Taulukko 27: Koulutusohjelman hyvin tai erittäin hyvin odotuksia vastaavuus

VALITSEMANI KOULUTUSOHJELMA ON VASTANNUT ODOTUKSIANI

	Erittäin hyvin	Hyvin	Erittäin hyvin tai hyvin	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1		1	0,6	0,9 %
Environmental Engineering		2	2	1,1	1,8 %
International Business	1	10	11	6,3	5,9 %
Kemiantekniikka	1	4	5	2,9	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	2	8	10	5,7	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous	5	23	28	16,1	16,7 %
Metsätalous	1	1	2	1,1	1,4 %
Paperitekniikka	2	3	5	2,9	2,3 %
Rakennustekniikka	18	26	44	25,3	21,3 %
Sähkötekniikka	3	17	20	11,5	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		6	6	3,4	4,1 %
Tietojenkäsittely	2	19	21	21,1	10,9 %
Tietotekniikka	4	13	17	9,8	10,0 %
Viestintä		6	6	3,4	4,1 %
(blank)				0,0	
Grand Total	36	138	174	102,3	100,0 %

Selvästi muita enemmän koulutusohjelmavalintaansa tyytyväisiä ovat rakennustekniikan opiskelijat ja lievästi muita enemmän International Busineksen, kone- ja tuotantotekniikan, kemiantekniikan, paperitekniikan ja tietojenkäsittelyn opiskelijat.

6.3. Opintojaksotarjonnan monipuolisuus

Opintojaksotarjonnan monipuolisuutta pidetään melko hyvänä, kuten kuviosta 53 käy ilmi.

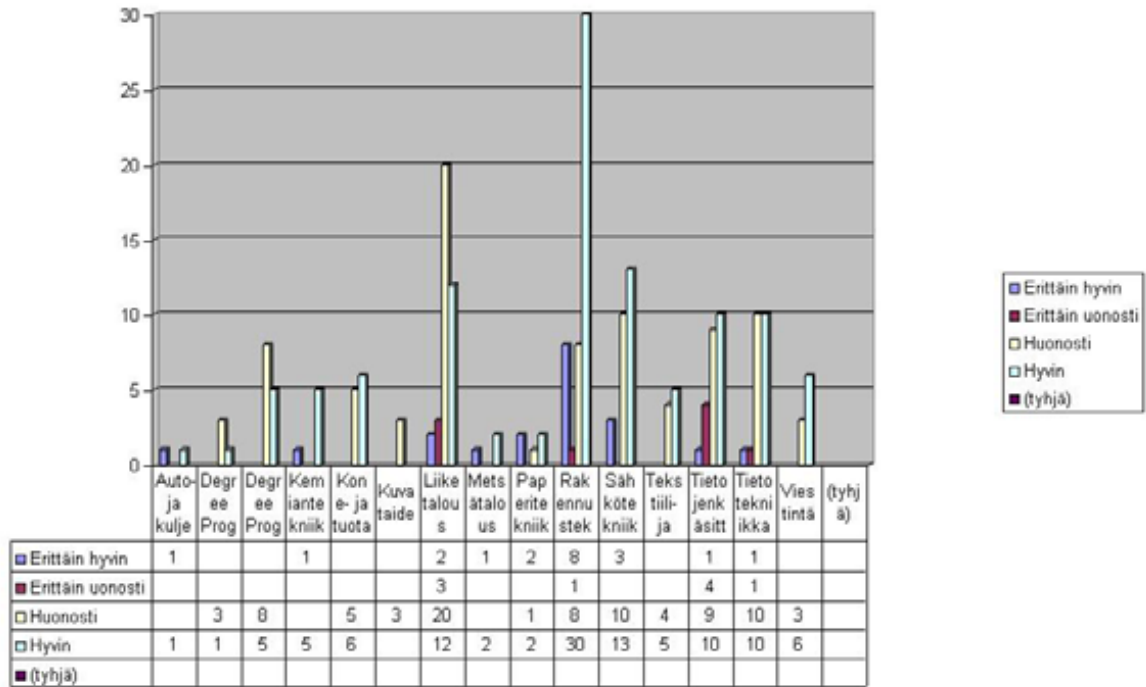
Kuvio 53: Opintojaksotarjonnan monipuolisuus

Opintojaksotarjonnan monipuolisuutta hyvänä tai erittäin hyvänä piti lähes 60 % (128) opiskelijoista, mutta lähes 40 % (93) oli siis sitä mieltä, että se on heikkoa tai erittäin heikkoa. Avoimissa vastauksissa käy ilmi, että erityisesti vapaasti valittavien opintojenn ohjauksessa on selkeästi parantamisen varaa. Kaikissa muissa paitsi tradenomiopinnoissa opiskelijat voivat valita opintoja toisesta suuntautumisesta tai muista korkeakouluista (esim. virtuaaliopinnot) 30 opintopisteen verran ja vahvistaa ne omaan HOPSiinsa. Tradenomiopinnoissa opintopistemäärä on 60. Tietoisuus valintamahdollisuuksista ei välttämättä kuitenkaan ole kovin yleistä, vaikka ohje on ollut tutkintosäännössä vuodesta 2005 lähtien. Kysymys ei anna osviittaa siihen, *haluaisivatko* opiskelijat valita opintojaan monipuolisemmin, mutta päätellen ohjauksen saamisen suuresta tyytymättömien määrästä, voi ajatella näin olevan asian laita.

Koko aineistossa tyytyväisten määrä on koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevien osuutta suurempi: hyvänä tai erittäin hyvänä tarjontaa piti yli 62 %, joten ero oli 4 %. Huonona sitä pitäneiden määrä oli vastaavasti pienempi. Opintojaksotarjonnan monipuolisuutta huonona tai erittäin huonona koko aineistosta piti runsaat 230 opiskelijaa, jota voidaan pitää varsin suurena määränä ja selvästi tulevaisuuden kehittämiskohteena. Avoimessa palautteessa tuli myös runsaasti kommentteja opintojaksotarjonnasta.

Koulutusohjelmittaiset vastaukset näkyvät kuviossa 54.

Opintojaksotarjonnan monipuolisuus

Kuvio 54: Opintojaksotarjonnan monipuolisuus koulutusohjelmittain

Yli puolet liiketalouden ja tietojenkäsittelyn opiskelijoista oli sitä mieltä, että opintojaksotarjonta on heikkoa tai erittäin heikkoa; tietotekniikassa ja kone- ja tuotantotekniikassa puolet. Pienistä koulutusohjelmista heikkona sitä piti kaksi kolmesta International Businessin ja Environmental Engineeringin opiskelijasta ja lähes puolet tekstiili- ja vaatetus-tekniikan opiskelijoista. Tyytyväisiä ovat erityisesti rakennustekniikan opiskelijat. Kaikki auto- ja kuljetustekniikan, kemianteekniikan ja metsätalouden opiskelijat olivat sitä mieltä, että tarjonta on monipuolista.

Opintojaksotarjonnan monipuolisuuteen tyytyväisten määrät nähdään vielä tarkemmin taulukosta 28.

Taulukko 28: Opintojaksotarjontaa monipuolisuutta hyvänä tai erittäin hyvänä pitäneet

OPINTOJAKSOTARJONNAN MONIPUOLISUUS

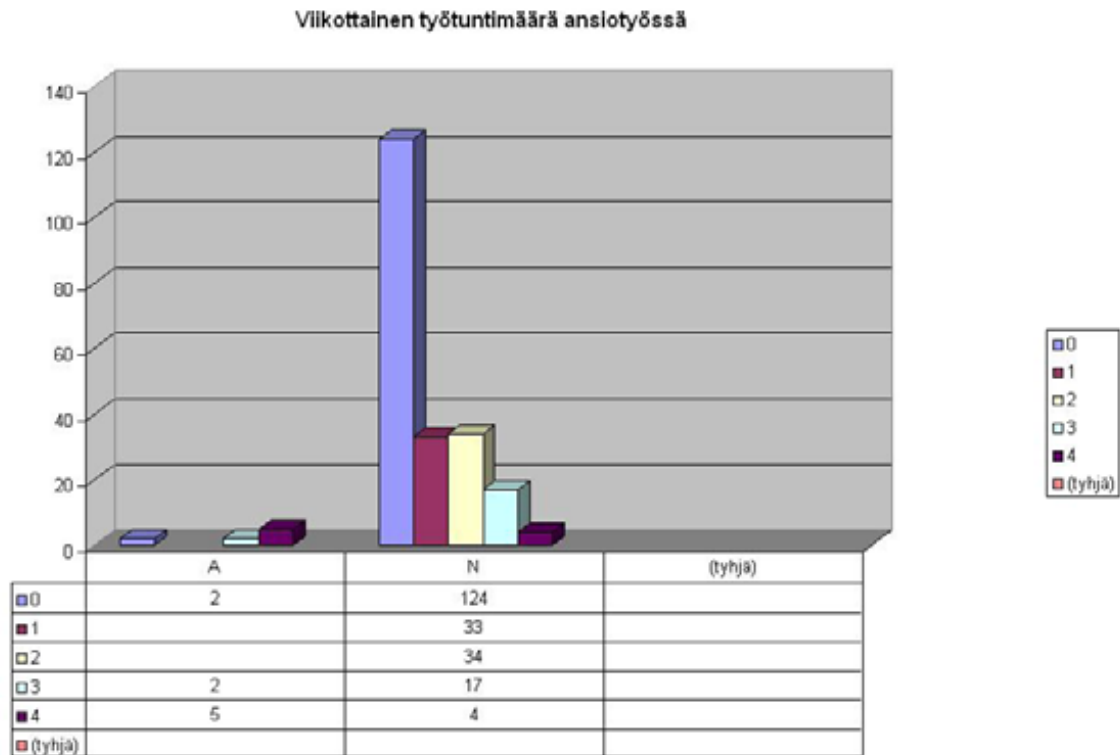
	Erittäin hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä tai hyvä	%	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	1	1	2	1,6	0,9 %
Environmental Engineering		1	1	0,8	1,8 %
International Business		5	5	3,9	5,9 %
Kemiantekniikka	1	5	6	4,7	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka		6	6	4,7	5,0 %
Kuvataide			0	0,0	1,4 %
Liiketalous	2	12	14	10,9	16,7 %
Metsätalous	1	2	3	2,3	1,4 %
Paperitekniikka	2	2	4	3,1	2,3 %
Rakennustekniikka	8	30	38	29,7	21,3 %
Sähkötekniikka	3	13	16	12,5	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka		5	5	3,9	4,1 %
Tietojenkäsittely	1	10	11	8,6	10,9 %
Tietotekniikka	1	10	11	8,6	10,0 %
Viestintä		6	6	4,7	4,1 %
(blank)			0	0,0	
Grand Total	20	108	128	100,0	100,0 %

Erittäin selkeästi muita tyytyväisempi opintojen monipuolisuuteen olivat rakennustekniikan opiskelijat. Ero näin vastanneiden ja koko koulutusohjelman vastanneiden kesken oli yli 8 %. Myös kemiantekniikan, metsätalouden, paperitekniikan, auto- ja kuljetustekniikan, sähkötekniikan ja viestinnän opiskelijat olivat muita tyytyväisempiä. Erittäin selvästi tyytymättömiä muihin verrattuna olivat liiketalouden opiskelijat. Ero vastanneiden ja koulutusohjelman vastanneiden kesken oli lähes 6 %. Myös tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan sekä International Busineksen opiskelijat olivat hieman muita vähemmän tyytyväisiä opintojaksotarjonnassa monipuolisuuteen.

Opintojaksotarjonnassa esittelyä koskeva kysymys on myös ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille tehtävässä opintojen aloitusta ja ohjausta (ns. aloituskysely) koskevassa kyselyssä mukana. Mainitun kyselyn vuoden 2007 raportin mukaan opintojaksotarjonnassa esittelyyn tyytyväisiä oli enemmän kuin tässä kyselyssä: riittävänä tai hyvänä tarjonnassa esittelyä piti runsas 60 %. Opintojaksotarjonnassa esittelyn tehostaminen oli eräs ohjauksen kehittämiskohteista ensimmäisen vuoden opinnoissa ja tulokset paranivatkin edelliseen, vuoden 2006 kyselyyn verrattuna 10 % -yksikköä. (Aloituskysely 2007, s. 50 - 51 ja 57.) Tässä eli ns. seurantakyselyssä olivat mukana ne opiskelijat, joista osa kuului vuoden 2006 aloituskyselyn piiriin. Vuoden 2006 aloituskyselyn ja seurantakyselyn tulokset vastaavat melko hyvin toisiaan, vaikka tiedottaminen tarjonnasta ja tarjonnassa laajuus eivät olekaan sama asia.

6.4. Työssäkäynti opintojen aikana

Yli puolet opiskelijoista ei työskentele opintojensa ohessa, mutta siis lähes puolet työskentelee, kuten kuviosta 55 nähdään.

Kuvio 55: Työssä käyminen opintojen ohessa

Vajaa 60 % opiskelijoista (126 opiskelijaa) ilmoittaa, että ei työskentele lainkaan opintojen aikana. Alle 15 % työskentelee alle 10 tuntia viikossa ja runsas 15 % 11 - 20 tuntia viikossa. Runsaimmin eli yli 20 tuntia viikossa työskenteleviä on yhteensä vajaa 13 % (28 opiskelijaa) ja heistä yksi kolmannes työskentelee yli 30 viikkotuntia. Aikuisopiskelijoista luonnollisesti suuri osa on töissä opintojen ohella, vain 2 ei käy työssä.

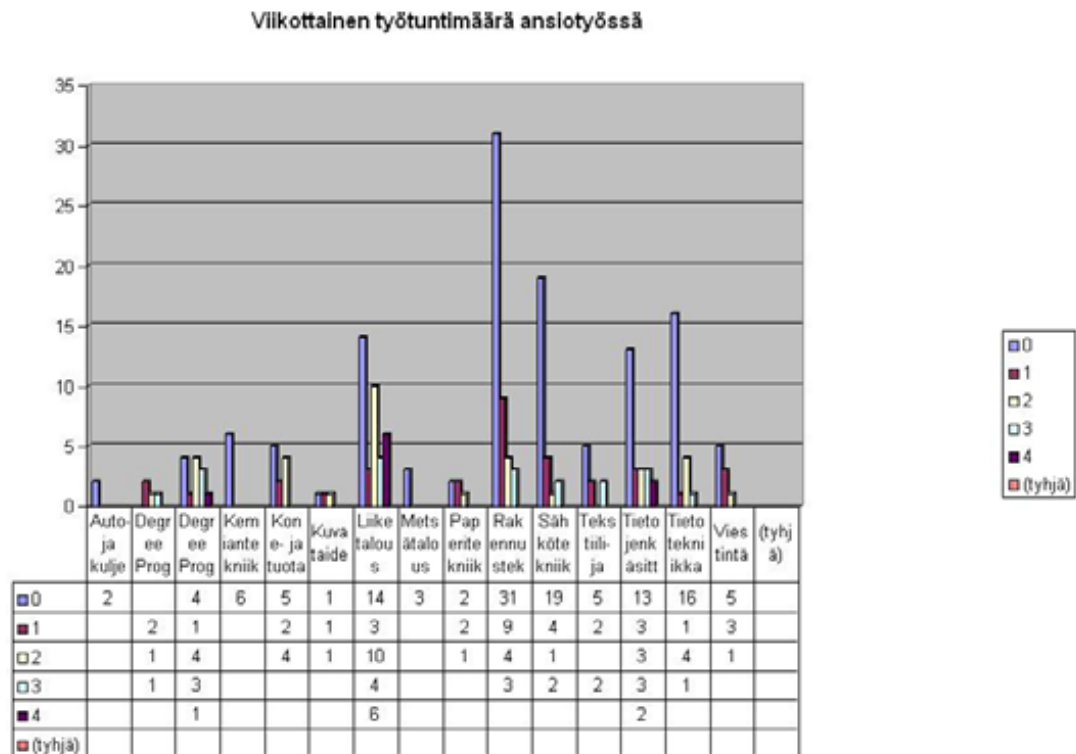
Kun tiedot poimittiin koko vastausaineistosta (566), tulokset poikkesivat koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevasta joukosta merkittävästi. Ero näiden kahden aineiston välillä oli koko raportin suurin. Ei lainkaan ansiotyötä tekevien osuus oli koko aineistossa vain 52 % (ero 5 %), joten työssäkävien osuus oli suurempi kuin koulutusohjelmakohtaisessa aineistossa. Yli 100 opiskelijaa eli lähes 20 % työskentelee 11 - 20 tuntia viikossa ja lähes 100 alle 10 tuntia viikossa. Yli 20 tuntia työskentelevien osuus oli pienempi kuin koulutusohjelmiin kohdistettavassa aineistossa. Lähes puolet (48 %) opiskelijoista siis käy töissä, mutta valtaosalla työssäkäyntiaika on alle 20 viikkotuntia.

Vertaamalla työssäkäyntilukuja ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille tehtyyn opintojen ohjausta ja aloitusta koskeneeseen ns. aloituskyselyyn, voidaan havaita, että työssäkäynti jatkuu lähes samanlaisena toisena ja kolmantena opiskeluvuonna. Myös ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoista vajaa puolet käy töissä, mutta viikoittainen työskentelyaika on lähes kaikilla alle 20 tuntia. (Aloituskysely 2007, s. 58 – 60.) Työssäkäynti ei siis tämän kyselyn perusteella lisääny eikä vähene opintojen edetessä.

Työn ja koulun yhteensovittamista huolenaiheena on tarkasteltu edellä tässä raportissa luvussa 3.5. Vajaa 35 % opiskelijoista ilmoitti, että työn ja opiskelun yhteensovittaminen on huolestuttava asia (lähes 200 opiskelijaa koko aineistossa). Tästä voidaan päätellä, että

kun lähes puolet opiskelijoista käy töissä opintojensa aikana, heistä suurinta osaa työn ja koulunkäynnin yhteensovittaminen myös huolestuttaa. Tulos vaikuttaa luonnolliselta. Jos haluaa tai on pakko taloudellisten syiden vuoksi käydä töissä, se tietenkin vaikuttaa paitsi omaan jaksamiseen myös opiskelun kuormittavuuden tunteeseen.

Koulutusohjelmien luvut nähdään kuviosta 56

Kuvio 56: Työssä käyminen opintojen ohessa, tiedot koulutusohjelmittain

Nykyinen hyvä työtilanne huomioon ottaen on melko hämmästyttävää, että rakennustekniikan opiskelijoista valtaosa ei käy töissä (31 vastaajaa 47:stä) tai käy vain vähän (9 opiskelijaa). Myös muissa suurissa koulutusohjelmissä työssäkäynti on odotettua vähäisempää, esim. sähkötekniikassa (23 ei töissä tai vain vähän), viestinnässä (8 eli yhtä lukuun ottamatta kaikki), kone- ja tuotantotekniikassa (7 ei töissä tai vain vähän) ja tietotekniikassa (17 ei töissä tai vain vähän). Kemiantekniikan, metsätalouden ja auto- ja kuljetustekniikan koulutusohjelmissä ei töissä käy kukaan. Enemmän työssäkäyviä on liiketalouden, tietojenkäsittelyn ja International Busineksen koulutusohjelmissä. Liiketalouden ja tietojenkäsittelyn ohjelmissä ovat myös vastanneet aikuisopiskelijat, joten he ovat yli 30 tuntia viikoittain työskenteleviä.

Vaikka työssä käyvien opiskelijoiden kokonaismäärät ovat samat kuin ensimmäisenä opiskeluvuonna, joitakin eroja on koulutusohjelmittain: Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoista eniten töissä käyvät rakennustekniikan opiskelijat ja toiseksi eniten liiketalouden opiskelijat. Kolmanneksi eniten töissä käyviä on ensimmäisenä vuonna International Busineksen koulutusohjelmassa. (Aloituskysely 2007, s. 61.) Toisena ja kolmantena opiskeluvuonna näyttäisi rakennustekniikassa työssä käyvien määrä vähentyvän ja liiketalouden koulutusohjelmassa lisääntyvän.

Työssä käymistä koskeviin tuloksiin nähden ei ole yllättävää, että kappaleessa 3.5. esitetystä huolenaiheista koskevassa kappaleessa erityisesti rakennustekniikan opiskelijat ilmoittivat, että työ ja opiskelu voidaan hyvin sovittaa yhteen, erittäin vähän tai vähän huolestuneita oli 35 opiskelijaa. Sama linja näkyi myös sähkötekniikan ja tietotekniikan opiskelijoissa: työ

ja koulu oli helposti yhteen sovitettavissa. Huolenaiheena sitä pitivät erityisesti liiketalouden opiskelijat, joten työssäkäyntiä koskeneet tulokset tukevat täysin työn ja opiskelun yhteensovittamista koskeneita tuloksia (kappale 3.5.). Työssä käydään, koska taloudellinen tilanne huolestuttaa, mutta se vaikuttaa jaksamiseen ja ajankäytön hallintaan sekä opintojen kuormittavuuden tunteeseen. Opiskelijat kertovat myös usein, että työssä oleminen antaa kokemusta, jolla on arvoa valmistumisen jälkeisen työpaikan saamisessa. Työssäkäyntipaikka on monelle myös harjoittelupaikka ja tuleva opinnäytetyön tekopaikka.

Taulukosta 29 nähdään vielä työssäkäyvien opiskelijoiden määrät koulutusohjelmittain

Taulukko 29: Työssäkäyvät opiskelijat

TYÖSSÄ KÄYVÄT KOULUTUSOHJELMITTAIN

	Työssä yht.	Työssä kävijöitä/% ko	Ko:n osuus vastanneiden määrästä
Auto- ja kuljetustekniikka	0	0,0	0,9 %
Environmental Engineering	4	4,2	1,8 %
International Business	9	9,5	5,9 %
Kemiantekniikka	0	0,0	2,7 %
Kone- ja tuotantotekniikka	6	6,3	5,0 %
Kuvataide	2	2,1	1,4 %
Liiketalous	23	24,2	16,7 %
Metsätalous	0	0,0	1,4 %
Paperitekniikka	3	3,2	2,3 %
Rakennustekniikka	16	16,8	21,3 %
Sähkötekniikka	7	7,4	11,8 %
Tekstiili- ja vaatetustekniikka	4	4,2	4,1 %
Tietojenkäsittely	11	11,6	10,9 %
Tietotekniikka	6	6,3	10,0 %
Viestintä	4	4,2	4,1 %
(blank)	0	0,0	
Grand Total	95	100,0	100,0 %

Selvästi muita enemmän työssä käydään siis liiketalouden koulutusohjelmassa ja he ovat myös selvästi muita enemmän huolissaan työn ja opiskelun yhteensovittamisesta (kappale 3.5.). Tunnettua on myös, että vieraskielisissä koulutusohjelmissa opiskelevien on usein ”pakko” käydä työssä opintojen ohella, mikä näkyy myös tässä tilastossa. Hieman muita enemmän työskennellään myös kone- ja tuotantotekniikan, kuvataiteen, tietojenkäsittelyn ja paperitekniikan koulutusohjelmissä. Tässäkin tilastossa näkyy selvästi suurten tekniikan koulutusohjelmien muita vähäisempi työssä käyminen.

Työssä käymisen arvellaan usein ennakoivan keskeyttämistä. TAMK:n eroamista ja keskeyttämistä koskevan vuodelta 2007 olevan AMKOTA-perusteisen tilastoaineiston mukaan töihin meno on neljänneksi⁴ yleisin keskeyttämisen syy (11 % keskeyttäneistä). Tampereen

⁴ Opintojen keskeyttämissyyt olivat suuruusjärjestyksessä: Ei ilmoittautuneet 23,1 %, opiskeluoikeusaika päättynyt 22,5 %, ei aloittaneet 12,8 %, töihin menneet 11,0 %, muusta syystä eronneet/syy ei ole tiedossa 10,4 %, toiseen amkiin siirtyneet 6,7 %, yliopistoon siirtyneet 5,6 %, toiseen koulutusohjelmaan TAMKissa siirtyneet 4,6 %, muuhun oppilaitokseen siirtyneet 2,1 % ja toiselle alalle TAMKissa siirtyneet 1,2 %

ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Tamkon teettämässä opintojen keskeyttämistä koskeneessa tutkimuksessa töihin menon ilmoitti keskeyttämissyyksi 17 % vastaajista, joten TAMK:n erotilaston mukainen n. 11 %:n luku on tätä pienempi. ("Kävin kokeileen kepillä jäätä, s. 48.) Opintojen keskeyttämisen syyksi töihin menon ilmoitti 72 opiskelijaa, joskin luvussa "muu syy/syy ei ole tiedossa" on todennäköisesti myös töihin menneitä, samoin kuin opiskeluoikeutensa menettäneissä ilmoittautumisen laiminlyönnin tai ei-aloittamisen vuoksi

Töihin menemisen vuoksi opintonsa keskeyttäneistä suurimmat olivat:

- tietotekniikka, 19 keskeyttäjää
- kone- ja tuotantotekniikka, 11 keskeyttäjää
- sähkötekniikka, 9 keskeyttäjää
- rakennustekniikka, 6 keskeyttäjää
- tietojenkäsittely, 5 keskeyttäjää
- auto- ja kuljetustekniikka, 4 keskeyttäjää
- liiketalous, 4 keskeyttäjää
- paperitekniikka, 4 keskeyttäjää

Lähes kaksinkertaa enemmän seuraavaan koulutusohjelmaan verrattuna töihin menemisen vuoksi keskeytetään tietotekniikan koulutusohjelmassa, suurista koulutusohjelmista vähiten liiketalouden koulutusohjelmassa. Keskeyttämisluvut eivät tue edellä olevaa työsäkäyntitilastoa. Tai sitten sen voi tulkita niin, että tietotekniikassa, sähkötekniikassa, konetekniikassa ja rakennustekniikassa ei työskennellä kovinkaan paljoa eikä työnteko haittaa opiskelua sen tähden, että töihin halukkaat ovat jo aiemmin eronneet. Liiketalouden opiskelijat käyvät eniten töissä, tuntevat huolta opintojen ja työn yhteensovittamisesta ja kokevat huolta omasta jaksamisestaan, mutta kyseiset huolet tai töissä käynti ei näytä erityisesti vaikuttavan keskeyttämiseen.

6.5. Yhteenveto muista ohjaukseen liittyvistä kysymyksistä

Muina ohjaukseen liittyvissä kysymyksissä kyseltiin opiskelijoiden näkemyksiä ammatillisen osaamisensa kehittymisestä, koulutusohjelman valintaan tyytyväisyydestä, opintojaksotarjonnan monipuolisuudesta sekä työssä käymisestä opintojen aikana.

Opiskelijat ovat varsin tyytyväisiä amatillisen osaamisensa kehittymiseen, noin 80 % vastaajista oli sitä mieltä, että osaaminen on kehittynyt hyvin tai erittäin hyvin. Kaikissa koulutusohjelmissa oli runsaasti tyytyväisiä opiskelijoita, eniten tyytymättömiä oli sähkötekniikan koulutusohjelmassa, joka on tunnetusti opiskelijoiden mielestä vaikea koulutusohjelma ja siihen sisältyy paljon teoreettisia perusopintoja.

Myös koulutusohjelman valinta on useimpien mielestä ollut onnistunut ja vastannut odotuksia; tässäkin kysymyksessä tyytyväisiä oli liki 80 %. Kuitenkin 122 opiskelijan mielestä koulutusohjelma ei vastannut heidän odotuksiaan. Huonosti odotuksiaan vastanneina koulutusohjelmiaan pitäneitä on eniten liiketalouden, sähkötekniikan ja tietotekniikan opiskelijoissa. Tyytymättömyys koulutusohjelmaan saattaa aiheuttaa keskeyttämistä tai hidastaa opinnoissa etenemistä. Koulutusohjelmasta annettavan etukäteistiedon tulisi olla informatiivista ja oppisisällöistä sekä opiskelusta mahdollisimman realistisesti kertovaa.

Opintojaksotarjonnan monipuolisuutta arvosti lähes 60 % vastanneista, joten lähes 40 % oli siis sitä mieltä, että ohjaus monipuolisesta tarjonnasta on heikkoa tai erittäin heikkoa. Koko aineistossa tyytyväisten osuus on suurempi eli 62 %. Yli puolet liiketalouden ja tietojenkäsittelyn opiskelijoista oli sitä mieltä, että opintojaksotarjonta on heikkoa tai erittäin heikkoa; tietotekniikassa ja kone- ja tuotantotekniikassa puolet. Pienistä koulu-

tusohjelmista heikkona sitä piti kaksi kolmesta International Busineksen ja Environmental Engineeringin opiskelijaa ja lähes puolet tekstiili- ja vaateustekniikan opiskelijoista. Hyvinä mahdollisuuksia pitivät erityisesti rakennustekniikan opiskelijat.

Työssä käyminen opintojen ohella on melko yleistä, lähes puolet opiskelijoista käy ansiotyössä, mutta työaika on usein alle 20 tuntia viikossa. Työssä käyminen vaikuttaa selvästi huoleen työn ja opiskelun yhteensovittamisesta, mutta keskeyttämistilastoihin sillä ei näyttäisi olevan suoraa yhteyttä. Selvästi muita enemmän töissä käydään liiketalouden koulutusohjelmassa, ja he ovat myös selvästi muita enemmän huolissaan työn ja opiskelun yhteensovittamisesta. Vieraskielisissä koulutusohjelmissa opiskelevien on usein ”pakko” käydä töissä opintojen ohella, mikä näkyy myös tässä kyselyssä.

Muiden ohjaukseen vaikuttavien tekijöiden tyytyväisyys vielä koottuna koko vastausaineiston osalta:

• ammatillisen osaamisen kehittyminen	80 %
• koulutusohjelman vastaaminen odotuksiin	78 %
• opintojaksotarjonnan monipuolisuus	62 %
• työssä käyviä	47 %

Opintojaksotarjonnasta tiedottamiseen ja sen monipuolisuuteen tulee kiinnittää vastaisuudessa vielä enemmän huomiota. Työssä käyminen oli tilastoaineistosta ainoa, jossa koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevan aineiston (221 vastaajaa) ja koko aineiston (568 vastaajaa) välillä oli merkittävä ero. Koulutusohjelmiin kohdistettavien keskuudessa työssä käyviä oli 42 % vastanneista, kun koko aineistosta prosenttiluku oli 47. Viikoittainen työaika oli kuitenkin selvästi alle 20 tuntia viikossa. Yli 20 tuntia viikossa työskentelevien osuus koko aineistossa oli koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevia yli 3 % pienempi.

7. MUUTA PALAUTETTA

Kyselyn lopuksi opiskelijat saattoivat kirjoittaa ns. avoimeen kenttään palautetta haluamista asioista otsakkeella ”Kommentteja, ruusuja, risuja ja muuta palautetta”.

Avointa palautetta saatiin varsin paljon. Arvokkaita mielipiteitä kirjoitti noin 150 opiskelijaa. Tässä osassa käsiteltiin koko kyselyaineisto, vaikka läheskään kaikkia ei pystytty kohdistamaan mihinkään tiettyyn koulutusohjelmaan. Seuraavassa esitetään poimintoja opiskelijoiden antamasta palautteesta. Jos henkilönimiä esiintyi, ne poistettiin. Koulutuspäälliköt ovat saaneet koko palauteaineiston analysoitavakseen.

Palaute ryhmiteltiin neljään osaan, vaikka osassa kommentteja on useita asioita samassa. Erityisen tyytyväisyyden aihe on, että opinto-ohjausta koskevaa palautetta oli varsin runsaasti. Ryhmittely tehtiin seuraavasti:

1. Opetus, opintojaksotarjonta ja opintojärjestelyt, 76 kommenttia
2. Ohjaus, mukaan lukien harjoittelua suoraan koskeneet kommentit, 46 kommenttia
3. Tietojärjestelmät (erityisesti intranet), 17 kommenttia
4. Muu palaute (luokittelematon), 12 kommenttia.

I. Opetus, opintojaksotarjonta ja opintojärjestelyt

Liiketalouden opiskelija

kurssitarjonta on mielestäni liian yksipuoleinen tällaisenaan. Saisi olla enemmän valinnaisia kursseja, nyt 2v. kaikille samaa ja vasta sitten saa valita mitä haluaa opiskella. Ei ehdi oppiin mitään syventäviä taitoja. Jotenkin sekavaa kun ei edes opettajat tiedä mitä meille on opetettu niin välillä vähän päällekkäisyyttä ja sit toisaalta hypitään aiheesta toiseen. Erityisesti [nimiä] on kautta linjan ollut hyviä luentosarjoja joilla on oppinutkin jotain.

Liiketalouden opiskelija

Liiketalouden koulutus on hyvin markkinointikeskeinen, ja se syö muiden asioiden opetusta. Jos sitten edes mentäisiin asioissa syvemmälle, mutta kävimme varmaankin kolme tai neljä samanlaista markkinointiin liittyvää moduulin osaa. Turhauttavaa tehdä kauheita raportteja aina samoista aiheista. Myös ilmainen työ yrityksille kiukuttaa.

Liiketalouden opiskelija

Olen kaikin puolin tyytyväinen opetukseen, opettajiin ja koulun henkilökuntaan. Ammattitaitoista väkeä. Ehkä vähän enemmän voisi olla valinnaisia aineita, mutta ymmärrän toisaalta että lisätunnit ovat henkilö- ja rahoitusresursseista kiinni. Mutta muuten SUURI KIITOS TAMK:lle jossa ilmaiseksi saamme opiskelella!

Liiketalouden aikuisopiskelija

Haaste on suuri mutta 'lukujärjestyksen' saaminen huomattavasti aiemmin auttaisi hieman - työkalenteri on täyteen buukattu jatkuvasti 6-8 viikkoa eteenpäin ja tiettyjen asiakkaan kanssa sovittujen tapaamisten muuttaminen lähes mahdotonta. Omaa ryhmää täytyy kehua - jos ei olisi näin upea yhteishenki niin olisin varmaan lyönyt hanskat tiskiin. Kaverit on tuuppineet eteenpäin kun akku ollut itsellä vähissä. Opettajien olisi myös hyvä tiedostaa se, että usea meistä ei laiskuutakaan ole pois tunneilta, ts. materiaali olisi hyvä olla saatavilla muutenkin kuin kavereiden suosiollisen avustamisen avulla (miel. moodle tai sähköposti joihin pääsee vaikka mistä - citrix ja argon on 'kotivaihtoehto', ei matkatyöläisen koska työläppärille ei mitä tahansa ohjelmaa voi ladata). Itse teen töitä jatkuvasti noin 50h/vko + matkat päälle, ei ole liikoa aikoja metsästä materiaaleja koska perheellisellä on koti+lapsetkin olemassa... Selitys 4.1 kohdan ammatillisen osaamisen kehittymiseen - työtehtäväni on vastuullinen ja laaja eri osa-alueineen, tästä olen kuitenkin saanut hyvää teoriatietoa tueksi nykyiseen osaamiseen, vaikkakin vähemmän varsinaisia ahaa-elämyksiä. Enemmän kuitenkin voisi olla asioiden tulkintaa sen lisäksi että käydään asiaa läpi, ts. miten tulkita tuloslaskelmaa, tasetta (näitä ei opsiteta huolimatta käyty läpi siten kuin ryhmämme kuvitteli) sun muuta numeerista taloushallinnan lukuja. Hieman lisää lauantapäiviä - asioihin keskittyminen on aivan toista kun takana on nukuttu yö, eikä kaoottinen työpäivä. Esim. joka 3.tai joka 4.lauantai voisi olla hyvä rytmi, siten jää kuitenkin täysiä viikonloppujakin perhettä ajatellen. Viime syksyn 1.periodi oli hirveä - peräkkäisinä iltoina juridiikka, talousohjaus ja talousmatematiikka - jokainen olisi vaatinut etukäteen/jälkikäteen panostamista, ja nyt ei jäänyt yhtään 'väli-iltaa' asioiden syventämiseen ja kertaamiseen joko tunnin jälkeen tai ennen tuntia. Säälikää seuraavia, ei perättäisiin iltoihin tuollaisia aineita jotka vaativat todella paljon kotitöitä. Ja talous matikkaan pari lähikertaa lisää koska matematiikkaa oppii vain laskemalla ja harjoittelemalla, ja jos ei osaa niin tarvitsee opetusta ja tukea. Asiantuntijaluennot - työn vuoksi en onnistunut ensimmäisellekään luennolle, koska kalenterini oli niin täynnä jo viikkoja etukäteen. Joskus sitten jokin työjuttu peruuntui mutta niin viime tipassa - edellisenä/samana päivänä - että ei ollut aikaa soitella ja järjestellä itseään enää mihinkään. Verkkokursseja sellaisista aiheista joita voi lukea itsekkin - asiakkuus, markkinointi yms. Vaatii tietenkin opettajalta alussa myös enemmän, mutta yhtäläillä niihin tehty materiaalia voi käyttää jatkossakin, joten ei liene isompi homma kuin powerpointien tms tekeminen? Eikä tarvitse opettajankaan niin iltojaan koulussa istua, lienee kokonaisuutena koulullekin edullisempi?? ...työ häiritsee pahasti mutta sisulla punnerretaan...

Liiketalouden opiskelija

Enemmän henkilöstöjohtamisen kursseja. Lisäksi saisi olla enemmän valinnanvapautta

Liiketalouden opiskelija

3. ja 4. vuoden opinnoista PITÄÄ tiedottaa jo ensimmäisenä vuotena ja etenkin 2. vuoden syksyllä!! Nyt tuli pelkästään valinnaisten aineiden esittelytilaisuus, jonka jälkeen liian vähän harkinta-aikaa!! Miksei samassa tilaisuudessa voitu kertoa konkreettisesti eli kalenteriin ja aikatauluihin perustuen 3. ja 4. vuoden opinnoista!?

IBn opiskelija

To be frankly, teacher's behavior and attitude affect me a lot. As a teacher, she/he [sukupuolen lisäys AM] should treat everyone equally at least. on the other hand She/He [sukupuolen lisäys AM] really has some personal bias on our country, as a result, she/he [sukupuolen lisäys AM] always bring the wrong and critical opinions to students during the class, it's unfair for us. China is not as bad as she/he [sukupuolen lisäys AM] thinks.

IBn opiskelija

some teachers dont know enough about courses. They even dont prepare well for class. I feel waste of time when i'm staying at school. Some teachers prefer to speak in Finnish than in English at class but they require us speak English all the time. I dont understand that. Then, I feel being discriminated.

IBn opiskelija

Far too much group work / presentations, These just waste valuable time. Marketing modual exams should be written and not just Yes/No memory tests from the text of the book. The grading/test of these courses are designed around the teachers convenience and not with the student in mind. Teachers should respond to emails. I have waited up to 4 months for a response. Right now i sent a teacher a email 2 weeks ago and still am waiting for a reply. Any work submitted should come with back with feedback from a teacher and not just a grade in winha. I have written extended essays of 20 pages and only just recieved a number with no feedback. This feels very de-motivating when i dedicated so much time to the work and yet the teacher could not be bothered to give me a few lines of feedback.

Tietojenkäsittelyn opiskelija

Tietojenkäsittelyn ohjelmistotuotantoon suuntautuneille tarkoitettuja varsinaisia ohjelmointikursseja saisi olla enemmän myös vuoden loppupuolella. Syksyllä oli kohtuullisen paljon tarjontaa ns. 'koodaus kursseista' mutta nyt kevätpuolella ei mielestäni tarpeeksi. Kun syksyllä en päässyt mukaan C++ kurssille, seuraava mahdollisuus on vasta seuraavana vuonna, mikä on mielestäni aika pitkä odottelu-aika, varsinkin kun juuri muutakaan valittavaa koodaus- kurssia ei ole tarjolla. Koodauskursseissa saisi yleisesti ottaen olla enemmän tarjontaa. Esim J2EE osaamista toivotaan noin joka toisessa työpaikkailmoituksessa. Etsin nyt harjoittelupaikkaa kesäksi ja olisin mielelläni laittanut CV:hen muitakin osaamisalueita kuin PHP:n ja JAVA:n (sekä X++:san alkeet). Yritin tammi-kuussa saada C++:san perusteet etäkurssina virtuaali AMK:sta (koska omalla koululla ei ollut tarjontaa), mutta ilmeisesti sillä kurssilla ei ollut tilaa koska hakemukseni hylättiin. Eli kiteytettynä: LISÄÄ KOODAUSKURSSEJA NIITÄ HALUAVILLE! Se oikea koodi-osaaminen on kuitenkin vahvin valttikortti töitä haettaessa. Liko-kursseista on kyllä mielestäni aivan tarpeeksi tarjontaa. :)

Taiteen opiskelija

Mielestäni kouluun hakiessani ei kerrottu koulutusohjelman sisällöistä tarpeeksi. Monelle on ollut yllätys, että kuvataidepuolikin on mediapainotteinen. Olen myös ollut pettynyt joihinkin opettajiin ja tietynlaisen ammattimaisen käytöksen puutteeseen, ja minusta on tuntunut, etteivät he oikein aina ole selvillä omista kursseistaan tai aikatauluistaan. Osa opettajista (mm. [nimi]) on kuitenkin avuliaita ja ammattitaitoisia. On kiva, että koulun rahatilanne on suht hyvä, ja opiskelijat saavat materiaaleja käyttöönsä. Toivoisin enemmän

valinnanmahdollisuuksia kursseihin, ilmeisesti ammattiopintoihinkin kuuluu pakollisia kursseja toisin kuin ilmoitettiin.

Taiteen tai viestinnän opiskelija

tilaaja-tuottajapalvelusta huolimatta tuntuu mahdottomalta tilata yhtään mitään kursseja tai luentoja, vaikka tarvitsevia kurssille tulijoita olisi varmasti. Monialaisuutta korostetaan osaamisen kustannuksella. Vankka tekninen opetus puuttuu, vaikka tekninen osaaminen on kaiken a ja o. Emme voi aina selittää statementeissamme, että huono laatu on tarkoituksella. Oma-aloitteisuus on tehty vaikeaksi, vaikka sitä toivotetaankin paljon. Valitetaan resurssien puutetta, mutta tuhlataan rahaa oppilaiden mokilla. Kunnan tekniikka tekemisen pohjalla ehkäisee tehokkaasti turhia kuluja. Opettajakunta tuntuu katsovan sormien välistä oppilaita, jotka ilmoittautuvat kurseille, mutteivät osallistu siellä mihinkään muuhun kuin kritiikkiin. Tuntuu että kovaa työtä ei palkita eikä tekemättömyyttä rangaista. Tavarointa hajoaa, eikä valvonta pelaa, tämä kostautuu aina seuraavalle käyttäjälle. Kukaan ei edes yritä saada ketään vastuuseen. Työmestarit eivät jaksakaan kiinnostua tällaisista eikä opettaja ehdi. Koulussamme on vahva valokuva-osaaminen ja kaikki mahdollisuudet, mutta näihin tartutaan harmillisen vähän tai se tehdään hankalaksi. Toivisin kunnan kampanjaa kamojen huolehtimisen puolesta ja teknisestä osaamisesta (mikä säästäisi laitteistoa huomattavasti, kun niitä käyttäisivät osaavat kädet). Valmistumme ammattiin, muttemme ammattitaitoisina. Enemmän lähiopetusta tekniikasta, kiitos!

Viestinnän opiskelija

Toivaisin hartaasti, että Teiskontien ja Finlaysonin toimipisteet tekisivät enemmän yhteistyötä kurssitarjonnan puitteissa. Digitaalisen median opiskelijat tarvitsevat esim. Flash-opetusta, jota Finlaysonilla tarjotaan erittäin niukasti.

Konetekniikan opiskelija

Kehitettävää: Opetuksen laatuun kiinnitettävä huomiota. Laadun tarkkailu ja vertailu ainakin suuntautumisen vaihtoehtojen välillä. Resurssien kohdistaminen lähiopetukseen parannettava. Opiskelija on koulun tärkein asiakas, kaikki muut ovat tois arvoisia. Turhien kustannusten esto, esim. kuka oikeasti tarvitsee niitä littu tv:tä joka puolella. Yritysten kuuntelu siinä mitä insinöörit odotetaan.

Konetekniikan opiskelija

Vaativampia kursseja voisi jaksottaa paremmin eri ajankohdille, kun nyt on samassa jaksossa monta työlästä kurssia. [Nimi] tilalle voisi palkata jonkun ammattitaitoisemman henkilön. Sellaista ei varmasti olisi vaikea löytää!

Sähkötekniikan opiskelija

Harjoittelun toteutusta voitaisiin parantaa. Lähinnä lopettamalla sen rajoittaminen eri vuosikursseilla. Lisäksi oikeita työkursseja on edelleen liian vähän.

Sähkötekniikan opiskelija

Mielestäni muutama kurssi on täysin väärässä paikassa. Esim. näin lukiopohjalta ponnistaneena olisi äärimmäisen tärkeää, että ennen sähkötekniikan työkurssia käytäisiin ainakin tasasähköpiirit ja mieluummin vielä vaihtosähköpiiritkin. Oikea paikka sähkötekniikan työkurssille on mielestäni toinen vuosi. Elektroniikan mittaukset ovat taas 'niihin' ykkösvuoden asiaa ja varmasti monelle avautuisi paremmin elektroniikka ykkösen (analoginen elektroniikka)

huomattavasti paremmin, kun mitä ainakin itselleni on avautunut. Itselläni tuo kurssi on 'hämärää aikaa' ja vasta nyt pitkän ajan jälkeen muistunut mieleen, että ehkä näistä asioista on mahdollisesti joskus puhuttu. Lisäksi ohjelmoitavien logiikan sijoittuminen ennen automaation perusteita on naurettavaa. Ohjelmoitava logiikat olisivat varmasti auenneet paremmin, jos automaatiotekniikan perusteet olisivat olleet tuota ennen. Lisäksi on annettava palautetta, että suuryhmissä, eli kaikki sähköluokat samassa tilassa, opiskelu on tragikoomista. Opettajan, nostan osittain epäilemättä esille [nimi] nimen, sillä hänen opettamastaan sähköturvallisuuden kurssista kanssa käyminen on käytännössä vain ammattikoulupohjaisten opiskelijoiden kanssa. Suuressa tilassa ja priimusten (ammattikoulupohjaisten ja sähkötoita monet vuodet tehneet) huutaessa oikeita vastauksia, jää oma ajattelu täysin unholaan. Hitaammin ajatteleva, ja henkilöllä, jolla ei hirveämmin kokemusta ole, jää tässä tilanteessa aivan ulapalle, ja tilanne olisi kuin lunttasi tentissä suoraan kirjasta vastauksia. Moodle on lisäksi mielestäni täysin epäonnistunut keksintö. Tietysti on hienoa, että on etätyömahdollisuus, mutta moodlea ei tule seurattua samalla tapaa kuin esim. sähköpostia. Lisäksi moodlen käyttäminen on todella hankalaa. Varsinkin, jos sen kautta on palautettava jotain tehtäviä, josta ei liiemmin informoida. Niin ja, kun motivoidaan vastaamaan virkkeen 'Vastaajat osallistuvat hienojen palkintojen arvontaan (ks. alla)!' ja paljastuu, että saa vain muutaman lounaan joutuu nauramaan merimiesnauria ennen kolmatta. Ei herran Jumala sentään. Jollekin tuo voi olla päivien pelastus, mutta ainakin minulle tuo on lähes tyhjän kanssa.

Tietotekniikan opiskelija

1. Suunnittelu ja tekninen raportoinnin kurssin äidinkielen osuus on aivan turha. Opiskellaan opinnäytetyön kirjallista osuutta, vaikka kukaan meistä tuskin alkaa tekemään sitä vielä 1½ vuoteen -> Opeista ei varmana muista mitään. 2. Ollaan opiskeltu elektroniikkaa, ohjelmointia yms. mutta ensimmäinen tietoliikennetekniikan kurssi pärähti käytiin vasta nyt samaan aikaan kun suuntautumis valinnat pitää tehdä. Itsellä tarkka suunnitelma mitä haluan, mutta varmaan kaikilla ei ole.

Tietotekniikan opiskelija

Mitä oletettavimmin olen päässyt suuntautumaan sulautettuihin järjestelmiin ja siitä olen iloinen, koska se oli pää syytä tulla TAMKiin.. =D Varmasti panostus tästä paranee huomattavasti (täytyisikin koska kurseja jää tältä vuodelta rästiin) kun suuntautuminen alkaa.

Tietotekniikan opiskelija

3. lukuvuodella on ollut kehnosti hyviä vapaasti valittavia aineita sulautettujen järjestelmien opiskelijalle, tästä syystä onkin sitten luokan ja opettajatuutorin kanssa järkkäilty kiinnostavia valinnaisia 4. lukuvuodelle. Tarjonta on ollut pääsääntöisesti ohjelmointia ja kieliä.

Rakennustekniikan opiskelija

Suuritöiset harkkatyöt kasaantuvat samaan aikaan. Lisäksi kolmella viimeisellä viikolla on kaikki kokeet. Kahden viikon sisällä 7 koetta! Fysiikan laboratorioskurssit järkyttävän työläisiä, verrattuna hikisiin opinto pisteisiin.

Rakennustekniikan opiskelija

Suunniteltujen opintojen sovittaminen lukujärjestykseen huolestuttaa. Lukujärjestyksen muuttaminen periodien välillä ei toimi, vaan sotkee pakan kokonaan kun opiskelija pyrkii käymään opintojaan nopeammassa tahdissa usean eri ryhmän kanssa. Häiritsee ja vaikeuttaa elämääni...

ENVEN tai kemiantekniikan opiskelija

Enemmän ajantasaista opintojaksotarjontaa ympärisöpuolelle, jota myös esim. sähkötekniikka ja muut tekniikan alat voisivat hyödyntää. Esim.uusiutuvat energiamuodot. Erikoistarjontana osaamista, josta tulevaisuudessa olisi todellista hyötyä (edes pienissä määrin ja pienillä resursseilla toteutettuna). Eri koulutusohjelmille voisi miettiä valinnaisia, jotka soveltuvat vielä paremmin eri aloille myös esim. business opiskelijat ja ympäristöopiskelijat sekä metsäpuoli voisi opiskella päästökauppaa, tämä yhtenä esimerkkinä monista vaihtoehdoista. Tehtäisiin kouluun erikoisosa-alueita ja saavutettaisiin jopa enemmän kilpailukykyä sillä. TAMKn maine paljon parempi kuin valitettavasti käytäntö on osoittanut luennoilla ja kurssitarjonnassa ainakin ympäristökoulutuspuolella.

Ei koulutusohjelmatietoa

Ainut asia joka minua itseäni on koulun suhteen häirinnyt, on oman valinnanvapauden puuttuminen. Olisin halunnut valita suuntaavia opintoja paljon enemmän kuin käydä sellaisia kursseja, joista minulle ei työelämässä ole mitään hyötyä.

Ei koulutusohjelmatietoa

On ollut mukava opiskella. Opetus on ollut mielestäni hyvää.

Ei koulutusohjelmatietoa

Toivoisin että oppilaitos seuraisi tarkemmin kuinka opettajat hoitavat töitään. Kukaan opettajista ei saisi olla arvioinnin yläpuolella oppilaitoksessa olevan asemansa tai kokemuksensa takia. Toki on selvää että opiskelija on itse vastuussa oppimisestaan, mutta opettajalla on silti ÄÄRIMMÄISEN suuri vaikutus oppimisen laatuun.

Ei koulutusohjelmatietoa

Lisää vapautta opiskelijoille, joilla on selkeä päämäärä ja oppimissuunnitelma. Minä henkilökohtaisesti tiedän 100% varmasti mitä töitä haluan tulevaisuudessa tehdä, mutta tuntuu kun en saisi opiskella koulun lomassa tarvitsemiä taitoja. Olen monta kertaa kuullut vastauksen että 'Sinusta pitää tulla moniosaaja.' ja että 'Noita taitoja voi sitten opiskella vapaa-ajalla, tai projekteissa.'

Ei koulutusohjelmatietoa

kurssisuunnitelmat ovat joidenkin kurssien osalta hyvin epäselviä ja jopa puutteellisia. Esim harjoitustöiden, kotitehtävien ja yleensä kaikkien arviointiperusteiden esile tuonti on erittäin tärkeää, jotta opiskelija voi suunnitella ajankäyttöänsä ja priorisoida opiskeluaan.

Ei koulutusohjelmätietoa

Risut: Varsinkin peruskurssit (lähes kaikki), eivät mielestäni vastaa ammattikorkeakoulun tasoa, omalla kohdallani itsestään selvyyksien kuuntelu jo kohta 2-vuoden ajan on vienyt ns. opiskelumotiivin lähes kokonaan. Kurssien vaatavuutta olisi siis syytä nostaa. Matematiikan kurssit tuollaisenaan ovat kiitettävää tasoa, mutta ehkä ne viedään läpi turhan pienillä tuntimäärillä. Sama pätee muihinkin matemaattisiin aineisiin. Ruusut: Koulun tiedottaminen koulutukseen liittyvistä suuntautumisista ja muista kouluun liittyvistä opintomahdollisuuksista voisi ansaita jopa kiitettävän arvosanan.

Ei koulutusohjelmätietoa

Opinnot ovat kokonaisuutena vastanneet odotuksiani, parannettavaa olisi ehkä omassa panostuksessa. Tosin opetuksesta voisi tehdä motivoivampaa ja opinnoista houkuttelevampia. Ilmapiiri on välillä vähän negatiivinen.

Palautteessa korostuvat osin samat asiat kuin huolenaiheiden avoimissa kommentteissa. Opetuksen laatu ja vaatavuus saava hieman ”kyytiä”, mutta myös kehuja. Hyviä kommentteja saatiin myös opetusjärjestelyistä, opintojaksojen sijoittelusta toisiinsa nähden ja opintojaksotarjonnasta. Koulutusohjelmissä on hyvä huomioida nämä palautteet. Palautteeseen tulee suhtautua rakentavana, opiskelijoille ei saisi tulla tunnetta, että palautetta ei uskalla antaa. Pelkoja varsinkin opettajista annettavan palautteen vaikuttamisesta omiin opintoihin on joillakin (turhaan), mitä kuvaa erään opiskelijan avoin palaute: ”Opiskelijana tunnen mahdollisuuteni kommentoida ja arvostella opettajia erittäin huonoksi. Tuntuu, että meille ai anneta mahdollisuutta antaa palautetta opetuksesta ilman pelkoa siitä, että siitä koituu negatiivisia seurauksia. Toivon, että tulevien opiskelijoiden opintoja ei ohjaa RAHA, vaan oikeasti koulutus ja sen suunnittelu.” Em. kommentti kertoo ehkä myös siitä, että tällä hetkellä opintojaksopalaute on kehitystyön alaisena ja monet opiskelijat eivät tiedä, miten nyt annetaan opintojaksopalautetta tai eivät löydä lomaketta intrasta.

2. Ohjaus, mukaan lukien harjoittelu

Liiketalouden opiskelija

Opettajatuutorin tapasimme ensimmäisenä koulupäivänä ja 1. vuoden keväällä opinto-ohjaajan painostuksen seurauksena. Opettajatuutorin rooliin olen pettynyt. Opinto-ohjaaja sen sijaan on ollut paras ohjaaja!

Liiketalouden opiskelija

Tulin siirto-opiskelijana TAMKin liiketalouteen vuoden alussa. Olen keskustellut muiden nyt ja aiemmin kouluunne tulleiden siirto-opiskelijoiden kanssa ja poikkeuksetta kaikkien mielestä siirto-opiskelijoita olisi voinut ”perehdyttää” enemmän kouluun tullessa. Esim joku pieni vihkonen siirtyvälle opiskelijalle, jossa olisi koottuna koulun monet tietolähteet (intra, tostu, moodle, argon..) ja mitä sieltä löytyy. Intra on ainakin melkoinen sokkelo, johon saa aikaa kulumaan. Ja esimerkiksi siirto-opiskelijoille tarkoitettu opiskelijatuutori olisi ollut todella mukava, koska monilla ei ollut ennalta kontakteja koulun oppilaisiin. Tuutori ei ole koululle suuri hanke ja siirtyvät olisivat voineet kysellä epäselviä asioita sekä päästä sujuvammin mukaan koulun arkeen.

Liiketalouden tai tietojenkäsittelyn opiskelija

Mielestäni valmentaja ja opo eivät ohjaa tarpeeksi.

IBn opiskelija

I think taking this kind of feedback will help the progress of the IB-programme.

IBn opiskelija

It seems that [nimi] is overloaded with work, because she/he [sukupuolen lisäys AM] has sometimes way too little time to e.g. respond to e-mails. However personal meetings with [nimi] have been very very useful. All in all I feel that Tamk has worked well in study guidance, and individual situations etc. have been noticed and responded well. Thank you!

IBn opiskelija

Comparing the system we have in TAMK with the system here in France, it's more than excellent! :) You get information easily and the best thing is that the information is exact and correct. I have been very happy with it.

Tietojenkäsittelyn opiskelija

Myös oppilaille voisi tiedottaa siitä, mitä muutoksia vuoden aikana annettu palaute on saanut aikaan. Palautetta pyydetään, mutta sen antamisen seuraukset eivät juurikaan näy tai kuulu missään. Opettajien ja oppilaiden välille tulisi saada enemmän vuoropuhelua, esimerkiksi tilanteissa jossa oppilaat ovat tyytymättömiä opetukseen, voisi pyytää rakentavaa palautetta miten opetusta/ kurssin sisältöä voisi parantaa ja oikeasti pyrkiä tekemään asialle jotain. Näin ei vaikuttanut tapahtuvan esimerkiksi loppuvuodesta 2005 järjestetyn A-OT01 kurssin kanssa tai tietojenkäsittelyn tiimityöskentely ja koulutustaidot -kurssin kanssa. Saatan toki olla väärässä, mutta mitään muutoksia en ole ainakaan nähnyt missään tiedoitettavan, ja tyytymättömyyttä kurssien suhteen varmasti ilmeni. Kaiken kaikkiaan olen kuitenkin tyytyväinen TAMK:in toimintaan ja yleisesti ottaen opetus on laadukasta ja opettajat asiantuntevia.

Tietojenkäsittelyn opiskelija

Mielestäni hopsiin kuuluvien opintojen ryhmittelyistä (mikä kurssi sopii minäkään alle) voisi opiskelijoille hiukan kertoa viimeistään 2. lukukauden alussa. Omalla kohdallani on ainakin käynyt niin, ettei kukaan niistä ole mitään kertonut, paitsi sitten kun itse varasin opinto-ohjaajalle ajan ja varta vasten menin kysymään. Joiltakin opettajilta ei meinaa saada ollenkaan muuta palautetta harjoitustöistä, kuin numeron, vaikka varta vasten sitä on pyytänyt. Esimerkiksi minulla on palaute saamatta vieläkin 1. periodin kurssin harjoitustyöstä, vaikka olen sitä opettajalta sähköpostitse pyytänyt. Eikö nämäkin palautetilaisuuDET ole oppimistilanteita, eli eikö oppilas ole oikeutettu saamaan opettajalta palautetta siitä, miksi on kyseisen numeron saanut ja mitä olisi voinut tehdä erilalla / paremmin? Opintojen suunnittelussa kurssien valintojen suhteen on ainakin itselläni ollut sellaisia ongelmia, että jos kurssi kestää kahden periodin ajan, ei välttämättä uskalla ottaa haluamaansa vapaavalintaista kurssia, koska ei tiedä yhtään seuraavan periodin kurseista, miten menevät päällekkäin.

Viestinnän opiskelija

Opiskelijoillahan on oikeus opiskella saapumisvuoden opetussuunnitelman mukaan koko tutkinnon ajan, mutta välillä ilmoitetaan, ettei jotakin kurssia voida järjestää. Se on turhauttavaa, koska silloin joutuu myös suunnittelemaan HOP-Sin uudestaan, että saa tarvittavat op:t kasaan. Tietoa sellaisista kurseista, joihin ei normaalisti osallistuta, esimerkiksi 'Viestintäalan tapahtumat' ei anne-

ta tarpeeksi infoa. On myös hullua, että opinto-ohjaaja ei tiedä, mitä kursseja koulussa järjestetään, vaikka juuri häneltä sitä ensimmäisenä kysyisi! Ei taida tuo sisäinen tiedotus oikein pelata

Viestinnän opiskelija

Kiitos [nimiä]. Olette tärkeitä ihmisiä harhaileville opiskelijoille ja opettajille. Jotta usko itseensä löytyy, sanat 'Kyllä tämä tästä' ovat vieneet parhaiten eteen päin. Positiivinen asenne antaa voimia :)

Sähkötekniikan opiskelija

Koulun tuki harjoittelupaikan haussa olematon, varsinkin sähköpuolella tuntuu olevan mahdotonta löytää paikkaa ilman hyviä suhteita tai amistaustaa. Työnantajat sanovat suoraan että YO-pohjaisia ei palkata töihin kesäksi! Ei kädestä pitäen tietenkään tarvitse auttaa mutta jotain pientä työntöapua voisi antaa.

Sähkötekniikan opiskelija

Työnantajiin voisi opintojen ohessa olla talon puolesta enemmän yhteyksiä, koska oman kokemuksen mukaan järkevän harjoittelupaikan saaminen ilman keskijohdossa työskentelevää siskonmiestä on vähintäänkin vaikeaa.

Tietotekniikan opiskelija

Palvelu saisi olla hiukkasen ystävällisempää. Usein esimerkiksi opintotoimistossa on erittäin kireä tunnelma, eikä sinne tee mieli mennä kun vasta ihan pakon edessä. Jos ei heti tiedä missä asioita mitäisi hoitaa ja kysyy sitä juuri opintotoimistosta, on palvelu usein tosi tyyliä.

Tietotekniikan opiskelija

TAMK:n linjapäälliköillä tms. on varmasti paljon työelämäkontakteja, joilla voisi hankkia ja auttaa opiskelijaa hankkimaan harjoittelupaikan

Rakennustekniikan opiskelija

Raksan oman alan valinnaisista kursseista tiedottaminen huonoa. Vaikea ottaa valinnaisia ammattiopintoja kun ei tiedä milloin uusia toteutuksia alkaa. Esim. kevään Archicad kurssista sain tietää vasta kurssin alkamispäivänä, jolloin kurssi oli jo täynnä.

Rakennustekniikan opiskelija

En oikein tiedä kenen puoleen minun pitäisi milloinkin kääntyä. Välillä tuntuu, ettei kukaan tiedä mitään varmaa.

Rakennustekniikan opiskelija

Opetuutorointi ollut vähäistä. Valinnaisista kursseista sekä tulevista projekteista ei olla informoitu lainkaan. Lukujärjestyksien laadinta huonoa (lähes mahdotonta valita valinnaisia kursseja muiden luokkien lukujärjestyksistä, kun ne osuvat AINA päällekkäin omien kurssien kanssa...).

Rakennustekniikan opiskelija

Opiskelijatoverieni kanssa keskusteltuani olen pannut merkille usein esiin nousvan mielikuvan, siitä että kukaan talon henkilökunnasta ei ole 'narujen päässä' ja ajan tasalla opiskelijoiden opinnoista kokonaisuutena. Tuntuu että opetus koostuu vain yksittäisistä kursseista, eikä keskitettyä opintojen ohjausta ole, vaan tiedonmurusia tippuu sieltä täältä eri kurssinpitäjiltä.

Rakennustekniikan opiskelija

Opettajilla tulisi olla jonkinlainen kontrolli joka pureutuisi opetussisältöön ja opetustyyliin. Joillakin opettajilla, kiitos heille, on halu että oppilaat oppivat. Toiset opettaja tuntuvat olevan täällä töissä vain rahan takia, näillä opettajilla opetustavat ja kiinnostus oppilaiden oppimiseen ovat olemattomat. Viikottaiset opetuutor-tunnit ovat huono ratkaisu ja opettajien rahan keruu konsti, tunteja ei juuri koskaan (ainakaan 1. ja 2. vuonna) pidetä eikä ope tietäisi kuitenkaan mistään mitään, korkeintaan voisi ottaa selvää. Parempi olisi raksan pääopon pitämä kuukausittainen tunti jossa huolet ja murheet voisi selvittää kerralla, esim. pelkästään vapaavalinnaisten valinta on ollut pelkän kuulopuheiden varassa.

Kemiantekniikan opiskelija

Mielestäni opettajatuutorointi olisi voinut olla parempaa. Tällä hetkellä minusta ainakin tuntuu siltä, että opettajatuutorimme ei tiedä joistakin asioista mitään tai jos häneltä kysyy jotain, hän sanoo selvittävänsä myöhemmin, mutta vastausta saa välillä odottaa pitkään. Opettajatuutorillamme on hakusassa niin perusasiat kuin harjoittelu ja opintopiste määrät. Esimerkiksi kolmen vuoden aikana ei ole tullut selväksi miten monta opintopistettä TODELLA tarvitaan kaksoistutkinnon suorittamiseen. Lisäksi olen useasti miettinyt, että onko kemiantekniikan opettajilla varsinaisia opetussuunnitelmia ja varsinkaan tuntisuunnitelmia laadittuna. Välillä tuntuu, että ei ole. Osalla opettajista kyllä löytyy hirmuisesti tietoa, mutta opettamisen laita on niin ja näin. Ympäristöpuolen opettajat taas ovat hyvin valveutuneita ja opiskelu heidän opettamana on erittäin mielekästä ja helppoa. Heillä myös tuntuu olevan selvät suunnitelmat, aikataulut ja vaatimukset. Opiskelu on selkeää. Ainoastaan kurssien vähyyks on ongelma.

ENVEN opiskelija

We have been given LITTLE IF ANY guidance on what courses to choose. The point seems to be that we should take every course that is given in English. Every year there should be a session where all the courses are explained and the options declared. It is too late to explain after the fourth year that you should have taken this and this and this and then you just graduate because they want you out and they give you grades for them anyway.

ENVEN opiskelija

Well...I am not a very well organized person I must admit, but I am slightly disappointed in the informing of the students, on how the professional studies and practical training placements are to be done, regarding time management as well. But then again, I should be more organized, because its a requirement in the working world as well, so I sort of dont want to complain. Dont be mad at me, I am just trying to be honest with this questionnaire. I am somewhat dependent on hearing about how these things work, through class mates. One place which I really appreciate though, is the student office. [Nimi] has helped me out on several occasions, and a huge thanks to her/him [sukupuolen lisäys AM]. Also I appreciate [nimi] for having effected some things regarding our physics courses.

Metsätalouden opiskelija

Tukitoimissa, kuten tässä näitä kutsutaan, ei ole suuremmin valittamista, vuosittainen 'kehityskeskustelu' opettajatuutorin kanssa on ehdottomasti hyvä juttu.

Ei koulutusohjelmätietoa

Koulutustarjontatietojen jne. ajoittainen ristiriitaisuus (ts. opettajatuutorilta saakin erilaista tietoa kuin muilta opettajilta tai jopa koulutuspäälliköltä) on omalla kohdallani aiheuttanut hiukan hämmennystä, vaikkakin samalla opettanut melko hyvin keneltä kannattaa kysyä ja mitä :) Yleisesti, koulutusohjelma on vastannut erittäin hyvin odotuksiani ja melkein pä yllättänyt todella positiivisesti.

Ei koulutusohjelmätietoa

Lisää ohjausta omien opintojen suunnitteluun, sekä tietoa valinnaisista kursseista.

Ei koulutusohjelmätietoa

Siirto-opiskelijana ainakin minulla on ollut kovin tervetullut olo TAMKiin juuri moninaisten tukitoimien ja eri henkilöiden avun myötä.

Ei koulutusohjelmätietoa

Kun keskustellaan opintojen ohjauksesta, niin kaikilla opettajilla tuntuu olevan aikaa liian vähän! Lisäksi, kun pitäisi keskustella kurssitarjonnasta ja opetuksen laadusta, niin aikaa on aina silloinkin niin vähän! JOTKUT OPETTAJAT SAISIVAT MENNÄ PÄIVITTÄMÄÄN TIETOJAAN TYÖELÄMÄÄN!!!

Ei koulutusohjelmätietoa

HOPS:in laatimista helpottaisi, jos opetusryhmien peruslukujärjestykset olisi saatavilla koko vuoden osalta jo syksyisin. Näin valinnaisten ja muiden kurssien sovittaminen omaan lukujärjestykseen olisi helpompaa.

Ei koulutusohjelmätietoa

En koe ohjauksen tarvetta, koska pyrin saamaan tietoa ja ohjausta opiskelijatovereilta

Ei koulutusohjelmätietoa

Opettajatuutorin tietoja/taitoja on varaa kehittää. Opetuutorit samanmoiseen koulutukseen kuin vertaistuutorit!

Ei koulutusohjelmätietoa

enemmän henkilökohtaisesti tai ryhmissä apua ja keskustelua. muuten homma toimii ihan ok.

Ei koulutusohjelmätietoa

Ei tiedä onko ammatillinen osaaminen parantunut, kun oman alan työpaikat ovat niin kiven alla. Vaatii hirveitä tuuria/hakuprosessia tai hyviä suhteita saada alalta työpaikka.

Ei koulutusohjelmätietoa

Keskustelua, yhteisiä tilaisuuksia, ohjausta, opetusta kaivataan lisää!

Viesti palautteesta on, että opettajatuutoritoimintaa tulee edelleen kehittää ja opinnoista – erityisesti vapaasti valittavista ja tulevasta kurssitarjonnasta – tiedottamista parantaa. Harjoittelun ohjauksen kehittäminen on edelleenkin erityisenä painopistealueena.

Erittäin tärkeää on, että palautteesta annetaan palautetta eli opiskelijoille kerrotaan tuloksista ja mitä niiden perusteella on päätetty tehdä. Hyvä foorumi tälle olisi koulutusohjelman tiedotustilaisuus heti syyslukukauden alussa. Opettajatuutoreilta on saatu samanlaista palautetta: halutaan kuulla, miten koulutusohjelmassa reagoidaan varsinkin kehityskeskusteluista (tuutorikeskustelujen yhteenvedot) esiin nousseisiin haasteisiin.

3. Tietojärjestelmät (erityisesti intranet)

Tietojenkäsittelyn opiskelija

Liikaa kommunikointi välineitä! (intra, moodle, tamkin nettisivut, sähköposti) Koskaan ei tiedä mistä kaikki löytää... Myös asiasta tiedottaminen on heikkoa.

Konetekniikan opiskelija

Uusi intra kankeahko, tietoa kyllä on, mutta löytäminen hidasta. (voi johtua kokemuksen puuttesta)

Sähkötekniikan opiskelija

Moodlea tulisi kehittää eikä sitä tulisi normaaleilla kursseilla käyttää varsinaisena oppimisympäristönä, vaan opintojen tukena.

Sähkötekniikan opiskelija

Kunnon hakukone Intrassa olisi tarpeen. Pelkistä tiedotteista ei yleensä löydy sitä mitä etsin.

Rakennustekniikan opiskelija

Intranet on aivan surkea. Sen pitäisi olla tärkein tiedotuskanava lähes kaikissa asioissa, mutta koska se on toteutettu erittäin huonosti käytettäväksi, monimutkaiseksi ja hankalaksi tiedon löytäminen sieltä on lähes mahdotonta. Toivoisinkin, että koko intranet uudistettaisiin täysin ja uudistuksessa olisi mukana asiansa osaava käytettävyyssuunnittelija. Mallia voi ottaa esimerkiksi TTY:n intranetistä, joka on mielestäni toteutettu esimerkillisesti. Esimerkiksi tenttiaikatauluja en ole koskaan löytänyt intranetistä. Miten tämä voi olla mahdollista?

Kemiantekniikan opiskelija

IT-palvelut toimimaan, uusi intra on täysi susi ja samaan luokkaan alkaa mennään uudet kotisivutkin. Porukkaa kuitenkin lienee melko paljon asioista vastaamassa? Muutenkin ihmetyttää ko. uudistusten tarpeellisuus.

Ei koulutusohjelmätietoa

Intranetin tiedotus ei oikein enää kohtaa opiskelijoita. Tärkeistä asioista olisi hyvä edelleen saada sähköpostia

Ei koulutusohjelmätietoa

Vanhasta intrasta kaikki aineisto uuteen ja vanha pois käytöstä. (tai toisinpäin)

Ei koulutusohjelmätietoa

on aivan typerää, että tiedotus on siirtynyt intraan. juuri kun ensimmäisen vuoden jälkeen oppi seuraamaan sähköpostia päivittäin. sähköposti on intrassa epäselvä ja ei niin helppolukuinen kuin osoitteessa mail.tpu.fi. keneltä se nyt olisi pois, että tärkeimmistä asioista ilmoiteltaisiin myös mailissa, esim. kesä-opintotuenhaku päivämäärät jne. niin, että en oikein ymmärrä miksi se intra ei voisi olla vain sellainen tietopankki tyylinen..onhan se ihan ok, että siellä voi mailinsa lukea ja joku varmasti niin tekeekin, mutta tiedotus 'elämän ja kuoleman' -kysymyksissä myös mailiin, jookos kookos.

Ei koulutusohjelmätietoa

Sähköposti ei tomi tarpeeksi luotettavasti. Erityisesti harmittaa intran kautta toimimattomuus.

Intranet kirvoittaa opiskelijoilta osin kiukkuistakin palautetta. Vaikka osa kritiikistä aiheutuu varmasti kokemattomuudesta käyttäen uutta palvelua, kommentit vahvistavat aikaisemmissa kappaleissa esille tuotua tarvetta intran kehittämisen tärkeydestä.

4. Muita kommentteja (luokittelemattomia)

Liiketalouden opiskelija

Jos on ahkera: opiskelee (suorittaa jopa enemmän op:itä kuin pakko), käy töissä, harrastaa yms, opintotukea ei saa lainkaan. Miten sitten kun pitäisi vielä syödäkin?! Eikö koululaitoksilla ole kelan kanssa yhteistyötä? Jos suoriutuu kaikesta tästä ansiokkaasti, eikö olisi kohtuullista saada pitää edes opintotuki?! Ps. viime vuonna en saanut pitää kuin yhden tuen..

Konetekniikan opiskelija

Ihan ok kysely. Toivottavasti ruokaliput löytävän ruokkimaan minua

ENVEN opiskelija

Thank for the opportunity to ostudy here:

Taiteen opiskelija

Koulun infopiste olisi paljon informatiivisempi, jos se olisi joskus aukikin.

Ei koulutusohjelmätietoa

Kokonaisuudessaan olen erittäin tyytyväinen koulun palveluihin.

Ei koulutusohjelmätietoa

Rahat ei riitä millään, ja se stressaa paljon.

8. YHTEENVETO

Opintojen ohjausta ja tukitoimia koskeva kysely toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoille eli lyhemmin seurantakysely tehtiin nyt ensimmäisen kerran. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 568 opiskelijaa, mutta läheskään kaikkien opiskelijoiden tiedot eivät tulleet tuloksiin mukaan. Vain 221 opiskelijan tiedot voitiin kohdistaa koulutusohjelmiin. Syynä oli tietohallinnon mukaan se, että kyselyyn saattoi vastata kirjautumatta intranettiin. Tästä epäonnistumisesta huolimatta raportti julkaistaan ja vastausaineisto käsitellään palautteenä. Kaikista vastauksista poimittiin tiedot vertailun vuoksi, eikä koko aineiston ja koulutusohjelmiin kohdistettavissa olevan aineiston vastauksissa ollut suuria eroja. Sen tähden kyselyn tuloksia voidaan TAMK:n tasolla pitää varsin luotettavina, mutta koulutusohjelman tasolla korkeintaan suunta-antavina.

Kokonaisuudessaan kyselystä nousee esille tyytyväisyys opintoihin ja ohjaukseen. Huolenaiheita ja kehittämistä kuitenkin on runsaasti.

Opintojen sujumiseen liittyvistä kysymyksistä käy ilmi, että useimpien opiskelijoiden opinnot jatkuvat normaalisti ilman erityisiä murheita. Huolenaiheet liittyivät taloudelliseen tilanteeseen, ajankäytön hallintaan, harjoittelupaikan löytymiseen, omaan jaksamiseen ja työn ja opiskelun yhteensovittamiseen. Taloudellinen tilanne askarruttaa vajaata 50 % opiskelijoista. Yli 40 % opiskelijoista on huolissaan ajankäytön hallinnastaan ja lähes 40 % omasta jaksamisestaan. Varsinkin liiketalouden ja tietotekniikan opiskelijat olivat edellä mainituista huolissaan. Tulokset peilautuivat hyvin käsityksiin työn ja opiskelun yhteensovittamisesta: siitä huolissaan oli lähes 35 % opiskelijoista ja heistä eniten liiketalouden opiskelijat, jotka myös käyvät eniten töissä.

Harjoittelupaikan löytäminen askarruttaa noin 40 % opiskelijoista. Harjoittelupaikan löytymisen huoli liittyy usein myös opinnäytetyöpaikan ja -aiheen saamiseen. Opinnäytetyö nousi avoimissa vastauksissa esille selvästi suurimpana yksittäisenä huolenaiheena. Harjoittelupaikan löytyminen pohditutti varsinkin sähkötekniikan opiskelijoita ja jossain määrin Environmental Engineeringin ja kemiantekniikan opiskelijoita.

Itsenäisen opiskelun sujumisesta, opintojen etenemisestä, opinnoista suoriutumisesta tai opintoihin sitoutumisesta eivät opiskelijat ole kovin huolissaan. Opiskelijat ovat jo totuneempia itsenäiseen opiskeluun ja ”sinuja” opiskelunsa kanssa. Luotetaan, että opinnot etenevät ja niistä suoriudutaan. Itsenäinen opiskelu huolettaa muita enemmän Environmental Engineeringissä ja jonkin verran muita enemmän tietotekniikassa. Opintojen eteneminen askarruttaa muita enemmän International Busineksessa, kemiantekniikassa ja kone- ja tuotantotekniikassa. Opinnoista suoriutumista pelätään muita enemmän sähkötekniikassa, tietotekniikassa ja liiketaloudessa. Kone- ja tuotantotekniikan opiskelijat ovat vähiten sitoutuneita opintoihinsa.

On luonnollista, että opintoihin liittyy erilaisia epävarmuuksia, huolenaiheita ja pohdintoja, se on normaali opiskeluun kuuluva asia. Opintojen tulee myös olla kuormittavia, onhan kyse oppimisesta, eikä sitä voi tapahtua ilman, että opiskelija itse ponnistelee oppimistavoitteisiinsa pääsemiseksi. Kuitenkin on yhtä selvää, että on paljon asioita, joihin ohjausta

ja neuvontaa sekä tiedottamista parantamalla voidaan vaikuttaa. Kysely osoittaa kiistat-
tomasti, että opinnäytetyön ja harjoittelun ohjauksessa on vielä kehittämistä. Koulutus-
ohjelmissa olisi myös syytä mahdollisimman hyvin selvittää opintojaksotarjontaa, pohtia
edelleen opintojaksojen kuormittavuutta ja pyrkiä opintojen periodi- ja viikkokuormien
tasaisuuteen. Nämä vaikuttavat jaksamiseen ja ajankäytön hallintaan.

Ohjauksen tarpeita koskevassa osassa kerättiin tietoa ensin siitä, onko ohjausjärjestelmä
tunnettu, onko ohjausta saatu ja pitäisikö opiskelijoiden opintoja seurata koulun puolesta.
Ilahduttavaa on, että valtaosa opiskelijoista tunnistaa opintojen ohjauksen prosessin ja ko-
kee saaneensa ohjausta. Yli 80 % opiskelijoista tietää, keneltä pyytää ohjausta sitä tarvitse-
saan. Ohjausta saaneensa ilmoitti lähes 70 % vastanneista ja runsas 20 % ei kokenut ohja-
uksen tarvetta. Kaikista vastanneista löytyi vajaa 50 opiskelijaa, jotka ilmoittivat, että eivät
ole saaneet ohjausta, vaikka olisivat sitä tarvinneet. Kaikissa koulutusohjelmissa ollaan
tasaisesti tyytyväisiä saatuun ohjaukseen, sähkötekniikassa ja viestinnässä ohjausta pitäisi
vielä kehittää. Opiskelijat pitävät erittäin tärkeänä sitä, että heidän opintojensa edistymistä
seurataan myös korkeakoulun toimesta. Lähes 90 % oli tätä mieltä. Opiskelijoiden tulee
toki ensisijaisesti itse seurata edistymistään, mutta todennäköisesti opiskelijat haluavat
koulun puolelta ”varmistusta” siitä, että kaikki vaadittavat suoritukset tulevat tehdyiksi.

Ohjaustarpeita koskevassa osassa kysyttiin eri ohjaus- ja neuvontapalvelujen merkitystä.
Mielipiteitä sai esittää henkilökohtaisesta ohjauksesta, opettaja- ja opiskelijatuutoreiden
pitämistä ryhmätapaamisista, tiedotustilaisuuksista, intranetistä, sähköpostista, opinto-op-
paasta ja TAMK-taskutiedosta.

Ylivoimaisesti merkittävin ohjauksessa on opiskelijoiden mielestä sähköposti, peräti 94
% pitää sitä tärkeänä. Omaa opiskelua tai itseä suoraan koskevaa sähköpostia on helppo
lähettää, ja sähköpostilla myös otetaan runsaasti yhteyttä ohjaushenkilöihin ja opettajiin.
Ohjaushenkilöiden tulisikin pyrkiä sähköpostitulvasta huolimatta aina vastaamaan opis-
kelijoiden yhteydenottoon melko pikaisesti. Usein pelkkä opastus tiedonlähteelle riittää,
mutta joissakin tapauksissa on syytä sopia opiskelijan kanssa henkilökohtainen tapaamis-
aika.

Tiedotustilaisuuksia arvostetaan myös paljon, 80 % pitää niitä tärkeinä. Tunnetuimpia info-
tilaisuuksia ovat harjoittelua, suuntautumista ja opinnäytetyötä koskevat tilaisuudet. Muu-
tamissa koulutusohjelmissa koulutuspäällikkö pitää heti lukuvuoden alussa oman koulu-
tusohjelmansa opiskelijoille ajankohtaisinfon kulloinkin tärkeistä asioista. Tämä olisi hyvä
ottaa käytännöksi kaikissa koulutusohjelmissa. Tilaisuus olisi myös sopiva foorumi palaut-
teen palautteelle eli tiedottamiselle siitä, mihin toimenpiteisiin koulutusohjelma on päät-
tänyt ryhtyä saadun palautteen perusteella. Palautteen keräämisen arvoa nostaa ja palaut-
teen antamishalua parantaa tieto siitä, että palaute varmasti käsitellään ja sen perusteella
tehdään muutoksia tai perustellaan seikat, joiden vuoksi muutoksia ei tehdä.

Henkilökohtaista ohjausta opiskelijat arvostavat myös paljon, lähes 80 % opiskelijoista
pitää henkilökohtaisia tapaamisia tärkeinä. Varsinkin liiketalouden, kone- ja tuotantoteki-
niikan ja viestinnän opiskelijat korostavat henkilökohtaisen ohjauksen merkitystä. TAMK:n
kolmatta vuotta voimassa olevassa opintojen ohjausjärjestelmässä opettajatuutorin jo-
kaisen opiskelijansa kanssa käymä kehityskeskustelu (tuutorikeskustelu) on saanut paljon
kiitosta opiskelijoilta. Lyhytkin keskusteluhetki antaa opiskelijalle mahdollisuuden kertoa
opintoihinsa tai muuhun elämäänsä liittyvistä asioista luottamuksellisesti. Opiskelijat voi-
vat myös aina kääntyä koulutusohjelmansa opinto-ohjaajan, koordinoivan opinto-ohjaajan
tai oman koulutuspäällikkönsä puoleen henkilökohtaisen ohjauksen saamiseksi. Sähkö-
postia koskevan ohjauksen saamisen tärkeys korostaa myös henkilökohtaisen ohjauksen

arvostamista. Opettaja- tai opiskelijatuutorin pitämää ryhmätapaamista, opinto-opasta ja TAMK taskutietoa ei arvosteta niin paljon kuin henkilökohtaista ohjausta. Opettajatuutorin ryhmätapaamista tärkeinä piti 53 % vastanneista ja opiskelijatuutorin pitämiä tapaamisia arvosti vain 20 %. Opiskelijatuutoreiden osalta tulos oli hyvin ennakoitavissa. Koulutettuja callidustuutoreita ei TAMKissa ole aikaisemmin ollut. Ensimmäinen callidustuutorikoulutus toteutettiin vasta keväällä 2008, joten nämä henkilöt eivät kyselyn ajankohtana vielä olleet käytettävissä ryhmätapaamisiin. Opinto-ohjauksen tavoitteisiin kuuluu, että opiskelijatuutorit, kanssakulkijat, voisivat olla useamman vuoden saman ryhmän mukana, so. ensimmäisen vuoden vertaistuutoreina olleista ainakin puolet jatkaisi callidustuutoreina ryhmän kanssa pari seuraavaa vuotta. Toiminta on siis vasta käynnistymässä.

Intranet on TAMKin virallinen tiedotuskanava, mutta merkittävänä tietolähteenä sitä piti vajaa 46 % vastanneista, ja yli puolet (55 %) piti tietojen saamista intranetistä heikkona. Avointa palautetta intranetistä saatiin myös melko paljon. Varsinkin rakennustekniikan, sähkötekniikan, liiketalouden, tietojenkäsittelyn ja tietotekniikan opiskelija olivat tyytyväisiä intranetiin, vaikka liiketalouden ja tietojenkäsittelyn opiskelijat kokivat muita paremmin saaneensa tietoja opiskelujensa tueksi. Syynä alhaiseen tyytyväisyyteen saattoi olla uusittuun intranetiin tottumattomuus, tietoja ei vielä osata ehkä etsiä. Intranetin käytön helppouteen ja tietojen löydettävyyteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Varsin tärkeää olisi, että hakutoiminnot johtaisivat helposti oikeaan kanavaan ja asiakirjaan ja että opiskelijoita koskevat asiakirjat olisivat selkeästi löydettävissä asiakirjahakemistopuussa. Opintojaksotarjonnan hakukone olisi parannus opintojen suunnittelussa, samoin koko vuositarjonnan näkyvyys.

Ohjauspalveluiden saatavuudesta kerättiin palautetta paitsi edellä olevasta intranetistä, myös opintotoimistosta, ohjauksen saamisesta opintojen suunnitteluun ja opintojaksoille pääsyn helppoudesta. Lähes 85 % opiskelijoista pitää opintotoimiston palvelujen saatavuutta hyvänä, mikä kertoo siitä, että palveluihin on tutustuttu ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita enemmän. (Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat pitävät opintotoimistoon tutustumista melko heikkona heille tehtyjen aloituskyselyiden mukaan.) Ohjauksen saamista opintojen suunnittelemiseksi pidetään tärkeänä, mutta hyvänä ohjausta piti vajaa 60 % opiskelijoista. Lähes 40 % siis kaipaa opintojen suunnitteluun parempaa ohjausta. Muita vähemmän ohjausta kokivat saaneensa kone- ja tuotantotekniikan, liiketalouden, tietotekniikan ja varsinkin viestinnän koulutusohjelman opiskelijat. Tulos on merkittävä ja opintojen suunnittelun ohjaukseen tulee vastaisuudessa erityisesti panostaa. On myös pyrittävä selvittämään tarkemmin, mitä suunnittelun pulmilla tarkemmin tarkoitetaan. Todennäköistä on, että ne liittyvät opintojaksotarjonnasta tiedottamiseen vuositarjonnan, vapaasti valittavien ja virtuaaliopintojen osalta, mutta myös kansainvälisessä vaihdossa olleiden opintojen hyväksymiseen sekä muiden suuntautumisten ja koulutusohjelmien opintojen tarjonnasta kertomiseen ja hyväksyntään, kaiken kaikkiaan siis HOPSin laatimiseen. Opintojaksoille pääsemistä pidettiin varsin vaivattomana, yli 85 %:n mielestä opintojaksoille oli helppo päästä.

Muissa ohjaukseen liittyvissä kysymyksissä kerättiin tietoja ammatillisen osaamisen kehittymisestä, koulutusohjelmaan liittyvistä odotuksista, opintojaksotarjonnan monipuolisuudesta ja työssä käymisestä opintojen aikana. Ammatillisen osaamisensa kehittymiseen tyytyväisiä oli noin 80 % vastaajista, eniten tyytymättömiä oli sähkötekniikan koulutusohjelmassa. Myös koulutusohjelman valinta on useimpien mielestä ollut onnistunut ja vastannut odotuksia; tässäkin kysymyksessä tyytyväisiä oli liki 80 %. Kuitenkin 122 opiskelijan mielestä koulutusohjelma ei ole vastannut heidän odotuksiaan. Huonosti odotuksia vastanneina ohjelmia pitäneitä oli eniten liiketalouden, sähkötekniikan ja tietotekniikan opiskelijoissa. Opintojaksotarjonnan monipuolisuutta arvosti lähes 60 %, joten noin 40 % oli

sitä mieltä, että tarjonta on heikkoa. Varsinkin liiketalouden, tietojenkäsittelyn, tietotekniikan ja kone- ja tuotantotekniikan opiskelijat olivat muita tyytymättömpämpiä. Opintojaksotarjonta liittyy varmasti edellä selitettyyn opintojen suunnittelun ohjaukseen. Työssä käyminen opintojen ohella on melko yleistä, lähes puolet opiskelijoista käy ansiotyössä, mutta työaika on usein alle 20 tuntia viikossa. Työssä käyminen vaikuttaa selvästi huoleen työn ja opiskelun yhteensovittamisesta, mutta keskeyttämistilastoihin sillä ei näyttäisi olevan suoraa yhteyttä. Selvästi muita enemmän töissä käydään liiketaloudessa. Tunnettua on myös, että vieraskielisissä koulutusohjelmissa opiskelevien on usein pakko käydä töissä opintojen ohella. Opintojen keskeyttäminen töihin menon vuoksi on kuitenkin näissä koulutusohjelmassa erittäin pientä.

Vapaassa palautteessa (kommentit, ruusut, risut) saatiin arvokkaita mielipiteitä noin 150 opiskelijalta. Opetukseen, opintojaksotarjontaan ja opintojärjestelyihin niistä liittyi 76 palautetta, ohjaukseen 46, tietojärjestelmiin 17 ja muuta (luokittelematonta) palautetta annettiin 12 kommentissa. Palautteessa korostuivat samat asiat kuin huolenaiheissa. Opetuksen laatu ja vaatavuus saivat kritiikkiä, mutta myös kehuja. Hyviä kommentteja saatiin opetusjärjestelyistä, opintojaksojen sijoittelusta toisiinsa nähden ja vuosikurssilla sekä opintojaksotarjonnasta. Opettajatuutorijärjestelmää tulee edelleen vahvistaa ja opinnoista tiedottamista parantaa. Erittäin tärkeää on, että palautteesta annetaan palautetta eli opiskelijoille kerrotaan tuloksista ja siitä, mitä niiden perusteella on päätetty tehdä.

Kaiken kaikkiaan seurantakysely osoittaa tyytyväisyyttä opintoihin ja opiskeluun, kehittämisen kohteita toki on useita. Tulevan vuoden vastaava kysely paljastaa, ovatko palautteen perusteella toteutetut parannukset vaikuttaneet.

LÄHTEET:

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta ja opintolainavähennyksen edellyttämiseksi muutoksiksi verolainsäädäntöön. HE 11/2005. Esityksessä viitataan opiskelijatutkimukseen: Berndtson T. Opiskelijatutkimus 2003. Opiskelijoiden toimeentulo ja toimeentulon ongelmat. Helsinki. Kela, Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia 65, 2004.

Immonen, Kirsi-Maria. 2005. Kuormittavuus opinnoissa. Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden näkemyksiä opintojen kuormittavuudesta. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Raportteja 12. Tampere.

Mustonen, Anne (toim.) 2008. Opintojen ohjausta ja aloitusta koskeva kysely ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille syksyllä 2007. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Raportteja 26. Tampere 2008.

Penttilä, Johanna. 2008. ”Kävin kokeileen kepillä jäätä”. Tutkimus opintojen keskeyttämisestä Tampereen ammattikorkeakoulussa. Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta, Opiskelijärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs. Tamkon julkaisusarja.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. Tuloverolain muutos 10.6.2005/409.

ISBN 978-952-5264-76-0
ISSN 1456-002X

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

Teiskontie 33, 33520 TAMPERE
puh. (03) 565 47111, fax (03) 565 47222
www.tamk.fi